

Matouš

¹ Kniha rodu Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova: ² Abraham zplodil Izáka, Izák zplodil Jákoba, Jákob zplodil Judu a jeho bratry. ³ Judas pak zplodil Fáresa a Záru z Támary a Fáres zplodil Ezroma. Ezrom zplodil Arama. ⁴ Aram pak zplodil Amínadaba a Amínadab zplodil Názona. Názon zplodil Salmona. ⁵ Salmon zplodil Boáze z Rachab a Boáz zplodil Obéda z Rút. Obéd pak zplodil Isaje. ⁶ Isaj zplodil krále Davida a král David zplodil Šalomouna z manželky Uriášovy. ⁷ Šalomoun zplodil Roboáma, Roboám zplodil Abiáše, Abiáš zplodil Azu, ⁸ Aza zplodil Jozafata, Jozafat zplodil Jorama, Joram zplodil Oziáše. ⁹ Oziáš pak zplodil Joatama a Joatam zplodil Achaza. Achaz zplodil Ezechiáše. ¹⁰ Ezechiáš pak zplodil Manasese a Manases zplodil Amona. Amon pak zplodil Joziáše. ¹¹ Joziáš pak zplodil Jekoniáše a jeho bratry za babylónského zajetí. ¹² Po zavlčení do Babylónu pak Jekoniáš zplodil Salatiela a Salatiel zplodil Zorobábel. ¹³ Zorobábel zplodil Abiuda a Abiud zplodil Eliakima, Eliakim pak zplodil Azora. ¹⁴ Azor potom zplodil Sádocha, Sádoch zplodil Achima a Achim zplodil Eliuda. ¹⁵ Eliud zplodil Eleazara, Eleazar zplodil Mátana, Mátan zplodil Jákoba. ¹⁶ Jákob pak zplodil Josefa, muže Marie, z níž se narodil Ježíš zvaný Kristus. ¹⁷ A tak [bylo] celkem čtrnáct pokolení od Abrahama až do Davida, čtrnáct pokolení

od Davida až do babylónského zajetí a čtrnáct pokolení od babylónského zajetí až do Krista.

¹⁸ Narození Ježíše Krista se událo takto: Když byla jeho matka Marie zasnoubena Josefovi, ještě než se sešli, ukázalo se, že je těhotná z Ducha Svatého. ¹⁹ Ale její muž Josef byl spravedlivý a protože ji nechtěl vystavit potupě, rozhodl se propustit ji potají. ²⁰ Když pak o těch věcech přemýšlel, hle, Pánův anděl se mu ukázal ve snu a řekl: “Josefe, synu Davidův, neboj se vzít si Marii za svou manželku, neboť to, co je v ní počato, je z Ducha Svatého. ²¹ Porodí pak syna a dáš mu jméno Ježíš, neboť on zachrání svůj lid od jejich hříchů.” ²² Toto všechno se stalo, aby se naplnilo to, co Pán promluvil skrze proroka, který řekl: ²³ “Hle, panna bude těhotná a porodí syna a dají mu jméno Emmanuel,” které se překládá: Bůh s námi. ²⁴ Když se pak Josef probudil ze spánku, udělal, co mu přikázal Pánův anděl a přijal [Marii] za svou manželku. ²⁵ Ale nepoznal ji až do té doby, než porodila svého prvorozeného syna; a dal mu jméno Ježíš.

2

¹ Když se pak Ježíš narodil v judském Betlémě za dnů krále Heroda, hle, do Jeruzaléma přišli mágové od východu ² a říkali: “Kde je ten narozený židovský král? Viděli jsme totiž na východě jeho hvězdu a přišli jsme, abychom se mu poklonili.” ³ To když uslyšel král Herodes, velmi se rozrušil a celý Jeruzalém s ním. ⁴ Svolal tedy všechny velekněze a učitele lidu a tázal se jich, kde se má Kristus

narodit. ⁵ Oni mu řekli: “V judském Betlémě. Neboť tak je napsáno skrze proroka: ⁶ ‘Ale ty, Betléme v zemi judské, nikoli nejsi nejmenší mezi knížaty judskými, neboť z tebe vyjde Panovník, který bude pást můj lid, Izrael.’ ” ⁷ Tehdy Herodes tajně povolal mágy a vyptával se jich na čas, kdy se jim ta hvězda ukazovala. ⁸ A když je posílal do Betléma, řekl: “Jděte a pečlivě vyhledejte to dítě, a jakmile ho naleznete, oznamte mi to, abych i já mohl přijít a poklonit se mu.” ⁹ Když tedy vyslechli krále, odjeli. A hle, hvězda, kterou viděli na východě, je předcházela, až se zastavila nad [místem,] kde bylo to dítě. ¹⁰ Když tu hvězdu uviděli, zaradovali se nesmírnou radostí. ¹¹ Vešli tedy do domu, našli dítě s Marií, jeho matkou, a padli a klaněli se mu. Potom otevřeli své poklady a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. ¹² A když dostali ve snu od Boha pokyn, aby se nevraceli k Herodovi, vrátili se do své země jinou cestou. ¹³ Když pak odjeli, hle, Josefovi se ve snu ukázal Pánův anděl a řekl: “Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, dokud ti nepovím; neboť Herodes se chystá to dítě hledat, aby ho zabil.” ¹⁴ A tak v noci vstal, vzal dítě i jeho matku a odešel do Egypta ¹⁵ a zůstal tam až do Herodovy smrti, aby se naplnilo to, co Pán promluvil skrze proroka: “Z Egypta jsem povolal svého Syna.” ¹⁶ Když pak Herodes poznal, že byl od mágů oklamán, nesmírně se rozhněval a dal povraždit všechny děti mužského pohlaví v Betlémě a v celém okolí od dvouletých níže, podle času, na který se vyptal mágů. ¹⁷ Tehdy se naplnilo to, co bylo řečeno

skrze proroka Jeremiáše: ¹⁸ “Hlas byl slyšet v Ráma, naříkání, pláč a mnohé úpění, Ráchel plačící nad svými dětmi; a nenechala se utěšit, protože jich už není.” ¹⁹ Když pak Herodes zemřel, hle, Pánův anděl se ve snu ukázal Josefovi v Egyptě ²⁰ a řekl: “Vstaň, vezmi dítě i jeho matku a jdi do izraelské země, neboť ti, kdo usilovali o život dítěte, jsou již mrtví.” ²¹ Josef tedy vstal, vzal dítě i jeho matku a přišel do izraelské země. ²² Když však uslyšel, že v Judsku kraluje místo svého otce Heroda Archelaus, bál se tam jít. A když byl od Boha ve snu varován, obrátil se do galilejského kraje. ²³ Když [tam] přišel, bydlel ve městě zvaném Nazaret, aby se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroky - že bude nazván Nazaretský.

3

¹ V těch dnech přišel Jan Křtitel a kázal v judské poušti. ² Říkal: “Čiňte pokání, protože nebeské království se přiblížilo!” ³ To je ten, o kterém mluvil prorok Izaiáš, když říkal: “Hlas volajícího napouští: Připravte Pánovu cestu! Napřímujte jeho stezky!” ⁴ Ten Jan měl oděv z velbloudí srsti, kolem boků měl kožený pás a jeho pokrmem byly kobylinky a lesní med. ⁵ Vycházel k němu tehdy celý Jeruzalém, celé Judsko i celý jordánský kraj. ⁶ A když vyznávali své hříchy, křtil je v Jordánu. ⁷ Když však uviděl mnohé z farizeů a saduceů, jak jdou k jeho křtu, řekl jim: “Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, jak utéci před přicházejícím hněvem? ⁸ Proto začněte nést ovoce odpovídající vašemu pokání. ⁹ A nemyslete, že si můžete říkat: Abrahama máme za otce. Říkám

vám totiž, že Bůh je schopen Abrahamovi vzbudit syny z tohoto kamení. ¹⁰ Sekera je již přiložena ke kořeni stromů. Každý strom, který nenese dobré ovoce, tedy bude vyťat a vhozen do ohně. ¹¹ Jistě, já vás křtím vodou k pokání, ale ten, který přichází po mně, je silnější než já. [Já] nejsem hoden [ani] nosit jeho obuv. On vás bude křtít Duchem Svatým a ohněm. ¹² Jeho věječka [je již] v jeho ruce a on vyčistí svůj mlat. Svou pšenici shromáždí do obilnice, ale plevy bude pálit neuhasitelným ohněm.” ¹³ Tehdy přišel Ježíš z Galileje za Janem k Jordánu, aby se od něj nechal pokřtít. ¹⁴ Ale Jan mu v tom velmi bránil. Říkal: “Já potřebuji být pokřtěn od tebe a ty přicházíš za mnou?” ¹⁵ Ježíš mu však odpověděl: “Dopuť to teď, protože takto máme naplnit veškerou spravedlnost.” A tak ho nechal. ¹⁶ A když byl Ježíš pokřtěn, vystoupil ihned z vody, ahle, otevřela se munebesaaspatřil Božího Ducha, jak sestupuje [z nebe] jako holubice a přichází na něj. ¹⁷ A hle, hlas z nebe řekl: “Toto je můj milovaný Syn, v němž jsem našel zalíbení.”

4

¹ Tehdy byl Ježíš veden Duchem na poušť, aby byl pokoušen od d'ábla. ² A poté, co se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, vyhladověl. ³ Tehdy k němu přistoupil Pokušitel a řekl: “Jsi-li Boží Syn, řekni, ať se z tohoto kamení stanou chleby.” ⁴ Ale on odpověděl: “Je napsáno: ‘Nejen chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.’ ” ⁵ Pak ho d'ábel vzal do svatého města, postavil ho na vrcholek chrámu ⁶ a řekl mu: “Jsi-li

Boží Syn, vrhni se dolů! Vždyť je napsáno: ‘Svým andělům přikáže o tobě a ponesou tě na rukou, abys snad nenarazil nohou na kámen.’ ” ⁷ Ježíš mu řekl: “Opět je napsáno: ‘Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.’ ” ⁸ Dábel ho zase vzal na velmi vysokou horu a ukázal mu všechna království světa a jejich slávu ⁹ a řekl mu: “Toto všechno ti dám, když padneš [na zem] a pokloníš se mi.” ¹⁰ Tehdy mu Ježíš řekl: “Odejdi, Satane! Vždyť je napsáno: ‘Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jemu jedinému budeš sloužit.’ ” ¹¹ Tehdy ho ďábel opustil a hle, přistoupili andělé a sloužili mu. ¹² Když Ježíš uslyšel, že Jan byl uvězněn, vrátil se do Galileje. ¹³ Opustil Nazaret a přišel bydlet do Kafarnaum u moře, v krajinách Zabulón a Neftalí, ¹⁴ aby se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka Izaiáše: ¹⁵ “Země Zabulón a země Neftalí, při cestě k moři, za Jordánem, Galilea [pohanských] národů: ¹⁶ lid, který bydlel v temnosti, uviděl veliké světlo a těm, kteří seděli v krajině a stínu smrti, světlo se zaskvělo.” ¹⁷ Od té doby začal Ježíš kázat. Říkal: “Čiňte pokání, protože nebeské království se přiblížilo.” ¹⁸ Když se pak Ježíš procházel podél Galilejského moře, uviděl dva bratry, Šimona zvaného Petr a Ondřeje, jeho bratra, jak házejí síť do moře (protože to byli rybáři), ¹⁹ a řekl jim: “Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí!” ²⁰ A oni hned opustili síť a šli za ním. ²¹ Když pak odtud poodešel, uviděl jiné dva bratry, Jakuba Zebedeova a jeho bratra Jana, jak na lodi se svým otcem Zebedeem spravují síť, a povolal [i] je. ²² A oni hned opustili loď i svého otce a šli za ním. ²³ Ježíš pak

procházel celou Galileu, vyučoval v jejich synagogách, kázal evangelium království a uzdravoval každou nemoc a každý neduh v lidu. ²⁴ Zpráva o něm se roznesla [i] po celé Sýrii, a [tak] k němu přiváděli všechny nemocné, sužované různými neduhy a bolestmi, posedlé, náměsíčníky a ochrnuté a on je uzdravil. ²⁵ A šly za ním veliké zástupy z Galileje a z Dekapole, i z Jeruzaléma, z Judska a ze Zajordánska.

5

¹ Když pak [Ježíš] uviděl zástupy, vystoupil na horu, a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. ² Tehdy otevřel ústa a začal je vyučovat. Říkal: ³ “Blaze chudým v duchu, neboť jim patří nebeské království. ⁴ Blaze plačícím, neboť oni budou potěšeni. ⁵ Blaze mírným, neboť oni přijmou zemi za své dědictví. ⁶ Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. ⁷ Blaze milosrdným, neboť jim se dostane milosrdenství. ⁸ Blaze čistým v srdci, neboť oni uvidí Boha. ⁹ Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni Božími syny. ¹⁰ Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. ¹¹ Blaze vám, když vám budou zlořečit a pronásledovat vás a lživě proti vám mluvit všechno zlé kvůli mně. ¹² Radujte se a jásejte, protože vaše odplata v nebesích je veliká. Takto totiž pronásledovali proroky, kteří byli před vámi.” ¹³ “Vy jste sůl země. Jestliže však sůl ztratí svou chuť, čím bude osolena? Není už dobrá k ničemu, jen se vyhodí ven a lidé ji

pošlapou. ¹⁴ Vy jste světlo světa. Město ležící na hoře nemůže být skryto. ¹⁵ Také nerozsvěcují lampu, aby ji postavili pod nádobu, ale na stojan a [tehdy] osvětluje všechny, kdo jsou v domě. ¹⁶ Tak nechte své světlo zářit před lidmi, ať vidí vaše dobré skutky a vzdají slávu vašemu Otci, který je v nebesích.” ¹⁷ “Nemyslete si, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem [je] zrušit, ale naplnit. ¹⁸ Amen, říkám vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani nejmenší písmenko, ani jediná čárka ze Zákona, než se všechny [ty] věci stanou. ¹⁹ Proto, kdokoli by zrušil jedno z těchto nejmenších přikázání a tak by učil lidi, bude v nebeském království nazýván nejmenším. Ale kdokoli by [je] plnil a učil, ten bude v nebeském království nazýván velikým. ²⁰ Říkám vám totiž, že pokud vaše spravedlnost nebude omnoho převyšovat [spravedlnost] zákoníků a farizeů, nikdy nevstoupíte do nebeského království.” ²¹ “Slyšeli jste, že předkům bylo řečeno: ‘Nezabiješ,’ a kdokoli by zabil, bude vydán soudu. ²² Já vám však říkám, že každý, kdo se bezdůvodně zlobí na svého bratra, bude vydán soudu. Kdokoli by řekl svému bratru: ‘Ráka!’ bude vydán veleradě, a kdokoli by řekl: ‘Blázne!’ bude vydán pekelnému ohni. ²³ A proto, když bys obětoval na oltáři svůj dar a tam si vzpomněl, že tvůj bratr má něco proti tobě, ²⁴ nech svůj dar tam před oltářem a jdi a nejprve se smíř se svým bratrem a potom přijd’ a obětuj svůj dar. ²⁵ Dohodni se se svým odpůrcem rychle, dokud jsi s ním na cestě, aby tě tvůj odpůrce nevydal soudci a soudce zřizenci

a byl bys vsazen do vězení. ²⁶ Amen, říkám ti: Rozhodně odtamtud nevyjdeš, dokud nevrátíš poslední halěr.” ²⁷ “Slyšeli jste, že předkům bylo řečeno: ‘Nezcizoložíš.’ ²⁸ Já vám však říkám, že každý, kdo by se chtivě podíval na ženu, už s ní zcizoložil ve svém srdci. ²⁹ Pokud tě tedy svádí tvé pravé oko, vyloupni je a zahod’ od sebe. Je přece pro tebe prospěšnější, aby zahynul jeden tvůj úd, než aby bylo celé tvé tělo uvrženo do pekla. ³⁰ A pokud tě svádí tvá pravá ruka, usekni ji a zahod’ od sebe. Je přece pro tebe prospěšnější, aby zahynul jeden tvůj úd, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla. ³¹ Také bylo řečeno: ‘Kdokoli by propustil svou manželku, ať jí dá potvrzení o rozvodu.’ ³² Já vám ale říkám, že každý, kdo propouští svou manželku (kromě případu smilstva), přivádí ji k cizoložství a každý, kdo by si [tu] propuštěnou vzal, cizoloží.” ³³ “Slyšeli jste také, že předkům bylo řečeno: ‘Nebudeš křivě přísahat’ a ‘Splníš své přísahy Pánu.’ ³⁴ Já vám však říkám, abyste vůbec nepřísahali, ani při nebi, protože [to] je Boží trůn, ³⁵ ani při zemi, protože [to] je podnož jeho nohou, ani při Jeruzalému, protože [to] je město toho velikého Krále. ³⁶ Nepřísahej ani na svou hlavu, protože nemůžeš jediný vlas udělat bílým nebo černým. ³⁷ Ať je tedy vaše slovo ‘Ano’ ano a ‘Ne’ ne. Co [je] nad to, je od zlého.” ³⁸ “Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‘Oko za oko a zub za zub.’ ³⁹ Já vám však říkám, abyste neodporovali zlému [člověku], ale kdokoli tě udeří do pravé tváře, nastav mu i druhou. ⁴⁰ A jestli se s tebou někdo chce soudit a vzít ti košili, nech mu i plášť. ⁴¹ A když tě někdo

bude nutit [jít] jednu míli, jdi s ním dvě. ⁴² Tomu, kdo tě prosí, dávej a od toho, kdo si od tebe chce vypůjčit, se neodvracej.” ⁴³ “Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‘Budeš milovat svého bližního a nenávidět svého nepřítele.’ ⁴⁴ Já vám však říkám: Milujte své nepřátele! Žehnejte těm, kdo vás proklínají, konejte dobro těm, kdo vás nenávidí, a modlete se za ty, kdo vás pomlouvají a pronásledují, ⁴⁵ abyste byli synové svého Otce, který je v nebesích. Vždyť on dává svému slunci vycházet na dobré lidi i na zlé a posílá déšť na spravedlivé i nespravedlivé. ⁴⁶ Když totiž milujete [jen ty], kdo milují vás, jakou máte odplatu? Nedělají snad i celníci totéž? ⁴⁷ A když zdravíte jen své bratry, co mimořádného děláte? Nedělají to snad i celníci? ⁴⁸ Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš Otec, který je v nebesích.”

6

¹ “Dávejte si pozor, abyste nedělali své milosrdné skutky před lidmi proto, aby vás viděli. Jinak totiž nemáte odplatu u svého Otce, který je v nebesích. ² Proto když prokazuješ milosrdenství [chudým], nevytrubuj před sebou, jako to dělají pokrytci v synagogách a na ulicích, aby se nechali chválit od lidí. Amen, říkám vám, že [už] mají svou odplatu. ³ Ale když ty prokazuješ milosrdenství, ať tvá levice neví, co dělá pravice, ⁴ aby tvé milosrdenství bylo vskrytu. A tvůj Otec, který vidí vskrytu, ti odplatí zjevně.” ⁵ “A když se modlíš, nebuď jako pokrytci. Ti totiž při modlitbě rádi postávají v synagogách a na nárožích ulic, aby se ukazovali lidem. Amen, říkám vám, že [už] mají svou odplatu.

⁶ Ale ty, když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, a když zavřeš dveře, modli se ke svému Otci, který je vskrytu. A tvůj Otec, který vidí vskrytu, ti odplatí zjevně. ⁷ Když se tedy modlíte, neříkejte prázdná slova jako pohané. [Ti] si totiž myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. ⁸ Nebud'te jim tedy podobní, protože váš Otec ví, co potřebujete, [ještě] předtím, než ho poprosíte. ⁹ Proto se modlete takto: Otče náš, který jsi v nebesích, ať se posvěti tvé jméno! ¹⁰ Ať přijde tvé království! Ať se stane tvoje vůle jako v nebi, [tak] i na zemi. ¹¹ Dej nám dnes náš každodenní chléb, ¹² a odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. ¹³ A neuved' nás do pokušení, ale vysvobod' nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva navěky. Amen. ¹⁴ Odpustíte-li totiž lidem jejich prohřešky, odpustí váš nebeský Otec i vám. ¹⁵ Ale jestliže lidem neodpustíte jejich prohřešky, [pak] ani váš Otec neodpustí vaše prohřešky [vám].” ¹⁶ “A když se postíte, nebud'te zasmušilí jako pokrytci, kteří hyzdí své tváře, aby ukázali lidem, že se postí. Amen, říkám vám, že [už] mají svou odplatu. ¹⁷ Ale ty, když se postíš, pomaž si hlavu [olejem a] umyj si tvář, ¹⁸ aby tvůj půst nebyl zjevný lidem, ale tvému Otci, který je vskrytu. A tvůj Otec, který vidí vskrytu, ti odplatí zjevně.” ¹⁹ “Nehromad'te si poklady na zemi, kde [je] ničí mol a rez a kde zloději vykopávají a kradou, ²⁰ ale hromad'te si poklady v nebi, kde [je] mol a rez neničí a zloději nevykopávají ani nekradou. ²¹ Vždyť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce. ²² Lampou těla je oko. Pokud je tedy tvé oko prosté, celé tvé tělo

bude jasné. ²³ Ale pokud je tvé oko zlé, celé tvé tělo bude temné. Je-li tedy světlo v tobě tmou, jak velická [bude] tma?! ²⁴ Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Buď totiž bude jednoho nenávidět a druhého milovat, nebo se bude [toho] jednoho držet a tím druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu.” ²⁵ “Proto vám říkám: Nemějte starost o svůj život, co byste jedli a co pili, ani o své tělo, co byste si oblékali. Není snad život víc než pokrm a tělo [víc] než oděv? ²⁶ Pohleďte na ptáky na nebi. Nesejí, nesklízejí ani neshromažďují do stodol, a váš nebeský Otec je živí. Nejste snad vy mnohem dražší? ²⁷ Kdo z vás může [pečlivým] staráním přidat ke své výšce jediný loket? ²⁸ Proč si tedy děláte starosti s oblečením? Pomyslete na polní lilie, jak rostou. Nepracují ani nepředou, ²⁹ ale říkám vám, že ani Šalomoun ve vši své slávě nebyl oblečen jako jedna z nich. ³⁰ Jestliže tedy Bůh takto obléká polní travu, která dnes je a zítra bude hozena do pece, [neoblékne] snad mnohem spíš vás, [vy] malověrní? ³¹ Nemějte tedy starosti. Neříkejte: ‘Co budeme jíst?’ nebo ‘Co budeme pít?’ anebo ‘Co si oblečeme?’ ³² Všechny tyto věci totiž vyhledávají pohané, ale váš nebeský Otec ví, že to všechno potřebujete. ³³ Hledejte nejprve Boží království a jeho spravedlnost a toto vše vám bude přidáno. ³⁴ Nemějte tedy starost o zítřek, neboť zítřek se bude starat o své věci. Den má dost svého trápení.”

7

¹ “Nesud’te, abyste nebyli souzeni. ² Jakým

soudem totiž soudíte, [takovým] budete souzeni, a jakou mírou měříte, [takovou] vám bude zase odměřeno. ³ Proč tedy vidíš třísku v oku svého bratra, ale trámu ve svém oku si nevšímáš? ⁴ A jak můžeš říci svému bratru: 'Nech [mě], ať ti vytáhnu z oka třísku,' a hle, ve tvém oku je trám! ⁵ Pokrytče, vytáhni nejdříve trám ze svého oka a tehdy prohlédneš, abys vytáhl třísku z oka svého bratra. ⁶ Nedávejte svaté věci psům a neházejte své perly před svině, aby je snad svýma nohama nepošlapaly, neotočily se a neroztrhaly vás." ⁷ "Proste a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlučte a bude vám otevřeno. ⁸ Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá a tomu, kdo tluče, bude otevřeno. ⁹ Kdo z vás je [takový] člověk, že podá svému synu kámen, když ho poprosí o chléb? ¹⁰ A když poprosí o rybu, dá mu snad hada? ¹¹ Jestliže tedy vy, kteří jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím více váš Otec, který je v nebesích, dá dobré věci těm, kdo ho prosí?" ¹² "A proto všechno, co chcete, aby lidé dělali vám, stejně i vy dělejte jim, neboť v tom spočívá Zákon i Proroci. ¹³ Vcházejte těsnou branou. Prostorná je brána a široká cesta, která vede do záhuby, a mnoho je těch, kdo vcházejí skrze ni, ¹⁴ neboť těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kdo ji nalézají." ¹⁵ "Dávejte si pozor na falešné proroky, kteří k vám přicházejí v ovčím rouše, ale uvnitř jsou to draví vlci. ¹⁶ Poznáte je podle jejich ovoce. Sklízají se snad hrozny z trní a fíky z bodláci? ¹⁷ Tak tedy každý dobrý strom nese dobré ovoce a špatný strom nese zlé ovoce. ¹⁸ Dobrý strom nemůže

nést zlé ovoce a špatný strom [nemůže] nést dobré ovoce. ¹⁹ Každý strom, který nenese dobré ovoce, bývá vyťat a vhozen do ohně. ²⁰ A proto je poznáte podle jejich ovoce. ²¹ Ne každý, kdo mi říká ‘Pane, Pane’, vejde do nebeského království, ale ten, kdo koná vůli mého Otce, který je v nebesích. ²² Mnozí mi v ten den řeknou: ‘Pane, Pane, copak jsme ve tvém jménu neprorokovali? Nevymítali jsme ve tvém jménu demony a nedělali jsme ve tvém jménu mnoho zázraků?’ ²³ A tehdy jim vyznám: ‘Nikdy jsem vás neznal. Odejděte ode mě, [vy,] kdo konáte nepravost!’ ” ²⁴ “Kdokoli tedy slyší tato má slova a plní je, bude podobný moudrému muži, který postavil svůj dům na skále. ²⁵ Pak padl déšť a přišly záplavy a vály větry a udeřily na ten dům, ale nespadlo, protože byl založen na skále. ²⁶ Ale každý, kdo slyší tato má slova a neplní je, bude podobný bláznivému muži, který postavil svůj dům na písku. ²⁷ Pak padl déšť a přišly záplavy a vály větry a udeřily na ten dům a spadl a jeho pád byl veliký.” ²⁸ Když Ježíš dokončil tuto řeč, stalo se, že zástupy žasly nad jeho učením, ²⁹ protože je vyučoval jako ten, kdo má moc, a ne jako zákoníci.

8

¹ Když pak sestupoval z hory, šly za ním veliké zástupy. ² A hle, přišel malomocný a klaněl se mu se slovy: “Pane, kdybys [jen] chtěl, můžeš mě očistit.” ³ Ježíš vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: “Chci, buď očištěn!” A jeho malomocenství bylo ihned očištěno. ⁴ Tehdy mu Ježíš řekl: “Dej pozor, abys [to] nikomu neříkal. Jdi ale, ukaž

se knězi a obětuj [Bohu] ten dar, který přikázal Mojžiš, na svědectví pro ně.”⁵ A když Ježíš vcházel do Kafarnaum, přistoupil k němu [římský] setník a prosil ho: ⁶ “Pane, můj služebník leží doma raněn mrtvicí a strašně trpí.”⁷ Ježíš mu řekl: “Já přijdu a uzdravím ho.”⁸ Setník však odpověděl: “Pane, nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu, ale jen řekni slovo a můj služebník bude uzdraven.”⁹ Vždyť i já jsem člověk pod mocí a mám pod sebou vojáky. Tomuto řeknu ‘Jdi’ a [on] jde a jinému ‘Přijď’ a [on] přijde; svému otroku [řeknu] ‘Udělej tohle’ a udělá [to].”¹⁰ Když to Ježíš uslyšel, podivil se a řekl těm, kdo šli za ním: “Amen, říkám vám, [že] ani v Izraeli jsem tak velikou víru nenašel.”¹¹ Říkám vám, že mnozí přijdou od východu i [od] západu a budou stolovat s Abrahamem, Izákem a Jákobem v nebeském království.”¹² Ale synové království budou vyvrženi do té venkovní tmy. Tam bude pláč a skřípění zubů.”¹³ Tomu setníkovi pak Ježíš řekl: “Jdi, ať se ti stane, jak jsi uvěřil.” A jeho služebník byl v tu chvíli uzdraven.”¹⁴ Když pak Ježíš přišel do Petrova domu, uviděl jeho tchyni, jak leží a má horečku.”¹⁵ Dotkl se tedy její ruky, horečka ji opustila a ona vstala a začala je obsluhovat.”¹⁶ Když potom nastal večer, přivedli k němu mnoho [lidí] posedlých démony a on ty duchy vymítal slovem a uzdravil všechny nemocné,”¹⁷ aby se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka Izaiáše: “On sňal naše slabosti a odnesl naše nemoci.”¹⁸ Když pak Ježíš kolem sebe uviděl veliké zástupy, přikázal [učedníkům], aby se přeplavili na druhou stranu.”¹⁹ Tehdy [k němu] přistoupil jeden zákoník

a řekl mu: “Mistře, budu tě následovat, kamkoli půjdeš.” ²⁰ Ježíš mu tedy řekl: “Lišky mají doupata a nebeští ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by složil hlavu.” ²¹ Tehdy mu řekl jiný z jeho učedníků: “Pane, dovol mi nejdřív odejít a pochovat svého otce.” ²² Ježíš mu však řekl: “Pojď za mnou a nech mrtvé, ať pochovávají své mrtvé.” ²³ Potom vstoupil na loď a jeho učedníci ho následovali. ²⁴ Na moři pak náhle nastala veliká bouře, takže vlny přikrývaly loď. On však spal. ²⁵ Přistoupili tedy a vzbudili ho se slovy: “Pane, zachraň nás, [vždyť] hyneme!” ²⁶ [Ježíš] jim ale řekl: “Proč se bojíte, malověrní?” Tehdy vstal a napomenul vítr i moře a nastal naprostý klid. ²⁷ A ti muži žasli a říkali: “Co je tohle za člověka, že ho poslouchá i vítr a moře?” ²⁸ Když se pak přeplavil na druhou stranu do kraje Gergezenců, setkali se s ním dva [lidé] posedlí démony, kteří vyšli z hrobů a byli velmi nebezpeční, takže nikdo nemohl chodit tou cestou. ²⁹ A hle, křičeli: “Co je ti do nás, Ježíši, Boží Synu? Přišel jsi sem, abys nás předčasnětrýznil?” ³⁰ Daleko od nich se páslo veliké stádo vepřů ³¹ a ti démoni ho prosili: “Jestliže nás vymítáš, dovol nám odejít do toho stáda vepřů.” ³² On jim tedy řekl: “Jděte!” A oni vyšli, vstoupili do toho stáda vepřů, a hle, celé stádo se rozběhlo ze srázu dolů do moře a zahynulo ve vodách. ³³ Ti, kdo [je] pásli, pak utekli, a když přišli do města, všechno vyprávěli - totiž to o těch posedlých. ³⁴ A hle, celé město vyšlo Ježíši naproti, a jakmile ho uviděli, žádali ho, aby odešel z jejich kraje.

9

¹ Vstoupil tedy na loď, přeplavil se a přišel do svého města. ² A hle, přinesli mu ochrnutého [člověka] ležícího na lůžku. Když Ježíš uviděl jejich víru, řekl ochrnutému: “Buď dobré mysli, synu, tvé hříchy jsou ti odpuštěny.” ³ A hle, někteří ze zákoníků si řekli: “Ten [člověk] se rouhá!” ⁴ A když Ježíš viděl jejich myšlení, řekl: “Proč si v srdcích myslíte zlé věci? ⁵ Vždyť co je snadnější? Říci: Jsou ti odpuštěny hříchy, anebo říci: Vstaň a chod’? ⁶ Ale abyste věděli, že Syn člověka má na zemi moc odpouštět hříchy” - tehdy pověděl ochrnutému - “Vstaň, vezmi své lůžko a jdi domů.” ⁷ A on vstal a odešel domů. ⁸ Když [to] tedy uviděly zástupy, užasly a vzdaly slávu Bohu, který dal takovou moc lidem. ⁹ Když potom šel Ježíš odtud, uviděl člověka jménem Matouš, jak sedí na celnici, a řekl mu: “Pojď za mnou.” A on vstal a šel za ním. ¹⁰ Když pak Ježíš seděl za stolem v [jeho] domě, hle, stalo se, že přišlo mnoho celníků a hříšníků a stolovali s Ježíšem a jeho učedníky. ¹¹ Když to uviděli farizeové, řekli jeho učedníkům: “Proč váš mistr jí s celníky a hříšníky?” ¹² Ježíš to však uslyšel a řekl jim: “Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. ¹³ Jděte a naučte se, co znamená: ‘Milosrdenství chci, a ne oběť.’ Nepřišel jsem totiž volat spravedlivé, ale hříšné k pokání.” ¹⁴ Potom k němu přišli učedníci Jana [Křtitele a] ptali se: “Jak to, že my a farizeové se postíme často, ale tvoji učedníci se nepostí?” ¹⁵ Ježíš jim řekl: “Mohou ženichovi přátelé truchlit, dokud je ženich s nimi? Přijdou dny, kdy od nich bude ženich vzat, a tehdy

se budou postit. ¹⁶ Nikdo přece nepřišívá záplatu z nové látky na starý plášť, neboť ta záplata odtrhne [i kus] roucha a díra je [ještě] horší. ¹⁷ Také se nelije nové víno do starých nádob. Jinak se nádoby roztrhnou, víno se vylije a nádoby se zničí. Nové víno se přece lije do nových nádob a [tak] se obojí zachová.” ¹⁸ Zatímco k nim mluvil tyto věci, náhle k němu přistoupil představený [synagogy a] klaněl se mu se slovy: “Moje dcera právě zemřela. Ale pojď, vlož na ni ruku a bude žít!” ¹⁹ Ježíš tedy vstal a šel za ním a jeho učedníci [také]. ²⁰ A náhle se zezadu přiblížila žena, která dvanáct let trpěla krvácením, a dotkla se cípu jeho roucha. ²¹ (Řekla si totiž: “Jestli se jenom dotknu jeho roucha, budu uzdravena.”) ²² Ježíš se otočil, a když ji uviděl, řekl: “Bud’ dobré mysli, dcero. Tvá víra tě uzdravila.” A od té chvíle byla uzdravena. ²³ Když pak Ježíš přišel do domu představeného [synagogy], uviděl hudebníky a hlučný zástup kvílících ²⁴ a řekl jim: “Odejděte, protože ta dívka neumřela, ale spí.” A oni se mu vysmívali. ²⁵ Když byl ale zástup vyveden, [Ježíš] vstoupil dovnitř a vzal ji za ruku a ta dívka vstala. ²⁶ A zpráva o tom se roznesla po celé té zemi. ²⁷ Když odtud Ježíš odcházel, šli za ním dva slepci, kteří volali a říkali: “Smiluj se nad námi, synu Davidův!” ²⁸ Když pak přišel domů, ti slepci k němu přistoupili a Ježíš jim řekl: “Věříte, že jsem schopen to udělat?” Oni řekli: “Ano, Pane.” ²⁹ Tehdy se dotkl jejich očí a řekl: “Staň se vám podle vaší víry.” ³⁰ A jejich oči se otevřely. Ježíš je pak přísně napomenul a řekl jim: “Dejte pozor, ať se to nikdo nedozví.” ³¹ Ale oni vyšli a roznesli zprávu o něm po celé té

zemi. ³² A když odcházeli, náhle k němu přivedli němého člověka posedlého démonem. ³³ Když pak byl ten démon vyhnán, němý začal mluvit. [Lidé] v zástupu tedy užasli a říkali: “[Nic] takového nebylo nikdy vídáno v Izraeli!” ³⁴ Farizeové však říkali: “Vymítá demony skrze knížete demonů.” ³⁵ Ježíš tedy obcházel všechna města a vesnice, vyučoval v jejich synagogách, kázal evangelium království a uzdravoval každou nemoc a každý neduh mezi lidmi. ³⁶ A když viděl zástupy, byl pohnut soucitem k nim, protože byli zesláblí a rozptýlení jako ovce nemající pastýře. ³⁷ Tehdy řekl svým učedníkům: “Žeň [je] jistě veliká, ale dělníků málo. ³⁸ Proto prostě Pána žně, ať vypudí dělníky na svou žeň.”

10

¹ Potom svolal svých dvanáct učedníků a dal jim moc nad nečistými duchy, aby je vymítali a aby uzdravovali každou nemoc a každý neduh. ² Jména dvanácti apoštolů jsou pak tato: Nejprve Šimon zvaný Petr a jeho bratr Ondřej, [potom] Jakub Zebedeův a jeho bratr Jan, ³ Filip a Bartoloměj, Tomáš a celník Matouš, Jakub Alfeův a Lebeus příjmením Tadeáš ⁴ Šimon Kananita a Jidáš Iškariotský, ten, který ho také zradil. ⁵ Těchto dvanáct Ježíš vyslal a přikázal jim: “Nechod'te na cestu pohanů a nevstupujte do města Samaritánů, ⁶ ale raději jděte ke ztraceným ovčím z Izraelova domu. ⁷ Jděte a kažte: Nebeské království se přiblížilo! ⁸ Nemocné uzdravujte, malomocné očišťujte, mrtvé křiste, demony vymítejte. Zadarmo jste dostali, zadarmo dejte. ⁹ Neberte si zlato,

stříbro, ani peníze do opasků, ¹⁰ ani mošnu na cestu, ani dvě košile, ani obuv, ani hůl, protože dělník je hoden svého pokrmu. ¹¹ A když vejdete do kteréhokoli města nebo vesnice, zeptejte se tam, kdo je [toho] hoden, a u něj zůstaňte, dokud neodejdete. ¹² Když pak přicházíte do domácnosti, pozdravte ji. ¹³ A bude-li [toho] ten dům hoden, ať váš pokoj přijde na něj. Pokud však nebude hoden, ať se váš pokoj navrátí k vám. ¹⁴ A kdokoli vás nepřijme a nebude poslouchat vaše slova, vyjdete z toho domu nebo města a vyklepte [jeho] prach ze svých nohou. ¹⁵ Amen, říkám vám, že v soudný den bude sodomské a gomorské zemi lehčeji než tomu městu.” ¹⁶ “Hle, posílám vás jako ovce mezi vlky, proto buďte chytrí jako hadi a bezelstní jako holubice. ¹⁷ Dejte si však pozor na lidi, protože vás budou vydávat soudům a bičovat vás ve svých shromážděních. ¹⁸ Budete kvůli mně vedeni i před vládce a krále, na svědectví pro ně a pro národy. ¹⁹ Ale když vás [jim] vydají, nestarejte se, jak a co byste řekli, neboť to, co máte říci, vám bude dáno v tu chvíli. ²⁰ Nejste [to] totiž vy, kdo mluví, ale Duch vašeho Otce, který mluví ve vás. ²¹ Bratr pak vydá bratra na smrt, i otec syna a děti povstanou proti rodičům a zabijí je. ²² A všichni vás budou kvůli mému jménu nenávidět, ale kdo vytrvá až do konce, ten bude spasen. ²³ Kdyby vás tedy v tom městě pronásledovali, utečte do jiného. Amen, říkám vám totiž, že neprojdete izraelská města, než přijde Syn člověka. ²⁴ Není učedník nad mistra ani služebník nad svého pána. ²⁵ Pro učedníka je dost [na tom], když bude jako jeho mistr a

služebník jako jeho pán. Jestliže hospodáře nazvali Belzeblem, čím spíše jeho domácí?” ²⁶ “Proto se jich nebojte, neboť není nic skrytého, co nebude zjeveno, ani [nic] tajného, co nebude poznáno. ²⁷ Co vám říkám ve tmě, mluvte na světle, a co slyšíte [šeptat] do ucha, kažte na střeších. ²⁸ A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou, ale raději se bojte Toho, který může duši i tělo zahubit v pekle. ²⁹ Copak se neprodávají dva vrabci za halěr? A ani jeden z nich nepadne na zem bez [vědomí] vašeho Otce. ³⁰ Vám jsou ale spočítány i všechny vlasy na hlavě! ³¹ Proto se nebojte. Jste dražší než mnoho vrabců.” ³² Kdokoli mne tedy vyzná před lidmi, toho i já vyznám před svým Otcem, který je v nebesích. ³³ Kdo by mne ale před lidmi zapřel, toho i já zapřu před svým Otcem, který je v nebesích. ³⁴ Nemyslete si, že jsem přišel na zem přinést pokoj. Nepřišel jsem přinést pokoj, alemeč. ³⁵ Přišel jsem, abych rozdělil člověka proti jeho otci, dceru proti její matce a nevěstu proti její tchýni. ³⁶ A nepřátelé člověka [budou] ti z jeho vlastní rodiny. ³⁷ Kdo má rád otce nebo matkuvíce nežli mne, není mě hoden, akdomárád syna nebo dceru více nežli mne, není mě hoden. ³⁸ A kdo nebere svůj kříž a nenásleduje mne, není mě hoden. ³⁹ Kdo nalezne svou duši, ten ji ztratí, a kdo ztratí svou duši kvůli mně, ten ji nalezne.” ⁴⁰ “Kdo vás přijímá, [ten] přijímá mne, a kdo přijímá mne, přijímá Toho, který mě poslal. ⁴¹ Kdo přijímá proroka jako proroka, dostane odplatu proroka, a kdo přijímá spravedlivého jako spravedlivého, dostane odplatu spravedlivého. ⁴² A kdokoli by

dal jednomu z těchto maličkých k pití jen pohár studené [vody], protože je to [můj] učedník, říkám vám jistě, že rozhodně neztratí svou odplatu.”

11

¹ Když Ježíš přestal dávat svým učedníkům tato přikázání, stalo se, že odtud vyšel, aby učil a kázal v jejich městech. ² Když pak Jan ve vězení uslyšel o Kristových skutcích, poslal dva ze svých učedníků, ³ aby se ho zeptal: “Jsi ty Ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?” ⁴ Ježíš jim odpověděl: “Jděte a oznamte Janovi, co slyšíte a vidíte: ⁵ Slepi vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví jsou křišeni a chudým se káže evangelium. ⁶ A blaze tomu, kdo se nade mnou nepohoršuje.” ⁷ A když ti [muži] odešli, Ježíš začal zástupům říkat o Janovi: “Co jste si přišli do pouště prohlédnout? Třtinu klátící se větrem? ⁸ Na co jste se tedy vyšli podívat? Na člověka oblečeného hebkým rouchem? Pohleďte, ti, kdo se oblékají hebkým rouchem, jsou v královských domech. ⁹ Co jste tedy vyšli vidět? Proroka? Ano, říkám vám, a více než proroka. ¹⁰ Toto je ten, o kterém je napsáno: ‘Hle, já před tvou tváří posílám svého posla, který připraví tvou cestu před tebou.’ ¹¹ Amen, říkám vám, že mezi těmi, kdo se narodili z žen, nepovstal větší než Jan Křtitel, ale kdo je nejmenší v nebeském království, je větší než on. ¹² Ode dnů Jana Křtitele až dosud nebeské království snáší násilí a násilníci ho uchvacují. ¹³ Neboť všichni Proroci i Zákon až po Jana [o tom] prorokovali. ¹⁴ A jste-li [to] ochotni přijmout, on je ten Eliáš, který měl přijít. ¹⁵ Kdo má uši k slyšení, ať slyší. ¹⁶ Ke komu ale přirovnám toto

pokolení? Je podobné dětem, které sedí na tržišti a volají na druhé: ¹⁷ ‘Pískali jsme vám a netančili jste; [žalostně] jsme naříkali a neplakali jste!’ ¹⁸ Jan totiž přišel, nejedl a nepil a [oni] říkají: ‘Má démona!’ ¹⁹ Přišel Syn člověka, jí a pije a říkají: ‘Hle, žrout a pijan vína, přítel celníků a hříšníků!’ Ale moudrost je ospravedlněna svými dětmi.” ²⁰ Tehdy začal vyčítat městům, ve kterých se stalo nejvíce jeho zázraků, že nečinila pokání: ²¹ “Běda tobě, Korozaím, běda tobě, Betsaido! Vždyť kdyby se zázraky, které se dějí u vás, staly v Týru a Sidonu, dávno by v pytlovině a v popelu činili pokání. ²² A tak vám říkám: Týru a Sidonu bude v soudný den lehčeji než vám. ²³ A ty, Kafarnaum, které jsi až k nebi vyvýšeno, až do pekla budeš svrženo. Vždyť kdyby se zázraky, které se dějí v tobě, staly v Sodomě, zůstala by [stát] až dodnes. ²⁴ A tak vám říkám, že sodomské zemi bude v soudný den lehčeji než tobě.” ²⁵ Tehdy Ježíš odpověděl: “Chválím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je nemluvňatům. ²⁶ Jistě, Otče, neboť tak se ti zalíbilo. ²⁷ Všechno je mi dáno od mého Otce a nikdo nezná Syna, jedině Otec a ani Otce nikdo nezná, jedině Syn a ten, komu by [ho] Syn chtěl zjevit. ²⁸ Pojd’te ke mně všichni, kteří pracujete a jste obtěžkáni, a já vám dám odpočinout. ²⁹ Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem mírný a pokorný v srdci; a najdete odpočinek pro své duše. ³⁰ Vždyť mé jho je příjemné a mé břemeno lehké.”

12

¹ Tou dobou procházel Ježíš v sobotu obilím a

jeho učedníci začali vytrhávat klasy a jíst, protože měli hlad. ² Když to však viděli farizeové, řekli mu: “Podívej se, tvoji učedníci dělají, co se v sobotu dělat nesmí!” ³ On jim řekl: “Copak jste nečetli, co udělal David, když on i ti, kdo byli s ním, měli hlad? ⁴ Jak vešel do Božího domu a jedl [posvátné] chleby předložené, které nesměl jíst on, ani ti, kdo byli s ním, ale pouze samotní kněží? ⁵ A nečetli jste v Zákoně ani [to], že kněží v sobotu [svou práci] v chrámu znesvěcují sobotu a jsou nevinní? ⁶ A říkám vám, že zde je někdo větší nežli chrám. ⁷ Kdybyste ale věděli, co znamená: ‘Milosrdenství chci, a ne oběť,’ neodsuzovali byste nevinné. ⁸ Syn člověka je totiž Pánem i nad sobotou.” ⁹ Když pak odtud odešel, přišel do jejich synagogy. ¹⁰ A hle, byl [tu] člověk, který měl uschlou ruku. Ptali se ho tedy, zda se smí v sobotu uzdravovat, aby ho mohli obžalovat. ¹¹ On jim však řekl: “Je snad mezi vámi [takový] člověk, že kdyby měl jednu ovci a ta by mu v sobotu spadla do jámy, nevzal by ji a nevytáhl? ¹² O co je pak dražší člověk než ovce? Proto se v sobotu smí konat dobro.” ¹³ Tehdy řekl tomu člověku: “Natáhni tu ruku.” A on ji natáhl a byla znovu zdravá jako ta druhá. ¹⁴ Farizeové však odešli a radili se proti němu, jak by ho zničili. ¹⁵ Ježíš [to] ale věděl a odešel odtud. Šly za ním veliké zástupy [lidí a] on je všechny uzdravil. ¹⁶ Přísně je napomínal, aby ho neuváděli ve známost, ¹⁷ a tak se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka Izaiáše: ¹⁸ “Hle, můj služebník, kterého jsem vyvolil, můj milovaný, v němž má duše našla zalíbení. Na něj položím svého Ducha,

[on] oznámí spravedlnost národům. ¹⁹ Nebude se hádat ani křičet, na ulicích nikdo neuslyší jeho hlas. ²⁰ Nalomenou třtinu nedolomí a doutnající knot neuhasí, dokud nedovede spravedlnost k vítězství. ²¹ A na jeho jméno budou spoléhat národy.” ²² Potom byl k němu přiveden slepý a němý člověk posedlý démonem a on ho uzdravil, takže ten slepý a němý mluvil a viděl. ²³ A všechny ty zástupy žasly a říkaly: “Není snad tohle ten Syn Davidův?” ²⁴ Ale když to uslyšeli farizeové, řekli: “Ten člověk nevymítá demony jinak než skrze Belzebula, knížete demonů.” ²⁵ Ježíš ale znal jejich myšlenky a řekl jim: “Každé království rozdělené [samo] proti sobě zpustne a žádné město nebo dům rozdělený proti sobě neobstojí. ²⁶ Vymítá-li Satan Satana, je rozdělen sám proti sobě. Jak tedy jeho království obstojí? ²⁷ A pokud já vymítám demony Belzebulem, kým [je] vymítají vaši synové? Oni proto budou vašimi soudci. ²⁸ Vymítám-li však demony Božím Duchem, jistě k vám přišlo Boží království. ²⁹ Jak také může někdo vejít do silákova domu a uloupit jeho majetek, pokud toho siláka nejdříve nespoutá? Teprve tehdy vyloupí jeho dům. ³⁰ Kdo není se mnou, je proti mně, a kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje. ³¹ Proto vám říkám: Každý hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu lidem odpuštěno nebude. ³² Kdokoli by řekl slovo proti Synu člověka, bude mu to odpuštěno, ale kdokoli by mluvil proti Duchu Svatému, nebude mu odpuštěno ani v tomto věku, ani v budoucím. ³³ Buďto udělejte strom dobrým a jeho ovoce [bude] dobré, anebo udělejte strom

špatným a jeho ovoce [bude] špatné. Strom se přece pozná po ovoci. ³⁴ Plemeno zmijí! Jak byste mohli mluvit dobré věci, když jste zlí? Vždyť ústa mluví z hojnosti srdce. ³⁵ Dobrý člověk vynáší z dobrého pokladu svého srdce to dobré a zlý člověk vynáší ze zlého pokladu zlé. ³⁶ Ale říkám vám, že z každého prázdného slova, které lidé řeknou, budou skládat účty v soudný den. ³⁷ Svými [vlastními] slovy totiž budeš ospravedlněn a svými [vlastními] slovy budeš odsouzen.” ³⁸ Tehdy mu někteří ze zákoníků a farizeů odpověděli: “Mistře, chceme od tebe vidět [nějaké] znamení.” ³⁹ On jim ale odpověděl: “Zlé a cizoložné pokolení vyhledává znamení, ale [žádné] znamení mu nebude dáno, kromě znamení proroka Jonáše. ⁴⁰ Neboť tak, jako byl Jonáš tři dny a tři noci v břiše velryby, tak bude Syn člověka tři dny a tři noci v srdci země. ⁴¹ Muži z Ninive povstanou na soudu s tímto pokolením a odsoudí je, neboť po Jonášově kázání činili pokání, a hle, zde [je] více než Jonáš. ⁴² Královna jihu povstane na soudu s tímto pokolením a odsoudí je, neboť přijela z kraje světa, aby slyšela Šalomounovu moudrost, a hle, zde [je] více než Šalomoun.” ⁴³ “Když pak nečistý duch vyjde z člověka, chodí po suchých místech a hledá odpočinek, ale nenachází. ⁴⁴ Tehdy řekne: ‘Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.’ A když přijde, nalezne [ho] prázdný, vymetený a ozdobený. ⁴⁵ Tehdy jde a přibere k sobě sedm jiných duchů, horších než [je] sám. Pak vejdou [dovnitř] a bydlí tam a poslední věci toho člověka jsou horší než první. Tak tomu bude i s tímto zlým pokolením.” ⁴⁶ A zatímco ještě mluvil

k zástupům, hle, jeho matka a bratři stáli venku, neboť s ním chtěli promluvit. ⁴⁷ Někdo mu řekl: “Pohled’, tvá matka a tvoji bratři stojí venku a chtějí s tebou mluvit.” ⁴⁸ On však tomu, kdo mu to řekl, odpověděl: “Kdo je má matka? A kdo jsou moji bratři?” ⁴⁹ Ukázal rukou na své učedníky a řekl: “Pohled’, [toto je] má matka a moji bratři. ⁵⁰ Kdokoli totiž konáváli mého nebeského Otce, ten je můj bratr a sestra a matka.”

13

¹ Ten den Ježíš vyšel z domu a posadil se u moře. ² Tehdy se k němu sešly [tak] veliké zástupy, že nastoupil na loď a posadil se; a celý ten zástup stál na břehu. ³ Mluvil k nim v podobenstvích o mnoha věcech. Řekl: “Hle, vyšel rozsévač, aby rozsíval. ⁴ A jak rozsíval, některá [semena] padla podél cesty a přiletěli ptáci a sezobali je. ⁵ Jiná padla na skalnatá místa, kde neměla mnoho země, a ihned vzešla, protože neměla hloubku země. ⁶ Když pak vyšlo slunce, byla spálena, a protože neměla kořen, uschla. ⁷ Jiná zase padla do trní, a když trní vyrostlo, udusilo je. ⁸ Jiná však padla do dobré země a vydala úrodu, některé stonásobnou, jiné šedesátinásobnou a jiné třicetinásobnou. ⁹ Kdo má uši k slyšení, ať slyší.” ¹⁰ Tehdy k němu přistoupili učedníci a řekli mu: “Proč k nim mluvíš v podobenstvích?” ¹¹ On jim odpověděl: “Protože vám je dáno poznat tajemství nebeského království, ale jim to dáno není. ¹² Tomu, kdo má, totiž bude dáno a bude mít hojnost, ale tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co má. ¹³ Proto k nim mluvím v podobenstvích, že

vidí, ale nevidí a slyší, ale neslyší ani nerozumějí.
¹⁴ Ale naplňuje se na nich proroctví Izaiáše, který řekl: ‘Sluchem uslyšíte, ale nijak nepochopíte, a zrakem uvidíte, ale nijak neprohlédnete.’¹⁵ Neboť srdce tohoto lidu ztuhnělo a svýma ušima ztěžka slyšeli. Své oči [pevně] zavřeli, aby snad očima neuviděli, ušima neuslyšeli a srdcem nepochopili a neobrátili se, abych je neuzdravil.’¹⁶ Ale blaze vašim očím, že vidí, a vašim uším, že slyší.¹⁷ Amen, říkám vám, že mnozí proroci a spravedliví toužili spatřit, co [vy] vidíte, ale neviděli a slyšet, co slyšíte, ale neslyšeli.”¹⁸ “Vy tedy slyšte [význam] podobenství o rozséváči: ¹⁹ Ke každému, kdo slyší slovo o království a nerozumí, přichází ten zlý a uchvacuje to, co je zaseto do jeho srdce. To je ten osetý podél cesty. ²⁰ A kdo je oset na skalnaté zemi, je ten, který slyší slovo a hned je s radostí přijímá, ²¹ ale nemá v sobě kořen a je nestálý, a když přichází soužení nebo pronásledování kvůli slovu, hned se pohoršuje. ²² Kdo je oset do trní, je ten, který slyší slovo, ale starosti tohoto světa a oklamání bohatstvím to slovo dusí, a [tak] se stává neplodným. ²³ A kdo je oset na dobré půdě, je ten, který slyší slovo a rozumí a který opravdu přináší úrodu: někdo stonásobnou, jiný šedesátinásobnou a jiný třicetinásobnou.”²⁴ [Pak] jim předložil jiné podobenství. Řekl: “Nebeské království je podobné člověku rozsívajícímu na svém poli dobré semeno. ²⁵ Ale zatímco lidé spali, přišel jeho nepřítel, naseł mezi pšenici koukol a odešel. ²⁶ Když pak vzešla stébła a přinesla úrodu, tehdy se ukázal i koukol. ²⁷ Služebníci toho hospodáře tedy přišli a řekli mu:

‘Pane, nenasel jsi na svém poli dobré semeno? Odkud se tedy vzal ten koukol?’ ²⁸ On jim řekl: ‘To udělal nepřítel.’ Služebníci mu řekli: ‘Chceš tedy, abychom šli a vytrhali ho?’ ²⁹ Ale on řekl: ‘Nikoli, protože byste při trhání koukolu mohli vytrhnout i pšenici. ³⁰ Nechte obojí růst spolu až do žně. V čas žně řeknu žencům: Vytrhejte nejdříve koukol a svažte do snopků ke spálení, ale pšenici shromážděte do mé obilnice.’” ³¹ [Pak] jim předložil jiné podobenství. Řekl: “Nebeské království je podobné zrnku hořčice, které člověk vzal a zasel na svém poli. ³² To [zrnko] je opravdu nejmenší ze všech semen, ale když vyroste, je větší než jiné rostliny a stane se stromem, takže nebeští ptáci přiletí a uhnízdí se v jeho větvích.” ³³ Řekl jim [ještě] jiné podobenství: “Nebeské království je podobné kvasu, který žena vzala a zadělala ve třech měřicích mouky, až všechno zkvasilo.” ³⁴ Toto všechno Ježíš říkal zástupům v podobenstvích a bez podobenství k nim vůbec nemluvil. ³⁵ A tak se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka: “Otevřu svá ústa v podobenstvích, budu vyprávět věci skryté od založení světa.” ³⁶ Tehdy Ježíš propustil zástupy a šel domů. Jeho učedníci k němu přistoupili a řekli: “Vysvětli nám to podobenství o koukolu na poli.” ³⁷ Odpověděl jim: “Rozséváč dobrého semene je Syn člověka ³⁸ a pole je tento svět, dobré semeno jsou synové království, ale koukol jsou synové toho zlého. ³⁹ Nepřítel, který je rozsívá, je ďábel, sklizeň je konec tohoto světa a ženci jsou andělé. ⁴⁰ Jako se tedy sbírá koukol a spaluje se ohněm, tak [to] bude při konci tohoto

světa. ⁴¹ Syn člověka pošle své anděly a ti vyberou z jeho království všechno pohoršující i ty, kdo konají nepravost, ⁴² a vrhnou je do ohnivé pece. Tam bude pláč a skřípění zubů. ⁴³ Tehdy se spravedliví v království svého Otce rozzáří jako slunce. Kdo má uši k slyšení, ať slyší.” ⁴⁴ “Nebeské království je také podobné pokladu ukrytému v poli, který když člověk našel, skryl [ho] a kvůli radosti [z] něj jde, prodává všechno, co má, a kupuje to pole.” ⁴⁵ “Nebeské království je také podobné kupci hledajícímu krásné perly, ⁴⁶ který když našel jednu velmi vzácnou perlu, šel a prodal všechno, co měl, a koupil ji.” ⁴⁷ “Nebeské království je také podobné vlečné síti hozené do moře, nabírající ze všech druhů [ryb], ⁴⁸ kterou, když byla naplněna, vytáhli [rybáři] na břeh, sedli si a shromáždili to, co bylo dobré, do nádob, ale špatné vyhodili pryč. ⁴⁹ Totéž se bude dít při konci tohoto světa. Vyjdou andělé a oddělí zlé zprostřed spravedlivých ⁵⁰ a vrhnou je do ohnivé pece. Tam bude pláč a skřípění zubů.” ⁵¹ Tehdy se jich Ježíš zeptal: “Pochopili jste všechny tyto věci?” A oni mu řekli: “Ano, Pane.” ⁵² Řekl jim tedy: “Proto je každý učitel vyučený o nebeském království podobný hospodáři, který vynáší ze svého pokladu nové i staré věci.” ⁵³ A stalo se, [že] když Ježíš dokončil tato podobenství, šel odtud. ⁵⁴ Přišel do svého domovského města a učil je v jejich synagoze tak, že žasli a říkali: “Odkud má tenhle takovou moudrost a zázračné schopnosti? ⁵⁵ Není to snad syn toho tesaře? Nejmenuje se jeho matka Marie a jeho bratři Jakub, Jozes, Šimon a Juda? ⁵⁶ A nejsou snad všechny jeho sestry

u nás? Odkud tedy má tenhle všechny tyto věci?”⁵⁷ A [tak] se nad ním pohoršovali. Ježíš jim tedy řekl: “Prorok není beze cti, jedině ve své vlasti a ve svém domě.”⁵⁸ A kvůli jejich nevěře tam neudělal mnoho zázraků.

14

¹ V tu dobu uslyšel zprávu o Ježíši [i] tetrarcha Herodes ² a řekl svým služebníkům: “To je Jan Křtitel. Byl vzkříšen z mrtvých, a proto se skrze něj dějí zázraky.”³ Herodes totiž Jana zatkł, spoutal a dal do vězení kvůli Herodiadě, manželce svého bratra Filipa, ⁴ protože mu Jan říkal: “Není ti dovoleno, abys ji měl!”⁵ A ačkoli ho chtěl zabít, bál se zástupu, protože ho měli za proroka. ⁶ Když pak nastal den oslavy Herodových narozenin, zatančila dcera Herodiady uprostřed [hodovníků] a zalíbila se Herodovi. ⁷ Proto jí s přísahou slíbil, že [jí] dá, o cokoli požádá. ⁸ A ona, předem navedena svou matkou, řekla: “Dej mi sem na [tu] mísu hlavu Jana Křtitele.”⁹ Král se tedy zarmoutil, ale kvůli přísaze a [kvůli] těm, kdo s ním stolovali, poručil, aby [jí] byla dána. ¹⁰ Poslal tedy [kata, aby] Jana sťal ve vězení. ¹¹ Jeho hlava pak byla přinesena na mísu a dána té dívce a [ta] ji odnesla matce. ¹² Pak přišli jeho učedníci, vzali tělo a pochovali [ho]. Potom šli a pověděli to Ježíši. ¹³ Když to Ježíš uslyšel, o samotě se odtud lodí odplavil na pusté místo. Zástupy to však uslyšely a vypravily se za ním pěšky z měst. ¹⁴ Když Ježíš vystoupil, uviděl veliký zástup [lidí]; byl naplněn soucitem k nim a uzdravil jejich nemocné. ¹⁵ Když pak nastal

večer, přišli k němu jeho učedníci se slovy: “Tohle místo je pusté a je už pokročilá hodina. Propust’ ty zástupy, ať odejdou do vesnic a nakoupí si jídlo.”

¹⁶ Ježíš jim ale řekl: “Nemusejí odcházet. Vy jim dejte najíst.” ¹⁷ Řekli mu: “Nic tu nemáme - jen pět chlebů a dvě ryby.” ¹⁸ On však řekl: “Přineste mi je sem.” ¹⁹ Tehdy přikázal, aby se zástup posadil na trávě. Vzal těch pět chlebů a ty dvě ryby,

vzhlédl k nebi, požehnal a nalámal ty chleby a dal učedníkům a učedníci zástupům. ²⁰ A tak se všichni najedli a byli nasyceni. Potom sebrali nalámané kousky, které zbyly: dvanáct plných košů. ²¹ A těch, kteří jedli, bylo kolem pěti tisíc mužů, kromě žen a dětí. ²² Potom Ježíš hned své učedníky přinutil,

aby nastoupili na loď a jeli napřed na druhou stranu, než rozpustí zástupy. ²³ Když pak propustil zástupy, vystoupil o samotě na horu, aby se modlil. A když přišel večer, byl tam sám. ²⁴ Ale loď už byla uprostřed moře, zmítána vlnami, protože byl protivítr. ²⁵ Při čtvrté noční hlídce pak k nim Ježíš šel pěšky po moři. ²⁶ Když ho učedníci uviděli, jak kráčí po moři, vyděsili se a říkali: “[To] je přízrak!”

A křičeli strachy. ²⁷ Ale Ježíš na ně ihned promluvil a řekl jim: “Vzmužte se, [to] jsem já! Nebojte se.” ²⁸ Petr mu odpověděl: “Pane, jestli jsi [to] ty, přikaž mi, ať k tobě přijdu po vodě.” ²⁹ On řekl: “Pojď!” A Petr vystoupil z lodi a kráčel po vodě, aby přišel k Ježíši. ³⁰ Když ale viděl, [jak] silný [je] vítr, dostal strach a začal se topit. Tehdy vykřikl: “Pane, zachraň mě!” ³¹ Ježíš ihned vztáhl ruku, chytil ho a řekl: “Proč jsi pochyboval, malověrný?”

³² A jakmile vstoupili na loď, vítr se utiřil. ³³ Ti, kdo

byli na lodi, pak přistoupili a klaněli se mu se slovy: “Ty jsi opravdu Boží Syn!” ³⁴ A když se přeplavili, přijeli do genezaretské země. ³⁵ Tamější muži ho poznali a rozeslali [posly] po celém okolí. Přinesli k němu všechny nemocné ³⁶ a [ti] ho prosili, aby se směli aspoň dotknout cípu jeho roucha. A kdokoli se ho dotkl, byl úplně uzdraven.

15

¹ Tehdy k Ježíši přicházeli zákoníci a farizeové z Jeruzaléma a říkali: ² “Proč tvoji učedníci přestupují tradici starších? Vždyť si neumývají ruce, když mají jíst chleba!” ³ On jim však odpověděl: “A proč vy přestupujete Boží přikázání kvůli své tradici? ⁴ Vždyť Bůh přikázal: ‘Cti otce i matku’ a ‘Kdokoli by zlořečil otci nebo matce, ať propadne smrti.’ ⁵ Vy ale říkáte, že kdokoli by řekl otci nebo matce: ‘To, čím bych ti měl vypomoci, je dar [Bohu,]’ ⁶ už nemusí nijak uctít svého otce nebo matku. A tak jste zrušili Boží přikázání kvůli své tradici. ⁷ Pokrytci, Izaiáš o vás dobře prorokoval, když říkal: ⁸ ‘Tento lid se ke mně přibližuje svými ústy a ctí mne svými rty, ⁹ avšak jejich srdce je ode mne daleko. Nadarmo mne ale uctívají, když učí učení a přikázání lidí.’ ” ¹⁰ Pak svolal zástup a řekl jim: “Slyšte a rozumějte. ¹¹ Člověka nešpiní to, co vchází do úst, ale co vychází z úst, to člověka špiní.” ¹² Tehdy k němu přistoupili učedníci a řekli mu: “Víš to, že se farizeové urazili, když slyšeli tu řeč?” ¹³ On odpověděl: “Každá sazenice, kterou nesázel můj nebeský Otec, bude vykořeněna. ¹⁴ Opust’te je. Jsou to slepí vůdcové slepců. Povede-li slepý slepého,

oba padnou do jámy.” ¹⁵ Petr mu odpověděl: “Vysvětli nám to podobenství.” ¹⁶ Ježíš ale řekl: “Vy jste ještě tak nechápaví? ¹⁷ Nerozumíte, že všechno, co vchází do úst, jde do břicha a [pak] se vypouští do stoky? ¹⁸ Co ale z úst vychází, jde ze srdce, a to špiní člověka. ¹⁹ Ze srdce totiž vycházejí zlé myšlenky, vraždy, cizoložství, smilnění, krádeže, falešná svědectví, urážky. ²⁰ Tyto věci špiní člověka. Ale jíst neumytýma rukama, to člověka nešpiní.” ²¹ Ježíš pak odtud odešel a odebral se do krajů Týru a Sidonu. ²² A hle, z těch míst vyšla kananejská žena a křičela: “Pane, Synu Davidův, smiluj se nade mnou! Má dcera je hrozně posedlá d’áblem.” ²³ On jí však neodpověděl ani slovo. Jeho učedníci tedy přistoupili a prosili ho: “Pošli ji pryč, vždyť za námi [pořád] křičí.” ²⁴ Ale on odpověděl: “Nebyl jsem poslán jinam než ke ztraceným ovčím z Izraelova domu.” ²⁵ Ona však přišla a klaněla se mu. Řekla: “Pane, pomoz mi.” ²⁶ Ale on odpověděl: “Není správné vzít chléb dětem a hodit [ho] štěňatům.” ²⁷ A ona řekla: “Ano, Pane, ale právě štěňata jedí drobty, které padají ze stolu jejich pánů.” ²⁸ Tehdy jí Ježíš odpověděl: “ženo, tvoje víra [je] veliká. Ať se ti stane, jak toužíš.” A od té chvíle byla její dcera uzdravená. ²⁹ Když pak odtud Ježíš odešel, přišel ke Galilejskému moři, vystoupil na horu a posadil se tam. ³⁰ Tehdy k němu přišly veliké zástupy [lidí], kteří měli s sebou chromé, slepé, hluché, zmrzačené a mnohé jiné. Skládali je k Ježíšovým nohám a on je uzdravoval, ³¹ takže zástupy užasly, když viděly, jak němí mluví, zmrzačení jsou zdraví, chromí chodí a slepí vidí; a vzdaly slávu Bohu

Izraele. ³² Potom Ježíš svolal své učedníky a řekl: “Je mi líto toho zástupu. Vždyť zůstávají se mnou už tři dny a nemají co jíst. Nechci je poslat pryč hladové, aby se snad cestou nevyčerpali.” ³³ Jeho učedníci mu řekli: “Kde na této poušti najdeme tolik chleba, abychom nasýtili takový zástup?” ³⁴ Ježíš jim tedy řekl: “Kolik máte chlebů?” A oni řekli: “Sedm a pár malých rybek.” ³⁵ Ježíš tedy přikázal zástupům, aby se posadily na zem. ³⁶ Potom vzal těch sedm chlebů a ty ryby, vzdal díky, nalámal a dával svým učedníkům a učedníci zástupům. ³⁷ A tak se všichni najedli a byli nasyceni. Potom posbírali nalámané kousky, které zbyly: sedm plných košů. ³⁸ Těch, kteří jedli, pak bylo čtyři tisíce mužů, kromě žen a dětí. ³⁹ A když propustil zástupy, vstoupil na loď a přijel do kraje Magdala.

16

¹ Tehdy ho přišli pokoušet farizeové a saduceové. Prosili ho, aby jim ukázal znamení z nebe. ² On jim odpověděl: “Když je večer, říkáte: ‘[Bude] hezky, protože nebe je červené.’ ³ Ale za svítání [říkáte]: ‘Dnes [bude] ošklivo, protože je červené zatažené nebe.’ Pokrytci! Umíte rozeznat vzhled nebe, ale znamení těchto časů [rozeznat] neumíte? ⁴ Zlé a cizoložné pokolení vyhledává znamení, ale žádné znamení mu nebude dáno, kromě znamení proroka Jonáše.” Tehdy je nechal a odešel. ⁵ A když se jeho učedníci přeplavili na druhou stranu, [zjistili, že] zapomněli vzít chléb. ⁶ Ježíš jim tedy řekl: “Dávejte pozor a varujte se kvasu farizeů a saduceů.” ⁷ Oni se pak mezi sebou dohadovali a říkali: “Nevzali jsme žádné

chléb.”⁸ Ježíš to ale věděl a řekl jim: “Proč se spolu dohadujete, vy malověrní, že jste nevzali chléb?⁹ Copak ještě nechápete ani si nevzpomínáte na těch pět chlebů pro pět tisíc [mužů, a] kolik jste nasbírali košů?”¹⁰ Ani na těch sedm chlebů pro ty čtyři tisíce, a kolik jste nasbírali košů?”¹¹ Jak to, [že] nerozumíte, že jsem nemluvil o chlebech, když jsem říkal: Varujte se farizejského a saducejského kvasu?”¹² Tehdy pochopili, že jim neřekl, aby se vyvarovali chlebového kvasu, ale farizejského a saducejského učení.¹³ Když pak Ježíš přišel do končin Cesareje Filipovy, zeptal se svých učedníků: “Za koho mne, Syna člověka, mají lidé?”¹⁴ A oni řekli: “Někteří za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.”¹⁵ On jim řekl: “A za koho mne máte vy?”¹⁶ Šimon Petr mu odpověděl: “Ty jsi Kristus, ten Syn živého Boha!”¹⁷ Ježíš mu tedy řekl: “Blaze tobě, Šimone, synu Jonášův, protože [toto] ti nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec, který je v nebesích.”¹⁸ A já ti říkám, že ty jsi Petr a na té skále postavím svou církev a brány pekla ji nepřemohou.¹⁹ Dám ti klíče nebeského království, a cokoli svážeš na zemi, bude už svázáno v nebi, a cokoli rozvážeš na zemi, bude už rozvázáno v nebi.”²⁰ Tehdy své učedníky přísně napomenul, aby nikomu neříkali, že On, Ježíš, je Kristus.²¹ Od té doby začal Ježíš oznamovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma a mnoho vytrpět od starších, od velekněží a od zákoníků, být zabit a třetího dne vstát [z mrtvých].²² Tehdy ho Petr vzal stranou a začal ho kárat slovy: “[Bůh] tě chraň, Pane, to se ti nikdy nestane!”²³ On se

ale odvrátil a řekl Petrovi: “Jdi za mnou, Satane, svádíš mě, protože nemyslíš na Boží věci, ale na lidské!”²⁴ Potom Ježíš řekl svým učedníkům: “Chce-li někdo přijít za mnou, ať se zřekne sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mě.”²⁵ Kdokoli by si totiž chtěl zachránit duši, ztratí ji, ale kdokoli by ztratil svou duši pro mě, ten ji nalezne.²⁶ Vždyť co prospěje člověku, kdyby získal celý svět, ale uškodil své duši? A co dá člověk na oplátku za svou duši?²⁷ Neboť Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy každému odplatí podle jeho skutků.²⁸ Amen, říkám vám, že někteří z těch, kdo tu stojí, rozhodně nezakusí smrt, dokud nespatří Syna člověka přicházet v jeho království.”

17

¹ Po šesti dnech pak Ježíš vzal k sobě Petra, Jakuba a jeho bratra Jana, vyvedl je o samotě na vysokou horu² a proměnil se před nimi. Jeho tvář zazářila jako slunce a jeho šaty zbělely jako světlo.³ A hle, uviděli Mojžíše a Eliáše, jak s ním mluví.⁴ Petr pak Ježíši odpověděl: “Pane, to je dobře, že jsme zde. Jestli chceš, udělejme tu tři stánky - jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.”⁵ Ale když ještě mluvil, náhle je zastínil zářící oblak. A hle, hlas z toho oblaku řekl: “Toto je můj milovaný Syn, ve kterém jsem našel zalíbení. Toho poslouvejte.”⁶ To když učedníci uslyšeli, padli na tváře a velice se báli.⁷ A Ježíš přistoupil, dotkl se jich a řekl: “Vstaňte a nebojte se.”⁸ A když pozvedli oči, neviděli nikoho jiného než samotného Ježíše.⁹ Když pak sestupovali z hory, Ježíš jim přikázal: “Nikomu o

tom vidění neříkejte, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých.” ¹⁰ Učedníci se ho zeptali: “Proč tedy zákoníci říkají, že nejdříve musí přijít Eliáš?” ¹¹ Ježíš jim ale odpověděl: “Jistě, nejdříve přijde Eliáš a všechno napraví. ¹² Já vám však říkám, že Eliáš už přišel, ale oni ho nepoznali a udělali s ním, co chtěli. Tak také bude od nich trpět Syn člověka.” ¹³ Tehdy učedníci pochopili, že jim to řekl o Janu Křtiteli. ¹⁴ A když přišli k zástupu, přistoupil k němu [jeden] člověk, padl před ním na kolena a řekl: ¹⁵ “Pane, smiluj se nad mým synem. Je to náměsíčník a těžce [tím] trpí, protože často padá do ohně a častokrát do vody. ¹⁶ Přivedl jsem ho ke tvým učedníkům, ale nemohli ho uzdravit.” ¹⁷ Ale Ježíš na to odpověděl: “nevěřící a zvrácené pokolení, jak dlouho budu s vámi? Jak dlouho vás budu snášet? Přiveďte mi ho sem.” ¹⁸ Ježíš pak tomu démonovi pohrozil a on vyšel a chlapec byl v tu chvíli uzdraven. ¹⁹ Potom k Ježíši přistoupili učedníci a v soukromí se ho zeptali: “Proč jsme ho my nemohli vyhnat?” ²⁰ Ježíš jim řekl: “Kvůli své nevěře. Amen, říkám vám, když budete mít víru jako hořčičné zrnko, řeknete této hoře: ‘Přejdi odsud tam,’ a ona přejde a nic pro vás nebude nemožné. ²¹ Ale tento druh [démonů] nevychází jinak než skrze modlitbu a půst.” ²² A když chodili po Galileji, Ježíš jim řekl: “Syn člověka bude vydán do lidských rukou. ²³ Zabijí ho, ale on bude třetího dne vzkříšen.” A [oni] se nesmírně zarmoutili. ²⁴ Když pak přišli do Kafarnaum, přistoupili k Petrovi výběřčí chrámového poplatku a řekli: “Váš mistr neplatí poplatek?” ²⁵ A [on] řekl: “Platí.” A když šel domů, Ježíš ho předešel a řekl: “Co

myslíš, Šimone, od koho vybírají pozemští králové daně a poplatky? Od svých synů nebo od cizích?”
²⁶ A když Petr odpověděl: “Od cizích,” Ježíš mu řekl: “Synové jsou tedy svobodní! ²⁷ Ale abychom je neurazili, jdi k moři, hod’ udici a první vylovenou rybu vezmi, a když jí otevřeš ústa, najdeš tam peníz. Ten vezmi a dej jim [ho] za mě i za sebe.”

18

¹ V tu dobu přišli k Ježíši učedníci a říkali: “Kdo je tedy v nebeském království největší?” ² Ježíš k sobě zavolal malé dítě, postavil je uprostřed nich ³ a řekl: “Amen, říkám vám, [že] jestli se neobrátíte a nebudete jako malé děti, vůbec do nebeského království nevejdete. ⁴ A proto kdokoli se poníží a bude jako toto malé dítě, ten je v nebeském království největší. ⁵ A kdokoli by takové dítě přijal v mém jménu, přijímá mne.” ⁶ “Kdokoli by ale svedl jednoho z těchto maličkých, kteří věří ve mne, bylo by pro něj lepší, kdyby mu na krk pověsili. Veliký mlýnský kámen a utopili ho v mořské hlubině. ⁷ Běda světu kvůli pohoršením! Pohoršení sice musejí přicházet, ale běda člověku, skrze kterého pohoršení přichází. ⁸ Svádí-li tě tedy tvá ruka nebo noha, usekni ji a zahod’ od sebe. Je pro tebe lepší, abys chromý nebo zmrzačený vstoupil do života, než mít obě ruce nebo obě nohy a být uvržen do věčného ohně. ⁹ A jestliže tě svádí tvé oko, vyloupni je a zahod’ od sebe. Je pro tebe lepší vejít do [věčného] života jednooký, než mít obě oči a být uvržen do pekelného ohně. ¹⁰ Dejte si pozor, abyste nepohrdali žádným z

těchto maličkých. Říkám vám totiž, že jejich andělé v nebesích neustále hledí na tvář mého nebeského Otce.” ¹¹ “Neboť Syn člověka přišel, aby spasil to, co zahynulo. ¹² Co myslíte, kdyby nějaký člověk měl sto ovcí a jedna z nich by zabloudila, nenechá těch devadesát devět na horách a nepůjde hledat tu bloudící? ¹³ A když se stane, že ji najde, říkám vám jistě, že se z ní raduje více než z těch devadesáti devíti, které nezabloudily. ¹⁴ Právě tak není vůle vašeho Otce v nebesích, aby zahynul jediný z těchto maličkých.” ¹⁵ “Kdyby tvůj bratr proti tobě zhřešil, jdi a napomeň ho mezi čtyřma očima. Jestliže tě poslechne, získal jsi svého bratra. ¹⁶ Pokud tě neposlechne, vezmi s sebou ještě jednoho nebo dva [bratry,] aby každé slovo obstálo v ústech dvou nebo tří svědků. ¹⁷ Nechce-li však poslechnout [ani] je, řekni [to] církvi. A pokud odmítne poslechnout i církev, ať je tedy pro tebe [cizí] jako pohan a celník. ¹⁸ Amen, říkám vám, že cokoli svážete na zemi, bude už svázáno v nebi, a cokoli rozvázete na zemi, bude už rozvázáno v nebi. ¹⁹ Říkám vám také, že pokud se dva z vás na zemi shodnou ohledně čehokoli, za co by prosili, stane se jim [to] od mého nebeského Otce. ²⁰ Neboť kdekoli se shromáždí dva nebo tři v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich.” ²¹ Tehdy k němu přistoupil Petr a řekl: “Pane, kolikrát proti mně může můj bratr zhřešit a já mu mám odpustit? Až sedmkrát?” ²² Ježíš mu odpověděl: “Neříkám ti, že až sedmkrát, ale až sedmdesátkrát sedmkrát. ²³ Nebeské království je totiž podobné králi, který chtěl se svými služebníky vyrovnat účty. ²⁴ A když začal počítat, byl přiveden

jeden, který mu dlužil deset tisíc hřiven. ²⁵ Když pak neměl čím zaplatit, poručil jeho pán, aby ho prodali i se ženou, s dětmi a se vším, co měl, a [tím] aby se zaplatil [dluh]. ²⁶ Ten služebník tedy padl a začal se mu klanět se slovy: ‘Pane, měj se mnou trpělivost a všechno ti zaplatím!’ ²⁷ Ten pán se tedy nad ním slitoval, propustil ho a dluh mu odpustil. ²⁸ Když ale ten služebník odešel, našel jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu dlužil sto denárů, chytil ho a začal ho škrtit se slovy: ‘Zaplat’ mi, co dlužíš!’ ²⁹ Ten spoluslužebník tedy padl k jeho nohám a prosil ho: ‘Měj se mnou trpělivost a všechno ti zaplatím!’ ³⁰ Ale on nechtěl. Odešel a dal ho do vězení, dokud by nezaplatil, co dluží. ³¹ Když pak jeho spoluslužebníci viděli, co se stalo, velice se zarmoutili; šli ke svému pánu a pověděli mu všechno, co se stalo. ³² Tehdy ho jeho pán zavolal a řekl mu: ‘[Ty] zlý služebníku! Odpustil jsem ti celý ten dluh, protože jsi mě prosil. ³³ Neměl ses i ty slitovat nad svým spoluslužebníkem, jako jsem se slitoval já nad tebou?’ ³⁴ A [tehdy] se jeho pán rozhněval a dal ho katům, dokud nezaplatí všechno, co mu dlužil. ³⁵ Totéž udělá i můj nebeský Otec vám, pokud každý ze srdce neodpustíte svému bratru jejich prohřešky.”

19

¹ Když Ježíš domluvil tato slova, stalo se, že odešel z Galileje a přišel do judského kraje za Jordánem. ² Šly za ním veliké zástupy a on je tam uzdravil. ³ Tehdy k němu přišli farizeové a pokoušeli ho slovy: “Smí člověk propustit svou manželku z

jakéhokoli důvodu?” ⁴ On jim odpověděl: “Cožpak jste nečetli, že Stvořitel je od počátku ‘učinil muže a ženu’ ⁵ a řekl: ‘Proto člověk opustí otce i matku a přilne ke své manželce a ti dva budou jedno tělo’?” ⁶ A tak už nejsou dva, ale jedno tělo. Co tedy Bůh spojil, ať člověk nerozděluje.” ⁷ Oni mu ale řekli: “Proč tedy Mojžíš přikázal dát potvrzení o rozvodu a [tak] propustit [ženu?]” ⁸ Odpověděl jim: “Mojžíš vám dovolil propouštět vaše manželky kvůli tvrdosti vašeho srdce, ale od počátku to tak nebylo. ⁹ Proto vám říkám, že kdokoli by propustil svou manželku [z jiného důvodu] než kvůli smilstvu a vzal si jinou, cizoloží, a kdo si bere propuštěnou, cizoloží.” ¹⁰ Jeho učedníci mu řekli: “Jestliže má člověk s manželkou takovou při, není dobré se ženit.” ¹¹ Řekl jim tedy: “Ne všichni přijímají toto slovo, ale [jen] ti, kterým je [to] dáno. ¹² Neboť jsou panicové, kteří se tak narodili z lůna matky, a jsou panicové, které udělali panici lidé, a jsou panicové, kteří se sami stali panici pro nebeské království. Kdo [to] může přijmout, ať [to] přijme.” ¹³ Tehdy k němu přinesli malé děti, aby na ně pokládal ruce a modlil se, ale učedníci je přísně napomínali. ¹⁴ Ježíš ale řekl: “Nechte děti a nebraňte jim přicházet ke mně, protože takovým patří nebeské království.” ¹⁵ A tak na ně pokládal ruce a [potom] odtud odešel. ¹⁶ A hle, přišel k němu jeden [muž a] řekl mu: “Dobrý mistře, co dobrého mám udělat, abych měl věčný život?” ¹⁷ On mu však řekl: “Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý, jen jediný - Bůh. Chceš-li ale vstoupit do života, dodržuj přikázání.” ¹⁸ Zeptal se ho: “Která?” Ježíš řekl: “‘Nezabi-

ješ, nezcizoložíš, nebudeš krást, nevydáš falešné svědectví’,¹⁹ ‘cti svého otce i matku’ a ‘budeš milovat svého bližního jako sám sebe.’”²⁰ Ten mladík mu řekl: “To všechno jsem dodržoval odmalička. Co [mi] ještě schází?”²¹ Ježíš mu řekl: “Pokud chceš být dokonalý, jdi, prodej svůj majetek, dej [ho] chudým a budeš mít poklad v nebi. A pojď, následuj mě.”²² Když ale mladík uslyšel tu řeč, smutně odešel. Měl totiž mnoho majetku.²³ Ježíš tedy řekl svým učedníkům: “Amen, říkám vám, že pro boháče je nesnadné vstoupit do nebeského království.”²⁴ A říkám vám znovu: Je snadnější, aby velbloud prošel uchem jehly, než aby boháč vešel do Božího království.”²⁵ A když to jeho učedníci uslyšeli, nesmírně [nad tím] žasli a říkali: “Kdo tedy může být spasen?”²⁶ Ježíš však na ně pohlédl a řekl: “U lidí je to nemožné, ale u Boha je možné všechno.”²⁷ Tehdy mu Petr odpověděl: “Pohled’, my jsme všechno opustili a šli jsme za tebou. Co tedy bude s námi?”²⁸ Ježíš jim řekl: “Amen, říkám vám, kdo jste mě následovali, že při znovuzrození [světa], až se Syn člověka posadí na trůnu své slávy, budete i vy sedět na dvanácti trůnech a budete soudit dvanáct pokolení Izraele.”²⁹ A každý, kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo ženu nebo děti nebo pole kvůli mému jménu, vezme stokrát více a přijme věčný život za své dědictví.”³⁰ Mnozí první však budou poslední a poslední první.”

20

¹ “Nebeské království je totiž podobné hospodáři,

kteřý vyšel za svítání, aby najal dělníky na svou vinici. ² Domluvil se s dělníky na denáru za den a poslal je na svou vinici. ³ A když okolo třetí [denní] hodiny vyšel ven, uviděl jiné, jak stojí na tržišti a zahálejí. ⁴ Řekl jim tedy: 'Jděte i vy na tu vinici a dám vám, co bude spravedlivé.' ⁵ A oni šli. Potom znovu vyšel ven kolem šesté a deváté hodiny a udělal totéž. ⁶ Když potom vyšel kolem jedenácté hodiny, našel jiné, jak stojí a zahálejí. Řekl jim: 'Proč tu stojíte a celý den zahálíte?' ⁷ Oni mu řekli: 'Protože nás nikdo nenajal.' Řekl jim tedy: 'Jděte i vy na tu vinici a dostanete, co bude spravedlivé.' ⁸ Když pak nastal večer, řekl pán vinice svému správci: 'Zavolej dělníky a zaplať jim mzdu, počínaje od posledních až po první.' ⁹ A když přišli ti, [kdo byli najati] kolem jedenácté hodiny, dostali každý po [jednom] denáru. ¹⁰ Když pak přišli ti první, mysleli si, že dostanou víc, ale i oni dostali každý [jeden] denár. ¹¹ A když ho dostali, začali reptat proti hospodáři. ¹² Říkali: 'Tihle poslední pracovali jednu hodinu a tys je postavil naroveň nám, kteří jsme nesli břemeno [celého] dne a horko.' ¹³ On však jednomu z nich odpověděl: 'Příteli, já ti nekřivdím. Copak ses se mnou nedomluvil na denáru?' ¹⁴ Vezmi si, co je tvoje, a běž, já ale chci dát tomuto poslednímu stejně jako tobě. ¹⁵ Copak si nesmím na svém dělat, co chci? Anebo máš závistivé oko, protože jsem dobrý?' ¹⁶ Takto budou poslední první a první poslední. Je totiž mnoho povolanych, ale málo vyvolených." ¹⁷ A když Ježíš putoval vzhůru do Jeruzaléma, vzal si na cestě svých dvanáct učedníků stranou a řekl

jim: ¹⁸ “Hle, jdeme do Jeruzaléma a [tam] bude Syn člověka vydán velekněžím a zákoníkům a [ti] ho odsoudí k smrti. ¹⁹ Vydají ho pohanům, aby se [mu] vysmívali, zbičovali [ho] a ukřižovali, ale třetího dne bude vzkříšen.” ²⁰ Tehdy k němu přišla matka Zebedeových synů se svými syny, klaněla se mu a o něco ho prosila. ²¹ Řekl jí tedy: “Co chceš?” Ona řekla: “Řekni, ať tito dva moji synové mohou sedět ve tvém království jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici.” ²² Ježíš jí ale odpověděl: “Vy nevíte o co prosíte. Můžete pít kalich, který já mám pít, a být pokřtěni křtem, kterým se já křtím?” Řekli mu: “Můžeme.” ²³ [On] jim řekl: “Můj kalich budete opravdu pít a křtem, kterým se já křtím, budete pokřtěni, avšak dát [vám] sedět po mé pravici a po mé levici, to není má věc, ale [patří] těm, pro které [to] připravil můj Otec.” ²⁴ A když to uslyšelo [ostatních] deset, rozhořčili se na ty dva bratry. ²⁵ Ježíš je ale zavolal k sobě a řekl: “Víte, že vládcové národů nad nimi panují a velikáni nad nimi užívají moc. ²⁶ Tak to ale mezi vámi nebude. Kdokoli by mezi vámi chtěl být veliký, ať je vaším služebníkem. ²⁷ A kdokoli by mezi vámi chtěl být první, ať je vaším otrokem. ²⁸ Právě tak Syn člověka nepřišel, aby se mu sloužilo, ale aby sloužil a aby dal svůj život jako výkupné za mnohé.” ²⁹ Když pak vycházeli z Jericha, šel za ním veliký zástup. ³⁰ A hle, dva slepci sedící u cesty uslyšeli, že tudy jde Ježíš a vykřikli: “Pane, Synu Davidův, smiluj se nad námi!” ³¹ Zástup je přísně napomínal, aby mlčeli, ale oni křičeli [tím] více: “Pane, Synu Davidův, smiluj se

nad námi!” ³² Ježíš se tedy zastavil, zavolal je a řekl: “Co chcete, abych pro vás udělal?” ³³ Oni mu řekli: “Pane, ať se otevrou naše oči.” ³⁴ Ježíš se tedy, naplněn soucitem, dotkl jejich očí a oni ihned prohlédli a šli za ním.

21

¹ Když se pak přiblížili k Jeruzalému a přišli do Betfagé k Olivetské hoře, tehdy Ježíš poslal dva učedníky ² a řekl jim: “Jděte do té vesnice naproti vám a hned [tam] najdete přivázanou oslici a s ní oslátko. Odvažte [je] a přiveďte ke mně. ³ A kdyby vám někdo něco řekl, odpovězte: ‘Pán je potřebuje’ a on je propustí.” ⁴ To všechno se stalo, aby se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka: ⁵ “Povězte dceři Sionu: Pohleď, tvůj král přichází k tobě mírný, sedící na oslici, totiž na oslátku, mláděti [té] podrobené jhu.” ⁶ Učedníci tedy šli a udělali, jak jim Ježíš přikázal. ⁷ Přivedli oslici i oslátko, položili na ně své pláště a posadili [ho] na ně. ⁸ Veliký zástup pak rozprostíral své pláště na cestě a jiní sekali větve ze stromů a stlali [je] na cestu. ⁹ A zástupy, které šly zpredu i zezadu, volaly: “Hosana, Synu Davidův! Požehnaný, který přichází v Pánově jménu! Hosana na výsostech!” ¹⁰ Když pak vjel do Jeruzaléma, celé město se otřásl a řeklo: “Kdo to je?” ¹¹ A zástupy říkaly: “To je Ježíš, ten prorok z galilejského Nazaretu.” ¹² Ježíš pak vešel do Božího chrámu a vyhnal všechny, kdo v chrámu prodávali a kupovali, a zprevercel stoly směnárníků i sedačky prodavačů holubic. ¹³ Řekl jim: “Je napsáno: ‘Můj dům bude nazván domem modlitby,’ ale vy jste

z něj udělali ‘doupě lupičů!’” ¹⁴ Tehdy k němu v chrámu přišli slepí a chromí a [on] je uzdravil. ¹⁵ Když ale velekněží a zákoníci uviděli divy, které dělal, a děti, jak křičí v chrámu a říkají: “Hosana, Synu Davidův!” rozhořčili se ¹⁶ a řekli mu: “Slyšíš, co říkají?” Ježíš jim řekl: “Ovšem. Copak jste nikdy nečetli: ‘Z úst nemluvnátek a kojenců sis připravil chválu?’” ¹⁷ Potom je opustil a odešel ven z města do Betanie a tam přenocoval. ¹⁸ Když se potom za svítání vracel do města, dostal hlad. ¹⁹ A když uviděl u cesty jeden fíkovník, šel k němu, ale nenašel na něm nic než listí. Řekl mu tedy: “Ať se z tebe navěky už neurodí ovoce!” A ten fíkovník hned uschl. ²⁰ Když to viděli učedníci, podivili se a řekli: “Jak to, [že] ten fíkovník tak rychle uschl?” ²¹ Ježíš jim tedy odpověděl: “Amen, říkám vám, pokud budete mít víru a nebudete pochybovat, nejenže budete [moci] tohle udělat fíkovníku, ale i kdybyste řekli této hoře: ‘Zvedni se a vrhni se do moře!’ stane se to. ²² A všechno, o cokoli byste prosili v modlitbě, dostanete, když budete věřit.” ²³ Když pak přišel do chrámu, přistoupili k němu velekněží a starší lidu, když vyučoval, a řekli mu: “Jakou mocí děláš tyto věci? A kdo ti tu moc dal?” ²⁴ Ježíš jim odpověděl: “Já se vás také zeptám na jednu věc, a když mi ji řeknete, já vám také řeknu, jakou mocí dělám tyto věci. ²⁵ Odkud byl Janův křest? Z nebe, nebo z lidí?” Začali se tedy mezi sebou dohadovat. Říkali si: “Kdybychom řekli, [že] z nebe, řekne nám: ‘Proč jste mu tedy neuvěřili?’” ²⁶ Když řekneme, [že] z lidí..., bojíme se zástupu, protože všichni mají Jana za proroka.” ²⁷ A [tak] Ježíši odpověděli: “Nevíme.”

A on jim řekl: “Ani já vám [tedy] neřeknu, jakou mocí dělám tyto věci.” ²⁸ “Ale co myslíte? [Jeden] člověk měl dva syny. Přistoupil k prvnímu a řekl: ‘Synu, jdi dnes pracovat na mou vinici.’ ²⁹ On odpověděl: ‘Nechci,’ ale pak si to rozmyslel a šel. ³⁰ Potom přistoupil k druhému a řekl [mu] totéž. Ten odpověděl: ‘Já půjdu, pane,’ ale nešel. ³¹ Který z těch dvou naplnil otcovu vůli?” Řekli: “Ten první.” Ježíš jim [tedy] řekl: “Amen, říkám vám, že celníci a nevěstky jdou do Božího království před vámi. ³² Jan k vám totiž přišel cestou spravedlnosti a vy jste mu neuvěřili, ale celníci a nevěstky mu uvěřili. Vy jste [to] viděli, ale ani potom jste si nerozmysleli, že mu uvěříte.” ³³ “Poslouchejte jiné podobenství: Byl jeden hospodář, který vysadil vinici, obehnal ji plotem, vykopal v ní lis a postavil věž. Pak ji pronajal vinařům a odešel na cestu. ³⁴ Když se pak přiblížil čas vinobraní, poslal k vinařům své služebníky, aby převzali její úrodu. ³⁵ Vinaři však vzali jeho služebníky a jednoho zbili, jiného zabili a dalšího ukamenovali. ³⁶ Poslal [tedy] znovu jiné služebníky, více než předtím, a těm udělali totéž. ³⁷ Nakonec k nim poslal svého syna. Řekl si: ‘Mého syna budou mít ve vážnosti.’ ³⁸ Když ale vinaři toho syna uviděli, řekli si: ‘Tohle je dědic, pojďme, zabijme ho a zmocněme se jeho dědictví.’ ³⁹ Potom ho chytili, vyhodili z vinice ven a zabili. ⁴⁰ Co tedy udělá pán vinice těm vinařům, až přijde?” ⁴¹ Oni mu řekli: “Ty zlosyny zle zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odevzdávat ovoce v čas jeho [sklízne].” ⁴² Ježíš jim řekl: “Nikdy jste nečetli v Písmech? ‘Kámen, který stavitelé zavrhli,

se stal hlavním [kamenem] klenby. Stalo se to od Pána a je to v našich očích div.’⁴³ Proto vám říkám, že vám bude Boží království vzato a bude dáno lidu přinášejícímu jeho ovoce.⁴⁴ A kdo by padl na ten kámen, bude roztráštěn, a na koho by padl, toho rozdrtí na prach.”⁴⁵ Když velekněží a farizeové slyšeli ta jeho podobenství, pochopili, že mluvil o nich,⁴⁶ a chtěli ho zatknout, ale zalekli se zástupů, protože [lidé] ho měli za proroka.

22

¹ Ježíš k nim pak znovu mluvil v podobenstvích a řekl: ² “Nebeské království je podobné králi, který svému synu vystrojil svatbu. ³ Poslal své služebníky, aby svolali na svatbu ty, kdo byli pozváni, ale oni nechtěli přijít. ⁴ Poslal tedy znovu jiné služebníky a řekl jim: ‘Povězte pozvaným: Hle, připravil jsem [pro vás] svou hostinu. Moji býci a můj vykrmený dobytek jsou zabiti a všechno je připraveno; pojďte na svatbu!’ ⁵ Oni však na to nedbali a odešli jeden na svůj statek a jiný za svým obchodem. ⁶ Ostatní se pak chopili jeho služebníků, potupili [je] a zabili. ⁷ Když to král uslyšel, rozhněval se, poslal svá vojska a ty vrahy zahubil a jejich město spálil. ⁸ Tehdy řekl svým služebníkům: ‘Svatba je sice připravena, ale ti, kdo byli pozváni, nebyli hodni. ⁹ Proto jděte na nároží, a kohokoli najdete, zvěte na svatbu. ¹⁰ A ti služebníci vyšli na ulice a shromáždili všechny, které našli - zlé i dobré, a tak se svatební místnost naplnila hodovníky. ¹¹ Tehdy vešel král, aby se podíval na hosty, a uviděl tam člověka, který nebyl oblečen do svatebního

roucha. ¹² Řekl mu: ‘Příteli, jak jsi sem vešel bez svatebního roucha?’ A on oněměl. ¹³ Král tedy řekl služebníkům: ‘Svažte mu nohy a ruce, vezměte ho a uvrhněte do té zevnější tmy! Tam bude pláč a skřípění zubů.’ ¹⁴ Je totiž mnoho povolaných, ale málo vyvolených.” ¹⁵ Tehdy farizeové odešli a radili se, jak by ho mohli chytit za slovo. ¹⁶ Pak k němu poslali své učedníky s herodiány a [ti] řekli: “Mistře, víme, že jsi pravdomluvný a pravdivě učíš Boží cestě a na nikoho nedbáš, neboť se neohlížíš na to, kdo je kdo. ¹⁷ Proto nám řekni, co si myslíš: Je správné dávat císaři daň nebo ne?” ¹⁸ Ježíš ale znal jejich zlomyslnost a řekl jim: “Proč mě pokoušíte, pokrytci? ¹⁹ Ukažte mi peníz daně.” Přinesli mu tedy denár. ²⁰ Řekl jim: “Čí je tento obraz a nápis?” ²¹ Odpověděli: “Císařův.” Tehdy jim řekl: “Dejte tedy to, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu.” ²² A když [to] uslyšeli, podivili se. Potom ho opustili a odešli. ²³ V ten den k němu přišli saduceové, kteří říkají, že není vzkříšení, a zeptali se ho: ²⁴ “Mistře, Mojžíš řekl, že když někdo zemře bez dětí, aby si jeho bratr právem švagrovství vzal jeho ženu a zplodil svému bratru potomka. ²⁵ U nás bylo sedm bratrů. První se oženil a zemřel, a protože neměl potomky, zanechal svou ženu svému bratru. ²⁶ Totéž [se stalo] i s druhým a třetím [bratrem], až po sedmého. ²⁷ Poslední ze všech pak zemřela i ta žena. ²⁸ Kterému z těch sedmi tedy bude manželkou při vzkříšení? Měli ji přece všichni!” ²⁹ Ježíš jim však odpověděl: “Bloudíte, protože neznáte Písma ani Boží moc. ³⁰ Vždyť při vzkříšení se [lidé] nežení ani nevdávají, ale jsou jako Boží andělé v nebi. ³¹ Ale

ohledně zmrtvýchvstání - copak jste nečetli, co vám Bůh řekl slovy: ³² ‘Já jsem Bůh Abrahama, Bůh Izáka a Bůh Jákoba’? Bůh není Bohem mrtvých, ale živých!” ³³ A když to uslyšely zástupy, žasly nad jeho učením. ³⁴ Když pak farizeové uslyšeli, že [Ježíš] umlčel saduceje, sešli se spolu. ³⁵ Potom se jeden z nich, učený v Zákoně, zeptal, aby ho vyzkoušel: ³⁶ “Mistře, které je největší přikázání v Zákoně?” ³⁷ Ježíš mu řekl: “ ‘Budeš milovat Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.’ ³⁸ To je první a největší přikázání. ³⁹ Druhé je mu podobné: ‘Budeš milovat svého bližního jako sám sebe.’ ⁴⁰ Na těchto dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.” ⁴¹ A když už se farizeové sešli, Ježíš se jich zeptal: ⁴² “Co si myslíte o Kristu? Čí je to syn?” Řekli mu: “Davidův.” ⁴³ On jim řekl: “Jak ho tedy může David v Duchu nazývat Pánem? Vždyť říká: ⁴⁴ ‘Pán řekl mému Pánu: Sed’ po mé pravici, dokud nepoložím tvé nepřátele za podnož tvých nohou.’ ⁴⁵ Když ho tedy David nazývá Pánem, jak to může být jeho syn?” ⁴⁶ A nikdo mu nemohl odpovědět [ani] slovo. Od toho dne se ho už nikdo neodvážil [na nic] zeptat.

23

¹ Tehdy Ježíš mluvil k zástupům a svým učedníkům. ² Řekl: “Na Mojžíšově místě se posadili zákoníci a farizeové. ³ Proto plňte a zachovávejte všechno, cokoli vám řeknou, abyste zachovávali, ale nejednejte podle jejich skutků, protože [oni] mluví, ale nejednají. ⁴ Svazují těžká a neúnosná břemena a nakládají je lidem na ramena, sami však

s nimi nechtějí ani pohnout prstem. ⁵ A všechny své skutky dělají, aby je viděli lidé. Rozšiřují své modlitební řemínky a prodlužují si trásně na pláštích. ⁶ Mají rádi čestná místa na večeřích a přední sedadla ve shromážděních, ⁷ zdravení na tržištích, a když je lidé nazývají: ‘Rabbi, Rabbi.’ ⁸ Vy si ale nenechte říkat ‘Rabbi’, protože máte jednoho Učitele, Krista, a vy všichni jste bratři. ⁹ A nikoho si na zemi nenazývejte ‘Otcem’, protože máte jednoho Otce, který je v nebi. ¹⁰ Také si nenechte říkat ‘Vůdcové’, protože máte jednoho Vůdce, Krista. ¹¹ Ale kdo je z vás největší, ten bude vaším služebníkem. ¹² Kdo bude sám sebe povyšovat, ten bude ponížen, a kdo se sám poníží, ten bude povýšen.” ¹³ “Ale běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, že zavíráte nebeské království před lidmi. Sami tam totiž nevcházíte a těm, kteří vcházejí, vejít nedovolujete. ¹⁴ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, že vyjídáte domy vdov a předstíráte dlouhé modlitby. Proto dostanete těžší rozsudek. ¹⁵ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, že obcházíte moře i souš, abyste obrátili jednoho [člověka] na víru, a když se [tak] stane, uděláte z něho syna pekla dvakrát více, než jste sami. ¹⁶ Běda vám, slepí vůdcové, kteří říkáte: ‘Kdyby někdo přísahal při chrámu, to nic neznamená, ale kdo by přísahal při chrámovém zlatu, ten je zavázán.’ ¹⁷ Blázni a slepci! Co je větší - zlato nebo chrám, který to zlato posvěcuje? ¹⁸ [Říkáte] také: ‘Kdyby někdo přísahal při oltáři, to nic neznamená, ale kdo by přísahal při daru [ležícím] na něm, ten je zavázán.’ ¹⁹ Blázni a slepci!

Co je větší - dar nebo oltář, který ten dar posvěcuje?
²⁰ A proto ten, kdo přísahá při oltáři, přísahá při něm i při všem, co na něm leží. ²¹ Ten, kdo přísahá při chrámu, přísahá při něm i při Tom, kdo v něm přebývá, ²² a ten, kdo přísahá při nebi, přísahá při Božím trůnu i při Tom, který na něm sedí. ²³ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, že dáváte desátky z máty, z kopru a z kmínu, ale opustili jste závažnější věci ze Zákona - právo, milosrdenství a víru. Tyto věci jste měli dělat a tamty neopouštět.
²⁴ Slepí vůdcové, cedíte komára, ale velblouda polykáte. ²⁵ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, že zvenčí čistíte kalich a mísu, ale [ty] jsou zevnitř plné zlodějství a neřesti. ²⁶ Farizeji, [ty] slepče, vyčisti nejdříve vnitřek kalicha a mísy, aby mohly být čisté i zvenčí. ²⁷ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, protože se podobáte obíleným hrobům, které zvenčí vypadají opravdu krásně, ale uvnitř jsou plné mrtvých kostí a veškeré nečistoty. ²⁸ Tak se i vy zvenčí zdáte lidem opravdu spravedliví, ale uvnitř jste plní pokrytectví a nepravosti. ²⁹ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, že stavíte hroby prorokům, ozdobujete náhrobky spravedlivých ³⁰ a říkáte: 'Kdybychom žili za dnů našich otců, neúčastnili bychom se s nimi [prolévání] krve proroků.' ³¹ Tím svědčíte sami proti sobě, že jste synové těch, kdo vraždili proroky. ³² Naplňte tedy míru svých otců! ³³ Vy hadi, plemeno zmijí, jak byste unikli odsouzení [do] pekla? ³⁴ Pohleďte, já k vám proto posílám proroky, mudrce a učitele Písma, a vy [některé] z nich zabijete a ukřižujete, a [některé] z nich

budete bičovat ve svých shromážděních a budete [je] pronásledovat od města k městu, ³⁵ aby na vás přišla všechna spravedlivá krev proléváná na zemi, od krve spravedlivého Ábela až po krev Zachariáše, syna Barachiáše, kterého jste zabili mezi svatyní a oltářem. ³⁶ Amen, říkám vám, že všechny tyto věci přijdou na toto pokolení.” ³⁷ “Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou k tobě posíláni! Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, jako slepice shromažďuje svá kuřata pod křídla, ale nechtěli jste. ³⁸ Hle, váš dům se vám zanechává pustý. ³⁹ Říkám vám totiž, že od této chvíle mě neuvidíte, dokud neřeknete: ‘Požehnaný, který přichází v Pánově jménu!’ ”

24

¹ A když Ježíš vyšel z chrámu a odcházel [pryč], tu [k němu] přistoupili jeho učedníci, aby mu ukázali chrámové stavby. ² Ježíš jim však řekl: “Vidíte všechny tyto věci? Říkám vám jistě, [že] tu nebudete ponechán kámen na kameni: [všechno] bude zbořeno.” ³ Když se pak posadil na Olivetské hoře, přistoupili k němu učedníci soukromě se slovy: “Řekni nám, kdy to bude a jaké [bude] znamení tvého příchodu a konce tohoto světa?” ⁴ Ježíš jim odpověděl: “Dejte pozor, aby vás nikdo nesvedl. ⁵ Mnozí totiž přijdou pod mým jménem a budou říkat: ‘Já jsem Kristus’ a svedou mnohé. ⁶ Budete pak slýchat války a zprávy o válkách. Hleďte, abyste se nestrachovali, protože se to všechno musí stát. Ale to ještě nebude konec. ⁷ Povstane totiž národ proti národu a království proti království a budou

hlady, mory a zemětřesení na [různých] místech.
⁸ Ale to všechno [jsou] počátky porodních bolestí.
⁹ Tehdy vás vydají soužení a budou vás zabíjet a budete nenáviděni všemi národy kvůli mému jménu.
¹⁰ Tehdy se mnozí pohorší a budou se vzájemně zrazovat a nenávidět jedni druhé ¹¹ a povstane mnoho falešných proroků a svedou mnohé. ¹² A protože se rozmnoží nepravost, láska mnohých vychladne. ¹³ Kdo však vytrvá až do konce, ten bude spasen. ¹⁴ A toto evangelium království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům a tehdy přijde konec.” ¹⁵ “Proto, když uvidíte ‘ohavnost zpusťování’, o níž mluvil prorok Daniel, jak stojí na svatém místě (kdo čte, rozuměj),
¹⁶ tehdy ať ti, kdo jsou v Judsku, utíkají na hory.
¹⁷ Kdo [bude] na střeše, ať nesestupuje, aby si ze svého domu něco vzal. ¹⁸ A kdo na poli, ať se nevrací zpátky, aby si vzal svůj plášť.” ¹⁹ Ale běda [bude] v těch dnech těhotným a těm, které kojí.
²⁰ Proto se modlete, aby váš útěk nenastal v zimě nebo v sobotní den. ²¹ Protože tehdy bude veliké soužení, jaké do této doby nebylo od počátku světa, a už ani nikdy nebude. ²² A kdyby ty dny nebyly zkráceny, nezachránil by se žádný člověk. Kvůli vyvoleným však ty dny budou zkráceny.” ²³ “Kdyby vám v té době někdo řekl: ‘Hle, Kristus [je] zde!’ anebo: ‘Tady [je]!’, nevěřte. ²⁴ Povstanou totiž falešní kristové a falešní proroci a budou dělat veliké divy a zázraky, takže by svedli (kdyby [to] bylo možné) i vyvolené. ²⁵ Hle, řekl jsem vám [to] předem. ²⁶ Řeknou-li vám tedy: ‘Pohleďte, je na poušti!’ nevycházejte; [anebo]: ‘Hle, [je] na tajných

místech,' nevěřte. ²⁷ Neboť jako blesk vychází od východu a září až na západ, takový bude i příchod Syna člověka. ²⁸ Kdekoliv totiž bude tělo, tam se shromáždí orli. ²⁹ A hned po soužení těch dnů se zatmí slunce a měsíc nevydá své světlo. Hvězdy budou padat z nebe a nebeské mocnosti budou otřeseny. ³⁰ Potom se na nebi objeví znamení Syna člověka a tehdy budou všechny národy země kvílet a spatří Syna člověka, jak přichází na nebeských oblacích s mocí a velikou slávou. ³¹ A on pošle své anděly s hlasitou polnicí a [ti] shromáždí jeho vyvolené od čtyř větrů, od jednoho konce nebe až po druhý." ³² "Naučte se tedy od fíkovníku tomuto podobenství: Když již jeho větev změkne a vyrazí listí, poznáváte, že léto je blízko. ³³ Tak i vy, až uvidíte toto všechno, vězte, že je blízko, [že už je] ve dveřích. ³⁴ Amen, říkám vám, že toto pokolení rozhodně nepomine, než se toto všechno stane. ³⁵ Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou." ³⁶ "O tom dni a hodině však nikdo neví - ani nebeští andělé - pouze sám můj Otec. ³⁷ Ale jak [bylo] za dnů Noéma, tak bude i při příchodu Syna člověka. ³⁸ Neboť [stejně] jako v těch dnech před potopou jedli a pili, ženili se a vdávaly se až do toho dne, kdy Noé vešel do archy, ³⁹ a [nic] nepoznali až do chvíle, kdy přišla potopa a všechny smetla, tak to bude i při příchodu Syna člověka. ⁴⁰ Tehdy budou dva na poli; jeden bude vzat a druhý zanechán. ⁴¹ Dvě budou mlít mlýnským kamenem, jedna bude vzata a druhá zanechána. ⁴² Proto bděte, neboť nevíte, ve kterou hodinu přijde váš Pán. ⁴³ Vězte však, že kdyby

hospodář věděl, ve kterou noční dobu přijde zloděj, bděl by a nenechal by [ho] prokopat se do jeho domu. ⁴⁴ Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, o které netušíte.” ⁴⁵ “Kdo je tedy ten věrný a moudrý služebník, kterého jeho pán ustanovil nad svým služebnictvem, aby jim dával pokrm v patřičný čas? ⁴⁶ Blaze tomu služebníkovi, kterého jeho pán při příchodu zastihne, že tak jedná. ⁴⁷ Amen, říkám vám, že ho ustanoví nad vším svým majetkem. ⁴⁸ Kdyby si však ten zlý služebník v srdci řekl: ‘Můj pán mešká [se svým] příchodem,’ ⁴⁹ a začal by bít své spoluslužebníky a jíst a pít s opilci, ⁵⁰ [tehdy] přijde pán toho služebníka v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou nezná, ⁵¹ a oddělí ho a určí mu díl s pokrytci. Tam bude pláč a skřípění zubů.”

25

¹ “Tehdy bude nebeské království podobné deseti pannám, které vzaly své lampy a vyšly naproti ženichovi. ² Pět z nich bylo rozumných a pět pošetilých. ³ Když ty pošetilé braly své lampy, nevzaly si s sebou olej. ⁴ Ty rozumné si však se svými lampami vzaly [také] olej v nádobkách. ⁵ Když pak ženich dlouho nepřicházel, začaly všechny podřimovat a usínat. ⁶ A o půlnoci nastal křik: ‘Hle, ženich přichází! Vyjděte mu vstříc!’ ⁷ Všechny panny tedy vstaly a připravily si své lampy. ⁸ Pošetilé pak řekly těm rozumným: ‘Dejte nám ze svého oleje, protože naše lampy hasnou.’ ⁹ Ty rozumné jim ale odpověděly: ‘Nebude ho dost pro nás i pro vás. Raději jděte k prodavačům a

kupte si.’ ¹⁰ A když odešly kupovat [olej], přišel ženich a ty, které byly připravené, s ním vešly na svatbu. A dveře byly zavřeny. ¹¹ Potom ale přišly také ty zbývající panny a říkaly: ‘Pane, pane, otevři nám!’ ¹² Ale on jim odpověděl: ‘Amen, říkám vám, [že] vás neznám.’ ¹³ Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu, ve kterou přijde Syn člověka.” ¹⁴ “[Je to] totiž jako když člověk při odchodu na cestu zavolal své služebníky a svěřil jim svůj majetek. ¹⁵ Jednomu dal pět hřiven, jinému dvě a jinému jednu, každému podle jeho schopností, a odešel na cestu. ¹⁶ Ten, který dostal pět hřiven, ihned šel, nechal je vydělávat a získal jiných pět hřiven. ¹⁷ Stejně tak i ten, který [dostal] dvě, získal jiné dvě. ¹⁸ Ale ten, který dostal jednu, odešel, zakopal [ji] v zemi a [tak] skryl peníze svého pána. ¹⁹ Potom po dlouhé době pán těch služebníků přišel a počítal s nimi účty. ²⁰ Když přistoupil ten, který dostal pět hřiven, přinesl pět dalších hřiven a řekl: ‘Pane, dal jsi mi pět hřiven a podívej se, získal jsem pět dalších.’ ²¹ Jeho pán mu tedy řekl: ‘Výborně, [můj] dobrý a věrný služebníku. Byl jsi věrný nad málem, [proto] tě ustanovím nad mnohým. Vejdí do radosti svého pána.’ ²² Potom přistoupil ten, který dostal dvě hřivny a řekl: ‘Pane, dal jsi mi dvě hřivny a podívej se, získal jsem další dvě.’ ²³ Jeho pán mu řekl: ‘Výborně, [můj] dobrý a věrný služebníku. Byl jsi věrný nad málem, ustanovím tě nad mnohým. Vejdí do radosti svého pána.’ ²⁴ Potom přistoupil i ten, který dostal jednu hřivnu a řekl: ‘Pane, věděl jsem, že jsi přísný člověk, že sklízíš, kde jsi nezasel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal.

²⁵ A tak jsem odešel a skryl tvou hřivnu v zemi, protože jsem se bál. Pohled', [zde] máš, co je tvoje.'

²⁶ Jeho pán mu však odpověděl: '[Ty] zlý a líný služebníku! Věděl jsi, že sklízím, kde jsem nezasel, a sbírám, kde jsem nerozsypal! ²⁷ Měl jsi tedy dát mé peníze směnárníkům a já bych, až přijdu, vzal, co mi patří [i] s úrokem. ²⁸ Vezměte mu tedy tu hřivnu a dejte ji tomu, kdo má deset hřiven.

²⁹ Každému, kdo má, totiž bude dáno a bude mít hojnost, ale tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co má. ³⁰ A toho neužitečného služebníka vyhod'te do té zevnější tmy. Tam bude pláč a skřípění zubů.'

³¹ "Když pak přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni svatí andělé, tehdy se posadí na trůnu své slávy. ³² Všechny národy budou shromážděny před ním a on je oddělí jedny od druhých, tak jako pastýř odděluje ovce od kozlů. ³³ Ovce postaví po své pravici, ale kozly po levici. ³⁴ Potom král řekne těm po své pravici: 'Pojd'te vy, kdo jste požehnání od mého Otce, přijměte za své dědictví to království, které je pro vás připraveno od založení světa. ³⁵ Neboť jsem hladověl a [vy] jste mi dali najíst, měl jsem žízeň a dali jste mi napít, byl jsem cizincem a přijali jste mě. ³⁶ [Byl jsem] nahý a oblékli jste mě, byl jsem nemocný a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení a přišli jste za mnou.'

³⁷ Tehdy mu ti spravedliví odpoví: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového a nakrmili [tě], anebo žíznivého a dali jsme [ti] napít? ³⁸ Kdy jsme tě viděli jako cizince a přijali [tě], anebo nahého a oblékli [tě]?

³⁹ Kdy jsme tě viděli nemocného anebo v žaláři a přišli jsme k tobě?' ⁴⁰ A král jim odpoví: 'Amen,

říkám vám, [že] cokoli jste udělali nejmenšímu z těchto mých bratrů, to jste udělali mně.’⁴¹ Potom řekne také těm po levici: ‘Jděte ode mě, vy proklatí, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly,’⁴² protože jsem hladověl a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň a nedali jste mi napít.⁴³ Byl jsem cizincem a nepřijali jste mě, nahý a neoblékli jste mě, [byl jsem] nemocný a ve vězení a [vy] jste mě nenavštívili.’⁴⁴ Tehdy mu odpovědí i oni a řeknou: ‘Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého nebo jako cizince nebo nahého nebo nemocného nebo ve vězení a neposloužili jsme ti?’⁴⁵ Tehdy jim odpoví: ‘Amen, říkám vám, [že] cokoli jste neudělali nejmenšímu z těchto, to jste neudělali mně!’⁴⁶ A [tak] tito půjdou do věčných muk, ale spravedliví do věčného života.”

26

¹ A stalo se, že když Ježíš dokončil všechna tato slova, řekl svým učedníkům: ² “Víte, že za dva dny bude Veliká noc a Syn člověka bude zrazen, aby byl ukřižován.” ³ Tehdy se na dvoře nejvyššího kněze jménem Kaifáš sešli velekněží, zákoníci a starší lidu ⁴ a radili se spolu, jak by se Ježíše lstí zmocnili a zabili [ho]. ⁵ Říkali ale: “Ne ve svátek, aby mezi lidem nenastalo pozdvižení.” ⁶ Když pak byl Ježíš v Betanii, v domě Šimona Malomocného, ⁷ přistoupila k němu žena s alabastrovou nádobkou velmi drahé masti a vylila ji na jeho hlavu, když byl za stolem. ⁸ Když to však uviděli jeho učedníci, rozhořčili se a říkali: “K čemu [je] tato ztráta? ⁹ Vždyť se to mohlo draze prodat a rozdat chudým!” ¹⁰ Ježíš

[to] však poznal a řekl jim: “Proč tu ženu trápíte? Vždyť pro mě udělala dobrý skutek. ¹¹ Chudé přece máte u sebe vždycky, ale mne vždycky mít nebudete. ¹² Když totiž tato [žena] vylila tu mast na mé tělo, udělala [to] pro můj pohřeb. ¹³ Amen, říkám vám, [že] kdekoli se na celém světě bude kázat toto evangelium, bude se mluvit také o tom, co udělala ona, na její památku.” ¹⁴ Tehdy jeden ze dvanácti, jménem Jidáš Iškariotský, šel k velekněžím ¹⁵ a řekl jim: “Co jste mi ochotni dát, když vám ho zradím?” A oni mu odpočítali třicet stříbrných. ¹⁶ Od té chvíle tedy hledal příležitost, aby ho zradil. ¹⁷ Prvního dne [svátku] nekvašených chlebů pak k Ježíši přistoupili učedníci a řekli mu: “Kde chceš, abychom ti připravili k jídlu beránka?” ¹⁸ A on jim řekl: “Jděte k jednomu člověku ve městě a řekněte mu: ‘Mistr vzkazuje: Můj čas je blízko. U tebe budu se svými učedníky slavit Hod beránka.’ ” ¹⁹ Učedníci tedy udělali, jak jim Ježíš uložil, a připravili beránka. ²⁰ Když pak nastal večer, byl za stolem s dvanácti. ²¹ A když jedli, řekl: “Amen, říkám vám, že jeden z vás mě zradí.” ²² Oni tedy v nesmírném zármutku začali jeden po druhém říkat: “Snad [to] nejsem já, Pane?” ²³ Ale on jim odpověděl: “Zradí mě ten, kdo se mnou namáčí ruku do mísy. ²⁴ Syn člověka jde vskutku tak, jak je o něm napsáno, ale běda člověku, jímž je Syn člověka zrazován. Pro toho člověka by bylo lepší, kdyby se [vůbec] nenarodil.” ²⁵ Nato řekl Jidáš, který ho zrazoval: “Snad [to] nejsem já, Rabbi?” A on mu odpověděl: “Tys [to] řekl.” ²⁶ A když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, rozlomil a dal [ho] učedníkům se slovy: “Vezměte, jezte, to je

mé tělo.” ²⁷ Potom vzal kalich, vzdal díky a podal jim [ho] se slovy: “Pijte z něho všichni, ²⁸ neboť to je má krev nové smlouvy, která se prolévá za mnohé na odpuštění hříchů. ²⁹ A říkám vám, že od této chvíle už nebudu pít z tohoto plodu vinného kmene až do toho dne, kdy ho s vámi budu pít nový v království svého Otce.” ³⁰ A když zazpívali žalm, vyšli na Olivetskou horu. ³¹ Tehdy jim Ježíš řekl: “Vy všichni ode mne této noci odpadnete. Je přece napsáno: ‘Budou bít pastýře a ovce stáda se rozprchnou.’” ³² Ale až vstanu [z mrtvých], předejdu vás do Galileje.” ³³ Petr mu však odpověděl: “I kdyby od tebe všichni odpadli, já neodpadnu nikdy!” ³⁴ Ježíš mu řekl: “Amen, říkám ti, že [ještě] dnes v noci, dříve než se ozve kohout, mě třikrát zapřeš.” ³⁵ [Ale] Petrmu řekl: “I kdybych měl s tebou zemřít, nikdy tě nezapřu!” Podobně mluvili i všichni [ostatní] učedníci. ³⁶ Tehdy Ježíš přišel s učedníky na místo zvané Getsemane a řekl jim: “Posaďte se tu, zatímco se odejdu tamhle modlit.” ³⁷ Vzal s sebou Petra a oba Zebedeovy syny a [tu] se začal rmoutit a mít velikou úzkost. ³⁸ Tehdy jim řekl: “Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte tu a bděte se mnou.” ³⁹ Pak poodešel kousek dál, padl na tvář a modlil se: “Otče můj, jestli je [to] možné, ať mě ten kalich mine! Avšak ne jak chci já, ale jak ty.” ⁴⁰ Potom přišel k učedníkům a našel je, jak spí. Řekl tedy Petrovi: “To jste se mnou nemohli bdít jedinou hodinu? ⁴¹ Bděte a modlete se, abyste nevešli do pokušení. Duch je sice připraven, ale tělo [je] slabé.” ⁴² Potom odešel podruhé a modlil se: “Otče můj, jestliže mě tento kalich nemůže minout, ale musím

ho vypít, ať se stane tvá vůle.” ⁴³ A když přišel, znovu je našel, jak spí, protože jim ztěžkly oči. ⁴⁴ Tehdy je nechal, znovu odešel a potřetí se modlil stejná slova. ⁴⁵ Potom přišel ke svým učedníkům a řekl jim: “[Vy] ještě spíte a odpočíváte? Pohleďte, přiblížila se ta hodina a Syn člověka je vydáván do rukou hříšníků. ⁴⁶ Vstávejte, pojďte! Hle, můj zrádce už je blízko.” ⁴⁷ A když ještě mluvil, náhle přišel Jidáš, jeden ze dvanácti, a s ním veliký zástup s meči a holemi, [poslaný] od velekněží a starších z lidu. ⁴⁸ Ten, který ho zrazoval, si s nimi domluvil znamení: “Je to ten, kterého políbím. Toho se chopte.” ⁴⁹ Ihned tedy přistoupil k Ježíši a řekl: “Buď zdrav, Rabbi,” a políbil ho. ⁵⁰ Ježíš mu však řekl: “Příteli, proč jsi přišel?” Tehdy přistoupili, vztáhli na Ježíše ruce a chopili se ho. ⁵¹ Jeden z těch, kdo byli s Ježíšem, však náhle mávl rukou, vytasil svůj meč, zasáhl služebníka nejvyššího kněze a usekl mu ucho. ⁵² Tehdy mu Ježíš řekl: “Vrať svůj meč na jeho místo, protože všichni, kteří berou meč, mečem zahynou. ⁵³ Myslíš si snad, že nemohu požádat svého Otce? [On] by mi hned dal více než dvanáct legií andělů. ⁵⁴ Jak by se pak ale naplnila Písma [svědčící,] že to musí takhle být?” ⁵⁵ V tu chvíli řekl Ježíš zástupům: “Vypravili jste se jako na zločince, s meči a holemi, abyste mě zatkli? Každý den jsem s vámi sedával v chrámu a vyučoval a nezatkli jste mě. ⁵⁶ Ale toto všechno se stalo, aby se naplnila prorocká Písma.” Tehdy ho všichni učedníci opustili a utekli. ⁵⁷ Ti, kdo Ježíše zatkli, ho tedy odvedli k nejvyššímu knězi Kaifášovi, kde se shromáždili zákoníci a starší. ⁵⁸ Petr ho ale

zpovzdálí následoval až na dvůr nejvyššího kněze. Potom vešel dovnitř a sedl si mezi sluhy, aby viděl konec. ⁵⁹ Velekněží a starší s celou veleradou pak proti Ježíši hledali falešné svědectví, aby ho mohli vydat na smrt, ⁶⁰ ale [žádné] nenašli. I když předstupovali mnozí falešní svědkové, nenašli nic. Nakonec ale předstoupili dva falešní svědkové ⁶¹ a řekli: “Tento [muž] řekl: ‘Mohu zbořit Boží chrám a za tři dny ho postavit.’ ” ⁶² Tehdy povstal nejvyšší kněz a řekl mu: “Nic neodpovídáš? Co proti tobě svědčí tito [muži]?” ⁶³ Ale Ježíš mlčel. Nejvyšší kněz mu tedy řekl: “Zapřísahám tě při živém Bohu, abys nám řekl, zda jsi Kristus, ten Boží Syn!” ⁶⁴ Ježíš mu odpověděl: “Tys [to] řekl. Ale říkám vám, od této chvíle uvidíte Syna člověka sedět po pravici Moci a přicházet na nebeských oblacích.” ⁶⁵ Tehdy nejvyšší kněz roztrhl svá roucha se slovy: “Rouhal se! K čemu ještě potřebujeme svědky? Hle, právě jste slyšeli jeho rouhání! ⁶⁶ Co si [o tom] myslíte?” A oni odpověděli: “Je hoden smrti.” ⁶⁷ Potom mu plivali do obličeje a bili ho pěstmi a jiní ho tloukli holemi ⁶⁸ a říkali: “Prorokuj nám, Kriste, kdo tě udeřil?” ⁶⁹ Petr ale seděl venku na dvoře. Jedna služebná k němu přistoupila a řekla: “Ty jsi byl také s tím Ježíšem z Galileje.” ⁷⁰ Ale on [to] přede všemi zapřel. Řekl: “Nevím, o čem mluvíš!” ⁷¹ A vyšel k bráně. Uviděla ho však jiná a řekla těm, kdo tam byli: “Tenhle byl také s [tím] Ježíšem z Nazaretu.” ⁷² A on [ho] znovu zapřel s přísahou: “Toho člověka neznám!” ⁷³ Po malé chvíli přistoupili kolemjdoucí a řekli Petrovi: “Jistěže jsi také [jeden] z nich. I tvé nářečí tě prozrazuje!” ⁷⁴ Tehdy se začal proklínat a přísahat:

“Toho člověka neznám!” A vtom zakokrhal kohout ⁷⁵ a Petr si vzpomněl na slova, která mu Ježíš řekl: “Dříve než se ozve kohout, třikrát mě zapřeš.” A vyšel ven a hořce se rozplakal.

27

¹ A když přišlo ráno, usnesli se všichni velekněží a starší lidu proti Ježíši, že ho vydají na smrt. ² Svázali ho tedy, odvedli ho k vladaři, Pontskému Pilátovi, a vydali mu ho. ³ Když tehdy Jidáš, jeho zrádce, uviděl, že [Ježíš] byl odsouzen, litoval [toho] a vrátil těch třicet stříbrných velekněžím a starším. ⁴ Řekl [jim]: “Zhřešil jsem! Zradil jsem nevinnou krev!” Oni však odpověděli: “Co je nám do toho? Hleď si [toho] sám!” ⁵ Zahodil tedy ty stříbrné v chrámu a šel pryč. A když odešel, oběsil se. ⁶ Velekněží pak vzali ty stříbrné a řekli: “Nelze je dát do pokladny, protože je [to] mzda za krev.” ⁷ A když se poradili, koupili za ně hrnčířovo pole k pohřbívání cizinců. ⁸ Proto se to pole až dodnes nazývá Pole krve. ⁹ Tehdy se naplnilo to, co bylo řečeno skrze proroka: “Vzali třicet stříbrných, cenu za toho ceněného, kterého [takto] ocenili synové Izraele, ¹⁰ a dali je za hrnčířovo pole, jak mi uložil Pán.” ¹¹ Ježíš pak stanul před vladařem. Vladař se ho zeptal: “Ty jsi ten židovský král?” Ale Ježíš mu odpověděl: “Ty [to] říkáš.” ¹² A když ho velekněží a starší obviňovali, nic neodpovídal. ¹³ Pilát mu tedy řekl: “Neslyšíš, jaké věci to proti tobě svědčí?” ¹⁴ [On] mu ale neodpověděl ani na jediné slovo, takže se vladař velmi divil. ¹⁵ Vladař pak měl ve zvyku propouštět lidu ve svátek jednoho vězně,

kterého chtěli. ¹⁶ A tehdy měli významného vězně jménem Barabáš. ¹⁷ Když se tedy [lidé] sešli, Pilát jim řekl: “Koho chcete, abych vám propustil? Barabáše nebo Ježíše zvaného Kristus?” ¹⁸ Věděl totiž, že ho vydali ze závisti. ¹⁹ A když seděl na soudné stoličce, poslala k němu jeho žena vzkaz: “Neměj nic s tímto spravedlivým, neboť jsem dnes kvůli němu ve snu mnoho vytrpěla.” ²⁰ Velekněží a starší ale navedli zástupy, aby si vyžádali Barabáše a Ježíše aby dali zahubit. ²¹ Vladař jim tedy odpověděl: “Kterého z těch dvou chcete, abych vám propustil?” A oni řekli: “Barabáše!” ²² Pilát jim řekl: “Co tedy mám udělat s Ježíšem zvaným Kristus?” A všichni řekli: “Ať je ukřižován!” ²³ Vladař však řekl: “A co zlého udělal?” Ale oni křičeli [ještě] víc: “Ať je ukřižován!” ²⁴ A když Pilát viděl, že nic nezmůže, ale [že] je čím dál větší pozdvižení, vzal vodu a před zástupem si umyl ruce se slovy: “Nejsem vinen krví tohoto spravedlivého. Hled'te si [toho] sami.” ²⁵ A všechny lid odpověděl: “Jeho krev na nás a na naše děti!” ²⁶ Tehdy jim propustil Barabáše, ale Ježíše [nechal] zbičovat a vydal [ho] k ukřižování. ²⁷ Tehdy vzali vladařovi vojáci Ježíše do paláce a shromáždili k němu celou posádku. ²⁸ Svlékli ho a oblékli mu rudý plášť, ²⁹ a když upletli korunu z trní, nasadili mu ji na hlavu a do pravé ruky mu dali hůl. Pak před ním klekali a posmívali se mu. Říkali: “Buď zdráv, židovský králi!” ³⁰ Plivali na něj a vzali tu hůl a bili ho do hlavy. ³¹ Když se mu [dost] naposmívali, svlékli z něho ten plášť a oblékli mu jeho šaty. Potom ho odvedli, aby byl ukřižován. ³² A když vyšli, našli člověka z Kyrény, jménem Šimona.

Toho přinutili, aby vzal jeho kříž. ³³ A tak přišli na místo zvané Golgota, což znamená Místo lebky. ³⁴ Dali mu napít octa smíšeného se žlučí. A když [jej] okusil, nechtěl pít. ³⁵ A když ho ukřižovali, rozdělili si jeho šaty házením losu, aby se naplnilo, co bylo řečeno skrze proroka: “Rozdělili si mé šaty mezi sebou a o mé roucho házeli los.” ³⁶ Pak seděli a hlídali ho tam. ³⁷ A nad jeho hlavu dali nápis jeho viny: “TOTO JE JEŽÍŠ, ŽIDOVSKÝ KRÁL”. ³⁸ Tehdy byli spolu s ním ukřižováni dva zločinci, jeden po pravici a druhý po levici. ³⁹ Kolemjdoucí mu spílali, pokyvovali hlavami ⁴⁰ a říkali: “Ty, který boříš chrám a za tři dny ho stavíš, zachraň sám sebe! Jestli jsi Boží Syn, sestup z kříže!” ⁴¹ Tak podobně se posmívali i velekněží se zákoníky a staršími a říkali: ⁴² “Jiné spasil, [ale] sám sebe spasit nemůže! Jestli je král Izraele, ať teď sestoupí z kříže a uvěříme v něj!” ⁴³ Spoléhal na Boha, tak ať ho teď vysvobodí, jestli o něj stojí! Říkal přece: ‘Jsem Boží Syn!’” ⁴⁴ A tak podobně ho hanobili i zločinci, kteří byli ukřižováni s ním. ⁴⁵ Od šesté hodiny pak nastala po celé zemi tma až do deváté hodiny. ⁴⁶ Kolem deváté hodiny pak Ježíš hlasitě vykřikl: “Eli, Eli, lama sabachtani?” to je: “Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?” ⁴⁷ A když to uslyšeli někteří z kolemstojících, říkali: “Ten [člověk] volá Eliáše!” ⁴⁸ Jeden z nich hned odběhl, vzal houbu, a když ji naplnil octem, dal ji na větev a dával mu napít. ⁴⁹ Ale ostatní říkali: “Nech [ho], uvidíme, jestli přijde Eliáš, aby ho zachránil!” ⁵⁰ Ježíš pak opět hlasitě vykřikl a vypustil ducha. ⁵¹ A hle, chrámová opona se roztrhla na dva [kusy] odshora

až dolů a země se otřásla a skály popraskaly.⁵² Otevřely se hroby a vstala mnohá těla zesnulých svatých,⁵³ kteří po jeho vzkříšení vyšli z hrobů, přišli do svatého města a ukázali se mnoha [lidem].⁵⁴ Když pak setník a ti, kdo s ním hlídali Ježíše, uviděli zemětřesení a to, co se dělo, velmi se vyděsili a říkali: “To byl opravdu Boží Syn!”⁵⁵ Bylo tam také mnoho žen přihlížejících zpovzdálí, které doprovázely Ježíše z Galileje a sloužily mu.⁵⁶ Byla mezi nimi Marie Magdaléna a Marie, matka Jakuba a Jozese, a matka Zebedeových synů.⁵⁷ A když nastal večer, přišel bohatý člověk z Arimatie, jménem Josef, který byl také Ježíšův učedník.⁵⁸ Ten přišel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. Tehdy Pilát nařídil, aby tělo bylo vydáno.⁵⁹ Josef vzal tělo, zavinul ho do čistého plátna⁶⁰ a pochoval ho do svého nového hrobu, který si vytesal ve skále. Potom přivalil ke dveřím hrobu velký kámen a odešel.⁶¹ A byla tam Marie Magdaléna a druhá Marie, sedící naproti hrobu.⁶² Nazítří, po [dni] připravování, se pak velekněží a farizeové sešli k Pilátovi⁶³ a řekli [mu]: “Pane, vzpomněli jsme si, že když ten bludař ještě žil, řekl: ‘Po třech dnech vstanu.’⁶⁴ Proto naříd’, ať je hrob hlídán až do třetího dne, aby snad nepřišli jeho učedníci, neukradli ho a neřekli lidu: ‘Byl vzkříšen z mrtvých!’ Tak bude poslední blud horší než ten první!”⁶⁵ Pilát jim řekl: “Máte stráž, jděte a hlídejte, jak umíte.”⁶⁶ A tak šli, a když zapečetili kámen, obsadili hrob strážnými.

28

¹ Když pak končila sobota a svítalo na první [den]

týdne, přišla Marie Magdaléna a ta druhá Marie, aby se podívaly na hrob. ² A hle, nastalo veliké zemětřesení, neboť Pánův anděl sestoupil z nebe, a když přišel, odvalil kámen ode dveří a posadil se na něm. ³ Jeho obličej byl jako blesk a jeho roucho bílé jako sníh. ⁴ A strážní se strachem z něj roztřáslí a zůstali jako mrtví. ⁵ Anděl pak odpověděl ženám: “Vy se nebojte. Vždyť vím, že hledáte ukřižovaného Ježíše. ⁶ Není tu, neboť vstal, jak předpověděl. Pojd'te, pohleďte na místo, kde ležel Pán. ⁷ Jděte rychle a řekněte jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých. A hle, předchází vás do Galileje. Tam ho spatříte. Hleďte, řekl jsem vám [to].” ⁸ A [tak] rychle odešly od hrobu s bázní a s velikou radostí a běžely, aby [to] oznámily jeho učedníkům. ⁹ A když to šly oznámit jeho učedníkům, vtom se s nimi setkal Ježíš a pozdravil je. Přistoupily tedy, objaly jeho nohy a poklonily se mu. ¹⁰ Tehdy jim Ježíš řekl: “Nebojte se, jděte a oznamte mým bratrům, ať jdou do Galileje a tam mě spatří.” ¹¹ A když ty [ženy] odcházely, hle, někteří ze stráže šli do města a oznámili velekněžím všechno, co se stalo. ¹² A když se shromáždili se staršími, poradili se a dali vojákům mnoho peněz ¹³ a řekli: “Mluvte [takhle]: ‘V noci přišli jeho učedníci a ukradli ho, když jsme spali.’ ¹⁴ A kdyby o tom uslyšel vladař, my ho přesvědčíme a zbavíme vás starostí.” ¹⁵ Oni tedy vzali peníze a dělali, jak byli naučení. A tato řeč je mezi Židy rozhlášena až do dnešního dne. ¹⁶ Jedenáct učedníků pak šlo do Galileje, na tu horu, kterou jim Ježíš určil. ¹⁷ A když ho spatřili, poklonili se mu; ale někteří pochybovali. ¹⁸ Ježíš

přistoupil, promluvil k nim a řekl: “Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. ¹⁹ Proto jděte, dělejte učedníky ze všech národů; křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha Svatého ²⁰ a uče je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa. Amen.

Marek

¹ Počátek evangelia Ježíše Krista, Božího Syna.
² Jak je napsáno v Prorocích: “Hle, já před tvou tváří posílám svého posla, který připraví tvou cestu před tebou.” ³ “Hlas volajícího na poušti: Připravte Pánovu cestu! Napřimujte jeho stezky!” ⁴ [Tak] přišel Jan, křtil na poušti a kázal křest pokání na odpuštění hříchů. ⁵ Vycházela k němu celá judská země i všichni Jeruzalémští, a když vyznávali své hříchy, křtil je v řece Jordán. ⁶ Jan byl oblečen velbloudí srstí a koženým pasem kolem boků a jedl kobylinky a lesní med. ⁷ Kázal a říkal: “Po mně přichází ten, který je silnější než já! [Já] nejsem hoden [ani] sehnout se a rozvázat řemínek jeho obuvi. ⁸ Jistě, já jsem vás křtil vodou, ale on vás bude křtít Duchem Svatým.” ⁹ V těch dnech se pak stalo, [že] přišel Ježíš z galilejského Nazaretu a byl od Jana pokřtěn v Jordánu. ¹⁰ A hned když vystupoval z vody, uviděl protržená nebesa a Ducha sestupujícího na něj jako holubice. ¹¹ A z nebe zazněl hlas: “Ty jsi ten můj milovaný Syn, v němž jsem našel zalíbení.” ¹² A hned ho Duch vypudil na poušť. ¹³ Byl na poušti čtyřicet dní a pokoušel ho Satan. Byl [tam] s divokou zvěří a sloužili mu andělé. ¹⁴ A když byl Jan uvězněn, Ježíš přišel do Galileje a kázal evangelium Božího království. ¹⁵ Říkal: “Čas se naplnil a Boží království se přiblížilo. Čiňte pokání a věřte evangeliu!” ¹⁶ A když procházel podél Galilejského moře, uviděl Šimona a Ondřeje, jeho

bratra, jak házejí síť do moře (protože [to] byli rybáři). ¹⁷ Ježíš jim řekl: “Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí!” ¹⁸ A hned opustili své sítě a šli za ním. ¹⁹ Když pak kousek pooděšel, uviděl Jakuba Zebedeova a jeho bratra Jana, jak na lodi spravují síť. ²⁰ A hned je povolal. Oni pak nechali svého otce Zebedea na lodi s nádeníky a odešli za ním. ²¹ Potom přišli do Kafarnaum a [on] hned v sobotu vešel do synagogy a učil. ²² A [tam] žasli nad jeho učením, protože je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako zákoníci. ²³ V jejich synagoze byl právě člověk v [moci] nečistého ducha. Vykřikl: ²⁴ “Ach, co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zničit? Znáš tě, kdo jsi - ten Svatý Boží!” ²⁵ Ježíš mu pohrozil a řekl: “Zmlkni a vyjdi z něj!” ²⁶ A ten nečistý duch jím zalomcoval, hlasitě vykřikl a vyšel z něho. ²⁷ A všichni byli tak ohromeni, že se [začali] ptát jeden druhého: “Co tohle je? Co [je] to za nové učení? Vždyť rozkazuje s mocí i těm nečistým duchům a poslouchají ho!” ²⁸ A zpráva o něm se hned roznesla po celém galilejském kraji. ²⁹ A hned když vyšli ze synagogy, přišli domů k Šimonovi a Ondřejovi [spolu] s Jakubem a Janem. ³⁰ Šimonova tchyně [tam] ležela v horečce, a [tak] mu o ní hned pověděli. ³¹ Přistoupil tedy, vzal ji za ruku a zvedl ji. Horečka ji hned opustila a ona je začala obsluhovat. ³² Když potom nastal večer a zapadlo slunce, přinesli k němu všechny nemocné i ty, kteří byli posedlí démony. ³³ Celé město se seběhlo ke dveřím ³⁴ a on uzdravil množství [lidí] trápených různými neduhy a vyhnal množství démonů. A nedovoloval démonům mluvit, protože

ho znali. ³⁵ Ráno pak vstal dlouho před rozedněním a vyšel [ven]. Odešel na opuštěné místo a tam se modlil. ³⁶ Ale Šimon a ti, kdo byli s ním, se za ním pustili. ³⁷ A když ho našli, řekli mu: “Všichni tě hledají.” ³⁸ A on jim řekl: “Pojďme dál, do okolních městeček, abych kázal i tam. Vždyť proto jsem přišel.” ³⁹ Kázal tedy v jejich synagogách po celé Galileji a vymítal demony. ⁴⁰ Tehdy k němu přišel malomocný. Padl před ním na kolena a prosil ho: “Kdybys [jen] chtěl, můžeš mě očistit!” ⁴¹ Ježíš pak naplněn soucitem vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl mu: “Chci, buď očistěn!” ⁴² A jakmile to [Ježíš] řekl, hned od něj malomocenství odstoupilo a byl očistěn. ⁴³ A hned ho poslal pryč s přísným varováním: ⁴⁴ “Dej pozor, abys nikomu nic neříkal. Jdi ale, ukaž se knězi a obětuj za své očistění to, co přikázal Mojžíš, na svědectví pro ně.” ⁴⁵ Ale on vyšel a začal hodně mluvit a rozhlašovat tu věc tak, že Ježíš už nemohl veřejně vejít do města, ale zůstával venku na opuštěných místech. A [lidé] k němu přicházeli odevšad.

2

¹ A po [několika] dnech opět přišel do Kafarnaum a proslechlo se, že je doma. ² A hned se shromáždilo [takové] množství, že se už nemohli vejít ani ke dveřím. A mluvil jim slovo. ³ Tehdy k němu přišli s ochrnutým, kterého nesli čtyři [muži]. ⁴ A když ho k němu nemohli kvůli zástupu přinést, odkryli střechu [nad místem], kde byl, a když [ji] probořili, spustili dolů lůžko, na kterém ležel ten ochrnutý. ⁵ Když Ježíš uviděl jejich víru, řekl tomu

ochrnutému: “Synu, tvé hříchy jsou ti odpuštěny.”
⁶ Byli tu ale někteří ze zákoníků. Seděli tam a v srdcích uvažovali: ⁷ “Proč mluví tak rouhavě? Kdo kromě samotného Boha může odpustit hříchy?”
⁸ Ježíš však ve svém duchu hned poznal, že takto sami pro sebe uvažují, a řekl jim: “Proč ve svých srdcích takto uvažujete? ⁹ Co je snadnější? Říci ochrnutému: Tvé hříchy jsou odpuštěny, anebo říci: Vstaň, vezmi své lůžko a chod?” ¹⁰ Ale abyste věděli, že Syn člověka má na zemi moc odpouštět hříchy” - [tehdy] pověděl ochrnutému - ¹¹ “říkám ti, vstaň, vezmi své lůžko a jdi domů.” ¹² A on hned vstal, přede všemi vzal své lůžko a odešel, takže všichni žasli a oslavovali Boha se slovy: “[Nic] takového jsme nikdy neviděli.” ¹³ [Ježíš] pak znovu vyšel k moři. Všechn zástup přicházel k němu a on je vyučoval. ¹⁴ Cestou uviděl Léviho, Alfeova [syna], jak sedí na celnici, a řekl mu: “Pojď za mnou.” A on vstal a šel za ním. ¹⁵ Když pak byl Ježíš za stolem v jeho domě, stalo se, že i mnozí celníci a hříšníci stolovali s Ježíšem a s jeho učedníky. Bylo jich totiž mnoho, [kteří] šli za ním. ¹⁶ Když však zákoníci a farizeové uviděli, že jí s celníky a hříšníky, říkali jeho učedníkům: “Jak to, že jí a pije s celníky a hříšníky?” ¹⁷ Když to Ježíš uslyšel, řekl jim: “Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Nepřišel jsem volat spravedlivé, ale hříšné k pokání.” ¹⁸ Janovi učedníci a farizeové se postili. [Někteří] přišli a řekli mu: “Proč se učedníci Jana a farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí?” ¹⁹ Ježíš jim odpověděl: “Mohou se ženichovi přátelé postit, dokud je ženich s nimi? Dokud mají ženicha u sebe, nemohou

se postit. ²⁰ Přijdou však dny, kdy od nich bude ženich vzat, a tehdy, v těch dnech, se budou postit. ²¹ Nikdo nepřišívá záplatu z nové látky ke starému plášti; jinak utrhne ta nová záplata [i] od starého a díra je [ještě] horší. ²² Nikdo také nelije nové víno do starých nádob; jinak to nové víno roztrhne nádoby, víno se vylije a nádoby se zničí. Nové víno se přece lije do nových nádob.” ²³ Stalo se pak, že v sobotu procházel obilím a jeho učedníci začali cestou vytrhávat klasy. ²⁴ Farizeové mu tedy řekli: “Pohled’, proč dělají, co se v sobotu nesmí?” ²⁵ Řekl jim: “Copak jste nikdy nečetli, co udělal David, když měl nouzi a hlad, on i ti, kdo byli s ním? ²⁶ Jak vešel do Božího domu za nejvyššího kněze Abiataru a jedl [posvátné] chleby předložené, které nikdo kromě kněží nesmí jíst, a dal i těm, kdo byli s ním?” ²⁷ A řekl jim: “Sobota byla učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu. ²⁸ Proto je Syn člověka Pánem i nad sobotou.”

3

¹ Pak opět vešel do synagogy a byl tu člověk, který měl uschlou ruku. ² A sledovali ho, zda ho uzdraví v sobotu, aby ho mohli obžalovat. ³ [On] řekl tomu člověku, který měl uschlou ruku: “Postav se doprostřed.” ⁴ A řekl jim: “Smí se v sobotu konat dobro, nebo zlo? Zachránit život nebo [ho] zničit?” Ale oni mlčeli. ⁵ A když se po nich s hněvem rozhlédl, zarmoucen nad tvrdostí jejich srdce, řekl tomu člověku: “Natáhni tu ruku.” A [on ji] natáhl a byla znovu zdravá jako ta druhá. ⁶ Farizeové pak hned odešli a radili se proti němu s herodiány, jak by ho zahubili. ⁷ Ježíš však odešel se

svými učedníky k moři a šla za ním veliká spousta [lidí] z Galileje a z Judska ⁸ i z Jeruzaléma a z Idumeje, ze Zajordánska a z okolí Týru a Sidonu. Když slyšeli, jaké věci dělal, přišla [jich] k němu veliká spousta. ⁹ Proto řekl svým učedníkům, aby pro něj měli stále připravenou loďku kvůli zástupu, aby ho neumačkali. ¹⁰ Uzdravil [jich] totiž tolik, že všichni, kdo měli [nějaká] trápení, se na něj vrhali, aby se ho dotkli. ¹¹ A nečistí duchové, jakmile ho uviděli, padali před ním a křičeli: “Ty jsi ten Boží Syn!” ¹² Ale on jim velmi hrozil, aby ho neuváděli ve známost. ¹³ Potom vystoupil na horu, povolal k sobě ty, které sám chtěl, a [ti] přišli k němu. ¹⁴ Ustanovil [jich] dvanáct, aby byli s ním a aby je poslal kázat ¹⁵ a aby měli moc uzdravovat nemoci a vymítat demony: ¹⁶ Šimona (kterému dal jméno Petr), ¹⁷ Jakuba Zebedeova a Jakubova bratra Jana (kterým dal jméno Boanerges, to jest “Synové hromu”) ¹⁸ a Ondřeje, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Tomáše, Jakuba Alfeova, Tadeáše, Šimona Kananitu ¹⁹ a Jidáše Iškariotského, který ho také zradil. A šli [s ním] do domu. ²⁰ A znovu se sešel [takový] zástup, že se nemohli ani najíst chleba. ²¹ A když se to dozvěděli jeho příbuzní, vyšli, aby [si] ho vzali, protože [lidé] říkali, že se pomínul. ²² Zákoníci, kteří přišli z Jeruzaléma, pak říkali, že má Belzebula a že vymítá demony skrze knížete démonů. ²³ A [tak] je zavolal a mluvil k nim v podobenstvích: “Jak může Satan vymítat Satana? ²⁴ Pokud se království rozdělí samo proti sobě, nemůže to království obstát. ²⁵ Také když se dům rozdělí sám proti sobě, nemůže ten dům

obstát. ²⁶ Jestliže tedy Satan povstal sám proti sobě a je rozdělen, nemůže obstát, ale je s ním konec. ²⁷ Nikdo však nemůže přijít do domu siláka a uloupit jeho majetek, pokud toho siláka nejdříve nespoutá. Teprve tehdy vyloupí jeho dům.” ²⁸ “Amen, říkám vám, že všechny hříchy budou lidským synům odpuštěny, i rouhání, jakkoli by se rouhali. ²⁹ Ale kdokoli by se rouhal proti Duchu Svatému, tomu nebude odpuštěno na věky, ale propadl věčnému odsouzení.” ³⁰ Říkali totiž [o něm]: “Má nečistého ducha.” ³¹ Tehdy přišli jeho bratři a matka. Zůstali venku a vzkázali mu, že ho volají. ³² A kolem něj seděl zástup [lidí]. Řekli mu: “Podívej se, tvá matka a tvoji bratři [jsou] venku a hledají tě.” ³³ On jim však odpověděl: “Kdo je má matka a moji bratři?” ³⁴ Rozhlédl se po těch, kdo seděli okolo něj, a řekl: “Pohledte, [to je] má matka a moji bratři. ³⁵ Kdokoli totiž koná Boží vůli, ten je můj bratr a sestra a matka.”

4

¹ Tehdy začal znovu vyučovat u moře. Shromáždil se k němu [tak] obrovský zástup, že nastoupil do lodi na moři a posadil se; a celý ten zástup byl na zemi u moře. ² Učil je v podobenstvích mnoha věcem a ve svém vyučování jim řekl: ³ “Slyšte: Hle, vyšel rozséváč, aby rozsíval. ⁴ A při tom rozsívání se stalo, že některé [semeno] padlo podél cesty a přiletěli nebeští ptáci a sezobali je. ⁵ Jiné padlo na skalnaté místo, kde nemělo mnoho země, a ihned vzešlo, protože nemělo hloubku země. ⁶ Když pak vyšlo slunce, spálilo

je; a protože nemělo kořen, uschlo. ⁷ Jiné zase padlo do trní, a když trní vyrostlo, udusilo je a nevydalo úrodu. ⁸ Jiné však padlo do dobré země a vydalo vzhůru vystupující a rostoucí úrodu. Některé přineslo třicetnásobek, jiné šedesátinásobek a jiné stonásobek.” ⁹ Tehdy jim řekl: “Kdo má uši k slyšení, ať slyší.” ¹⁰ A jakmile byl o samotě, ptali se ho ti, kdo byli s ním spolu s dvanácti, na to podobenství. ¹¹ Řekl jim tedy: “Vám je dáno poznat tajemství Božího království, ale těm, kdo jsou mimo [něj], se to všechno děje v podobenstvích, ¹² aby ‘Hledíce hleděli, ale neviděli a slyšíce slyšeli, ale nerozuměli, aby se snad neobrátili a nebyly jim odpuštěny hříchy.’ ” ¹³ Tehdy jim řekl: “Vy to podobenství nechápete? Jak tedy porozumíte všem podobenstvím? ¹⁴ Ten rozséváč rozsívá slovo. ¹⁵ A ti podél cesty, kde se rozsívá slovo, jsou tito: Jakmile uslyší, ihned přichází Satan a bere to slovo, které bylo zaseto do jejich srdcí. ¹⁶ A podobně ti, kteří jsou osíváni na skalnaté půdě, jsou tito: Jakmile to slovo uslyší, hned ho s radostí přijímají, ¹⁷ ale nemají v sobě kořen a jsou nestálí. Když potom kvůli tomu slovu nastane soužení nebo pronásledování, hned se pohoršují. ¹⁸ A další jsou ti, kteří jsou osíváni do trní: To jsou ti, kteří slyší slovo, ¹⁹ ale [pak] přicházejí starosti tohoto světa, oklamání bohatstvím a chtivost po dalších věcech a dusí to slovo, takže se stává neplodným. ²⁰ A toto jsou ti, kteří jsou oseti na dobré půdě: Slyší slovo, přijímají [je] a přinášejí úrodu - jedno třicetnásobnou, jiné šedesátinásobnou a jiné stonásobnou.” ²¹ Dále jim řekl: “Přichází snad světo

proto, aby bylo postaveno pod nádobu nebo pod postel? Nemá být postaveno na stojan? ²² Není totiž nic skrytého, co by nemělo být zjeveno, ani [nic] tak utajeného, aby to nevyšlo najevo. ²³ Má-li někdo uši k slyšení, ať slyší!” ²⁴ Řekl jim také: “Dávejte pozor na to, co posloucháte. Jakou mírou měříte, [takovou] vám bude odměřeno a vám poslouchajícím bude přidáno. ²⁵ Tomu, kdo má, totiž bude dáno, a tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co má.” ²⁶ Potom řekl: “Boží království působí tak, jako když člověk hodí zrna na zem ²⁷ a spí a vstává ve dne i v noci a to zrna klíčí a roste, a on neví jak. ²⁸ Země totiž plodí úrodu sama - nejdříve stéblo, potom klas a potom zralé obilí v klasu. ²⁹ A když úroda dozraje, ihned přiloží srp, protože nastala sklizeň.” ³⁰ Řekl také: “K čemu přirovnáme Boží království? Jakým podobenstvím ho představíme? ³¹ [Je] jako zrnko hořčice, které když je zaseto do země, je nejmenší ze všech semen na zemi. ³² Když je však zaseto, roste, až je větší než všechny byliny a vypouští veliké větve, takže i nebeští ptáci mohou hnízdit v jeho stínu.” ³³ A mluvil jim slovo v mnoha takových podobenstvích, tak jak byli schopni rozumět. ³⁴ Nemluvil k nim jinak než v podobenstvích, ale svým učedníkům všechno v soukromí vysvětloval. ³⁵ Toho dne, když už nastal večer, jim řekl: “Přeplavme se na druhou stranu.” ³⁶ Nechali tedy zástup [na břehu a] vzali ho, jak byl, na loďce. A byly s ním i jiné loďky. ³⁷ Tehdy nastala veliká větrná bouře a vlny se valily na loď, takže se loď již naplňovala. ³⁸ On ale spal na polštáři na lodní zádi, a [tak] ho vzbudili a řekli mu: “Mistře,

ty nedbáš [na to], že hyneme?” ³⁹ Když se tedy probudil, napomenul vítr a řekl moři: “Zmlkni, utiš se!” A vítr se utišil a nastal naprostý klid. ⁴⁰ Tehdy jim řekl: “Proč se tak bojíte? Jakto, [že] nemáte víru?” ⁴¹ A oni dostali veliký strach a říkali jeden druhému: “Kdo to tedy je, že ho poslouchá i vítr a moře?”

5

¹ Tehdy se přeplavili přes moře do kraje Gadarenců. ² A jakmile vystoupil z lodi, ihned se s ním setkal člověk z hrobů v [moci] nečistého ducha. ³ Ten bydlel v hrobech a nikdo ho už nemohl ani svázat řetězem. ⁴ Býval totiž často spoután okovy a řetězy, ale on ty řetězy [vždy] roztrhal a okovy rozlámал a nikdo ho nemohl zkrotit. ⁵ Vždycky, ve dne i v noci, byl na horách a v hrobkách, křičel a tloukl se kamením. ⁶ Když pak z dálky uviděl Ježíše, přiběhl a poklonil se mu ⁷ a hlasitě vykřikl: “Co je ti do mě, Ježíši, Synu Nejvyššího Boha? Pro Boha tě zapřísahám, abys mě netrýznil!” ⁸ [Ježíš] mu totiž řekl: “Vyjdi z toho člověka, [ty] nečistý duchu!” ⁹ A tázal se ho: “Jak se jmenuješ?” On mu řekl: “Mé jméno je Legie, protože je nás mnoho,” ¹⁰ a velice ho prosil, aby je nevyháněl z toho kraje. ¹¹ U hory se tam [právě] páslo veliké stádo vepřů ¹² a všichni ti démoni ho prosili: “Pusť nás do těch vepřů, ať vejdemo do nich!” ¹³ Ježíš jim [to] hned povolil a ti nečistí duchové vyšli a vstoupili do těch vepřů. Stádo se pak rozběhlo ze srázu dolů do moře (bylo [jich] asi dva tisíce) a v moři se utopilo. ¹⁴ Ti, kdo ty vepře pásli, pak utekli a rozhlásili [to] ve městě i na venkově. [Lidé] tedy vyšli, aby

viděli, co se to stalo. ¹⁵ Přišli k Ježíši a viděli toho, který býval posedlý a měl Legii, jak [tam] sedí oblečen a při zdravém rozumu, a dostali strach. ¹⁶ Ti, kteří to viděli, jim pak vylíčili, jak to bylo s tím posedlým a s těmi vepři, ¹⁷ a [oni] ho začali prosit, aby odešel z jejich kraje. ¹⁸ Když pak nastupoval na loď, žádal ho ten, který býval posedlý démony, aby s ním mohl zůstat. ¹⁹ Ježíš mu to ale nedovolil a řekl mu: “Jdi domů ke svým a oznam jim, jak veliké věci pro tebe udělal Pán a jak se nad tebou slitoval.” ²⁰ On tedy odešel a začal v Dekapoli kázat, co všechno pro něj Ježíš udělal. A všichni se divili. ²¹ Když se pak Ježíš zase přeplavil lodí na druhou stranu, sešel se k němu veliký zástup [lidí]. A byl u moře. ²² Vtom k němu přišel jeden z představených synagogy, jménem Jairus, a když ho uviděl, padl k jeho nohám ²³ a velmi ho prosil: “Moje dcerka umírá. Pojd’, vlož na ni ruce, aby byla uzdravena, a bude žít.” ²⁴ A tak s ním odešel a veliký zástup šel za ním a tlačili se na něj. ²⁵ A [byla tam] jedna žena, která měla krvácení [už] dvanáct let. ²⁶ Mnoho vytrpěla od mnoha lékařů, utratila všechno, co měla, ale nic [jí] neprospělo a bylo jí ještě hůř. ²⁷ Když [však] uslyšela o Ježíši, přišla [k němu] davem zezadu a dotkla se jeho roucha. ²⁸ Řekla totiž: “Jestli se dotknu aspoň jeho roucha, budu uzdravena.” ²⁹ A její krvácení ihned přestalo a poznala na těle, že byla z toho trápení uzdravena. ³⁰ A Ježíš v sobě ihned poznal, že z něho vyšla moc. Otočil se v davu a řekl: “Kdo se dotkl mého roucha?” ³¹ Jeho učedníci mu řekli: “Vidíš, že se na tebe tlačí dav, a říkáš: ‘Kdo se mě dotkl?’ ” ³² Ale

on se rozhlížel, aby uviděl tu, která to udělala. ³³ A když ta žena poznala, co se s ní stalo, přišla s bázní a rozechvěním, padla před ním [na zem a] řekla mu celou pravdu. ³⁴ On jí však řekl: “Dcero, tvá víra tě uzdravila. Jdi v pokoji a buď uzdravena ze svého trápení.” ³⁵ A když ještě mluvil, přišli [lidé] z domu představeného synagogy se slovy: “Tvá dcera umřela. Proč ještě obtěžuješ mistra?” ³⁶ Jakmile však Ježíš uslyšel, co říkali, řekl představenému synagogy: “Neboj se, jenom věř.” ³⁷ A nikomu nedovolil, aby ho doprovázel, kromě Petra a Jakuba a Jana, Jakubova bratra. ³⁸ Když pak přišel k domu představeného synagogy a uviděl veliké pozdvižení a plačící a hlasitě nařikající, ³⁹ vstoupil [dovnitř a] řekl jim: “Proč děláte pozdvižení a pláčete? To dítě neumřelo, ale spí.” ⁴⁰ A tak se mu vysmívali, ale on všechny vyhnal, vzal otce a matku dítěte i ty, kteří byli s ním, a vešel [do místnosti], kde leželo dítě. ⁴¹ Vzal dívku za ruku a řekl jí: “Talita kumi,” což se překládá: “Děvčátko, říkám ti, vstaň.” ⁴² A ta dívka hned vstala a začala se procházet; bylo jí totiž dvanáct let. A zmocnil se jich veliký úžas. ⁴³ On jim však jasně přikázal, aby se o tom nikdo nedozvěděl. A řekl [jim], ať jí dají najíst.

6

¹ Potom odtud odešel a přišel do svého domovského města a jeho učedníci šli s ním. ² Když nastala sobota, začal učit v synagoze; a mnozí, kteří [ho] slyšeli, žasli a říkali: “Odkud to má? A co [to] dostal za moudrost? A [jak to], [že] se skrze jeho ruce dějí takové zázraky? ³ Není to snad ten

tesař, syn Marie a bratr Jakuba, Jozese, Judy a Šimona? A nejsou snad jeho sestry tady s námi?” A [tak] se nad ním pohoršovali. ⁴ Ježíš jim tedy řekl: “Prorok není beze cti; jedině ve své vlasti, mezi svými příbuznými a ve svém domě.” ⁵ A nemohl tam udělat žádný zázrak, jen na několik nemocných vložil ruce a uzdravil je. ⁶ Podivil se tedy nad jejich nevěrou a začal obcházet okolní městečka a učit. ⁷ Potom k sobě svolal dvanáct [učedníků a] začal je vysílat po dvou. Dal jim moc nad nečistými duchy ⁸ a přikázal jim, aby si na cestu nebrali nic kromě hole: ani mošnu, ani chléb, ani peníze do opasku, ⁹ ale aby měli obuté sandále a neoblékali si dvě košile. ¹⁰ Řekl jim také: “Kamkoli vejdete do domu, tam zůstaňte, dokud odtamtud nevyjdete. ¹¹ A kdekoli by vás nepřijali a neposlouchali by vás, vyjděte odtamtud a vyklepte prach ze svých nohou na svědectví proti nim. Amen, říkám vám, že Sodomě a Gomoře bude v soudný den lehčeji než tomu městu.” ¹² A tak vyšli a kázali, aby [lidé] činili pokání. ¹³ Vymítali mnoho démonů a mnoho nemocných mazali olejem a uzdravovali. ¹⁴ Tehdy [o něm] uslyšel [i] král Herodes (protože jeho jméno se stalo známým) a řekl: “Jan Křtitel vstal z mrtvých, a proto se skrze něj dějí zázraky!” ¹⁵ Jiní však říkali: “Je [to] Eliáš” a jiní říkali: “Je [to] prorok jako jeden z těch [dávných] proroků.” ¹⁶ Když [to] však uslyšel Herodes, řekl: “To je [ten] Jan, kterého jsem sťal. Byl vzkříšen z mrtvých!” ¹⁷ Herodes totiž sám poslal, zatkł Jana a spoutal ho ve vězení kvůli Herodiadě, manželce svého bratra Filipa, protože se s ní oženil. ¹⁸ Jan totiž Herodovi

říkal: “Není ti dovoleno mít manželku svého bratra!” ¹⁹ Herodias to tedy měla proti němu a chtěla ho zabít, ale nemohla. ²⁰ Herodes se totiž Jana bál, neboť věděl, že je to spravedlivý a svatý člověk, a [tak] ho chránil. Když ho slyšel, mnoho věcí [i] dělal a poslouchal ho rád. ²¹ Příhodný den však přišel, když Herodes na oslavu svých narozenin uspořádal hostinu pro své velmože a velitele a pro přední muže Galileje. ²² Když přišla dcera té Herodiady a zatančila, zalíbila se Herodovi i jeho spoluhodovníkům a král té dívce řekl: “Pros mne, o cokoli chceš, a dám ti [to].” ²³ A přísahal jí: “O cokoli bys mne poprosila, [to] ti dám, až do polovice svého království.” ²⁴ Odešla tedy a řekla své matce: “O co mám poprosit?” A ona řekla: “O hlavu Jana Křtitele.” ²⁵ Hned tedy se spěchem přišla ke králi a prosila ho: “Chci, abys mi ihned dal na míse hlavu Jana Křtitele.” ²⁶ A král se velmi zarmoutil, [ale] kvůli svým přísahám a spoluhodovníkům ji nechtěl odmítnout. ²⁷ A tak ten král hned poslal kata a přikázal, aby přinesl Janovu hlavu. A ten odešel, sťal ho ve vězení ²⁸ a přinesl jeho hlavu na míse. Dal ji té dívce a ta dívka ji dala své matce. ²⁹ Když to potom uslyšeli jeho učedníci, přišli, vzali jeho tělo a pochovali je do hrobu. ³⁰ Potom se apoštolové sešli k Ježíši a oznámili mu všechno, co dělali i co učili. ³¹ Tehdy jim řekl: “Pojďte [jen] vy sami stranou na opuštěné místo a trochu si odpočiňte.” Těch, kdo [k nim] přicházeli a [zase] odcházeli, bylo totiž tolik, že neměli ani chvilku na jídlo. ³² Odpulili tedy o samotě lodí na pusté místo. ³³ Ale když odcházeli, mnozí je uviděli a poznali. Seběhli se

tam ze všech měst pěšky, předešli je a sešli se k němu. ³⁴ Když pak Ježíš vystoupil, uviděl veliký zástup [lidí a] byl naplněn soucitem k nim, protože byli jako ovce, které nemají pastýře. Tehdy je začal učit mnoha věcem. ³⁵ A když už se připozdilo, přišli k němu jeho učedníci a řekli: “Tohle místo je pusté a už je moc hodin. ³⁶ Propust’ je, ať odejdou do okolních statků a vesnic a nakoupí si chléb, protože nemají co jíst.” ³⁷ On jim ale odpověděl: “Vy jim dejte najíst.” Řekli mu: “Máme jít a nakoupit chléb za dvě stě denárů a dát jim najíst?” ³⁸ On jim řekl: “Kolik máte chlebů? Jděte a podívejte se.” Když [to] zjistili, řekli: “Pět, a dvě ryby.” ³⁹ Tehdy jim přikázal, aby všechny posadili po skupinách na zelené trávě. ⁴⁰ Rozložili se tedy v řadách po stu a po padesáti [lidech]. ⁴¹ Potom vzal těch pět chlebů a ty dvě ryby, vzhlédl k nebi, požehnal a nalámal ty chleby a dával svým učedníkům, aby jim [je] předkládali. A ty dvě ryby rozdělil všem. ⁴² A tak se všichni najedli a byli nasyceni. ⁴³ Potom sebrali dvanáct košů plných kousků [chleba a] ryb. ⁴⁴ A těch, kteří ty chleby jedli, bylo kolem pěti tisíc mužů. ⁴⁵ Potom hned své učedníky přinutil, aby nastoupili na loď a jeli napřed na druhou stranu k Betsaidě, než on rozpustí zástup. ⁴⁶ A když se s nimi rozloučil, odešel na horu, aby se modlil. ⁴⁷ Když pak nastal večer, byla loď uprostřed moře a on sám na zemi. ⁴⁸ A uviděl je, jak se úmorně plaví, protože [jeli] proti větru. Při čtvrté noční hlídce pak k nim přicházel pěšky po moři a chtěl je minout, ⁴⁹ ale oni, když ho uviděli, jak kráčí po moři, mysleli, že je [to] přízrak, a vykřikli [strachy].

⁵⁰ Všichni ho totiž uviděli a vyděsili se. Ale on s nimi hned promluvil a řekl jim: “Vzmužte se, [to] jsem já! Nebojte se.” ⁵¹ A nastoupil k nim do lodi a vítr se utišil. A oni ještě daleko víc sami v sobě žasli a divili se. ⁵² Nepochopili totiž [nic] ohledně těch chlebů, protože jejich srdce bylo ztvrdlé. ⁵³ A když se přeplavili, přijeli do genezaretské země a přistáli. ⁵⁴ A jakmile vystoupili z lodi, [lidé] ho hned poznali ⁵⁵ a oběhli celý ten kraj a začali na nosítkách přinášet nemocné [tam], kde slyšeli, že je. ⁵⁶ A kamkoli přišel, do vesnic, do měst nebo na venkov, [lidé] pokládali nemocné na tržištích a prosili ho, aby se mohli dotknout aspoň cípu jeho roucha. A kdokoli se ho dotkl, byl uzdraven.

7

¹ Potom se k němu sešli farizeové a někteří ze zákoníků, kteří přišli z Jeruzaléma. ² A když uviděli některé jeho učedníky jíst chleby nečistýma (to jest neumytýma) rukama, rozzlobili se. ³ Farizeové a všichni Židé totiž nejedí, aniž by si obřadně umyli ruce, a tak dodržují tradici starších. ⁴ [Když přijdou] z trhu, nejedí, dokud se neočistí. A je ještě mnoho jiných věcí, které přijali a dodržují, [jako] očišťování pohárů, džbánů, měděných nádob a lehátek. ⁵ Farizeové a zákoníci se ho potom zeptali: “Proč tvoji učedníci nežijí podle tradice starších a jedí chléb nečistýma rukama?” ⁶ Ale on jim odpověděl: “Izaiáš o vás pokrytcích prorokoval dobře, jak je napsáno: ‘Tento lid mne ctí svými rty, avšak jejich srdce je ode mne daleko. ⁷ Nadarmo mne ale uctívají, když učí učení a přikázání lidí.’

⁸ Opustili jste totiž Boží přikázání a dodržujete lidskou tradici, očišťování džbánů a pohárů. A takových podobných věcí děláte mnoho.” ⁹ A řekl jim: “Zavrhujete Boží přikázání čistě, abyste zachovali svou tradici. ¹⁰ Vždyť Mojžíš řekl: ‘Cti svého otce a svou matku’ a ‘Kdokoli by zlořečil otci nebo matce, ať propadne smrti.’ ¹¹ Vy ale říkáte, že kdyby člověk řekl svému otci nebo matce: ‘To, čím bych ti měl vypomoci, [je] korban’ (to jest dar [Bohu]), ¹² tak už ho nenecháte nic udělat pro jeho otce nebo matku. ¹³ Rušíte Boží slovo svou tradicí, kterou jste ustanovili. A takových podobných věcí děláte mnoho.” ¹⁴ Potom svolal všecken zástup a řekl jim: “Slyšte mne všichni a rozumějte. ¹⁵ Nic, co zvenčí vchází do člověka, ho nemůže pošpinit. Člověka ale špiní to, co vychází z něj! ¹⁶ Má-li kdo uši k slyšení, ať slyší.” ¹⁷ Když pak odešel od zástupu do domu, jeho učedníci se ho vyptávali na to podobenství. ¹⁸ A [on] jim řekl: “Vy jste také tak nechápaví? Copak nerozumíte, že cokoli vchází do člověka zvenčí, ho nemůže pošpinit, ¹⁹ protože to nevchází do jeho srdce, ale do břicha a vychází [to] do stoky?” Tak očistil všechny pokrmy. ²⁰ Potom řekl: “Co z člověka vychází, to člověka špiní. ²¹ Z nitra lidského srdce totiž vycházejí zlé myšlenky, cizoložství, smilnění, vraždy, ²² krádeže, lakomství, ničemnost, lest, nestydatost, závistivé oko, urážky, pýcha, bláznivost. ²³ Všechny tyto zlé věci vycházejí z nitra a pošpiňují člověka.” ²⁴ Potom vstal a odešel odtud do končin Týru a Sidonu. Vešel do domu a nechtěl, aby se [to] někdo dozvěděl, ale nemohl se utajit. ²⁵ Doslechla se o něm totiž

žena, jejíž dcerka měla nečistého ducha. Přišla a padla mu k nohám ²⁶ (ta žena byla Řekyně, rodem Syrofeničanka) a prosila ho, aby z její dcery vyhnal démona. ²⁷ Ale Ježíš jí řekl: “Nech nejprve nasytit děti, protože není správné vzít chléb dětem a hodit [ho] štěnatům.” ²⁸ Ona mu však odpověděla: “Ano, Pane, ale ta štěnata jedí pod stolem z drobtů od dětí.” ²⁹ Řekl jí tedy: “Protože [jsi řekla] tato slova, jdi domů. Ten démon z tvé dcery vyšel.” ³⁰ A když přišla domů, zjistila, že dívka leží na lůžku a že démon odešel. ³¹ Tehdy Ježíš znovu vyšel z kraje Tyrských a Sidonských a prostředkem území Dekapole přišel ke Galilejskému moři. ³² Tehdy k němu přivedli hluchoněmého a prosili ho, aby na něj vložil ruku. ³³ On si ho vzal stranou od zástupu, vložil mu prsty do uší, plivl a dotkl se jeho jazyka. ³⁴ Potom vzhlédl k nebi, vzdychl a řekl mu: “Efata!” což znamená: “Otevři se!” ³⁵ A jeho uši se ihned otevřely a pouto jeho jazyka se rozvázalo a začal mluvit správně. ³⁶ [Ježíš] jim přikázal, aby [to] nikomu neříkali, ale čím více jim přikazoval, tím více [to] rozhlašovali. ³⁷ A [lidé] byli nesmírně ohromeni. Říkali: “Všechno udělal dobře! Dokonce [i] hluchým dává sluch a němým řeč!”

8

¹ V těch dnech [tam] bylo velmi veliké množství lidí, a když už neměli nic k jídlu, Ježíš svolal své učedníky a řekl jim: ² “Je mi líto toho zástupu. Vždyť zůstávají se mnou už tři dny a nemají co jíst. ³ Pokud je propustím hladové, cestou se vyčerpají; a někteří z nich přišli zdaleka.” ⁴ Jeho učedníci

mu odpověděli: “Jak bude někdo moci zde na poušti nasytit tyto [lidi] chlebem?” ⁵ Zeptal se jich tedy: “Kolik máte chlebů?” A oni řekli: “Sedm.” ⁶ Prikázal tedy zástupu, aby se posadili na zem. Potom vzal těch sedm chlebů, vzdal díky, nalámal a dával svým učedníkům, aby [je] předkládali, a oni [je] předložili zástupu. ⁷ Měli také trochu rybiček. [Ježíš] je požehnal a řekl, ať předkládají i je. ⁸ A tak se najedli a byli nasyceni a nasbírali sedm košů nalámaných kousků, které zbyly. ⁹ Těch, kteří jedli, pak bylo okolo čtyř tisíc. [Ježíš] je potom propustil, ¹⁰ ihned nastoupil se svými učedníky na loď a přijel do dalmanutského kraje. ¹¹ Tehdy přišli farizeové a začali se s ním hádat a pokoušet ho tím, že od něho chtěli znamení z nebe. ¹² [Ježíš] si v duchu hluboce povzdychl a řekl: “Proč toto pokolení vyhledává znamení? Amen, říkám vám, že tomuto pokolení [žádné] znamení dáno nebude!” ¹³ A když je opustil, nastoupil zase do lodi a odplul na druhou stranu. ¹⁴ Zapomněli však vzít chléb a neměli s sebou na lodi [víc] než jeden bochník. ¹⁵ Tehdy jim přikazoval: “Dávejte pozor a varujte se kvasu farizeů a kvasu Heroda.” ¹⁶ Dohadovali se tedy mezi sebou a říkali: “Nemáme [žádný] chléb.” ¹⁷ Ježíš [to] ale věděl a řekl jim: “Proč se dohadujete, že nemáte chléb? Ještě nechápete a nerozumíte? Ještě máte ztvrdlé srdce? ¹⁸ Máte oči, a nevidíte? Máte uši, a neslyšíte? [Už] si nevzpomínáte? ¹⁹ Když jsem nalámal pět chlebů mezi pět tisíc [mužů], kolik plných košů nalámaných kousků jste nasbírali?” Řekli mu: “Dvanáct.” ²⁰ “A co těch sedm chlebů mezi čtyři

tisíce? Kolik plných košů nalámaných kousků jste sebrali?” A oni řekli: “Sedm.” ²¹ Řekl jim: “Jak to, že [ještě] nerozumíte?” ²² Potom přišli do Betsaidy a [tam] k němu přivedli slepce a prosili ho, aby se ho dotkl. ²³ Chytil tedy toho slepce za ruku a vyvedl ho ven za vesnici. Plivl mu na oči, vložil na něj ruce a ptal se ho: “Vidíš něco?” ²⁴ A [on] vzhlédl a řekl: “Rozeznávám lidi, neboť vidím [něco] jako chodící stromy.” ²⁵ Potom mu znovu vložil ruce na oči a nechal ho vzhlédnout. Tehdy byl uzdraven, takže viděl všechno jasně [i] na dálku. ²⁶ Poslal ho tedy domů se slovy: “Nechod’ do té vesnice ani [to] nikomu z té vesnice neříkej.” ²⁷ Tehdy Ježíš a jeho učedníci vyšli do vesnic [kolem] Cesareje Filipovy. Po cestě se svých učedníků ptal: “Za koho mne mají lidé?” ²⁸ Oni odpověděli: “[Někteří] za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a jiní za jednoho z proroků.” ²⁹ Tehdy se jich zeptal: “A za koho mne máte vy?” Petr odpověděl a řekl mu: “Ty jsi Kristus!” ³⁰ A on je přísně napomenul, aby [to] o něm nikomu neříkali. ³¹ Tehdy je začal učit, že Syn člověka musí mnoho vytrpět a být zavržen staršími, velekněžími i zákoníky, být zabit a po třech dnech vstát [z] mrtvých. ³² Ta slova mluvil otevřeně, a [proto] ho Petr vzal stranou a začal ho kárat. ³³ Ježíš se ale obrátil, podíval se na své učedníky a pokáral Petra slovy: “Jdi za mnou, Satane! Nemyslíš na Boží věci, ale na lidské.” ³⁴ Potom svolal zástup se svými učedníky a řekl jim: “Chce-li někdo jít za mnou, ať se zřekne sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mne. ³⁵ Kdokoli by si totiž chtěl zachránit duši, ztratí ji, ale kdokoli ztratí svou duši pro mne a pro

evangelium, ten ji zachrání. ³⁶ Vždyť co prospěje člověku, kdyby získal celý svět, ale uškodil své duši? ³⁷ A co dá člověk na oplátku za svou duši? ³⁸ Kdo by se totiž v tomto cizoložném a hříšném pokolení styděl za mne a za má slova, za toho se bude stydět i Syn člověka, až přijde ve slávě svého Otce se svatými anděly.”

9

¹ A řekl jim: “Amen, říkám vám, že někteří z těch, kdo tu stojí, rozhodně nezakusí smrt, dokud nespatří, jak Boží království přišlo v moci.” ² Po šesti dnech pak Ježíš vzal k sobě Petra, Jakuba a Jana, vyvedl je samotné stranou na vysokou horu a proměnil se před nimi. ³ Jeho šaty se rozzářily a úplně zbělely jako sníh, tak jak by [je žádný] bělič na zemi nemohl vybělit. ⁴ A uviděli Eliáše a Mojžíše, jak mluví s Ježíšem. ⁵ Petr pak Ježíši odpověděl: “Rabbi, to je dobře, že jsme zde. Udělejme tedy tři stánky - jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.” ⁶ Nevěděl totiž, co by řekl, protože byli [velmi] vyděšení. ⁷ Tehdy se objevil oblak a zastínil je a z toho oblaku zazněl hlas, který řekl: “Toto je můj milovaný Syn. Toho poslouchejte.” ⁸ A náhle, když se rozhlédli, neviděli už nikoho jiného než samotného Ježíše s nimi. ⁹ Když pak sestupovali z hory, přikázal jim, aby nikomu nevyprávěli, co viděli, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých. ¹⁰ Nechali si tedy tu věc pro sebe a dohadovali se, co to je ‘vstát z mrtvých’. ¹¹ Potom se ho ptali: “Proč zákoníci říkají, že nejdříve musí přijít Eliáš?” ¹² Ale on jim odpověděl: “Jistě, nejdříve přijde Eliáš

a všechno napraví. A co je napsáno o Synu člověka? Že musí mnoho vytrpět a být pohrdán. ¹³ Ale říkám vám, že Eliáš také přišel a oni mu udělali, co chtěli, tak jak je to o něm napsáno.” ¹⁴ Když potom přišel k učedníkům, uviděl, [že je] kolem nich veliký zástup a že se s nimi hádají zákoníci. ¹⁵ A jakmile ho všichni [v] zástupu spatřili, byli velmi překvapeni a běželi k němu a zdravili ho. ¹⁶ Zeptal se tedy zákoníků: “Proč se s nimi hádáte?” ¹⁷ A jeden ze zástupu mu odpověděl: “Mistře, přivedl jsem k tobě svého syna, který má němého ducha. ¹⁸ Kdekoli se ho zmocní, trhá jím a [on] pění a skřípe zuby a vyčerpá se. Řekl jsem tedy tvým učedníkům, aby ho vyhnali, ale nemohli!” ¹⁹ On mu ale odpověděl: “nevěřící pokolení, jak dlouho budu s vámi? Jak dlouho vás budu snášet? Přiveďte ho ke mně.” ²⁰ Přivedli ho tedy k němu, a jakmile ho uviděl, hned jím ten duch začal [tak] zmítat, že upadl, válel se po zemi a pění. ²¹ [Ježíš] se pak zeptal jeho otce: “Jak je to dlouho, co se mu tohle stává?” A on řekl: “Od dětství. ²² A často s ním házel i do ohně a do vody, aby ho zahubil. Ale můžeš-li něco [udělat], slituj se nad námi a pomoz nám!” ²³ Ježíš mu však řekl: “Můžeš-li tomu věřit. Pro věřícího [je] možné všechno.” ²⁴ A otec toho chlapce ihned se slzami vykřikl: “Pane, [já] věřím! Pomoz mé nevěře!” ²⁵ Když ale Ježíš uviděl, že se sbíhá zástup, pohrozil tomu nečistému duchu a řekl mu: “[Ty] němý a hluchý duchu, já ti přikazuji: vyjdi z něho a víckrát do něj nevcházej!” ²⁶ A [tak] s křikem a velikým zmítáním vyšel. A [chlapec] byl jako mrtvý, takže mnozí říkali, že zemřel. ²⁷ Ježíš ho ale vzal za ruku, zvedl ho a

[on] vstal. ²⁸ A když vešel do domu, učedníci se ho v soukromí ptali: “Proč jsme ho my nemohli vyhnat?” ²⁹ Řekl jim tedy: “Tento druh [démonů] nemůže nijak vyjít, jedině skrze modlitbu a půst.” ³⁰ Když pak odtamtud odešli, procházeli Galilejí, ale [on] nechtěl, aby [o tom] někdo věděl. ³¹ Učil totiž své učedníky a říkal jim: “Syn člověka bude vydán do lidských rukou a zabijí ho. A až bude zabit, třetího dne vstane [z mrtvých].” ³² Oni však to slovo nechápali a báli se ho zeptat. ³³ Potom přišel do Kafarnaum, a když byl v domě, ptal se jich: “O čem jste [to] po cestě mezi sebou rozmlouvali?” ³⁴ Ale oni mlčeli, protože se po cestě mezi sebou dohadovali, kdo [z nich] je větší. ³⁵ Posadil se tedy, zavolal těch dvanáct a řekl jim: “Jestli někdo chce být první, bude poslední ze všech a služebník všech.” ³⁶ Tehdy vzal dítě a postavil je uprostřed nich. Potom je vzal do náručí a řekl jim: ³⁷ “Kdokoli by přijal jedno z takových dětí v mém jménu, přijímá mne, a kdokoli by přijal mne, nepřijímá mne, ale Toho, který mě poslal.” ³⁸ Jan mu tedy odpověděl: “Mistře, viděli jsme někoho, kdo nechodí s námi, jak ve tvém jménu vymítá demony a bránili jsme mu, protože nechodí s námi.” ³⁹ Ale Ježíš řekl: “Nebráňte mu. Vždyť není nikdo, kdo by udělal zázrak v mém jménu a mohl o mně snadno mluvit zle. ⁴⁰ Vždyť kdo není proti nám, je s námi. ⁴¹ Kdokoli by vám totiž dal k pití pohár vody v mém jménu, protože jste Kristovi, říkám vám jistě, že rozhodně neztratí svou odplatu.” ⁴² “Kdokoli by ale svedl jednoho z těchto maličkých, kteří věří ve mne, bylo by pro něj mnohem lepší, kdyby mu na

krk pověsili mlýnský kámen a hodili ho do moře.
⁴³ Kdyby tě sváděla tvá ruka, usekni ji. Je pro tebe lepší vejít zmrzačený do života, než mít obě ruce a jít do pekla, do toho neuhasitelného ohně,
⁴⁴ kde 'jejich červ neumírá a oheň nehasne'. ⁴⁵ A kdyby tě sváděla tvá noha, usekni ji. Je pro tebe lepší vejít chromý do života, než mít obě nohy a být uvržen do pekla, do toho neuhasitelného ohně,
⁴⁶ kde 'jejich červ neumírá a oheň nehasne'. ⁴⁷ A kdyby tě svádělo tvé oko, zahod' je. Je pro tebe lepší vejít jednooký do Božího království, než mít obě oči a být uvržen do pekelného ohně, ⁴⁸ kde 'jejich červ neumírá a oheň nehasne'. ⁴⁹ Neboť každý bude solen ohněm a každá oběť bude solena solí. ⁵⁰ Sůl [je] dobrá. Když ale sůl přestane být slaná, čím ji osolíte? Mějte v sobě sůl a žijte spolu v pokoji."

10

¹ Potom vstal, [odešel] odtud a krajinou za Jordánem přišel do judského kraje. [Tam] se k němu znovu sešly zástupy a on je podle svého zvyku opět učil. ² Tehdy k němu přišli farizeové a pokoušeli ho otázkou: "Smí muž propustit manželku?" ³ On jim však odpověděl: "Co vám přikázal Mojžíš?" ⁴ Oni řekli: "Mojžíš [nám] dovolil napsat potvrzení o rozvodu a [tak ji] propustit." ⁵ Ježíš jim tedy odpověděl: "To přikázání vám napsal kvůli tvrdosti vašeho srdce. ⁶ Ale od počátku stvoření je Bůh 'učinil muže a ženu'. ⁷ 'Proto člověk opustí svého otce i matku a přilne ke své manželce. ⁸ A ti dva budou jedno tělo,' takže už nejsou dva, ale jedno tělo. ⁹ Co tedy Bůh spojil, ať člověk nerozděluje."

¹⁰ [Když] potom [byli] v domě, učedníci se ho na tu věc vyptávali znovu. ¹¹ Řekl jim tedy: “Kdokoli by propustil svou manželku a vzal si jinou, cizoloží proti ní. ¹² A jestliže by žena propustila svého muže a vdala se za jiného, cizoloží.” ¹³ Tehdy k němu přinášeli malé děti, aby se jich dotkl, ale učedníci přísně napomínali ty, kteří [je] přinášeli. ¹⁴ Když [to] ale uviděl Ježíš, rozhořčil se a řekl jim: “Nechte děti přicházet ke mně a nebraňte jim, protože takovým patří Boží království. ¹⁵ Amen, říkám vám, že kdokoli nepřijme Boží království jako dítě, nikdy do něho nevejde.” ¹⁶ Tehdy je bral do náručí, pokládal na ně ruce a žehnal jim. ¹⁷ Když potom vycházel na cestu, přiběhl jeden [muž,] poklekl před ním a ptal se ho: “Dobrý mistře, co mám udělat, abych se stal dědicem věčného života?” ¹⁸ Ježíš mu však řekl: “Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo [není] dobrý, jen jediný - Bůh. ¹⁹ Příkázání znáš: ‘Abys nezcizoložil, nezabil, neukradl, nevydal falešné svědectví, nepodvedl; cti svého otce i matku.’ ” ²⁰ On mu odpověděl: “Mistře, to všechno jsem dodržoval odmalička.” ²¹ A když se na něho Ježíš podíval, zamiloval si ho a řekl mu: “Jedno ti schází - jdi, prodej všechno, co máš, a dej chudým a budeš mít poklad v nebi. A pojď, vezmi kříž a následuj mne.” ²² Ale on se z těch slov zarmoutil a smutně odešel. Měl totiž mnoho majetku. ²³ A když se Ježíš rozhlédl, řekl svým učedníkům: “Jak nesnadno vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství!” ²⁴ Učedníci však nad těmi jeho slovy užasli. Ježíš jim tedy znovu odpověděl: “Synové, jak těžké je pro ty, kdo spoléhají na bohatství, vejít

do Božího království. ²⁵ Je snadnější, aby velbloud prošel uchem jehly, než aby boháč vešel do Božího království.” ²⁶ Oni si tedy mezi sebou v nesmírném úžasu řekli: “Kdo tedy může být spasen?” ²⁷ Ježíš se na ně podíval a řekl: “U lidí [je to] nemožné, ale ne u Boha, protože u Boha je možné všechno.” ²⁸ Petr mu tedy začal říkat: “Pohled’, my jsme všechno opustili a šli jsme za tebou.” ²⁹ Ježíš odpověděl: “Amen, říkám vám, [že] není nikdo, kdo by opustil dům nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo ženu nebo děti nebo pole kvůli mně a kvůli evangeliu ³⁰ a nepřijal by nyní v tomto čase stokrát tolik domů a bratrů a sester a matek a dětí a polí s pronásledováním a v nadcházejícím věku věčný život. ³¹ Mnozí první však budou poslední a poslední první.” ³² Tehdy byli na cestě vzhůru do Jeruzaléma a Ježíš šel napřed. Byli ohromeni, a jak šli za ním, báli se. Vzal tedy těch dvanáct znovu [k sobě a] začal jim říkat, co se mu má stát: ³³ “Hle, jdeme do Jeruzaléma a [tam] bude Syn člověka vydán velekněžím a zákoníkům. Odsoudí ho k smrti, vydají ho pohanům, ³⁴ budou se mu vysmívat, zbičují ho, poplivou ho a zabijí, ale třetího dne vstane [z mrtvých].” ³⁵ Tehdy k němu přistoupili Zebedeovi synové Jakub a Jan se slovy: “Mistře, chceme, abys pro nás udělal, o cokoli tě poprosíme.” ³⁶ Řekl jim tedy: “Co chcete, abych pro vás udělal?” ³⁷ Oni mu řekli: “Dej nám, abychom mohli sedět ve tvé slávě jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici.” ³⁸ Ale Ježíš jim řekl: “Vy nevíte, o co prosíte. Můžete pít kalich, který já piji, a být pokřtěni křtem, kterým se já křtím?” ³⁹ Oni

mu řekli: “Můžeme.” Ježíš jim však řekl: “Budete pít kalich, který já piji, a budete pokřtěni křtem, kterým se já křtím; ⁴⁰ avšak dát [vám] sedět po mé pravici nebo levici, to není má věc, ale [patří] těm, pro které je [to] připraveno.” ⁴¹ A když to uslyšelo [ostatních] deset, začali se na Jakuba a Jana hněvat. ⁴² Ježíš je však zavolal k sobě a řekl jim: “Víte, že ti, kterým se líbí vládnout nad národy, nad nimi panují a jejich velikáni nad nimi užívají moc. ⁴³ Tak to ale mezi vámi nebude. Kdokoli by mezi vámi chtěl být veliký, bude vaším služebníkem, ⁴⁴ a kdokoli by mezi vámi chtěl být první, bude otrokem všech. ⁴⁵ Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby se mu sloužilo, ale aby sloužil a aby dal svůj život jako výkupné za mnohé.” ⁴⁶ Potom přišli do Jericha. A když se svými učedníky a s velikým zástupem [lidí] vycházel z Jericha, seděl u cesty slepý Bartimeus, Timeův syn, a žebrol. ⁴⁷ Když uslyšel, že je [to] Ježíš Nazaretský, začal křičet a říkat: “Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!” ⁴⁸ Mnozí ho přísně napomínali, aby mlčel, ale on křičel ještě více: “Synu Davidův, smiluj se nade mnou!” ⁴⁹ Ježíš se tedy zastavil a řekl, ať ho zavolají. A když toho slepce volali, říkali mu: “Buď dobré mysli! Vstávej, volá tě!” ⁵⁰ Odhodil tedy svůj plášť, vstal a přišel k Ježíši. ⁵¹ Ježíš mu odpověděl: “Co chceš, abych pro tebe udělal?” Ten slepec mu řekl: “Rabboni, ať vidím!” ⁵² Tehdy mu Ježíš řekl: “Jdi, tvá víra tě uzdravila.” A on ihned prohlédl a následoval Ježíše na cestě.

11

¹ Když se pak přiblížili k Jeruzalému - k Betfagé

a Betanii u Olivetské hory, poslal dva ze svých učedníků ² a řekl jim: “Jděte do té vesnice naproti vám, a hned jak do ní vejdete, najdete přivázané oslátko, na kterém [ještě] nikdo z lidí neseděl. Odvažte ho a přiveďte. ³ A kdyby vám někdo řekl: ‘Co to děláte?’ řekněte: ‘Pán ho potřebuje,’ a hned ho zase pošle sem.” ⁴ A tak odešli a našli oslátko přivázané venku u dveří [domu] na nároží a odvázáli ho. ⁵ Tehdy jim někteří z kolem stojících řekli: “Co děláte, [že] odvažujete to oslátko?” ⁶ Oni jim však řekli, jak jim přikázal Ježíš, a tak je nechali. ⁷ Potom to oslátko přivedli k Ježíši, hodili na ně své pláště a on si na ně sedl. ⁸ Mnozí rozprostřeli své pláště na cestě a jiní sekali ratolesti ze stromů a stlali [je] na cestu. ⁹ A ti, kteří šli napřed, i ti, kdo šli za [ním], volali: “Hosana! Požehnaný, který přichází v Pánově jménu! ¹⁰ Požehnané [je] království našeho otce Davida, přicházející v Pánově jménu! Hosana na výsostech!” ¹¹ [Tak] tedy Ježíš vsoupil do Jeruzaléma i do chrámu. Když si všechno prohlédl, byl už večer, a [tak] vyšel se dvanácti do Betanie. ¹² Když potom druhého dne vycházeli z Betanie, dostal [Ježíš] hlad. ¹³ A když zdálky uviděl fíkovník, jak má listí, šel k němu, zda by snad na něm něco nenalezl. A když přišel, nenašel na něm nic než listí, protože nebyl čas fíků. ¹⁴ Ježíš mu tedy řekl: “Ať z tebe navěky už nikdo nejí ovoce!” A jeho učedníci [to] slyšeli. ¹⁵ A [tak] přišli do Jeruzaléma. Když pak Ježíš vešel do chrámu, začal vyhánět ty, kdo v chrámu prodávali i kupovali, a zpěvřacel stoly směnárníků i sedačky prodavačů holubic. ¹⁶ A nikomu nedovoľoval [ani] přenášet

zboží skrze chrám. ¹⁷ Vyučoval [je a] říkal jim: “Není snad napsáno, že ‘Můj dům bude nazván domem modlitby pro všechny národy’? Vy jste z něj ale udělali ‘doupě lupičů!’” ¹⁸ Když [to] však uslyšeli zákoníci a velekněží, hledali [způsob,] jak by ho zahubili, protože se ho báli. Všechen zástup totiž žasl nad jeho učením. ¹⁹ A když nastal večer, vyšel ven z města. ²⁰ Když potom šli za svítání kolem toho fíkovníku, uviděli, že uschl od kořenů. ²¹ Petr se tedy rozpomněl a řekl mu: “Mistře, podívej se, ten fíkovník, který jsi proklel, uschl!” ²² Ježíš jim odpověděl: “Mějte Boží víru. ²³ Amen, říkám vám, že kdokoli by řekl této hoře: ‘Zvedni se a vrhni se do moře,’ a nepochyboval by ve svém srdci, ale věřil by, že se děje to, co říká, bude mít, cokoli řekl. ²⁴ Proto vám říkám: Věřte, že všechno, o co při modlitbě prosíte, jste dostali a budete [to] mít. ²⁵ A když se postavíte k modlitbě, odpouštějte, pokud máte něco proti někomu, aby i váš Otec v nebesích odpustil vaše prohřešky vám. ²⁶ Jestliže však vy neodpouštíte, ani váš Otec, který je v nebesích, neodpustí vaše prohřešky [vám].” ²⁷ Potom znovu přišli do Jeruzaléma, a když se procházel v chrámu, přistoupili k němu velekněží, zákoníci a starší [lidu]. ²⁸ Řekli mu: “Jakou mocí děláš tyto věci? A kdo ti tu moc dal, že je děláš?” ²⁹ Ježíš jim však odpověděl: “Já se vás také zeptám na jednu věc. Odpovězte mi a [potom] vám řeknu, jakou mocí dělám tyto věci. ³⁰ Byl Janův křest z nebe, nebo z lidí? Odpovězte mi.” ³¹ Uvažovali tedy mezi sebou a říkali: “Kdybychom řekli, [že] z nebe, řekne [nám]: ‘Proč jste mu tedy neuvěřili?’ ³² Když ale řekneme, [že] z lidí...”

(báli se totiž lidu, protože všichni měli zato, že Jan byl opravdový prorok). ³³ Odpověděli tedy Ježíši a řekli: “Nevíme.” Ježíš jim odpověděl: “Ani já vám [tedy] neřeknu, jakou mocí dělám tyto věci.”

12

¹ Tehdy k nim začal mluvit v podobenstvích: “[Jeden] člověk vysadil vinici, obehnal [ji] plotem, vykopal [v ní] lis a postavil věž. Potom ji pronajal vinařům a odešel na cestu. ² A když byl čas [vinobraní], poslal k těm vinařům služebníka, aby od vinařů převzal [díl] z úrody vinice. ³ Oni ho však vzali, zbili a poslali pryč s prázdnou. ⁴ A tak k nim znovu poslal jiného služebníka. Toho kamenovali, poranili na hlavě a poslali pryč zohaveného. ⁵ Poslal tedy opět jiného. A toho zabili a mnoho jiných [také]. Některé bili a jiné zabíjeli. ⁶ Měl ale ještě jediného syna, svého milovaného, a [tak] k nim nakonec poslal jeho se slovy: ‘Mého syna budou mít ve vážnosti.’ ⁷ Ale ti vinaři řekli jedni druhým: ‘Tohle je dědic, pojd’te, zabijme ho a dědictví bude naše.’ ⁸ A [tak] ho vzali, zabili a vyhodili z vinice ven. ⁹ Co tedy udělá pán té vinice? Přijde a zahubí ty vinaře a vinici dá jiným. ¹⁰ Nečetli jste snad Písmo? ‘Kámen, který stavitelé zavrhlí, se stal hlavním [kamenem] klenby. ¹¹ Stalo se to od Pána a je to v našich očích div.’ ” ¹² Chtěli ho tedy zatknout, ale zalekli se zástupu. Poznali totiž, že to podobenství řekl o nich. A [tak] ho nechali a odešli. ¹³ Potom k němu poslali některé z farizeů a herodiánů, aby ho chytili za slovo. ¹⁴ Přišli tedy a řekli mu: “Mistře, víme, že jsi pravdomluvný a na

nikoho nedbáš, neboť se neohlížíš na to, kdo je kdo, ale pravdivě učíš Boží cestě. Je správné dávat císaři daň nebo ne? Máme dávat nebo nedávat?”¹⁵ On ale znal jejich pokrytectví a řekl jim: “Proč mě pokoušíte? Přineste mi peníz, ať se podívám.”¹⁶ A [když ho] přinesli, řekl jim: “Čí je tento obraz a nápis?” Řekli mu: “Císařův.”¹⁷ Ježíš jim tedy odpověděl: “Dejte to, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu.” A nad tím se podivili.¹⁸ Potom k němu přišli saduceové, kteří říkají, že není vzkříšení, a ptali se ho:¹⁹ “Mistře, Mojžíš nám napsal, že kdyby něčí bratr zemřel a zanechal [po sobě] manželku, ale neměl by děti, ať si jeho ženu vezme jeho bratr a vzbudí svému bratru potomka.”²⁰ Bylo tedy sedm bratrů. První se oženil a zemřel a nezanechal potomka.²¹ A když si ji vzal druhý, také zemřel a nezanechal potomka. A stejně tak třetí.²² A [tak] ji mělo [všech] sedm, ale nezanechali potomka. Poslední ze všech [pak] zemřela i ta žena.²³ Až tedy při vzkříšení vstanou [z mrtvých], kterého z nich bude manželkou? Vždyť ji mělo za manželku [všech] sedm!”²⁴ Ježíš jim však odpověděl: “Nebloudíte snad proto, že neznáte Písma ani Boží moc?”²⁵ Vždyť až [lidé] vstanou z mrtvých, nebudou se ženit ani vdávat, ale budou jako andělé v nebi.²⁶ Ale o mrtvých, že vstávají - copak jste nečetli v Mojžíšově knize, jak k němu Bůh promluvil z keře? Řekl [mu]: ‘Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.’²⁷ [On] není Bohem mrtvých, ale Bohem živých! Proto jste ve velikém bludu.”²⁸ A když jeden ze zákoníků uslyšel, jak se spolu hádají, a poznal, že jim dobře odpověděl, přistoupil a zeptal

se ho: “Které přikázání je ze všech nejpřednější?”
²⁹ Ježíš mu odpověděl: “Nejpřednější ze všech [je] přikázání: ‘Slyš, Izraeli: Pán, náš Bůh, je jeden Pán.
³⁰ Proto budeš milovat Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a ze vší své síly.’ To [je] první přikázání. ³¹ A druhé, podobné, [je] toto: ‘Budeš milovat svého bližního jako sám sebe.’ Žádné přikázání není větší než tato [dvě].” ³² A ten zákoník mu řekl: “Mistře, to jsi opravdu řekl dobře, neboť Bůh je jeden a kromě něj není [žádný] jiný. ³³ A milovat ho celým srdcem, celým rozumem, celou duší a ze vší síly a milovat svého bližního jako sám sebe, to je nade všechny zápaly a oběti.” ³⁴ A když Ježíš uviděl, že [mu] odpověděl rozumně, řekl mu: “Nejsi daleko od Božího království.” A nikdo se ho už neodvažoval [na nic] zeptat. ³⁵ Když potom Ježíš vyučoval v chrámu, odpověděl: “Jak [mohou] zákoníci říkat, že Kristus je Davidův syn? ³⁶ Vždyť sám David řekl v Duchu Svatém: ‘Pán řekl mému Pánu: Sed’ po mé pravici, dokud nepoložím tvé nepřátele za podnož tvých nohou.’ ³⁷ Když ho tedy sám David nazývá Pánem, jak může být [Kristus] jeho syn?” A veliký zástup ho rád poslouchal. ³⁸ Ve svém vyučování jim tedy říkal: “Varujte se zákoníků, kteří se chtějí procházet ve [slavnostních] plášťích a být zdraveni na tržištích, ³⁹ [sedět] na předních sedadlech ve shromážděních a na čestných místech při večeřích, ⁴⁰ kteří vyjídají domy vdov a předstírají dlouhé modlitby. Ti dostanou těžší rozsudek.” ⁴¹ Potom se posadil naproti pokladnici a díval se, jak do ní lidé házejí peníze. A mnoho bohatých [tam] házelo

hodně. ⁴² Když pak přišla jedna chudá vdova, hodila [tam] dva haléřky (což je [jeden] čtvrtáček). ⁴³ Tehdy svolal své učedníky a řekl jim: “Amen, říkám vám, že tato chudá vdova dala více než všichni, kdo házeli [peníze] dopokladnice. ⁴⁴ Všichni totiž dávali ze svého nadbytku, ale tato [žena] dala ze svého nedostatku všechno, co měla, celé své živobytí.”

13

¹ Když potom vycházel z chrámu, řekl mu jeden z jeho učedníků: “Mistře, pohleď, jaké kameny a jaké stavby!” ² Ježíš mu odpověděl: “Vidíš tyto veliké stavby? Nebude [tu] ponechán kámen na kameni: [všechno] bude zbořeno.” ³ Když se pak posadil na Olivetské hoře naproti chrámu, ptali se ho soukromě Petr, Jakub, Jan a Ondřej: ⁴ “Řekni nám, kdy to bude a jaké [bude] znamení [času], kdy se toto všechno naplní?” ⁵ Tehdy jim Ježíš začal odpovídat: “Dejte pozor, aby vás nikdo nesvedl. ⁶ Mnozí totiž přijdou pod mým jménem a budou říkat: ‘Já jsem [Kristus,]’ a svedou mnohé. ⁷ Když pak uslyšíte války a zprávy o válkách, nestračujte se, protože se [to] musí dít. Ale to ještě nebude konec. ⁸ Povstane totiž národ proti národu a království proti království. Na [různých] místech budou zemětřesení a budou hladomory a nepokoje. Toto [jsou] počátky porodních bolestí. ⁹ Ale vy na sebe dávejte pozor. Budou vás totiž vydávat soudům a shromážděním; budete bití a stanete kvůli mně před vládci a králi, na svědectví pro ně. ¹⁰ Ale nejdříve musí být všem národům

kázáno evangelium. ¹¹ A když vás budou odvádět a dávat [do vězení], nedělejte si předem starosti a nerozmýšlejte si, co byste řekli, ale mluvte to, co vám bude dáno v tu chvíli. Nejste [to] totiž vy, kdo mluví, ale Duch Svatý. ¹² Tehdy vydá bratr bratra na smrt, i otec [svého] syna, a děti povstanou proti rodičům a zabijí je. ¹³ A všichni vás budou nenávidět kvůli mému jménu. Ale kdo vytrvá až do konce, ten bude spasen.” ¹⁴ “Ale když uvidíte ‘ohavnost zpusťování’, o níž mluvil prorok Daniel, jak stojí, kde [stát] nemá (kdo čte, rozuměj), tehdy ať ti, kdo jsou v Judsku, utíkají do hor. ¹⁵ Kdo [bude] na střeše, ať nesestupuje do svého domu, ani nevchází, aby si ze svého domu něco vzal. ¹⁶ A kdo na poli, ať se nevrací zpátky, aby si vzal svůj plášť. ¹⁷ Ale běda [bude] v těch dnech těhotným a těm, které kojí. ¹⁸ Proto se modlete, aby váš útěk nenastal v zimě. ¹⁹ Protože ty dny budou [dny] soužení, jaké do této doby nebylo od počátku stvoření, které Bůh stvořil, a [jaké] už nikdy nebude. ²⁰ A kdyby Pán ty dny nezkrátil, nezachránil by se žádný člověk. Kvůli vyvoleným, které vyvolil, však [Pán] ty dny zkrátil.” ²¹ “Kdyby vám v té době někdo řekl: ‘Hle, Kristus [je] zde!’ anebo ‘Pohleďte, tam [je]!’, nevěřte. ²² Povstanou totiž falešní kristové a falešní proroci a budou dělat divy a zázraky, aby sváděli (kdyby [to] bylo možné) dokonce i vyvolené. ²³ Ale vy dávejte pozor. Hle, všechno jsem vám řekl předem. ²⁴ V těch dnech po tom soužení se pak zatmí slunce a měsíc nevydá své světlo. ²⁵ Hvězdy budou padat z nebe a mocnosti, které jsou v nebesích, budou otřeseny. ²⁶ A tehdy spatří

Syna člověka, jak přichází v oblacích s velikou mocí a slávou. ²⁷ A tehdy pošle své anděly a shromáždí své vyvolené od čtyř větrů, od nejzazšího konce země po nejzazší konec nebe.” ²⁸ “Naučte se tedy od fíkovníku tomuto podobenství: Když již jeho větev změkne a vyráží listí, poznáváte, že léto je blízko. ²⁹ Tak i vy, až uvidíte, jak se dějí tyto věci, vězte, že je blízko, [že už je] ve dveřích. ³⁰ Amen, říkám vám, že toto pokolení rozhodně nepomine, než se toto všechno stane. ³¹ Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou. ³² O tom dni a hodině však nikdo neví - ani andělé v nebi ani Syn, jenom Otec. ³³ Dávejte pozor, buďte bdělí a modlete se, vždyť nevíte, kdy nastane ten čas. ³⁴ [Je to] jako když člověk odešel na cestu: opustil svůj dům a svěřil správu svým služebníkům. Každému [určil] jeho práci a vrátnému přikázal, aby bděl. ³⁵ Proto bděte, neboť nevíte, kdy přijde pán domu - zda večer nebo o půlnoci nebo za kuropění nebo za svítání. ³⁶ Aby vás snad, když znenadání přijde, nenalezl spící. ³⁷ A co říkám vám, říkám všem: Bděte.”

14

¹ Za dva dny byla Veliká noc a [svátek] nekvašených chlebů a velekněží se zákoníky hledali [způsob], jak by se ho lstí zmocnili a zabili [ho]. ² Říkali ale: “Ne ve svátek, aby snad nebylo pozdvižení lidu.” ³ Když pak byl v Betanii a stoloval v domě Šimona Malomocného, přišla žena s alabastrovou nádobkou velmi drahé masti z pravého nardu. A když tu nádobku rozbila a vylila na jeho

hlavu, ⁴ hněvali se někteří mezi sebou a říkali: “K čemu je ta ztráta této masti? ⁵ Vždyť se to mohlo prodat za více než tři sta denárů a dát chudým!” A hubovali ji. ⁶ Ale Ježíš řekl: “Nechte ji. Proč ji trápíte? Udělala pro mě dobrý skutek. ⁷ Chudé přece máte u sebe vždycky, a kdykoli chcete, můžete proně konat dobro, ale mně vždycky mít nebudete. ⁸ Tato [žena] udělala, co mohla. Předem pomazala mé tělo k pohřbu. ⁹ Amen, říkám vám, [že] kdekoli se na celém světě bude kázat toto evangelium, bude se mluvit také o tom, co udělala ona, na její památku.” ¹⁰ Tehdy jeden ze dvanácti, Jidáš Iškariotský, odešel k velekněžím, aby jim ho zradil. ¹¹ Když to uslyšeli, zaradovali se a slíbili, že mu dají peníze. Začal tedy hledat příležitost, jak by ho zradil. ¹² Prvního dne [svátku] nekvašených chlebů, když býval obětován velikonoční beránek, mu jeho učedníci řekli: “Kam chceš, abychom šli a připravili ti k jídlu beránka?” ¹³ Tehdy poslal dva ze svých učedníků a řekl jim: “Jděte do města a potká vás člověk, který ponese džbán vody. Jděte za ním. ¹⁴ A [tam], kam vejde, řekněte hospodáři: ‘Mistr říká: Kde je místnost, v níž bych se svými učedníky pojechl beránka?’ ¹⁵ On vám ukáže velikou horní místnost, prostřenou a připravenou. Tam nám připravte [večeři].” ¹⁶ Učedníci tedy odešli, a když přišli do města, našli [všechno] tak, jak jim řekl, a připravili beránka. ¹⁷ Když pak nastal večer, přišel [Ježíš] se dvanácti. ¹⁸ A když byli za stolem a jedli, Ježíš řekl: “Amen, říkám vám, že jeden z vás, kdo jí se mnou, mě zradí.” ¹⁹ Začali se tedy rmoutit a jeden po druhém mu říkali: “Snad ne já?” A

jiný: “Snad ne já?” ²⁰ Ale on jim odpověděl: “[Je to] jeden ze dvanácti, ten, který se mnou namáčí [ruku] do mísy. ²¹ Syn člověka jde vskutku tak, jak je o něm napsáno, ale běda člověku, jímž je Syn člověka zrazován. Pro toho člověka by bylo lepší, kdyby se [vůbec] nenarodil.” ²² A když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, rozlomil a dal jim [ho] se slovy: “Vezměte, jezte, to je mé tělo.” ²³ Potom vzal kalich, vzdal díky a podal jim [ho]. A pili z něho všichni. ²⁴ Tehdy jim řekl: “Toto je má krev nové smlouvy, která se prolévá za mnohé. ²⁵ Amen, říkám vám, že už nebudu pít z plodu vinného kmene až do toho dne, kdy ho budu pít nový v Božím království.” ²⁶ A když zazpívali žalm, vyšli na Olivetskou horu. ²⁷ Tehdy jim Ježíš řekl: “Všichni ode mne této noci odpadnete. Je přece napsáno: ‘Budu bít pastýře a ovce se rozprchnou.’ ²⁸ Ale až vstanu [z mrtvých], předejdu vás do Galileje.” ²⁹ Tehdy mu Petr řekl: “I kdyby všichni odpadli, já nikdy!” ³⁰ Ježíš mu řekl: “Amen, říkám ti, že [ještě] dnes v noci, dříve než se dvakrát ozve kohout, mě třikrát zapřeš.” ³¹ Ale on tvrdil mnohem více: “I kdybych měl s tebou zemřít, nikdy tě nezapřu!” A podobně mluvili i všichni [ostatní]. ³² Tehdy přišli na místo zvané Getsemane. Tehdy řekl svým učedníkům: “Posadte se tu, než se pomodlím.” ³³ Vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana a [tu] se začal děsit a mít velikou úzkost. ³⁴ Tehdy jim řekl: “Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte tu a bděte.” ³⁵ Pak poodešel kousek dál, padl na zem a modlil se, aby, jestli je [to] možné, od něj ta hodina odešla. ³⁶ Tehdy řekl: “Abba, Otče, pro tebe je možné všechno. Odejmi

ode mě tento kalich! Avšak ne, co já chci, ale co [chceš] ty.” ³⁷ Potom přišel a našel je, jak spí. Řekl tedy Petrovi: “Šimone, [ty] spíš? Nemohl jsi bdít jedinou hodinu? ³⁸ Bděte a modlete se, abyste nevešli do pokušení. Duch je sice připraven, ale tělo [je] slabé.” ³⁹ Potom opět odešel a modlil se týmiž slovy. ⁴⁰ A když se vrátil, znovu je našel, jak spí, protože jim ztěžkly oči. Nevěděli tedy, co by mu odpověděli. ⁴¹ A když přišel potřetí, řekl jim: “[Vy] ještě spíte a odpočíváte? Dost [už]! Pohleďte, přišla ta hodina a Syn člověka je vydáván do rukou hříšníků. ⁴² Vstávejte, pojďme! Hle, můj zrádce už je blízko.” ⁴³ A když ještě mluvil, náhle přišel Jidáš, jeden ze dvanácti, a s ním veliký zástup s meči a holemi, [poslaný] od velekněží, zákoníků a starších. ⁴⁴ A jeho zrádce s nimi měl smluvené znamení. Řekl: “Je to ten, kterého políbím. Chopte se ho a ved’te [ho] opatrně.” ⁴⁵ A když přišel, ihned přistoupil k němu a řekl: “Rabbi, Rabbi,” a políbil ho. ⁴⁶ Tehdy na něj vztáhli ruce a chopili se ho. ⁴⁷ Jeden z těch, kdo stáli kolem [něj], však vytasil meč, zasáhl otroka nejvyššího kněze a usekl mu ucho. ⁴⁸ Tehdy jim Ježíš odpověděl a řekl: “Vypravili jste se jako na zločince, s meči a holemi, abyste mě zatkli? ⁴⁹ Každý den jsem byl s vámi, vyučoval jsem v chrámu a nezatkli jste mě. Ale ať se naplní Písmo!” ⁵⁰ Tehdy ho všichni opustili a utekli. ⁵¹ Ale jeden mladík šel za ním oblečen do lněného plátna na nahém [těle. A] když ho mládenci chytili, ⁵² nechal tam to plátno a utekl nahý. ⁵³ Ježíše pak odvedli k nejvyššímu knězi, u něhož se sešli všichni velekněží i starší a zákoníci.

⁵⁴ Petr ho ale zpovzdálí následoval až dovnitř, na dvůr nejvyššího kněze a [tam] si sedl mezi sluhy a ohříval se u ohně. ⁵⁵ Velekněží s celou veleradou pak proti Ježíši hledali svědectví, aby ho vydali na smrt, ale [žádné] nenalezali. ⁵⁶ Mnozí totiž proti němu křivě svědčili, ale jejich svědectví se neshodovala. ⁵⁷ Potom někteří povstali a křivě proti němu svědčili: ⁵⁸ “My jsme ho slyšeli, jak řekl: ‘Já zbořím tento chrám udělaný rukama a za tři dny postavím jiný, neudělaný rukama.’ ” ⁵⁹ Ale ani tak se jejich svědectví neshodovala. ⁶⁰ Tehdy povstal uprostřed nejvyšší kněz a zeptal se Ježíše: “Nic neodpovídáš? Co proti tobě svědčí tito [muži]?” ⁶¹ Ale on mlčel a nic neodpověděl. Nejvyšší kněz se ho [tedy] ptal znovu a řekl mu: “Jsi ty Kristus, ten Syn Požehnaného?” ⁶² Ježíš řekl: “Já jsem. A [vy] uvidíte Syna člověka sedět po pravici Moci a přicházet s nebeskými oblaky.” ⁶³ Tehdy nejvyšší kněz roztrhl své roucho a řekl: “K čemu ještě potřebujeme svědky? ⁶⁴ Slyšeli jste rouhání! Co si [o tom] myslíte?” A všichni ho odsoudili, že je hoden smrti. ⁶⁵ A někteří po něm začali plivat a zahalovat mu tvář a bít ho pěstmi a říkat mu: “Prorokuj!” A sluhové ho tloukli holemi. ⁶⁶ A zatímco byl Petr dole na dvoře, přišla [tam] jedna ze služek nejvyššího kněze, ⁶⁷ a když si všimla Petra, jak se ohřívá, podívala se na něj a řekla: “Ty jsi byl také s tím Ježíšem z Nazaretu.” ⁶⁸ Ale on [to] zapřel. Řekl: “Nevím, ani nerozumím, o čem mluvíš!” A vyšel ven před dvůr. A [tehdy] zakokrhál kohout. ⁶⁹ Potom ho ta služebná uviděla znovu a začala říkat těm, kdo stáli kolem: “Tohle je [jeden] z nich!”

⁷⁰ On [to] však znovu zapíral. Po malé chvíli říkali zase ti kolemstojící Petrovi: “Jistěže jsi [jeden] z nich, vždyť jsi Galilejec. I tvé nářečí [to] dokazují!”

⁷¹ On se ale začal proklínat a přísahat: “Toho člověka, o kterém mluvíte, neznám!” ⁷² A vtom zakokrhá kohout podruhé a Petr si vzpomněl na slova, která mu Ježíš řekl: “Dříve než se dvakrát ozve kohout, třikrát mě zapřeš.” A když na to pomyslel, rozplakal se.

15

¹ A hned za svítání, když se velekněží poradili se staršími a se zákoníky i s celou veleradou, svázali Ježíše, odvedli ho a vydali Pilátovi. ² Pilát se ho zeptal: “Ty jsi ten židovský král?” Ale on mu odpověděl: “Ty [to] říkáš.” ³ Potom ho velekněží začali obviňovat z mnoha věcí, ale on nic neodpovídal. ⁴ Pilát se ho tedy znovu zeptal: “Nic neodpovídáš? Pohled’, z kolika věcí tě obviňují.”

⁵ Ježíš ale stejně nic neodpověděl, takže se Pilát divil. ⁶ Byl však zvyklý propouštět jim ve svátek jednoho vězně, za kterého prosili. ⁷ Tehdy byl společně s [jinými] vzbouřenci, kteří při vzpouře spáchali vraždu, uvězněn jeden jménem Barabáš.

⁸ Zástup se tedy dal do křiku a začal prosit [Piláta] o to, co jim dělal vždycky. ⁹ Pilát jim ale odpověděl: “Chcete, abych vám propustil židovského krále?”

¹⁰ (Poznával totiž, že [mu] ho velekněží vydali ze závidi.) ¹¹ Velekněží však vyburcovali zástup, [ať žádá,] aby jim raději propustil Barabáše. ¹² Pilát jim tedy znovu odpověděl a řekl: “Co tedy chcete, abych udělal s tím, kterého nazýváte králem Židů?”

¹³ A oni znovu zakřičeli: “Ukřižuj ho!” ¹⁴ Pilát jim řekl: “A co udělal zlého?” Ale oni křičeli [ještě] víc: “Ukřižuj ho!” ¹⁵ A Pilát, který chtěl vyhovět davu, jim propustil Barabáše, ale Ježíše [nechal] zbičovat a vydal [ho] k ukřižování. ¹⁶ Tehdy ho vojáci odvedli dovnitř na nádvoří [paláce] zvaného Pretorium a svolali celou posádku. ¹⁷ Oblékli mu purpurový [plášť a] nasadili mu korunu upletenou z trní. ¹⁸ Pak ho začali zdravit: “Bud’ zdrav, židovský králi!” ¹⁹ Bili ho holí do hlavy, plivali na něj, klekali před ním a klaněli se mu. ²⁰ Když se mu [dost] naposmívali, svlékli z něho ten plášť a oblékli mu jeho šaty. Potom ho vyvedli, aby ho ukřižovali. ²¹ A přinutili nějakého kolemjdoucího, Šimona Kyrénského (otce Alexandra a Rufa), který šel z pole, aby vzal jeho kříž. ²² Vedli ho na místo [zvané] Golgota, což v překladu znamená Místo lebky. ²³ Dávali mu pít víno s myrhou, ale on [to] nepřijal. ²⁴ A jak ho křižovali, dělili si jeho šaty a házeli o ně los, kdo si co vezme. ²⁵ Když ho ukřižovali, byla třetí hodina [dne]. ²⁶ A nad [ním] byl napsán nápis jeho viny: “ŽIDOVSKÝ KRÁL.” ²⁷ Spolu s ním ukřižovali dva zločince, jednoho po jeho pravici a druhého po levici. ²⁸ Tak se naplnilo Písmo, které říká: “Byl započten mezi zločince.” ²⁹ Kolemjdoucí mu spílali, pokyvovali hlavami a říkali: “Aha! Ty, který boříš chrám a za tři dny ho stavíš, ³⁰ zachraň sám sebe a sestup z kříže!” ³¹ Podobně se posmívali i velekněží se zákoníky a říkali jeden druhému: “Jiné spasil, [ale] sám se spasit nemůže! ³² Ať ten Kristus, ten král Izraele, teď sestoupí z kříže, abychom [to] uviděli a uvěřili.”

A hanobili ho i ti, kdo byli ukřižováni s ním. ³³ A když přišla šestá hodina, nastala po celé zemi tma až do deváté hodiny. ³⁴ A o deváté hodině Ježíš hlasitě vykřikl: “Eloi, Eloi, lama sabachtani?” což v překladu znamená: “Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?” ³⁵ A když to uslyšeli někteří z kolem stojících, říkali: “Podívejte, volá Eliáše!” ³⁶ Jeden [z nich] tedy odběhl, naplnil houbu octem, dal [ji] na větev a dával mu napít se slovy: “Nechte ho; uvidíme, jestli přijde Eliáš, aby ho dal dolů!” ³⁷ Ale Ježíš hlasitě vykřikl a vydechl [naposled]. ³⁸ A chrámová opona se roztrhla na dva [kusy] odshora až dolů. ³⁹ A když setník, který stál naproti němu, uviděl, jak vykřikl a [naposled] vydechl, řekl: “Ten člověk byl opravdu Boží Syn!” ⁴⁰ Byly tam také ženy, které přihlížely zpovzdálí; mezi nimi i Marie Magdaléna a Marie, matka Jozese a Jakuba Menšího, a Salome. ⁴¹ Ty ho následovaly a sloužily mu, když byl [ještě] v Galileji, a [s nimi] mnoho jiných, které s ním přišly do Jeruzaléma. ⁴² A protože už nastal večer a byl [den] připravování (to jest den před sobotou), ⁴³ přišel Josef z Arimatie, ctihodný člen rady, jenž sám také očekával Boží království, osmělil se a vešel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. ⁴⁴ Pilát se ale podivil, že [Ježíš] už zemřel. Zavolal tedy setníka a zeptal se ho, je-li [to] dlouho, co zemřel. ⁴⁵ A když se [to] od setníka dozvěděl, daroval tělo Josefovi. ⁴⁶ Ten nakoupil plátno, a když ho sňal [z kříže], ovinul [ho] tím plátnem a pochoval ho do hrobu, který byl vytesán ve skále. Kedvěřím hrobu pak přivalil kámen. ⁴⁷ Ale Marie Magdaléna a Marie Jozesova se dívaly, kam byl pochován.

16

¹ Když pak skončila sobota, nakoupily Marie Magdaléna, Marie Jakubova a Salome vonné [masti], aby mohly jít pomazat Ježíše. ² Za svítání prvního [dne] týdne tedy přišly k hrobu, jakmile vyšlo slunce. ³ Ale říkaly si: “Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobu?” ⁴ (A když vzhledly, spatřily, že kámen je odvalen.) Byl totiž velmi veliký. ⁵ A když vešly do hrobu, uviděly napravo sedět mladíka oblečeného bílým rouchem a vylekaly se. ⁶ On jim však řekl: “Nelekejte se. Hledáte ukřižovaného Ježíše z Nazaretu. Vstal, není tu. Pohleďte [na] místo, kam ho položili. ⁷ Jděte ale a řekněte jeho učedníkům, i Petrovi, že jde před vámi do Galileje. Tam ho spatříte, jak vám řekl. ⁸ A [tak] rychle vyšly [ven] a utekly od hrobu, neboť na ně přišel strach a úžas. A nikomu nic neřekly, protože se bály. ⁹ A když Ježíš vstal [z mrtvých] ráno v neděli, ukázal se nejdříve Marii Magdaléně, [té], ze které vyhnal sedm démonů. ¹⁰ Ta šla a oznámila [to] těm, kdo bývali s ním a nyní truchlili a plakali. ¹¹ A ti, když slyšeli, že žije a [že] ho viděla, neuvěřili. ¹² Potom se jiným způsobem ukázal dvěma z nich na cestě, když šli na venkov. ¹³ A ti šli a oznámili [to] ostatním. Ani těm neuvěřili. ¹⁴ Nakonec se ukázal jedenácti, když [spolu] seděli, a vyčítal [jim] jejich nevěru a tvrdost srdce, protože nevěřili těm, kdo ho viděli vzkříšeného. ¹⁵ Potom jim řekl: “Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření. ¹⁶ Kdo uvěří a pokřtí se, bude spasen, ale kdo neuvěří, bude odsouzen. ¹⁷ Ty, kdo uvěří, pak budou provázet tato znamení: v mém jménu

budou vymítat démony, budou mluvit v nových jazycích, ¹⁸ budou brát hady, a kdyby vypili něco jedovatého, nijak jim to neublíží; budou vkládat ruce na nemocné a bude jim dobře.” ¹⁹ Když k nim tedy Pán domluvil, byl vzat vzhůru do nebe a posadil se po Boží pravici. ²⁰ A oni vyšli a kázali všude a Pán [jim] pomáhal a potvrzoval slovo znameními, která [je] doprovázela. Amen.

Lukáš

¹ Poněvadž se mnozí pokusili po pořádku sepsat vyprávění o těch věcech, ve kterých my máme plnou jistotu ² (neboť nám [je] předali ti, kdo byli od počátku očitými svědky a služebníky toho Slova), ³ zdálo se i mně [dobré], abych ti o tom po pořádku napsal, vznešený Teofile, [neboť] jsem to všechno od začátku pečlivě vyhledal, ⁴ abys poznal hodnověrnost těch věcí, jimž jsi byl naučen. ⁵ Za dnů judského krále Heroda byl jeden kněz, jménem Zachariáš, z Abiášovy [kněžské] třídy, a jeho manželka [byla] z dcer Áronových a jmenovala se Alžběta. ⁶ Oba byli v Božích očích spravedliví a chodili bezúhonně ve všech Pánových příkázáních a ustanoveních. ⁷ Neměli však dítě, protože Alžběta byla neplodná a oba už byli v pokročilém věku. ⁸ A když konal kněžskou službu před Bohem podle pořadí své třídy, stalo se, ⁹ že na něj podle zvyku kněžského úřadu padl los, aby vešel do Pánova chrámu a obětoval kadidlo. ¹⁰ Venku pak stálo veliké množství lidí modlících se v hodině zapálení kadidla. ¹¹ Tehdy se mu ukázal Pánův anděl stojící vpravo od kadidlového oltáře. ¹² Když [ho] Zachariáš spatřil, zděsil se a padl na něj strach. ¹³ Anděl mu však řekl: “Neboj se, Zachariáši, neboť tvá prosba byla vyslyšena a Alžběta, tvá manželka, ti porodí syna a dáš mu jméno Jan. ¹⁴ [Z toho] se budeš radovat a veselit a z jeho narození budou mít radost mnozí. ¹⁵ Neboť bude veliký v Pánových očích a nebude pít víno ani opojný nápoj a bude

naplněn Duchem Svatým už z lůna své matky.
¹⁶ A mnohé ze synů Izraele obrátí k Pánu, jejich Bohu. ¹⁷ On půjde před jeho tváří v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k synům a nepovolné k moudrosti spravedlivých, aby přichystal Pánu připravený lid.” ¹⁸ Zachariáš tedy řekl andělu: “Podle čeho to poznám? Vždyť jsem stařec a [také] má manželka je v pokročilém věku.” ¹⁹ Anděl mu odpověděl: “Já jsem Gabriel, ten, který stojí před Boží tváří, a byl jsem poslán, abych k tobě promluvil a oznámil ti tyto radostné zprávy. ²⁰ A hle, budeš němý a nebudeš moci promluvit až do dne, kdy se tyto věci stanou, protože jsi neuvěřil mým slovům, která se ve svém čase naplní.” ²¹ A lidé [venku] čekali na Zachariáše a divili se, že se tak zdržuje v chrámu. ²² Když pak vyšel, nemohl k nim promluvit. A [tak] poznali, že v chrámu spatřil vidění, neboť se s nimi dorozumíval posunky a zůstával němý. ²³ Stalo se pak, že po naplnění dnů své služby odešel do svého domu. ²⁴ Jeho manželka Alžběta po těch dnech počala a tajila se [s tím] pět měsíců se slovy: ²⁵ “Takto se ke mně zachoval Pán ve dnech, kdy na [mě] pohlédl a zbavil mě pohany mezi lidmi.” ²⁶ V šestém měsíci pak byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejského města jménem Nazaret ²⁷ k panně zasnoubené muži jménem Josef, z domu Davidova. A jméno té panny [bylo] Marie. ²⁸ A když k ní přišel, řekl: “Zdravím tě, milostí obdařená, Pán s tebou! [Jsi] požehnaná mezi ženami!” ²⁹ Ale když ho spatřila, byla z jeho slov rozrušena a přemýšlela, co to bylo za pozdrav. ³⁰ Anděl jí tedy řekl: “Neboj se, Marie, vždyť jsi u

Boha nalezla milost. ³¹ Hle, počneš v lůnu a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. ³² Ten bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího a Pán, [náš] Bůh, mu dá trůn jeho otce Davida. ³³ Bude navěky kralovat nad domem Jákobovým a jeho království nebude [mít] konce. ³⁴ Marie však řekla andělu: “Jak se to stane, když [dosud] nepoznávám muže?” ³⁵ Anděl jí odpověděl: “Sestoupí na tebe Duch Svatý a zastíní tě moc Nejvyššího; proto také to svaté, co se z tebe narodí, bude nazýváno Syn Boží. ³⁶ A pohled’, tvá příbuzná Alžběta, o které říkali, že je neplodná, ta také počala syna, [i] ve svém stáří - a je v šestém měsíci, ³⁷ neboť u Boha nebude nemožné žádné slovo.” ³⁸ Tehdy Marie řekla: “Pohled’, [jsem] služebnice Pána. Ať se mi stane podle tvého slova!” A anděl od ní odešel. ³⁹ V těch dnech pak Marie vstala a spěšně odešla do hor, do města Judova. ⁴⁰ Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu. ⁴¹ A jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, stalo se, že děťátko v jejím lůnu poskočilo a Alžběta byla naplněna Duchem Svatým. ⁴² Tehdy hlasitě zvolala: “Požehnaná [jsi] mezi ženami a požehnaný plod tvého lůna! ⁴³ Ale proč je mi [dáno], že matka mého Pána přišla ke mně? ⁴⁴ Vždyť jakmile vešel zvuk tvého pozdravu do mých uší, poskočilo děťátko v mém lůnu radostí. ⁴⁵ A blaze té, která uvěřila, neboť se naplní to, co jí bylo řečeno od Pána.” ⁴⁶ Tehdy Marie řekla: “Má duše velebí Pána ⁴⁷ a můj duch jásá v Bohu, mém Spasiteli, ⁴⁸ neboť pohlédl na ponížení své služebnice. Hle, od nynějška mne budou blahoslavít všechna pokolení, ⁴⁹ neboť mi učinil veliké věci Ten, [který

je] mocný, jehož jméno [je] svaté ⁵⁰ a jehož milosrdenství k těm, kteří se ho bojí, [trvá] od pokolení do pokolení. ⁵¹ Svou paži dokázal moc, rozptýlil pyšné v myšlení jejich srdce. ⁵² Mocné svrhl z trůnů a ponížené povýšil. ⁵³ Hladové nasýtil dobrými [věcmi] a bohaté propustil s prázdnou. ⁵⁴ Ujal se Izraele, svého služebníka; pamatoval na milosrdenství ⁵⁵ - jak mluvil k našim otcům - vůči Abrahamovi a jeho semeni [až] navěky.” ⁵⁶ Marie s ní pak zůstala asi tři měsíce a vrátila se do svého domu. ⁵⁷ Alžbětě se tehdy naplnil čas k porodu a porodila syna. ⁵⁸ A když její sousedé a příbuzní uslyšeli, že jí Pán prokázal své veliké milosrdenství, radovali se [spolu] s ní. ⁵⁹ Osmého dne se pak stalo, [že] přišli to dítě obřezat a dávali mu jméno podle jeho otce, Zachariáš. ⁶⁰ Jeho matka[jim] však odpověděla: “Ne, bude se jmenovat Jan.” ⁶¹ Řekli jí: “Vždyť ve tvém rodu se tak nikdo nejmenuje!” ⁶² Ptali se tedy posunky jeho otce, jak by ho chtěl pojmenovat. ⁶³ On požádal o tabulku a napsal slova: “Jmenuje se Jan.” Všichni se podivili. ⁶⁴ A jeho ústa se ihned otevřela a jeho jazyk [se rozvázal a] dobrořečil Bohu. ⁶⁵ Tehdy na všechny jejich sousedy přišla bázeň a po celých judských horách se rozmlouvalo o všech těchto věcech. ⁶⁶ Všichni, kteří [o tom] slyšeli, [to] ukládali ve svém srdci se slovy: “Co to bude za dítě?” A Pánova ruka byla s ním. ⁶⁷ Jeho otec Zachariáš pak byl naplněn Duchem Svatým a prorokoval [těmito] slovy: ⁶⁸ “Požehnaný Pán, Bůh Izraele, neboť [nás] navštívil a svému lidu způsobil vykoupení. ⁶⁹ Vyzdvihl nám roh spasení v domě Davida, svého služebníka, ⁷⁰ jak mluvil skrze

ústa svých svatých proroků, kteří [byli] od věků,
⁷¹ o vysvobození od našich nepřátel a z ruky všech,
kteří nás nenávidí, ⁷² aby prokázal milosrdenství
našim otcům a vzpomenul na svou svatou sm-
louvu - ⁷³ na přísahu, kterou přísahal Abrahamovi,
našemu otci - že nám dá, ⁷⁴ abychom vysvobození
z ruky svých nepřátel beze strachu sloužili jemu
⁷⁵ ve svatosti a spravedlnosti před jeho tváří po
všechny dny svého života. ⁷⁶ A ty, dítě, budeš
nazváno prorokem Nejvyššího, neboť půjdeš před
Pánovou tváří připravit jeho cesty, ⁷⁷ dát jeho lidu
poznat spasení v odpuštění jejich hříchů ⁷⁸ skrze
niterné milosrdenství našeho Boha, v němž nás
navštívil [jako] svítání z výšin, ⁷⁹ aby se ukázal
sedícím v temnotách a stínu smrti, aby přivedl naše
nohy na cestu pokoje.” ⁸⁰ Dítě pak rostlo a sílilo
v duchu a bylo na pustinách až do dne, kdy se
ukázalo Izraeli.

2

¹ V těch dnech se pak stalo, že vyšlo nařízení
od císaře Augusta, aby byl sepsán celý obydlený
svět. ² (Toto byl první soupis za syrského vladaře
Quirinia.) ³ A tak všichni šli, aby byli zapsáni, každý
do svého města. ⁴ I Josef z Galileje se tedy vydal
z města Nazaret do Judska, do města Davidova
zvaného Betlém (protože byl z domu a rodu Davi-
dova), ⁵ aby byl zapsán s Marií, svou zasnoubenou
manželkou, která byla těhotná. ⁶ A když tam byli,
stalo se, že se naplnily dny, aby porodila. ⁷ A
porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho
do plenek a položila ho do jeslí, protože pro ně
nebylo místo v hospodě. ⁸ A v tom kraji byli pastýři,

kterí přebývali na poli a drželi noční hlídky nad svým stádem. ⁹ Náhle se mezi ně postavil Pánův anděl; ozářila je Pánova sláva a přišla na ně veliká bázeň. ¹⁰ A ten anděl jim řekl: “Nebojte se, neboť hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechen lid. ¹¹ Neboť se vám dnes narodil Spasitel ve městě Davidově, totiž Kristus, Pán. ¹² A toto vám [bude za] znamení: naleznete děťátko zavinuté do plenek, ležící v jeslích.” ¹³ A hned se s andělem objevilo množství nebeského vojska, jež chválilo Boha a říkalo: ¹⁴ “Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, [Boží] zalíbení v lidech.” ¹⁵ A stalo se, že když od nich ti andělé odešli do nebe, řekli pastýři jedni druhým: “Pojďme tedy do Betléma a pohleďme na tu věc, která se stala, [jak] nám ji Pán oznámil.” ¹⁶ Přišli tedy se spěchem a našli Marii a Josefa i to děťátko ležící v jeslích. ¹⁷ A když [ho] uviděli, začali rozhlašovat, co jim bylo o tom dítěti řečeno. ¹⁸ A všichni, kteří [to] slyšeli, užasli nad tím, co jim pastýři říkali. ¹⁹ Marie pak všechna ta slova uchovávala a zvažovala ve svém srdci. ²⁰ A ti pastýři při návratu oslavovali a chválili Boha za všechno, co slyšeli a viděli tak, jak jim bylo řečeno. ²¹ Když se pak naplnilo osm dní pro obřezání dítěte, dali mu jméno Ježíš, jak ho pojmenoval anděl předtím, než bylo počato v lůnu. ²² A když se naplnily dny jejího očišťování podle Mojžíšova zákona, přinesli ho do Jeruzaléma, aby [ho] postavili před Pánem ²³ (jak je napsáno v Pánově zákoně: “Každý chlapec otvírající lůno bude zasvěcen Pánu”) ²⁴ a aby dali oběť, jak je to řečeno v Pánově zákoně: “Dvě hrdličky nebo dvě holoubata.” ²⁵ A hle, v Jeruzalémě byl člověk

jménem Simeon. Ten člověk [byl] spravedlivý a zbožný, očekával potěšení Izraele a Duch Svatý byl na něm. ²⁶ Jemu bylo od Ducha Svatého sděleno, že nespatří smrt dříve, než uvidí Pánova Krista. ²⁷ Ten přišel [veden] Duchem do chrámu. A když rodiče přinesli to dítě, Ježíše, aby s ním naložili podle zvyklosti Zákona, ²⁸ tehdy ho vzal do náručí, dobrořečil Bohu a řekl: ²⁹ “Nyní, Hospodine, propouštíš svého služebníka v pokoji podle svého slova. ³⁰ Neboť mé oči spatřily tvé spasení, ³¹ které jsi připravil před tváří všech lidí ³² - světlo ke zjevení národům a slávu tvého lidu Izraele.” ³³ A jeho otec a matka se divili těm věcem, které o něm byly řečeny. ³⁴ Simeon jim požehnal a řekl Marii, jeho matce: “Hle, tento je určen k pádu a pozdvížení mnohých v Izraeli a za znamení, kterému bude odpíráno ³⁵ (a i tvou vlastní duší pronikne meč), aby bylo zjeveno myšlení mnoha srdcí.” ³⁶ Byla [tam] také prorokyně Anna, dcera Fanuelova z pokolení Ašer. Ta byla ve velmi pokročilém věku a s mužem žila od svého panenství [jen] sedm let. ³⁷ Byla vdova a [bylo jí] okolo osmdesáti čtyř let. Ta nevycházela z chrámu a dnem i nocí sloužila [Bohu] posty a modlitbami. ³⁸ Ta přišla ve stejnou chvíli a vzdávala Pánu chválu a říkala o něm všem, kdo v Jeruzalémě očekávali vykoupení. ³⁹ A když vykonali všechno podle Pánova zákona, vrátili se do Galileje, do svého města Nazaretu. ⁴⁰ Dítě pak rostlo a sílilo v duchu, naplňováno moudrostí a Boží milost byla na něm. ⁴¹ Jeho rodiče chodívali každý rok do Jeruzaléma na svátek Veliké noci. ⁴² Také když mu bylo dvanáct let, šli podle toho svátečního zvyku vzhůru do

Jeruzaléma. ⁴³ A když senaplnilydny [tohosvátku], a už se vraceli, zůstal chlapec Ježíš v Jeruzalémě a Josef ani jeho matka [o tom] nevěděli. ⁴⁴ V domnění, že je v karavaně, ušli den cesty a hledali ho mezi příbuznými a známými. ⁴⁵ Když ho však nenalezli, vrátili se do Jeruzaléma a hledali ho. ⁴⁶ Po třech dnech se pak stalo, že ho našli v chrámu, jak sedí uprostřed učitelů, naslouchá jim a dotazujese jich. ⁴⁷ A všichni, kdo ho slyšeli, žasli nad jeho rozumností a odpověďmi. ⁴⁸ Když ho [rodiče] spatřili, ulekli se a jeho matka mu řekla: “Synu, proč jsi nám to udělal? Pohleď, tvůj otec a já jsme tě s bolestí hledali.” ⁴⁹ A on jim řekl: “Proč jste mě hledali? Copak jste nevěděli, že musím být v tom, co je mého Otce?” ⁵⁰ Oni však slova, která jim říkal, nepochopili. ⁵¹ A tak šel s nimi, přišel do Nazaretu a byl jim poddán. Jeho matka pak uchovávala všechna ta slova ve svém srdci. ⁵² A Ježíš prospíval moudrostí, věkem a milostí u Boha i u lidí.

3

¹ Patnáctého roku vlády císaře Tiberia, když byl Pontský Pilát vladařem v Judsku a Herodes byl tetrarchou Galileje, jeho bratr Filip tetrarchou Itureje a Trachonitské země a Lyzaniáš tetrarchou Abilény, ² za nejvyššího kněze Annáše a Kaifáše, se na poušti stalo Boží slovo k Janovi, synu Zachariášovu. ³ [Ten] šel do celého kraje kolem Jordánu a kázal křest pokání na odpuštění hříchů, ⁴ jak je napsáno v knize slov proroka Izaiáše, který řekl: “Hlas volajícího na poušti: Připravte Pánovu cestu! Napřímujte jeho stezky!” ⁵ Každé údolí

bude vyplněno a každá hora a pahorek budou sníženy; křivé věci budou přímé a hrbolaté cesty hladké. ⁶ A veškeré tělo spatří spasení Boží.” ⁷ Proto říkal zástupům, které k němu vycházely, aby je křtil: “Plemeno zmijí! Kdo vám ukázal, jak utéci před přicházejícím hněvem? ⁸ Neste tedy ovoce odpovídající vašemu pokání a nezačínějte si říkat: ‘Abrahama máme za otce.’ Říkám vám totiž, že Bůh je schopen Abrahamovi vzbudit syny z tohoto kamení. ⁹ Sekera je již přiložena ke kořeni stromů, a tak každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyťat a vhozen do ohně.” ¹⁰ Zástupy se ho ptaly: “Co tedy máme dělat?” ¹¹ Odpověděl jim: “Kdo má dvě košile, ať dá tomu, kdo nemá [nic], a ten, kdo má jídlo, ať udělá totéž.” ¹² Přišli pak také celníci, aby byli pokřtěni a řekli mu: “Mistře, co máme dělat?” ¹³ A on jim řekl: “Nevybírejte nic víc než to, co je vám nařízeno.” ¹⁴ Ptali se ho také vojáci. Říkali: “A co máme dělat my?” Řekl jim tedy: “Nikoho nevydírejte ani nepodvádějte a buďte spokojeni se svým žoldem.” ¹⁵ A zatímco lid očekával a všichni si v srdci o Janovi mysleli, [že] by snad on mohl být Kristus, ¹⁶ Jan všem odpověděl: “Jistě, já vás křtím vodou, ale přichází ten, [který je] silnější než já. Jemu nejsem hoden [ani] rozvázat řemínek jeho obuvi. On vás bude křtít Duchem Svatým a ohněm. ¹⁷ Jeho věječka [je již] v jeho ruce a on vyčistí svůj mlat. Pšenici shromáždí do své obilnice, ale plevy spálí neuhasitelným ohněm.” ¹⁸ A tak i mnoha jinými [slovy] napomínal lid a kázal evangelium. ¹⁹ Ale tetrarcha Herodes, když byl od něho kárán ohledně Herodiady, manželky

svého bratra Filipa, a ohledně všech zlých věcí, které Herodes udělal, ²⁰ přidal ke všemu také to, že vsadil Jana do vězení. ²¹ A když se křtil všecken lid, stalo se, že byl pokřtěn i Ježíš; a když se modlil, otevřelo se nebe ²² a Duch Svatý na něj sestoupil v tělesné podobě jako holubice a z nebe zazněl hlas, který řekl: “Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě jsem našel zalíbení.” ²³ Ježíš sám začínal asi ve třiceti letech a byl, jak se domnívali, syn Josefův, který byl [syn] Heliho, ²⁴ který byl Matata, který byl Léviho, který byl Melchiho, který byl Jannaje, který byl Josefa, ²⁵ který byl Matatiáše, který byl Amose, který byl Nahuma, který byl Esliho, který byl Naggaje, ²⁶ který byl Mahata, který byl Matatiáše, který byl Semeje, který byl Josefa, který byl Judy, ²⁷ který byl Johanana, který byl Resy, který byl Zorobábela, který byl Salatiela, který byl Neriho, ²⁸ který byl Melchiho, který byl Addiho, který byl Kosama, který byl Elmódama, který byl Era, ²⁹ který byl Joseho, který byl Eliezera, který byl Jórima, který byl Matata, který byl Léviho, ³⁰ který byl Šimeóna, který byl Judy, který byl Josefa, který byl Jónama, který byl Eliakima, ³¹ který byl Meleje, který byl Ménama, který byl Mataty, který byl Nátana, který byl Davida, ³² který byl Isaje, který byl Obéda, který byl Boáze, který byl Salmona, který byl Názona, ³³ který byl Aminadaba, který byl Arama, který byl Ezroma, který byl Fáresa, který byl Judy, který byl Jákoba, ³⁴ který byl Izáka, který byl Abrahama, který byl Tárehu, který byl Náchora, ³⁵ který byl Sárucha, který byl Ragaua, který byl Fáleka, který byl Hebera, který byl Sály, ³⁶ který

byl Kainana, který byl Arfaxada, který byl Sema, který byl Noéma, který byl Lámecha, ³⁷ který byl Matuzaléma, který byl Enocha, který byl Járeda, který byl Mahalalela, který byl Kainana, ³⁸ který byl Enose, který byl Seta, který byl Adama, který byl Boží.

4

¹ Ježíš se pak vrátil od Jordánu plný Ducha Svatého a byl Duchem puzen na poušť. ² Čtyřicet dní byl pokoušen d'áblem a v těch dnech nic nejedl, ale poté, co [ty dny] skončily, vyhladověl. ³ Tehdy mu d'ábel řekl: "Jsi-li Boží Syn, řekni tomuto kameni, ať se stane chlebem." ⁴ A Ježíš mu odpověděl: "Je napsáno: 'Nejen chlebem bude člověk živ, ale každým Božím slovem.'" ⁵ Potom ho d'ábel vyvedl na vysokou horu a ukázal mu v jednom okamžiku všechna království světa. ⁶ Dábel mu řekl: "Dám ti všechnu tuto moc a slávu těchto [království], neboť byla předána mně a já ji dávám, komu chci. ⁷ Pokloníš-li se tedy přede mnou, bude všechno tvoje." ⁸ Ježíš mu však odpověděl: "Odejdi ode mě, Satane! Vždyť je napsáno: 'Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jemu jedinému budeš sloužit.'" ⁹ Tehdy ho přivedl do Jeruzaléma, postavil ho na vrcholek chrámu a řekl mu: "Jsi-li Boží Syn, vrhni se odsud dolů. ¹⁰ Vždyť je napsáno: 'Svým andělům přikáže o tobě, aby tě ochránili, ¹¹ a ponesou tě na rukou, abys snad nenarazil nohou na kámen.'" ¹² Ježíš mu odpověděl: "Je řečeno: 'Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.'" ¹³ A když d'ábel vykonal všechno pokušení, odešel od něho až

do [určeného] času. ¹⁴ Ježíš se pak vrátil v moci Ducha do Galileje a zpráva o něm se roznesla po celém okolí. ¹⁵ A on učil v jejich synagogách a byl všemi chválen. ¹⁶ A [tak] přišel do Nazaretu, kde byl vychován, a podle svého zvyku vstoupil v sobotní den do synagogy a povstal, aby četl. ¹⁷ Byla mu tedy podána kniha proroka Izaiáše, a když knihu otevřel, našel místo, kde bylo napsáno: ¹⁸ “Duch Pánův [je] nade mnou, protože mne pomazal kázat evangelium chudým. Poslal mne uzdravit [lidi] zdrcené v srdci, kázat propuštění zajatým a prohlédnutí slepým, propustit zdeptané na svobodu ¹⁹ a kázat Pánovo milostivé léto.” ²⁰ Potom knihu zavřel, vrátil ji služebníku a posadil se. Oči všech v synagoze byly upřeny na něj. ²¹ Tehdy k nim začal mluvit: “Dnes se toto Písmo naplnilo ve vašich uších.” ²² Všichni mu tedy přisvědčovali a divili se slovům milosti vycházejícím z jeho úst a říkali: “Není to snad Josefův syn?” ²³ Tehdy jim řekl: “Jistě mi řeknete toto podobenství: ‘Lékaři, uzdrav se sám! To, co jsme slyšeli, že se stalo v Kafarnaum, udělej i zde, ve své vlasti.’ ” ²⁴ Potom řekl: “Amen, říkám vám, že žádný prorok není ve své vlasti vítáný. ²⁵ A řeknu vám po pravdě, že za Eliášových dnů, když bylo nebe zavřené po tři roky a šest měsíců a když byl veliký hlad po celé zemi, bylo mnoho vdov v Izraeli, ²⁶ avšak Eliáš nebyl poslán k žádné z nich - jenom k jedné vdově do sidonské Sarepty. ²⁷ A za proroka Elizea bylo mnoho malomocných v Izraeli, avšak žádný z nich nebyl očištěn - jen syrský Náman.” ²⁸ A když to slyšeli, byli všichni v synagoze naplnění

hněvem. ²⁹ Povstali, vyhnali ho ven z města a dovedli ho až na okraj hory, na níž bylo jejich město postaveno, aby ho shodili dolů. ³⁰ On ale prošel jejich středem a šel dál. ³¹ Tehdy sestoupil do galilejského města Kafarnaum a v sobotu je učil. ³² A [tam] žasli nad jeho učením, protože jeho slovo mělo moc. ³³ V té synagoze byl člověk, který měl ducha nečistého démona, a [ten] hlasitě vykřikl: ³⁴ “Ach, co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zničit? Znáš tě, kdo jsi - ten Svatý Boží!” ³⁵ Ježíš mu pohrozil a řekl: “Zmlkni a vyjdi z něj!” A ten démon ho vrhl doprostřed, vyšel z něho a vůbec mu neublížil. ³⁶ Na všechny tedy přišel úžas a začali spolu rozmlouvat. Říkali: “Co [je] to za slovo, že v moci a síle přikazuje nečistým duchům a [oni] vycházejí?” ³⁷ A zpráva o něm se šířila po každém místě v okolí. ³⁸ Potom vstal, [odešel] ze synagogy a vešel do Šimonova domu. Šimonova tchyně byla sužována vysokou horečkou, a [tak] ho za ni poprosili. ³⁹ Postavil se tedy nad ni, pohrozil té horečce a [ta] ji opustila. A ona ihned vstala a začala je obsluhovat. ⁴⁰ Při západu slunce pak všichni, kteří měli nemocné různými neduhy, je k němu přiváděli a on na každého z nich vkládal ruce a uzdravoval je. ⁴¹ Z mnohých také vycházeli démoni, kteří křičeli a říkali: “Ty jsi Kristus, ten Boží Syn!” On jim však hrozil a nedovoloval jim mluvit, neboť věděli, že on je Kristus. ⁴² Když pak nastal den, Ježíš se odtud vydal na pusté místo. Zástupy ho hledaly, a [když] přišly k němu, zadržovaly ho, aby od nich neodcházel. ⁴³ Ale on jim řekl: “Musím ohlašovat Boží království také jiným městům; neboť

k tomu jsem poslán.” ⁴⁴ Kázal tedy v galilejských synagogách.

5

¹ Když se pak na něj tlačil zástup [lidí], aby slyšeli Boží slovo, a on stál u Genezaretského jezera, stalo se, ² že uviděl u [břehu] jezera stát dvě lodi, z nichž vystoupili rybáři a prali sítě. ³ Nastoupil tedy do jedné z těch lodí, která byla Šimonova, a poprosil ho, aby maličko poodjel od břehu. Potom se posadil a učil zástupy z lodi. ⁴ A když přestal mluvit, řekl Šimonovi: “Jeď na hlubinu a spust’te své sítě k lovu.” ⁵ Šimon mu však odpověděl: “Mistře, pracovali jsme celou noc a nic jsme nechytily. Ale na tvé slovo sít spustím.” ⁶ A když to udělali, nabrali [tak] veliké množství ryb, že se jejich sít začala trhat. ⁷ Dali tedy znamení svým druhům, kteří byli na jiné lodi, aby přišli a pomohli jim. A když přišli, naplnili obě lodi tak, že se ponořovaly. ⁸ A když to Šimon Petr uviděl, padl k Ježíšovým kolenům a řekl: “Odejdi ode mě, Pane, vždyť jsem hříšný člověk!” ⁹ Jeho i všech, kdo byli s ním, se totiž zmocnil úžas nad tím úlovkem ryb, které chytily; ¹⁰ stejně tak i Jakuba a Jana, Zebedeových synů, kteří byli Šimonovými společníky. Ježíš však Šimonovi řekl: “Neboj se. Od nynějška budeš lovit lidi.” ¹¹ A když přivezli lodi ke břehu, všechno opustili a šli za ním. ¹² Když pak byl v jednom městě, hle, stalo se, [že tam byl] muž plný malomocenství. Když uviděl Ježíše, padl na tvář a poprosil ho: “Pane, kdybys [jen] chtěl, můžeš mě očistit.” ¹³ [Ježíš] vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: “Chci, buď’ očištěn!” a malomocenství

od něj ihned odešlo. ¹⁴ Přikázal mu pak, aby [to] nikomu neříkal: “Jdi ale, ukaž se knězi a obětuj za své očistění, jak přikázal Mojžíš, na svědectví pro ně.” ¹⁵ Řeč o něm se však šířila [stále] více a [lidé] se scházeli ve velikých zástupech, aby [ho] slyšeli a byli od něj uzdravováni ze svých nemocí. ¹⁶ On pak odcházel do pustin a modlil se. ¹⁷ A jednoho dne se stalo, že učil a seděli [tam] farizeové a učitelé Zákona, kteří se sešli ze všech galilejských i judských vesnic i [z] Jeruzaléma, a Pánova moc byla [přítomna] k jejich uzdravení. ¹⁸ A hle, muži nesli na lůžku ochrnutého člověka a snažili se ho přinést dovnitř a položit před něj. ¹⁹ A když kvůli zástupu nenašli, kudy by ho [tam] vnesli, vylezli na střechu a [otvorem] mezi taškami ho spustili [i] s lůžkem doprostřed před Ježíše, ²⁰ který když uviděl jejich víru, mu řekl: “Člověče, tvé hříchy ti jsou odpuštěny.” ²¹ Zákoníci a farizeové však začali uvažovat a říkali si: “Kdo to je, že mluví [tak] rouhavě? Kdo kromě samotného Boha může odpustit hříchy?” ²² Ježíš však poznal jejich myšlenky a odpověděl jim: “Proč ve svých srdcích [takto] uvažujete? ²³ Co je snadnější? Říci: Tvé hříchy ti jsou odpuštěny, anebo říci: Vstaň a chod’? ²⁴ Ale abyste věděli, že Syn člověka má na zemi moc odpouštět hříchy” - [tehdy] pověděl ochrnutému - “říkám ti, vstaň, vezmi své lůžko a jdi domů.” ²⁵ A onhnedpřed nimi vstal, vzal to, na čem ležel, odešel domů a [cestou] oslavoval Boha. ²⁶ Všech se tedy zmocnil úžas a oslavovali Boha. Byli naplněni bázní a říkali: “Dnes jsme viděli nepochopitelné věci!” ²⁷ Potom vyšel a spatřil celníka jménem Lévi, jak sedí na celnici.

Řekl mu: “Pojd’ za mnou.” ²⁸ A [on] všechno opustil, vstal a šel za ním. ²⁹ Lévi mu pak ve svém domě udělal velikou hostinu a byl [tam] veliký zástup celníků i jiných, kdo s nimi stolovali. ³⁰ Ale jejich zákoníci a farizeové reptali a říkali jeho učedníkům: “Proč jíte a pijete s celníky a hříšníky?” ³¹ Ježíš jim však odpověděl: “Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. ³² Nepřišel jsem volat spravedlivé, ale hříšné k pokání.” ³³ A oni mu řekli: “Proč se Janovi učedníci často postí a modlí, podobně i [učedníci] farizeů, ale tvoji jedí a pijí?” ³⁴ On jim tedy řekl: “Můžete snad nutit ženichovy přátele, aby se postili, dokud je ženich s nimi? ³⁵ Přijdou však dny, kdy od nich bude ženich vzat, a tehdy, v těch dnech, se budou postit.” ³⁶ Řekl jim pak také [toto] podobenství: “Nikdo nepřišívá záplatu z nového pláště na starý; jinak by totiž trhal ten nový a ke starému se záplata z nového nehodí. ³⁷ Nikdo také nelije nové víno do starých nádob; jinak totiž nové víno roztrhne ty nádoby a samo vyteče a nádoby se zničí. ³⁸ Nové víno se přece má lít do nových nádob a [tak] se obojí zachová. ³⁹ A nikdo, kdo pil staré, nechce hned nové, neboť říká: ‘Staré je lepší.’ ”

6

¹ Druhou sobotu se pak stalo, že procházel obilím a jeho učedníci trhali klasy, rukama [je] mnuli a jedli. ² Tehdy jim někteří z farizeů řekli: “Proč děláte, co se v sobotu dělat nesmí?” ³ Ježíš jim odpověděl: “Copak jste nečetli, co udělal David, když on i ti, kdo byli s ním, měli hlad? ⁴ Jak vešel do Božího domu a vzal [posvátné] chleby předložení,

které nesmí jíst [nikdo] kromě samotných kněží, a jedl a dal i těm, kdo byli s ním?”⁵ Řekl jim tedy: “Syn člověka je Pánem i nad sobotou.”⁶ V jinou sobotu se pak stalo, že vešel do synagogy a učil. A byl tu člověk, jehož pravá ruka byla uschlá.⁷ Zákoníci a farizeové ho tedy sledovali, zda bude v sobotu uzdravovat, aby na něj našli [nějakou] žalobu.⁸ On ale znal jejich myšlenky, a tak řekl tomu člověku s uschlou rukou: “Vstaň a postav se doprostřed.” A on vstal a postavil se [tam].⁹ Tehdy jim Ježíš řekl: “Zeptám se vás na [jednu] věc: Smí se v sobotu konat dobro, nebo zlo? Zachránit život, nebo [ho] zničit?”¹⁰ A když se po nich po všech rozhlédl, řekl tomu člověku: “Natáhni tu ruku.” A on to udělal a byla znovu zdravá jako ta druhá.¹¹ Oni však byli naplněni zuřivostí a začali se spolu domlouvat, co by Ježíši udělali.¹² V těch dnech se stalo, že vystoupil na horu, aby se modlil, a strávil celou noc v modlitbě k Bohu.¹³ Když pak nastal den, zavolal své učedníky, vyvolil z nich dvanáct a nazval je apoštoly:¹⁴ Šimona (kterému dal také jméno Petr) a jeho bratra Ondřeje, Jakuba a Jana, Filipa a Bartoloměje,¹⁵ Matouše a Tomáše, Jakuba Alfeova a Šimona, zvaného Zélótes,¹⁶ Judu Jakubova a Jidáše Iškariotského, který se [potom] stal zrádcem.¹⁷ A když s nimi sestoupil, stanul na rovině, [kde byl] zástup jeho učedníků a veliké množství lidí z celého Judska i z Jeruzaléma a z přímořského Týru a Sidonu. Ti přišli, aby ho slyšeli a aby byli uzdraveni ze svých neduhů,¹⁸ i ti, kteří byli trápeni nečistými duchy. A byli uzdravováni.¹⁹ A všechen zástup se ho snažil dotknout, neboť z něj vycházela moc

a uzdravovala všechny. ²⁰ Tehdy pozvedl oči na své učedníky a řekl: “Blaze [vám] chudým, neboť vám patří Boží království. ²¹ Blaze [vám], kteří teď hladovíte, neboť budete nasyceni. Blaze [vám], kteří teď pláčete, neboť se budete smát. ²² Blaze vám, když vás budou lidé nenávidět a když vás vyobcují a potupí a vaše jméno zavrhnou jako zlé kvůli Synu člověka. ²³ Radujte aveselte se v tenden, neboť hle, vaše odplata v nebi [je] veliká. Totéž přece dělali jejich otcové prorokům. ²⁴ Ale běda vám bohatým, neboť vy [už] máte své potěšení. ²⁵ Běda vám, kteří jste nasyceni, neboť budete hladovět. Běda vám, kteří se teď smějete, neboť budete truchlit a plakat. ²⁶ Běda vám, kdyby o vás dobře mluvili všichni lidé. Totéž přece dělali jejich otcové falešným prorokům.” ²⁷ “Ale vám, kteří slyšíte, říkám: Milujte své nepřátele! Konejte dobro těm, kdo vás nenávidí, ²⁸ žehnejte těm, kdo vás proklínají, a modlete se za ty, kdo vás pomlouvají. ²⁹ Tomu, kdo tě bije do tváře, nastav také druhou a tomu, kdo ti bere plášť, nebraň [vzít] i košili. ³⁰ Každému, kdo tě prosí, dávej a od toho, kdo si bere tvé věci, [je] nevyžaduj zpět. ³¹ A jak chcete, aby se lidé chovali k vám, stejně tak se chovejte i vy k nim. ³² Když totiž milujete ty, kdo milují vás, jaká je [to] zásluha? Vždyť i hříšníci milují ty, kteří milujíje. ³³ A kdybyste se chovali dobře k těm, kteří se chovají dobře k vám, jaká je [to] zásluha? Vždyť i hříšníci dělají totéž. ³⁴ A kdybyste půjčovali [těm], od kterých máte naději [to] zase dostat, jaká je [to] zásluha? Vždyť i hříšníci půjčují hříšníkům, aby totéž zase dostali. ³⁵ [Vy] však milujte své nepřátele a

konejte dobro; půjčujte a neočekávejte nic nazpět. Tehdy bude vaše odplata veliká a budete synové Nejvyššího, neboť on je laskavý [i] k nevďečným a zlým. ³⁶ Buďte tedy milosrdní, jako je milosrdný i váš Otec.” ³⁷ “Nesud’te a nebudete souzeni. Neodsuzujte a nebudete odsouzeni. Odpouštějte a bude vám odpuštěno. ³⁸ Dávejte a bude vám dáno. Míru dobrou, natlačenou, natřesenou a přetéající dají do vašeho klína. Jakou mírou totiž měříte, [takovou] vám bude zase odměřeno.” ³⁹ Potom jim řekl [toto] podobenství: “Může snad slepý vést slepého? Nespadnou [pak] oba do jámy? ⁴⁰ Není učedník nad svého mistra, ale každý, kdo je dokonale vyučen, bude jako jeho mistr. ⁴¹ Proč tedy vidíš třísku v oku svého bratra, ale trámu ve vlastním oku si nevšímáš? ⁴² A jak můžeš říci svému bratru: ‘Bratře, nech [mě], ať ti vytáhnu z oka třísku,’ když sám nevidíš trám ve svém oku? Pokrytče, vytáhni nejdříve trám ze svého oka a tehdy prohlédneš, abys vytáhl třísku, která je v oku tvého bratra.” ⁴³ Není totiž dobrý strom, který nese špatné ovoce, ani špatný strom, který nese dobré ovoce. ⁴⁴ Každý strom se přece pozná po svém vlastním ovoci: z trní se nesbírají fíky a z bodláčí se nesklízejí hrozny. ⁴⁵ Dobrý člověk vynáší z dobrého pokladu svého srdce to dobré a zlý člověk vynáší ze zlého pokladu svého srdce to zlé. Jeho ústa totiž mluví z hojnosti srdce.” ⁴⁶ “Proč mi však říkáte: ‘Pane, Pane,’ a neděláte, co říkám? ⁴⁷ Ukážu vám, komu je podobný každý, kdo přichází ke mně, slyší mé slovo a plní je: ⁴⁸ Je podobný člověku, který stavěl [svůj] dům tak, že kopal hluboko a položil základy

na skále. Když pak přišla povodeň, přivalila se na ten dům řeka, ale nemohla jím otrást, neboť byl založen na skále. ⁴⁹ Ale ten, kdo [je] slyšel a nenaplnil, je podobný člověku, který postavil dům na zemi bez základů. Přivalila se na něj řeka a hned spadl a pád toho domu byl veliký.”

7

¹ Když pak dokončil všechna tato slova k naslouchajícímu lidu, vešel do Kafarnaum. ² A jeden setník měl na smrt nemocného služebníka, kterého si [velmi] cenil. ³ Když tedy uslyšel o Ježíši, poslal k němu židovské starší a prosil ho, aby přišel a uzdravil jeho služebníka. ⁴ Přišli tedy k Ježíši a snažně ho prosili slovy: “Je hoden, abys to pro něj udělal. ⁵ Vždyť miluje náš národ, i synagogu nám postavil.” ⁶ Ježíš tedy šel s nimi. A když už byl nedaleko od domu, poslal k němu ten setník přátele, aby mu řekli: “Pane, neobtěžuj se, neboť nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu. ⁷ Proto jsem se ani nepokládal za hodného, abych k tobě přišel. Ale řekni slovo a můj služebník bude uzdraven. ⁸ Vždyť i já jsem člověk postavený pod moc a mám pod sebou vojáky. Tomuto řeknu ‘Jdi’ a [on] jde a jinému ‘Přijď’ a [on] přijde; svému otroku [řeknu] ‘Udělej tohle’ a udělá [to].” ⁹ Když to Ježíš uslyšel, podivil se nad ním, obrátil se a řekl zástupu, který šel za ním: “Říkám vám, [že] ani v Izraeli jsem tak velikou víru nenašel.” ¹⁰ A když se ti, kdo byli poslání, vrátili domů, našli toho služebníka, který byl nemocný, zdravého. ¹¹ Potom se stalo, že šel do města jménem Naim; a šlo s ním mnoho

jeho učedníků a veliký zástup [lidí]. ¹² A když se přiblížil k městské bráně, hle, vynášeli mrtvého; byl to jediný syn své matky, a ta byla vdova. A byl s ní veliký zástup [lidí] z města. ¹³ Když ji Pán spatřil, byl pohnut soucitem k ní a řekl jí: “Neplač.” ¹⁴ Přistoupil a dotkl se már a ti, kdo [je] nesli, se zastavili. Tehdy řekl: “Mladíku, říkám ti, vstaň!” ¹⁵ A ten mrtvý se posadil a začal mluvit. [Ježíš] ho tedy předal jeho matce ¹⁶ a všech se zmocnila bázeň a oslavovali Boha se slovy: “Povstal mezi námi veliký prorok” a “Bůh navštívil svůj lid.” ¹⁷ A tato zpráva o něm vyšla do celého Judska a do celého okolí. ¹⁸ Tehdy Janovi oznámili jeho učedníci o všech těchto věcech. Jan tedy zavolal kterési dva ze svých učedníků ¹⁹ a poslal je k Ježíši se slovy: “Jsi ty Ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?” ²⁰ Když tedy k němu ti muži přišli, řekli: “Jan Křtitel nás k tobě poslal se slovy: Jsi ty Ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?” ²¹ (A právě v tu chvíli uzdravil mnoho [lidí] od neduhů a trápení a zlých duchů a mnoha slepým daroval zrak.) ²² Ježíš jim tedy odpověděl: “Jděte a oznamte Janovi, co jste viděli a slyšeli: slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví jsou kříšeni a chudým se káže evangelium. ²³ A blaze tomu, kdo se nade mnou nepohoršuje.” ²⁴ Když pak Janovi poslové odešli, začal zástupům říkat o Janovi: “Co jste si přišli do pouště prohlédnout? Třtinu klátící se větrem? ²⁵ Na co jste se tedy vyšli podívat? Na člověka oblečeného hebkým rouchem? Pohleďte, ti, kteří jsou v slavném rouchu a žijí v rozkoši, jsou v královských domech. ²⁶ Co jste

tedy vyšli vidět? Proroka? Ano, říkám vám, a více než proroka. ²⁷ Toto je ten, o kterém je napsáno: ‘Hle, já před tvou tváří posílám svého posla, který připraví tvou cestu před tebou.’ ²⁸ Říkám vám totiž, že mezi těmi, kdo se narodili z žen, není větší prorok než Jan Křtitel, ale kdo je nejmenší v Božím království, je větší než on.” ²⁹ A všechen lid, který to slyšel, i celníci, uznali Boží spravedlnost, když se nechali pokřtít Janovým křtem. ³⁰ Ale farizeové a zákoníci odmítli Boží vůli pro sebe, když se od něj pokřtít nenechali. ³¹ A Pán řekl: “Ke komu tedy přirovnám lidi tohoto pokolení a čemu se podobají? ³² Jsou podobní dětem, které sedí na tržišti a volají jedny na druhé: ‘Pískali jsme vám a netančili jste; [žalostně] jsme naříkali a neplakali jste!’” ³³ Jan Křtitel totiž přišel, nejedl chléb a nepil víno a [vy] říkáte: ‘Má démona!’ ³⁴ Přišel Syn člověka, jí a pije a [vy] říkáte: ‘Hle, žrout a pijan vína, přítel celníků a hříšníků!’” ³⁵ Ale moudrost je ospravedlněna všemi svými dětmi.” ³⁶ Jeden z farizeů ho pak prosil, aby s ním pojedl. Vešel tedy do domu toho farizea a stoloval [s ním]. ³⁷ A hle, když se [jedna] žena, hříšnice z toho města, dozvěděla, že [Ježíš] stoluje v domě toho farizea, přinesla alabastrovou nádobku [s] mastí. ³⁸ A stojíc s pláčem zezadu u jeho nohou, začala mu skrápět nohy slzami a vlasy své hlavy [je] utírala a líbala mu nohy a mazala [je] mastí. ³⁹ Když [to] ale spatřil ten farizeus, který ho pozval, řekl si: “Kdyby tohle byl prorok, věděl by, co [je to] za ženu, která se ho dotýká, a jaká [je], protože je hříšnice.” ⁴⁰ Ježíš mu odpověděl: “Šimone, musím ti něco povědět.” A on řekl: “Pověz, mistře.”

⁴¹ “Jistý věřitel měl dva dlužníky. Jeden dlužil pět set denárů a druhý padesát. ⁴² A když neměli čím zaplatit, oběma odpustil. Pověz tedy, který z nich ho bude více milovat?” ⁴³ Šimon odpověděl: “Mám za to, že ten, kterému více odpustil.” On mu řekl: “Správně jsi usoudil.” ⁴⁴ Obrátil se k té ženě a řekl Šimonovi: “Vidíš tuto ženu? Vešel jsem do tvého domu; ty jsi mi nepodal vodu na nohy, ale ona skrápěla mé nohy slzami a vlasy své hlavy je utřela. ⁴⁵ Nepochyboval jsi mne, ale ona od [chvilu], kdy jsem vešel, nepřestala líbat mé nohy. ⁴⁶ Nepomazal jsi mi hlavu olejem, ale ona pomazala mastí mé nohy. ⁴⁷ Proto ti říkám: Je jí odpuštěno hodně hříchů, neboť hodně milovala. Komu se ale odpouští málo, [ten] miluje málo.” ⁴⁸ A řekl jí: “Tvé hříchy jsou odpuštěny.” ⁴⁹ Tehdy si ti, kdo s [ním] stolovali, začali mezi sebou říkat: “Kdo to je, že i hříchy odpouští?” ⁵⁰ On však té ženě řekl: “Tvá víra tě zachránila. Jdi v pokoji.”

8

¹ Potom se stalo, že procházel jednotlivá města a vesnice. Kázal a ohlašoval Boží království a dvanáct [apoštolů] s ním; ² také některé ženy, které byly uzdraveny od zlých duchů a nemocí: Marie zvaná Magdaléna, z níž vyšlo sedm démonů, ³ Johana, manželka Herodova úředníka Chuzy, a Zuzana a mnoho jiných, které mu sloužily ze svého majetku. ⁴ Když se pak začal scházet veliký zástup a [lidé] se k němu hrnuli z města za městem, promluvil [k nim] v podobenství: ⁵ “Vyšel rozséváč, aby rozsíval své zrna. A jak rozsíval, jedno padlo podél cesty a bylo

pošlapáno a nebeští ptáci je sezobali. ⁶ Jiné padlo na skálu, a když vzešlo, uschlo, protože nemělo vláhu. ⁷ Jiné zase padlo mezi trní a to trní vyrostlo s ním a udusilo je. ⁸ Jiné však padlo do dobré země, a když vzešlo, přineslo stonásobnou úrodu.” Když to řekl, volal: “Kdo má uši k slyšení, ať slyší!” ⁹ Jeho učedníci se ho tedy ptali: “Co je to za podobenství?” ¹⁰ On řekl: “Vám je dáno poznat tajemství Božího království, ale ostatním [jen] v podobenstvích, aby ‘hledíce neviděli a slyšíce nerozuměli’.” ¹¹ “To podobenství tedy znamená: Zrno je Boží slovo ¹² a ti podél cesty jsou ti, kteří slyší, [ale] potom přichází ďábel a bere to slovo z jejich srdce, aby neuvěřili a nebyli spaseni. ¹³ Ti na skále [jsou] ti, kteří když slyší slovo, s radostí [je] přijímají, ale nemají kořeny. Ti věří na čas, ale v době pokušení odpadají. ¹⁴ To, které padlo mezi trní, jsou pak ti, kteří slyšeli, ale jak jdou za starostmi a bohatstvím a rozkošemi tohoto života, bývají udušeni a nepřinášejí užitek. ¹⁵ Ale to v dobré zemi jsou ti, kteří když slyší slovo, udržují je v ušlechtilém a dobrém srdci a vytrvale přinášejí užitek.” ¹⁶ “Nikdo, když rozsvítí lampu, nepřikrývá ji nádobou a nestaví ji pod postel, ale staví [ji] na stojan, aby ti, kteří vcházejí, viděli světlo. ¹⁷ Není totiž [nic] tajného, co nebude zjeveno, ani [nic] skrytého, co nebude poznáno a nevyjde najevo. ¹⁸ Proto dávejte pozor [na to], jak posloucháte. Tomu, kdo má, totiž bude dáno, ale tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co si myslí, že má.” ¹⁹ Tehdy za ním přišla jeho matka a bratři, ale kvůli zástupu se k němu nemohli dostat. ²⁰ Oznámili mu tedy: “Tvá matka a tvoji

bratři stojí venku a chtějí tě vidět.” ²¹ On jim však odpověděl: “Má matka a moji bratři jsou ti, kdo slyší Boží slovo a plní je.” ²² Jednoho z těch dnů se pak stalo, [že] nastoupil se svými učedníky na loď a řekl jim: “Přeplavme se přes jezero.” A [tak] vypluli. ²³ A když se plavili, usnul. Tehdy se na jezero snesla větrná bouře a [loď] se naplňovala, takže byli v nebezpečí. ²⁴ Přistoupili tedy a vzbudili ho se slovy: “Mistře, mistře, hyneme!” On však vstal, napomenul vítr a vzednutí vod, a [tak] přestaly a nastal klid. ²⁵ Tehdy jim řekl: “Kde je vaše víra?” A [oni] se strachem a úžasem říkali jeden druhému: “Kdo to tedy je, že přikazuje i větru a vodám a poslouchají ho?” ²⁶ Tehdy se přeplavili do kraje Gadarenců, který je naproti Galileji. ²⁷ A když vystoupil na zem, setkal se s ním jeden muž z toho města, který měl už dlouhou dobu démony. Nenosil [žádné] šaty ani nebydlel v domě, ale v hrobkách. ²⁸ Když pak spatřil Ježíše, vykřikl, padl před ním a hlasitě zvolal: “Co je ti do mě, Ježíši, Synu Nejvyššího Boha? Prosím tě, abys mě netrýznil!” ²⁹ ([Ježíš] totiž přikazoval tomu nečistému duchu, aby z toho člověka vyšel. Mnohokrát se ho totiž zmocňoval, takže [musel] být spoutáván řetězy a hlídán v okovech, ale [on] ta pouta trhal a býval démonem hnán na poušť.) ³⁰ Ježíš se ho tedy zeptal: “Jak se jmenuješ?” a on řekl: “Legie,” neboť do něj vstoupilo mnoho démonů. ³¹ A [ti] ho prosili, aby jim nepřikazoval odejít do propasti. ³² Tehdy tam bylo veliké stádo vepřů pasoucích se na hoře, a [tak] ho prosili, aby jim dovolil vejít do nich. A on jim [to] dovolil. ³³ Démoni tedy vyšli z toho člověka

a vstoupili do vepřů a to stádo se rozběhlo ze srázu do jezera a utopilo se. ³⁴ Když pak ti, kdo [je] pásli, uviděli, co se stalo, utekli a cestou [to] vyprávěli ve městě i na venkově. ³⁵ [Lidé] tedy vyšli, aby viděli, co se stalo. Když přišli k Ježíši a našli toho člověka, ze kterého vyšli démoni, jak sedí u Ježíšových nohou oblečen apři zdravém rozumu, dostali strach. ³⁶ Ti, kteří to viděli, jim pak vyprávěli, jak byl ten, který měl demony, zachráněn. ³⁷ Všichni ti lidé z gadarenského kraje ho tedy prosili, aby od nich odešel, neboť byli sevřeni velikým strachem. Nastoupil tedy do lodi a vrátil se [zpět]. ³⁸ Tenmuž, ze kterého vyšli démoni, ho ale prosil, aby [mohl] být s ním. Ježíš ho však propustil se slovy: ³⁹ “Vrať se domů a vypravuj, jak veliké věci pro tebe udělal Bůh.” On tedy odešel a rozhlašoval po celém městě, jak veliké věci pro něj Ježíš udělal. ⁴⁰ Když se pak Ježíš vrátil, stalo se, že ho přivítal zástup [lidí], neboť ho všichni očekávali. ⁴¹ A vtom přišel muž jménem Jairus a ten byl představený synagogy. Padl Ježíši k nohám a prosil ho, aby vešel do jeho domu, ⁴² neboť měl jedinou dceru, asi dvanáctiletou, a ta umírala. A tak šel a tiskly ho davy. ⁴³ A [jedna] žena, která už dvanáct let trpěla krvácením a vynaložila všechno své živobytí na lékaře a žádný ji nemohl uzdravit, ⁴⁴ přistoupila zezadu, dotkla se cípu jeho roucha a její krvácení ihned přestalo. ⁴⁵ Ježíš tedy řekl: “Kdo se mě dotkl?” A když [to] všichni popírali, řekl Petr a ti, kdo byli s ním: “Mistře, davy se na tebe tisknou a tlačí a [ty] říkáš: ‘Kdo se mě dotkl?’ ” ⁴⁶ Ježíš ale řekl: “Někdo se mě dotkl, neboť jsem poznal, že ze mě vyšla moc.” ⁴⁷ A když ta žena poznala, že se

neutajila, s rozechvěním přistoupila, padlapřed ním [na zem a] přede všemi lidmi mu pověděla, proč se ho dotkla a jak byla hned uzdravena. ⁴⁸ A on jí řekl: “Bud’ dobré mysli, dcero, tvá víra tě uzdravila. Jdi v pokoji.” ⁴⁹ A když ještě mluvil, přišel někdo z [domu] představeného synagogy se slovy: “Tvá dcera umřela. Neobtěžuj mistra.” ⁵⁰ Když [to] však Ježíš uslyšel, odpověděl mu: “Neboj se, jenom věř a bude zachráněna.” ⁵¹ Když pak vešel do toho domu, nenechal se sebou vejít nikoho kromě Petra, Jakuba a Jana a otce a matky té dívky. ⁵² Všichni nad ní plakali a kvíleli, ale on řekl: “Neplačte. Neumřela, ale spí.” ⁵³ A [tak] se mu vysmívali, neboť věděli, že umřela. ⁵⁴ Ale on všechny vyhnal, vzal ji za ruku a zvolal: “Dívenko, vstaň!” ⁵⁵ Tehdy se její duch navrátil a [ona] hned vstala. Nařídil tedy, ať jí dají najíst. ⁵⁶ A její rodiče užasli. On jim však přikázal, aby nikomu neříkali, co se stalo.

9

¹ Tehdy svolal svých dvanáct učedníků, dal jim sílu a moc nad všemi démony, a aby uzdravovali nemoci, ² a poslal je, aby kázali Boží království a uzdravovali nemocné. ³ Řekl jim také: “Nic si na tu cestu neberte: ani hůl, ani mošnu, ani chléb, ani stříbro, ani nemívejte po dvou košilích. ⁴ Do kteréhokoli domu vejdete, tam zůstaňte a odtud vycházejte. ⁵ A kdekoli by vás nepřijali, vyjděte z toho města a setřeste i prach ze svých nohou na svědectví proti nim.” ⁶ A tak vyšli a chodili po [okolních] vesnicích. Kázali evangelium a všude uzdravovali. ⁷ Tehdy o všech věcech, které se skrze něj dály,

uslyšel tetrarcha Herodes a byl bezradný, protože někteří říkali, že Jan vstal z mrtvých,⁸ někteří zase, že se zjevil Eliáš, a jiní, že vstal jeden z dávných proroků.⁹ Herodes tedy řekl: “Jana jsem s’tal. Ale kdo je tento, o kterém slyším takové věci?” A toužil ho vidět.¹⁰ Potom se apoštolové vrátili a vyprávěli mu, co všechno udělali. Tehdy je vzal s sebou a odešel do ústraní na pusté místo u města zvaného Betsaida.¹¹ Ale když se [to] zástupy dozvěděly, šly za ním. A on je přijal a mluvil k nim o Božím království a ty, kdo potřebovali uzdravení, uzdravoval.¹² Den se však začal chýlit [k večeru]. Dvanáct [učedníků] tedy přistoupilo a řekli mu: “Propusť ten zástup, ať se rozejdou do okolních vesnic a statků, přenocují [tam] a najdou si stravu, protože zde jsme na pustém místě.”¹³ On jim však řekl: “Vy jim dejte najíst.” Ale oni řekli: “Nemáme víc než pět chlebů a dvě ryby. Ledaže bychom snad šli a nakoupili jídlo pro všechen tento lid.”¹⁴ (Bylo [tam] totiž kolem pěti tisíc mužů.) Řekl tedy svým učedníkům: “Posaďte je ve skupinách po padesáti.”¹⁵ A tak to udělali a všechny posadili.¹⁶ Tehdy vzal těch pět chlebů a dvě ryby, vzhledl k nebi, požehnal je, nalámal a dával svým učedníkům, aby je předkládali zástupu.¹⁷ A tak se všichni najedli a byli nasyceni. Potom se sebralo dvanáct košů nalámaných kousků, které jim zbyly.¹⁸ Když se pak o samotě modlil a učedníci byli s ním, stalo se, že se jich zeptal: “Za koho mne mají zástupy?”¹⁹ Oni odpověděli: “[Někteří] za Jana Křtitele, jiní za Eliáše a jiní [říkají], že vstal jeden z dávných proroků.”²⁰ Ale on jim řekl: “A za koho mne máte

vy?” A Petr mu odpověděl: “Za Božího Krista!”
²¹ On je tedy přísně napomenul, aby to nikomu neříkali, ²² a řekl: “Syn člověka musí mnoho vytrpět a být zavržen staršími, velekněžími i zákoníky, být zabit a třetího dne vstát [z] mrtvých.” ²³ Potom [jim] všem říkal: “Chce-li někdo přijít za mnou, ať se zřekne sám sebe a bere svůj kříž každý den a následuje mne. ²⁴ Kdokoli by si totiž chtěl zachránit duši, ztratí ji, ale kdokoli by ztratil svou duši pro mne, ten ji zachrání. ²⁵ Vždyť co je platno člověku, kdyby získal celý svět, ale sám sebe ztratil nebo sám sobě uškodil? ²⁶ Kdokoli by se totiž styděl za mne a za má slova, za toho se bude stydět Syn člověka, až přijde ve své slávě a [ve slávě] Otce a svatých andělů. ²⁷ Ale říkám vám po pravdě: Jsou někteří z těch, kdo tu stojí, kteří rozhodně nezakusí smrt, dokud nespatří Boží království.” ²⁸ Asi osm dní po těchto slovech se stalo, [že] k sobě vzal Petra, Jakuba a Jana a vystoupil na horu, aby se modlil. ²⁹ A když se modlil, změnil se vzhled jeho tváře a jeho oděv zbělel a rozzářil se. ³⁰ A hle, mluvili s ním dva muži. Byli to Mojžíš a Eliáš, ³¹ kteří se ukázali ve slávě a mluvili o jeho odchodu, který se měl naplnit v Jeruzalémě. ³² Ale Petr a ti, kteří byli s ním, byli obtěžkáni spánkem. Když se však probudili, uviděli jeho slávu a ty dva muže, jak stojí s ním. ³³ A když se od něho vzdalovali, stalo se, [že] Petr řekl Ježíši: “Mistře, to je dobře, že jsme zde. Udělejme tedy tři stánky - jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi!” [Ale] nevěděl, co říká. ³⁴ A zatímco to říkal, objevil se oblak a zastínil je. A když vcházel do toho oblaku, dostali strach. ³⁵ Z

toho oblaku pak vyšel hlas, který řekl: “Totó je můj milovaný Syn. Toho poslouchajte.” ³⁶ A když ten hlas zazněl, zůstal [tam] jenom Ježíš. A oni mlčeli a v těch dnech nikomu neoznámili nic [z toho], co viděli. ³⁷ Když pak druhý den sestoupili z hory, stalo se, [že] se s ním setkal veliký zástup. ³⁸ A hle, [jeden] muž ze zástupu zvolal: “Mistře, prosím tě, pohlédni na mého syna. Vždyť je [to] můj jediný!” ³⁹ A hle, napadá ho duch a náhle křičí. Zmítá jím, takže sliní, a když ho trápí, těžko od něj odchází. ⁴⁰ Poprosil jsem tedy tvé učedníky, aby toho [ducha] vyhnali, ale nemohli!” ⁴¹ Ježíš však odpověděl: “nevěřící a zvrácené pokolení, jak dlouho budu s vámi a budu vás snášet? Přiveď svého syna sem.” ⁴² A jak přicházel, ten démon ho porazil a začal [jím] zmítat. Ježíš tomu nečistému duchu pohrozil, uzdravil chlapce a vrátil ho jeho otcí. ⁴³ Všichni tedy žasli nad Boží velkolepostí. Když se ale všichni divili všemu, co Ježíš udělal, řekl svým učedníkům: ⁴⁴ “Vy uložte tato slova do svých uší, neboť Syn člověka bude vydán do lidských rukou.” ⁴⁵ Oni však to slovo nechápali a bylo před nimi skryto, aby mu neporozuměli. A báli se ho na to slovo zeptat. ⁴⁶ Tehdy mezi nimi vyvstala otázka, kdo z nich je největší. ⁴⁷ Když ale Ježíš viděl myšlení jejich srdce, vzal dítě, postavil je vedle sebe ⁴⁸ a řekl jim: “Kdokoli by přijal toto dítě v mém jménu, přijímá mne, a kdokoli by přijal mne, přijímá Toho, který mě poslal. Neboť kdo je mezi vámi všemi nejmenší, ten bude veliký.” ⁴⁹ Jan tedy odpověděl: “Mistře, viděli jsme někoho, jak ve tvém jménu vymítá demony, a bránili jsme mu, protože

nechodí s námi.” ⁵⁰ Ale Ježíš mu řekl: “Nebráňte [mu]. Vždyť kdo není proti nám, je s námi.” ⁵¹ Když se pak naplňovaly dny, aby byl vzat vzhůru, stalo se, [že] upřel svou tvář k cestě do Jeruzaléma. ⁵² Poslal tedy před sebou posly a [ti] šli a vstoupili do samařské vesnice, aby pro něj [vše] připravili. ⁵³ Ale [tam] ho nepřijali, protože jeho tvář byla [obrácena] k cestě do Jeruzaléma. ⁵⁴ Když [to] tedy viděli jeho učedníci Jakub a Jan, řekli: “Pane, chceš, ať řekneme ohni, aby sestoupil z nebe a pohltil je, jako [to] udělal i Eliáš?” ⁵⁵ Ale on se obrátil a pokáral je slovy: “Vy nevíte, jakého jste ducha. ⁵⁶ Neboť Syn člověka nepřišel lidské duše zahubit, ale spasit.” Šli tedy do jiné vesnice. ⁵⁷ A když šli, stalo se, že mu někdo na cestě řekl: “Pane, budu tě následovat, kamkoli půjdeš.” ⁵⁸ Ježíš mu tedy řekl: “Lišky mají doupata a nebeští ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by složil hlavu.” ⁵⁹ Tehdy řekl jinému: “Pojď za mnou.” Ale on řekl: “Pane, dovol mi nejdřív odejít a pochovat svého otce.” ⁶⁰ Ježíš mu však řekl: “Nech mrtvé, ať pochovávají své mrtvé, ale ty jdi a kaž Boží království!” ⁶¹ A ještě jiný [mu] řekl: “Půjdu za tebou, Pane, ale nejdříve mi dovol, ať se rozloučím s těmi, kdo jsou v mém domě. ⁶² Ale Ježíš mu řekl: “Nikdo, kdo položí ruku na pluh a ohlíží se zpátky, není způsobilý pro Boží království.”

10

¹ Potom Pán určil i jiných sedmdesát a poslal je před svou tvář po dvou do každého města i místa, kam měl sám přijít. ² Řekl jim tedy: “Žeň [je] jistě

veliká, ale dělníků málo. Proto prostě Pána žně, ať vypudí dělníky na svou žně. ³ Jděte. Hle, já vás posílám jako berany mezi vlky. ⁴ Nenoste měšec, ani mošnu, ani obuv a s nikým se po cestě nezdravte. ⁵ Do kterékoli domácnosti vejdete, nejdříve řekněte: ‘Pokoj tomuto domu.’ ⁶ A bude-li tam syn pokoje, váš pokoj spočine na něm; a pokud ne, navrátí se k vám. ⁷ V tom domě zůstávejte a jezte a pijte, co mají, neboť dělník je hoden své mzdy. Nepřecházejte z domu do domu. ⁸ Když pak vejdete do kteréhokoli města a přijmou vás, jezte, co vám nabídnou. ⁹ A uzdravujte v tom [městě] nemocné a říkejte jim: ‘Boží království se přiblížilo k vám.’ ¹⁰ Jestliže ale přijdete do nějakého města a nepřijmou vás, vyjděte na jeho ulice a řekněte: ¹¹ ‘I ten prach z vašeho města, který na nás ulpěl, vytrásáme [na] vás. Avšak to vezte, že se k vám přiblížilo Boží království.’ ¹² A říkám vám, že v onen den bude lehčeji Sodomě než tomu městu.” ¹³ “Běda tobě, Korozaím, běda tobě, Betsaido! Vždyť kdyby se zázraky, které se dějí u vás, staly v Týru a Sidonu, dávno by seděli v pytlovině a popelu a činili pokání. ¹⁴ Týru a Sidonu však bude na soudu lehčeji než vám. ¹⁵ A ty, Kafarnaum, které jsi až k nebi vyvýšeno, až do pekla budeš svrženo. ¹⁶ Kdo slyší vás, slyší mne, a kdo vás odmítá, odmítá mne. Kdo pak odmítá mne, odmítá Toho, který mě poslal.” ¹⁷ Potom se s radostí vrátilo těch sedmdesát a říkali: “Pane, i démoni se nám poddávají ve tvém jménu!” ¹⁸ Tehdy jim řekl: “Viděl jsem Satana spadnout z nebe jako blesk. ¹⁹ Hle, dávám vám moc šlapat na hady a štíry i na veškerou sílu

nepřítele a vůbec nic vám neublíží. ²⁰ Neradujte se však z toho, že se vám poddávají duchové, ale spíše se radujte, že vaše jména jsou zapsána v nebesích.” ²¹ V tu chvíli se Ježíš rozveselil v Duchu a řekl: “Chválím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je nemluvňatům. Jistě, Otče, neboť tak se ti zalíbilo. ²² Všechno je mi dáno od mého Otce a nikdo neví, kdo je Syn, jedině Otec, a kdo je Otec, jedině Syn a ten, komu by [ho] Syn chtěl zjevit.” ²³ A když se obrátil k učedníkům, řekl jim samotným: “Blaze očím, které vidí, co [vy] vidíte. ²⁴ Říkám vám totiž, že mnozí proroci a králové chtěli spatřit, co vy vidíte, ale neviděli, a slyšet, co slyšíte, ale neslyšeli.” ²⁵ A hle, jeden učený v Zákoně vstal a zkoušel ho slovy: “Mistře, co mám udělat, abych se stal dědicem věčného života?” ²⁶ On mu řekl: “Co je napsáno v Zákoně? Jak tam čteš?” ²⁷ A on odpověděl: “Budeš milovat Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, ze vší své síly a celou svou myslí a svého bližního jako sám sebe.” ²⁸ Ježíš mu tedy řekl: “Správně jsi odpověděl. Dělej to a budeš žít.” ²⁹ Ale on se chtěl sám ospravedlnit, a [tak] řekl Ježíši: “A kdo je můj bližní?” ³⁰ Ježíš [mu] odpověděl: “Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a padl mezi lupiče. Ti ho oloupili a zranili, potom odešli a nechali [ho] polomrtvého. ³¹ A náhodou šel tou cestou jeden kněz, a když ho spatřil, přešel [kolem] po protější straně. ³² Podobně i levita, když přišel na to místo a spatřil [ho], přešel po protější straně. ³³ Přišel k němu ale [také] jeden Samaritán, který [tudy]

cestoval, a když ho spatřil, byl pohnut soucitem. ³⁴ Přistoupil, obvázal jeho rány a nalil [na něj] olej a víno. Pak ho položil na své zvíře, dovezl ho do hostince a postaral se o něj. ³⁵ Když pak druhý den odcházel, vytáhl dva denáry, dal [je] hostinskému a řekl mu: ‘Postarej se o něj, a cokoli bys vynaložil navíc, [to] ti zaplatím, až se vrátím.’ ³⁶ Kdo z těch tří se ti tedy zdá být bližním toho, který upadl mezi lupiče?” ³⁷ A on řekl: “Ten, který mu prokázal milosrdenství.” Ježíš mu tedy řekl: “Jdi a jednej tak i ty.” ³⁸ A když šli, stalo se, že vešel do jedné vesnice a jistá žena jménem Marta ho přijala do svého domu. ³⁹ Ta měla sestru jménem Marie, která si sedla u Ježíšových nohou a poslouchala jeho slova. ⁴⁰ Ale Marta byla zaneprázdněna množstvím služby. Ta přistoupila a řekla: “Pane, tebe nezajímá, že mě má sestra nechala sloužit samotnou? Proto jí řekni, ať mi pomůže.” ⁴¹ Ježíš jí tedy odpověděl: “Marto, Marto, staráš se a trápíš se mnoha věcmi. ⁴² [Jen] jedno je však potřeba. A Marie si vybrala dobrou část, která jí nebude odňata.”

11

¹ A stalo se, že se na jednom místě modlil, a když přestal, řekl mu jeden z jeho učedníků: “Pane, nauč nás modlit se, tak jako Jan vyučoval své učedníky.” ² Řekl jim tedy: “Když se modlíte, říkejte: Otče náš, který jsi v nebesích, ať se posvětí tvé jméno! Ať přijde tvé království! Ať se stane tvoje vůle jako v nebi, [tak] i na zemi. ³ Náš denní chléb nám dávej každý den. ⁴ A odpusť nám naše hříchy; neboť i my odpouštíme každému, kdo se provinuje proti

nám. A neuved' nás do pokušení, ale vysvobod' nás od zlého.” ⁵ Tehdy jim řekl: “Někdo z vás bude mít přítele, půjde k němu o půlnoci a řekne mu: ‘Příteli, půjče mi tři chleby, ⁶ protože ke mně přišel z cesty můj přítel a nemám, co bych mu nabídl.’ ⁷ A on mu zevnitř odpoví: ‘Neobtěžuj mě! Dveře jsou už zavřené a mé děti jsou se mnou v posteli. Nemohu vstát a dát ti [to].’ ⁸ Říkám vám: i kdyby nevstal a nedal mu [to], protože je jeho přítel, kvůli jeho neodbytnosti se přece zvedne a dá mu, cokoli potřebuje.” ⁹ “A tak vám říkám: Proste a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlučte a bude vám otevřeno. ¹⁰ Neboť každý, kdo prosí, dostává a kdo hledá, nalézá a tomu, kdo tluče, bude otevřeno. ¹¹ Který z vás, otců, podá svému synu kámen, když ho prosí o chléb? Anebo o rybu - podá mu snad místo ryby hada? ¹² Anebo když poprosí o vejce, podá mu snad štíra? ¹³ Jestliže tedy vy, kteří jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím více [váš] nebeský Otec dá Ducha Svatého těm, kdo ho prosí?” ¹⁴ A [Ježíš] vymítal démona a ten byl němý. Když pak démon vyšel, stalo se, že ten němý promluvil. A zástupy se divily. ¹⁵ Někteří z nich ale řekli: “Vymítá demony skrze Belzebula, knížete démonů.” ¹⁶ Jiní ho zase pokoušeli [tím], [že] od něj chtěli znamení z nebe. ¹⁷ On ale znal jejich myšlenky a řekl jim: “Každé království rozdělené [samo] proti sobě pustne a dům [rozdělený] proti domu padá. ¹⁸ Je-li tedy i Satan rozdělen [sám] proti sobě, jak jeho království obstojí? Říkáte přece, že vymítám demony skrze Belzebula. ¹⁹ A pokud já vymítám demony Belzebulem, kým [je] vymítají

vaši synové? Oni proto budou vašimi soudci.
²⁰ Vymítám-li však démony Božím prstem, jistě k vám přišlo Boží království. ²¹ Když silný ozbrojenec hlídá svůj palác, jeho majetek je v klidu. ²² Ale když na [něj] přijde [někdo] silnější než on a přemůže ho, vezme mu všechnu výzbroj, na kterou spoléhal, a jeho kořisti rozdělí. ²³ Kdo není se mnou, je proti mně, a kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje.”
²⁴ “Když nečistý duch vyjde z člověka, chodí po suchých místech a hledá odpočinek. A když [ho] nenajde, říká: ‘Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.’ ²⁵ A když přijde, nalezne [ho] vymetený a ozdobený. ²⁶ Tehdy jde a přibere sedm jiných duchů, horších, než [je] sám. Pak vejdou [dovnitř] a bydlí tam a poslední věci toho člověka jsou horší než první.” ²⁷ A když to říkal, stalo se, že jedna žena ze zástupu pozdvihla hlas a řekla mu: “Blaze lůnu, které tě nosilo, a prsům, které jsi sál!” ²⁸ Ale on řekl: “Spíše blaze těm, kdo slyší Boží slovo a dodržují je.” ²⁹ A když se [k němu] scházely zástupy, začal říkat: “Toto pokolení je zlé. Vyhledává znamení, ale [žádné] znamení mu nebude dáno, kromě znamení proroka Jonáše. ³⁰ Neboť jako se Jonáš stal znamením pro Ninivské, tak bude i Syn člověka [znaméním] pro toto pokolení. ³¹ Královna jihu povstane na soudu s muži tohoto pokolení a odsoudí je, neboť přijela z kraje světa, aby slyšela Šalomounovu moudrost, a hle, zde [je] více než Šalomoun. ³² Muži [z] Ninive povstanou na soudu s tímto pokolením a odsoudí je, neboť po Jonášově kázání činili pokání, a hle, zde [je] více než Jonáš.” ³³ “Nikdo, když rozsvítí lampu,

nestaví [ji] do skryše ani pod nádobu, ale na stojan, aby ti, kdo vcházejí, viděli světlo. ³⁴ Lampou těla je oko. Pokud je tedy tvé oko prosté, je jasné i celé tvé tělo. Jakmile je však zlé, [je] i tvé tělo temné. ³⁵ Dej tedy pozor, aby světlo, které je v tobě, nebylo tmou. ³⁶ Když pak [bude] celé tvé tělo jasné a nebude mít žádnou temnou část, bude celé [tak] jasné, jako když tě lampa ozařuje svým jasnem.” ³⁷ A když mluvil, prosil ho jeden farizeus, aby u něho poobědval. Vešel tedy a posadil se [za stůl]. ³⁸ A když [to] ten farizeus uviděl, podivil se, že se před obědem nejdříve neumyl. ³⁹ Pán mu tedy řekl: “Vy farizeové teď čistíte pohár a mísu zvenčí, ale vaše nitro je plné zlodějství a ničemnosti. ⁴⁰ Blázni! Zdali Ten, který stvořil vnějšek, nestvořil také vnitřek? ⁴¹ Raději tedy dávejte jako milosrdný dar to, co [máte] uvnitř, a hle, všechno vám bude čisté. ⁴² Ale běda vám farizeům, že odevzdáváte desátky z máty a z routy a z každé byliny, ale pomíjíte právo a Boží lásku. Tyto věci [jste] měli dělat a tamty neopomíjet. ⁴³ Běda vám farizeům, neboť milujete čestná sedadla na shromážděních a zdravení na tržištích. ⁴⁴ Běda vám, zákoníci a farizeové, [vy] pokrytci, neboť jste jako nezřetelné hroby - lidé po nich chodí, ani [to] nevědí.” ⁴⁵ Jeden z učeníých v Zákoně mu tedy odpověděl: “Mistře, když takhle mluvíš, haníš i nás.” ⁴⁶ Ale on řekl: “I vám učeníým v Zákoně běda, neboť zatěžujete lidi neúnosnými břemeny a sami se těch břemen nedotýkáte ani jedním prstem. ⁴⁷ Běda vám, protože stavíte hroby proroků, které vaši otcové zabili, ⁴⁸ a tak dosvědčujete a schvalujete skutky svých otců.

Oni je totiž zabili a vy jim stavíte hroby. ⁴⁹ Proto také Boží moudrost řekla: ‘Pošlu k nim proroky a apoštoly a z těch [některé] zabijí a [jiné] budou pronásledovat,’ ⁵⁰ aby od tohoto pokolení byla vyžádána krev všech proroků prolitá od založení světa, ⁵¹ od Ábelovy krve až po krev Zachariáše, který zahynul mezi oltářem a chrámem. Ano, říkám vám, [že] bude vyžádána od tohoto pokolení. ⁵² Běda vám učeným v Zákoně, neboť jste vzali klíč poznání! Sami jste nevešli a těm, kdo vcházel, jste zabránili.” ⁵³ A když jim to řekl, začali na něj zákoníci a farizeové prudce dotírat a nutili ho mluvit o mnoha věcech. ⁵⁴ Dělali mu nástrahy a snažili se ho chytit za slovo, aby ho mohli obžalovat.

12

¹ A když se mezitím sešly desetitisíce lidí, takže šlapali jedni po druhých, začal [Ježíš] říkat svým učedníkům: “Především se varujte kvasu farizeů, což je pokrytectví. ² Není totiž nic skrytého, co nebude zjeveno, ani [nic] tajného, co nebude poznáno. ³ To, co jste říkali ve tmě, tedy bude slyšet na světle, a co jste ve [svých] pokojích šeptali do ucha, se bude kázat ze střech.” ⁴ “Ale vám, svým přátelům, říkám: Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo a potom nemají, co by udělali víc. ⁵ Ukážu vám však, koho se máte bát: Bojte se Toho, který když zabije, má moc uvrhnout do pekla. Ano, říkám vám, Toho se bojte. ⁶ Neprodává se snad pět vrabců za dva haléře? A jediný z nich není před Bohem zapomenut. ⁷ Vám jsou však spočítány i všechny vlasy na hlavě! Proto se nebojte. Jste dražší než

mnoho vrabců.” ⁸ “Říkám vám tedy: Kdokoli mne vyzná před lidmi, toho i Syn člověka vyzná před Božími anděly. ⁹ Kdo mne ale před lidmi zapře, bude zapřen před Božími anděly. ¹⁰ A každému, kdo řekne slovo proti Synu člověka, bude odpuštěno, ale tomu, kdo by se rouhal Duchu Svatému, odpuštěno nebude. ¹¹ Když vás pak povedou do shromáždění a před vrchnosti a vlády, nestarejte se, co a jak máte odpovídat a co říkat, ¹² protože Duch Svatý vás v tu chvíli naučí, co máte říci.” ¹³ Někdo ze zástupu mu řekl: “Mistře, řekni mému bratru, ať se se mnou rozdělí o dědictví!” ¹⁴ On mu však řekl: “Člověče, kdo mě nad vámi ustanovil soudcem nebo děličem?” ¹⁵ Řekl jim tedy: “Dejte pozor a varujte se lakomství; neboť život člověka nespočívá v hojnosti jeho majetku.” ¹⁶ Tehdy jim řekl podobenství: “Pole jednoho bohatého člověka přineslo hojnou úrodu. ¹⁷ Přemýšlel tedy a říkal si: ‘Co budu dělat? Vždyť nemám, kam bych shromáždil svou úrodu!’ ¹⁸ Potom řekl: ‘Udělám toto: Zbořím své stodoly a postavím větší a tam shromáždím všechnu svou úrodu i své zboží. ¹⁹ A své duši řeknu: Duše, máš mnoho zboží uloženého na mnoho let. Odpočívej, jez, pij, vesel se!’ ²⁰ Ale Bůh mu řekl: ‘Blázne, tuto noc od tebe vyžádají tvou duši a čím bude to, co jsi připravil?’ ²¹ Tak [je to s každým], kdo si hromadí poklady a není bohatý v Bohu.” ²² Tehdy řekl svým učedníkům: “Proto vám říkám, nemějte starost o svůj život, co byste jedli, ani o tělo, co byste si oblékali. ²³ Život je víc než pokrm a tělo [víc] než oděv. ²⁴ Pohleďte na havrany, že nesejí ani nesklízejí a nemají spíže ani stodoly,

ale Bůh je živí. Čím větší cenu máte vy než ptáci!
²⁵ Kdo z vás může [pečlivým] staráním přidat ke své výšce jediný loket? ²⁶ Když tedy nezmůžete ani [to] nejmenší, proč se staráte o to ostatní? ²⁷ Pohled'te na lilie, jak rostou. Nepracují ani nepředou, ale říkám vám, že ani Šalomoun ve vší své slávě nebyl oblečen jako jedna z nich. ²⁸ Jestliže tedy Bůh takto obléká trávu, která je dnes na louce a zítra bude hozena do pece, čím spíše vás, vy malověrní?!
²⁹ Nehleďte tedy, co byste jedli nebo co byste pili, ani se [tím] nezneklidňujte. ³⁰ Všechny tyto věci totiž vyhledávají národy tohoto světa, ale váš Otec ví, že je potřebujete. ³¹ Hleďte raději Boží království a všechny tyto věci vám budou přidány. ³² Neboj se, maličké stádo, neboť vašemu Otci se zalíbilo dát vám království. ³³ Prodávějte svůj majetek a dávejte milosrdné dary. Udělejte si měšce, které nestárnou, nehynoucí poklad v nebi, kam zloděj nepřichází a [kde] mol neničí. ³⁴ Vždyť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce.” ³⁵ “Vaše bedra ať jsou přepásaná a [vaše] lampy ať hoří. ³⁶ A vy buďte jako lidé očekávající svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu otevřeli hned, jakmile přijde a zatluče. ³⁷ Blaze těm služebníkům, které pán při [svém] příchodu zastihne bdící. Amen, říkám vám, že se přepáše, posadí je [za stůl,] přistoupí a bude jim sloužit. ³⁸ A přijde-li během druhé nebo třetí hlídky a zastihne [je] tak, blaze těm služebníkům. ³⁹ Vězte však, že kdyby hospodář věděl, ve kterou hodinu má přijít zloděj, bděl by a nedovolil by [mu] prokopat se do jeho domu. ⁴⁰ Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka

přijde v hodinu, o které netušíte.” ⁴¹ Tehdy mu Petr řekl: “Pane, říkáš to podobenství [jenom] nám, nebo také všem?” ⁴² A Pán řekl: “Kdo je tedy ten věrný a moudrý správce, kterého pán ustanoví nad svým služebnictvem, aby [jim] v patřičný čas dával vyměřený pokrm? ⁴³ Blaze tomu služebníku, kterého jeho pán při příchodu zastihne, že tak jedná. ⁴⁴ V pravdě vám říkám, že ho ustanoví nad vším svým majetkem. ⁴⁵ Kdyby si však ten služebník v srdci řekl: ‘Můj pán mešká [se svým] příchodem’ a začal by bít služebníky a služebné a jíst, pít a opíjet se, ⁴⁶ [tehdy] přijde pán toho služebníka v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou nezná, a oddělí ho a určí mu díl s nevěrnými. ⁴⁷ A ten služebník, který znal vůli svého pána, ale nepřipravil [se] a nejednal podle jeho vůle, bude hodně bit. ⁴⁸ Ale ten, který [ji] neznal a udělal trestuhodné věci, bude bit méně. Vždyť komukoli je hodně dáno, od toho bude hodně vyžádáno; a komu svěřili hodně, od toho vyžádají více.” ⁴⁹ “Přišel jsem na zem pustit oheň a co si přeji, [než] aby už hořel?! ⁵⁰ Mám se ale křtít křtem a jak je mi úzko, dokud se nevykoná! ⁵¹ Myslíte si, že jsem přišel přinést na zem pokoj? Říkám vám, ne [pokoj], ale rozdělení. ⁵² Neboť od nynějška jich bude pět rozděleno v jednom domě: tři proti dvěma a dva proti třem. ⁵³ Otec bude rozdělen proti synu a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchýně proti své snaze a snacha proti své tchýni.” ⁵⁴ Zástupům také řekl: “Když spatříte oblak, jak vychází od západu, hned říkáte: ‘Přichází liják,’ a je [to] tak. ⁵⁵ Když pak vane jižní vítr, říkáte: ‘Bude horko,’ a bývá. ⁵⁶ Pokrytci!

Umíte rozpoznat vzhled země i nebe; jak to, že tedy nepoznáváte tento čas?” ⁵⁷ “A proč ani sami od sebe nerozsuzujete, co [je] spravedlivé? ⁵⁸ Když tedy jdeš se svým odpůrcem k vrchnosti, snaž se s ním cestou vypořádat. Jinak tě potáhne k soudci a soudce tě vydá biřici a biřic tě vsadí do vězení. ⁵⁹ Říkám ti: Rozhodně odtamtud nevyjdeš, dokud nevrátíš i ten poslední halěr.”

13

¹ V tu dobu byli přítomni někteří, kteří mu vyprávěli o Galilejcích, jejichž krev Pilát smísil s jejich obětmi. ² Ježíš jim tedy odpověděl: “Myslíte si, že tito Galilejci byli větší hříšníci než všichni [ostatní] Galilejci, že se jim to stalo? ³ Říkám vám, [že] ne. A nebudete-li činit pokání, zahynete podobně všichni. ⁴ Anebo těch osmnáct, na které spadla věž v Siloe a zabila je - myslíte si, že byli větší viníci než všichni lidé bydlící v Jeruzalémě? ⁵ Říkám vám, [že] ne. A nebudete-li činit pokání, zahynete podobně všichni.” ⁶ Vyprávěl tedy toto podobenství: “Jeden [člověk] měl na své vinici zasazený fíkový strom. Přišel pak na něm hledat ovoce, ale nenašel. ⁷ Řekl tedy vinaři: ‘Hle, tři roky přicházím a hledám na tomto fíkovníku ovoce, ale nenalézám. Poraz ho. Proč má kazit i tu zem?’ ⁸ Ale on mu odpověděl: ‘Pane, nech ho ještě tento rok, až ho okopám a pohnojím, ⁹ ponese-li snad ovoce. A pokud ne, porazíš ho potom.’ ” ¹⁰ V sobotu pak učil v jedné synagoze. ¹¹ A hle, byla [tam] žena, která měla osmnáct let ducha nemoci a byla sehnutá a nijak

se nemohla narovnat. ¹² Když ji Ježíš spatřil, zavolal [ji] k [sobě a] řekl jí: “Ženo, jsi zproštěna své nemoci.” ¹³ Vložil na ni ruce a [ona] se hned narovнала a oslavovala Boha. ¹⁴ Představený synagogy však [na to] odpověděl s hněvem, protože Ježíš uzdravoval v sobotní den, a řekl zástupu: “Je šest dní, ve kterých se má pracovat. V nich tedy přicházejte a nechte se uzdravovat, a ne v den soboty!” ¹⁵ Ale Pán mu odpověděl: “Pokrytče! Neodvazuje každý z vás v sobotu svého vola nebo osla od žlabu a nevodí [ho] napájet? ¹⁶ A tato [žena], dcera Abrahamova, kterou Satan [držel] svázanou - hle, [už] osmnáct let - neměla být rozvázána z toho pouta v sobotní den?” ¹⁷ Když to řekl, všichni jeho protivníci byli zahanbeni, ale všechen zástup se radoval ze všech těch slavných [skutků], které dělal. ¹⁸ Tehdy řekl: “Čemu je podobné Boží království a k čemu ho přirovnám? ¹⁹ Je podobné zrnku hořčice, které člověk vzal a hodil do své zahrady; a [ono] vyrostlo a stalo se velikým stromem a nebeští ptáci se uhníždili v jeho větvích.” ²⁰ A znovu řekl: “K čemu přirovnám Boží království? ²¹ Je podobné kvasu, který žena vzala a zadělala ve třech měřicích mouky, až všechno zkvasilo.” ²² A tak procházel města a vesnice a učil, konaje cestu do Jeruzaléma. ²³ Někdo mu řekl: “Pane, [je] málo těch, kteří budou spaseni?” On jim však řekl: ²⁴ “Snažte se vejít těsnou branou, neboť vám říkám, [že] mnozí se budou pokoušet vejít, ale nebudou moci. ²⁵ Když hospodář vstane a zavře dveře, tehdy začnete stát venku, tlouci na dveře a říkat: ‘Pane, Pane, otevři nám,’ a [on] vám odpoví: ‘Neznám vás, [nevím,] odkud jste.’” ²⁶ Tehdy začnete

říkat: ‘Jedli jsme a pili před tebou a učil jsi na našich ulicích!’ ²⁷ A [on] řekne: ‘Říkám vám, [že] vás neznám a [nevím,] odkud jste. Odejděte ode mne, všichni, kdo konáte nepravost!’ ²⁸ Bude tam pláč a skřípění zubů, až spatříte Abrahama, Izáka a Jákoba a všechny proroky v Božím království, ale [sami] sebe vyhnane ven. ²⁹ A přijdou od východu i [od] západu a od severu i [od] jihu a budou stolovat v Božím království. ³⁰ A hle, jsou poslední, kteří budou první, a jsou první, kteří budou poslední.” ³¹ V ten den přistoupili někteří farizeové a říkali mu: “Odejdi a běž odsud, protože Herodes tě chce zabít.” ³² Řekl jim tedy: “Jděte a řekněte té lišce: Hle, vymítám demony a uzdravuji dnes i zítra a třetího [dne] dokonám. ³³ Dnes, zítra i pozítří však musím být na cestě; protože není možné, aby prorok zahynul mimo Jeruzalém.” ³⁴ “Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou k tobě posíláni! Kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, jako slepice [shromažďuje] svá kuřata pod křídla, ale nechtěli jste. ³⁵ Hle, váš dům se vám zanechává pustý. Ale říkám vám jistě, že mě už neuvidíte, dokud nepřijde [čas], kdy řeknete: ‘Požehnaný, který přichází v Pánově jménu!’ ”

14

¹ Stalo se pak, [že] v sobotu vešel do domu jednoho [z] předních farizeů, aby jedl chléb, a oni ho sledovali. ² A náhle byl před ním nějaký vodnatelný člověk. ³ Ježíš tedy těm učným v Zákoně a farizeům odpověděl: “Smí se v sobotu uzdravovat?” ⁴ Ale oni mlčeli. A tak ho vzal, uzdravil

a propustil. ⁵ Potom jim odpověděl: “Kdo z vás v sobotní den ihned nevytáhne [svého] osla nebo vola, když mu spadne do studny?” ⁶ A nemohli mu na to odpovědět. ⁷ Když pak pozoroval, jak si vybírají přední místa, pověděl pozvaným podobenství. Řekl jim: ⁸ “Kdybys byl někým pozván na svatbu, nesedej si na přední místo, aby [tam] snad nebyl pozván [někdo] váženější než ty. ⁹ Ten, který pozval tebe i jeho, by pak přišel a řekl ti: ‘Uvolni mu místo.’ A tehdy bys s hanbou zaujal poslední místo. ¹⁰ Když jsi tedy pozván, jdi a posad’ se na posledním místě, aby ten, který tě pozval, přišel a řekl ti: ‘Příteli, pojď výš.’ Tehdy budeš mít před svými spoluhodovníky chválu. ¹¹ Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.” ¹² Tehdy řekl také tomu, který ho pozval: “Když pořádáš oběd nebo večeři, nezvi své přátele ani své bratry ani své příbuzné ani bohaté sousedy, aby snad zase oni nepozvali tebe a měl bys odplatu. ¹³ Ale když pořádáš hostinu, zvi chudé, chromé, zmrzačené a slepé ¹⁴ a budeš požehnaný. Nemají totiž, [čím] by ti odplatili, ale bude ti odplaceno při vzkříšení spravedlivých.” ¹⁵ Když to uslyšel jeden ze spoluhodovníků, řekl mu: “Blaze tomu, kdo bude jíst chléb v Božím království.” ¹⁶ On mu však řekl: “Jeden člověk vystrojil velikou večeři a pozval mnoho [hostů]. ¹⁷ V čas večeře pak poslal svého služebníka, aby řekl pozvaným: ‘Pojďte, neboť všechno už je připraveno.’ ¹⁸ Všichni se ale jednomyslně začali vymlouvat. První mu řekl: ‘Koupil jsem pole a musím se na ně jít podívat. Prosím tě, omluv mne.’ ¹⁹ Druhý

řekl: ‘Koupil jsem pět párů volů a jdu je vyzkoušet. Prosím tě, omluv mne.’ ²⁰ A jiný řekl: ‘Oženil jsem se, a proto nemohu přijít.’ ²¹ Když se pak ten služebník vrátil, oznámil ty věci svému pánu. Tehdy se hospodář rozhněval a řekl svému služebníkovi: ‘Vyjdi rychle do ulic a uliček města a přiveď sem chudé, chromé, zmrzačené a slepé.’ ²² A služebník řekl: ‘Pane, stalo se, jak jsi přikázal, a ještě je místo.’ ²³ Pán tedy řekl služebníkovi: ‘Vyjdi na cesty a [mezi] ploty a přinut’ [lidi] přijít, ať se můj dům naplní.’ ²⁴ Říkám vám totiž, že nikdo z těch mužů, kteří byli pozváni, neokusí mou večeři.’ ” ²⁵ Sly s ním veliké zástupy a [on] se obrátil a řekl jim: ²⁶ “Jde-li někdo ke mně a nemá v nenávisti svého otce i matku i ženu i děti i bratry i sestry a dokonce i svou vlastní duši, nemůže být mým učedníkem. ²⁷ A kdokoli nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem. ²⁸ Neboť kdo z vás, když chce postavit věž, si nejdříve nesedne a nespočítá náklad, má-li [na] to, aby [ji] dokončil? ²⁹ Aby snad, když by položil základ a nemohl [stavbu] dokončit, nezačali se mu posmívat všichni, kteří by [to] viděli, ³⁰ se slovy: ‘Tento člověk začal stavět a nemohl [to] dokončit.’ ³¹ Anebo - který král si cestou do boje proti jinému králi nejdříve nesedne, [aby] se poradil, může-li se s deseti tisíci utkat s tím, který proti němu táhne s dvaceti tisíci? ³² Jinak totiž k němu pošle poselstvo, když bude ještě daleko, a bude se ptát na podmínky míru. ³³ Tak tedy žádný z vás, kdo se nerozloučí se vším, co má, nemůže být mým učedníkem. ³⁴ Sůl [je] dobrá. Jestliže však sůl ztratí svou chuť, čím bude osolena? ³⁵ Nehodí se

do země ani do hnoje; vyhazují ji ven. Kdo má uši k slyšení, ať slyší.”

15

¹ Všichni celníci i hříšníci tedy přicházeli blíž k němu, aby ho slyšeli. ² Farizeové a zákoníci však reptali a říkali: “Tento přijímá hříšníky a jí s nimi!” ³ Pověděl jim tedy toto podobenství. Řekl: ⁴ “Kdo z vás, má-li sto ovcí a ztratil by jednu z nich, nezanechá těch devadesát devět na poušti a nejde za tou ztracenou, dokud ji nenajde? ⁵ A když [ji] najde, s radostí [ji] vezme na ramena, ⁶ a až přijde domů, svolá přátele a sousedy a řekne jim: ‘Radujte se se mnou, neboť jsem našel svou ovci, která byla ztracená.’ ⁷ Říkám vám, že tak bude v nebi [větší] radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.” ⁸ “A která žena, když má deset mincí a jednu minci ztratí, nerozsvítí lampu, nevymetá dům a pečlivě nehledá, dokud [ji] nenajde? ⁹ A když [ji] najde, svolá přítelkyně a sousedky se slovy: ‘Radujte se se mnou, neboť jsem našla minci, kterou jsem ztratila.’ ¹⁰ Říkám vám, [že] tak je radost před Božími anděly nad jedním hříšníkem, který činí pokání.” ¹¹ Tehdy řekl: “Jeden člověk měl dva syny, ¹² z nichž mladší řekl otci: ‘Otče, dej mi díl majetku, který [mi] patří.’ A tak jim rozdělil [své] jmění. ¹³ Když pak ten mladší syn po nemnoha dnech všechno shromáždil, odešel do daleké země a tam svůj majetek promrhal prostopášným životem. ¹⁴ Když všechno utratil, nastal v té zemi veliký hlad a on

začal trpět nouzí. ¹⁵ Šel tedy a přichytil se jednoho občana té země a [ten] ho poslal na svá pole, aby pásł vepře. ¹⁶ Tehdy toužil nasytit své břicho lusky, které žrali vepři, ale nikdo mu nedával [ani to]. ¹⁷ Když však přišel k sobě, řekl: ‘Kolik nádeníků mého otce má hojnost chleba, a já umírám hladu!’ ¹⁸ Vstanu, půjdu ke svému otci a řeknu mu: ‘Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou!’ ¹⁹ Nejsem už hoden být nazýván tvým synem. Udělej mě jedním ze svých nádeníků.’ ²⁰ A tak vstal a šel ke svému otci. A když byl ještě velmi daleko, jeho otec ho spatřil a pohnut soucitem přiběhl, padl mu kolem krku a políbil ho. ²¹ Ale syn mu řekl: ‘Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou a nejsem už hoden být nazýván tvým synem.’ ²² Otec však řekl svým služebníkům: ‘Přineste to první roucho a oblečte ho a dejte mu prsten na ruku a obuv na nohy. ²³ A přiveďte to tučné tele a zabijte [ho]. Jezme a veselme se, ²⁴ neboť tento můj syn byl mrtev, a ožil; byl ztracen, a je nalezen.’ A začali se veselit. ²⁵ Jeho starší syn však byl na poli, a když přicházel a přiblížil se k domu, uslyšel hudbu a tanec. ²⁶ Zavolal tedy jednoho ze služebníků a ptal se, co to má být. ²⁷ A ten mu řekl: ‘Tvůj bratr přišel a tvůj otec zabil tučné tele, že ho dostal zpět zdravého.’ ²⁸ Ale [on] se rozhněval a nechtěl jít dovnitř. Jeho otec tedy vyšel a prosil ho. ²⁹ On však otci odpověděl: ‘Pohled’, tolik let ti sloužím a nikdy jsem nepřestoupil [jediný] tvůj příkaz, ale nikdy jsi mi nedal [ani] kůzle, abych se poveselil se svými přáteli. ³⁰ Ale když přišel tento tvůj syn, který prožral tvé jmění s nevěstkami, zabil jsi mu

tučné tele!’ ³¹ A on mu řekl: ‘Synu, ty jsi vždycky se mnou a všechny mé věci jsou tvé. ³² Ale veselit se a radovat bylo potřeba, neboť tento tvůj bratr byl mrtev a ožil; byl ztracen a je nalezen.’ ”

16

¹ Svým učedníkům pak řekl: “Byl jeden bohatý člověk, který měl správce; a ten byl před ním obviněn, že mrhá jeho majetkem. ² Zavolal ho tedy a řekl mu: ‘Co to o tobě slyším? Slož účty ze svého správcovství, neboť už nemůžeš být správcem.’ ³ Správce si tedy řekl: ‘Co budu dělat, když mi můj pán bere správcovství? Kopat nemohu, žebrat se stydím. ⁴ Vím, co udělám - aby mě [lidé], až budu zbaven správcovství, přijali do svých domů!’ ⁵ Zavolal tedy každého jednotlivého dlužníka svého pána a prvnímu řekl: ‘Kolik dlužíš mému pánu?’ ⁶ A on řekl: ‘Sto sudů oleje.’ Řekl mu tedy: ‘Vezmi svůj úpis, rychle si sedni a napiš padesát.’ ⁷ Potom řekl druhému: ‘A kolik dlužíš ty?’ A on řekl: ‘Sto měr pšenice.’ Řekl mu tedy: ‘Vezmi svůj úpis a napiš osmdesát.’ ⁸ A ten pán pochválil toho nepoctivého správce, že jednal rozumně. Synové tohoto světa jsou totiž ve svém pokolení rozumnější než synové světla. ⁹ A já vám říkám: Udělejte si přátele nepravým mamonem, aby vás, až skonáte, přijali do věčných příbytků. ¹⁰ Kdo [je] věrný v nejmenším, je věrný i ve velkém. A kdo [je] nepoctivý v nejmenším, je nepoctivý i ve velkém. ¹¹ Když jste tedy nebyli věrní v nepoctivém mamonu, kdo vám svěří pravé [bohatství]? ¹² A když jste nebyli věrní v cizím, kdo vám dá to, co [je] vaše? ¹³ Žádný sluha

nemůže sloužit dvěma pánům. Bud' totiž bude jednoho nenávidět a druhého milovat, nebo se [toho] jednoho bude držet a tím druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu." ¹⁴ Ale to všechno slyšeli i farizeové, kteří byli milovníci peněz, a vysmívali se mu. ¹⁵ Řekl jim tedy: "Vy ze sebe před lidmi děláte spravedlivé, ale Bůh zná vaše srdce. Neboť co [je] u lidí vznešené, je v Božích očích ohavnost. ¹⁶ Zákon a Proroci až do Jana; od té doby se káže Boží království a každý se do něj násilně tlačí. ¹⁷ Snadněji však pomine nebe i země, než aby padla jediná čárka ze Zákona. ¹⁸ Každý, kdo propustí svou manželku a bere si jinou, cizoloží, a kdo si bere tu, kterou muž propustil, cizoloží." ¹⁹ "Byl jeden bohatý člověk, oblékal se do purpuru a kmentu a každého dne se skvěle veselil. ²⁰ A byl jeden žebrák, jménem Lazar, který ležel u jeho vrat plný vředů ²¹ a toužil být nasycen drobty, které padaly ze stolu toho boháče. Dokonce i psi přicházeli a lízali mu vředy. ²² Stalo se pak, že ten žebrák zemřel a andělé ho odnesli do Abrahamova náručí. A boháč zemřel také a byl pohřben. ²³ Potom v pekle pozvedl své oči, když byl v mukách, a spatřil zdálky Abrahama a Lazara v jeho náručí. ²⁴ Tehdy ten [boháč] zvolal: 'Otče Abrahamo, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať smočí konec svého prstu ve vodě a ochladí můj jazyk, protože trpím v tomto plameni!' ²⁵ Abraham však řekl: 'Synu, vzpomeň si, že ty sis ve svém životě vzal své dobré a podobně Lazar zlé. On je tedy teď potěšován, ale ty jsi trápen. ²⁶ A kromě toho všeho je mezi námi a vámi ustanovena veliká propast, aby

ti, kdo chtějí překročit odsud k vám nebo se dostat odtamtud k nám, nemohli.’ ²⁷ A [on] řekl: ‘Prosím tě tedy, otče, abys ho poslal do domu mého otce, ²⁸ neboť mám pět bratrů. Ať jim svědčí, aby i oni nepřišli do tohoto místa muk!’ ²⁹ Abraham mu řekl: ‘Mají Mojžíše a Proroky. Ať poslechnou je.’ ³⁰ A on řekl: ‘Ne, otče Abrahame; ale kdyby k nim šel někdo z mrtvých, budou činit pokání.’ ³¹ On mu ale řekl: ‘Když neposlouchají Mojžíše a Proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.’ ”

17

¹ Tehdy řekl učedníkům: “Není možné, aby pohoršení nepřišla, ale běda [tomu], skrze koho přicházejí. ² Bylo by pro něj lepší, kdyby mu na krk pověsili mlýnský kámen a hodili ho do moře, než aby svedl jednoho z těchto maličkých. ³ Dávejte na sebe pozor. Kdyby však proti tobě zhřešil tvůj bratr, pokárej ho, a bude-li toho litovat, odpusť mu. ⁴ A kdyby proti tobě zhřešil sedmkrát za den a sedmkrát za den by se k tobě obrátil se slovy: ‘Je mi to líto,’ odpustíš mu.” ⁵ Tehdy řekli apoštolové Pánu: “Přidej nám víry.” ⁶ Ale Pán řekl: “Kdybyste měli víru jako hořčičné zrnko, řekli byste této moruši: ‘Vykořeň se a přesad’ se do moře!’ a poslechla by vás.” ⁷ “A kdo z vás, kdo má služebníka, který oře nebo pase, řekne mu, hned když se vrátí z pole: ‘Pojď a posad’ se za stůl’? ⁸ Neřekne mu snad spíše: ‘Připrav mi večeři, přepásej se a obsluhuj mě, dokud se nenajím a nenapiji, a potom budeš jíst a pít ty’? ⁹ Děkuje snad tomu služebníku, že udělal to, co mu bylo nařízeno? Nezdá se mi. ¹⁰ Tak i vy,

když uděláte všechno, co je vám nařízeno, říkejte: ‘Jsme neužiteční služebníci. Udělali jsme, co jsme byli povinni udělat.’ ” ¹¹ Stalo se pak, že cestou do Jeruzaléma procházel Samařím a Galilejí. ¹² A když vcházel do jedné vesnice, setkala se s ním deset malomocných mužů. Ti zůstali stát opodál, ¹³ pozdvihli hlas a řekli: “Ježíši, mistře, smiluj se nad námi!” ¹⁴ A když [je] spatřil, řekl jim: “Jděte a ukažte se kněžím.” A když šli, stalo se, [že] byli očištěni. ¹⁵ Když pak jeden z nich uviděl, že je uzdraven, vrátil se a hlasitě oslavoval Boha. ¹⁶ Padl na tvář k jeho nohám a děkoval mu. A byl to Samaritán. ¹⁷ Ježíš pak odpověděl: “Nebylo jich očištěno deset? Kde [je] tedy těch devět? ¹⁸ Nenašel se [z nich nikdo], aby se vrátil a dal Bohu slávu, jedině tento cizinec?” ¹⁹ A řekl mu: “Vstaň a jdi. Tvá víra tě uzdravila.” ²⁰ Když se ho pak farizeové zeptali, kdy přijde Boží království, odpověděl jim a řekl: “Boží království nepřijde viditelně. ²¹ Neřeknou: ‘Hle, [je] zde’ anebo ‘Hle, [je] tam.’ Pohled’te přece, Boží království je mezi vámi.” ²² Učedníkům pak řekl: “Přijdou dny, kdy zatoužíte uvidět jeden ze dnů Syna člověka, ale neuvidíte. ²³ Tehdy vám řeknou: ‘Hle, [je] zde’ anebo ‘Hle, [je] tam.’ Neodcházejte ani [je] nenásledujte, ²⁴ neboť jako blesk, který se zablýskne z jedné [krajiny] pod nebem, září až do druhé [krajiny] pod nebem, tak bude i Syn člověka ve svém dni. ²⁵ Nejdříve ale musí mnoho vytrpět a být tímto pokolením zavržen. ²⁶ A jak bylo za dnů Noéma, tak bude i za dnů Syna člověka: ²⁷ Jedli, pili, ženili se a vdávaly se až do toho dne, kdy Noé vešel do archy; a přišla potopa a všechny zahubila.

²⁸ Také podobně, jako bylo za dnů Lota: Jedli, pili, kupovali, prodávali, sázeli, stavěli; ²⁹ ale toho dne, kdy Lot vyšel ze Sodomy, přšel z nebe oheň se sírou a všechny zahubil. ³⁰ Právě tak bude v ten den, kdy se zjeví Syn člověka. ³¹ Kdo bude v ten den na střeše a jeho věci v domě, ať nesestupuje, aby je pobral, a podobně, kdo na poli, ať se nevrací zpět. ³² Pamatujte na Lotovu ženu. ³³ Kdokoli by si chtěl zachránit duši, [ten] ji ztratí, a kdokoli by ji ztratil, [ten] ji obživí. ³⁴ Říkám vám: v tu noc budou dva na jednom loži; jeden bude vzat a druhý zanechán. ³⁵ Dvě budou spolu mlít; jedna bude vzata a druhá zanechána. ³⁶ Dva budou na poli; jeden bude vzat a druhý zanechán.” ³⁷ Odpověděli mu: “Kde, Pane?” Ale on jim řekl: “Kde [bude] tělo, tam se shromáždí orli.”

18

¹ Vyprávěl jim také potobenství, jak [je] potřeba stále se modlit a nepolevovat. ² Řekl: “V jednom městě byl jeden soudce, který se nebál Boha a člověka si nevážil. ³ A v tom městě byla vdova. [Ta] k němu chodila a říkala: ‘Zjednej mi právo proti mému odpůrci.’ ⁴ [On] ale dlouho nechtěl. Potom si však řekl: ‘Nebojím se sice Boha, a člověka si nevážím, ⁵ ale proto, že mi tato vdova nedává pokoj, zjednám jí právo, aby [snad] nakonec nepřišla a neztloukla mě.’ ” ⁶ Pán tedy řekl: “Slyšte, co říká ten nespravedlivý soudce! ⁷ A Bůh snad nezjedná právo svým vyvoleným, kteří k němu volají dnem i nocí? A bude jim otálet [pomoci]? ⁸ Říkám vám, že jim zjedná právo

rychle. Ale až Syn člověka přijde, nalezne na zemi víru?” ⁹ Některým, kteří spoléhali na sebe, že jsou spravedliví, a ostatními pohrdali, pak řekl i toto podobenství: ¹⁰ “Dva lidé vstupovali do chrámu, aby se modlili; jeden [byl] farizeus a druhý celník. ¹¹ Farizeus se postavil a takto se sám pro sebe modlil: ‘Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, rváči, nespravedliví, cizoložníci, nebo i jako tento celník. ¹² Postím se dvakrát do týdne, desátky dávám ze všeho, co vlastním...’ ¹³ Celník však stál opodál a nechtěl ani oči k nebi pozvednout, ale bil se do prsou slovy: ‘Bože, buď milostivý ke mně hříšnému!’ ¹⁴ Říkám vám, [že] tento [muž] odešel do svého domu ospravedlněn spíše než tamten. Každý, kdo se povyšuje, totiž bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.” ¹⁵ Přinášeli tedy k němu i novorozence, aby se jich dotýkal. Když [to] však uviděli učedníci, přísně je napomínali. ¹⁶ Ježíš je ale zavolal a řekl: “Nechte děti přicházet ke mně a nebraňte jim, neboť takovým patří Boží království. ¹⁷ Amen, říkám vám, [že] kdokoli nepřijme Boží království jako dítě, nikdy do něho nevejde.” ¹⁸ Tehdy se ho jeden přední [muž] zeptal: “Dobrý mistře, co mám udělat, abych se stal dědicem věčného života?” ¹⁹ Ale Ježíš mu řekl: “Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý, jen jediný - Bůh. ²⁰ Příkázání znáš: abys nezcizoložil, nezabil, neukradl, nevydal falešné svědectví; cti svého otce i svou matku.” ²¹ A on řekl: “To všechno jsem dodržoval od malička.” ²² Když to pak Ježíš uslyšel, řekl mu: “Chybí ti ještě jedno. Všechno, co máš, prodej a rozdej chudým a budeš mít poklad v nebi.

A pojď, následuj mne.” ²³ Ale on, když to uslyšel, velice se zarmoutil. Byl totiž nesmírně bohatý. ²⁴ Když tedy Ježíš uviděl, jak se velice zarmoutil, řekl: “Jak nesnadno vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství! ²⁵ Je totiž snadnější, aby velbloud prošel uchem jehly, než aby boháč vešel do Božího království.” ²⁶ A ti, kdo [to] slyšeli, řekli: “Kdo tedy může být spasen?” ²⁷ On však řekl: “Co [je] u lidí nemožné, je možné u Boha.” ²⁸ Petr tedy řekl: “Pohled’, my jsme všechno opustili a šli jsme za tebou.” ²⁹ A on jim řekl: “Amen, říkám vám, [že] není nikdo, kdo opustil dům nebo rodiče nebo bratry nebo ženu nebo děti kvůli Božímu království, ³⁰ aby nepřijal v tomto čase mnohem více a v nadcházejícím věku věčný život.” ³¹ Tehdy vzal k sobě těch dvanáct a řekl jim: “Hle, jdeme vzhůru do Jeruzaléma a [tam] se Synu člověka naplní všechno, co je napsáno skrze proroky. ³² Neboť bude vydán pohanům a bude zesměšněn, pohaněn a poplíván. ³³ Zbičují ho a zabijí, ale třetího dne vstane [z mrtvých].” ³⁴ Oni však nic z toho nepochopili. To slovo bylo před nimi skryto a nerozuměli, co bylo řečeno. ³⁵ Když se pak blížil k Jerichu, stalo se, [že] jeden slepec seděl u cesty a žebrol. ³⁶ Když uslyšel procházející zástup, ptal se, co se to děje. ³⁷ Oznamili mu tedy, že tudy jde Ježíš Nazaretský. ³⁸ A [on] zvolal: “Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!” ³⁹ Ti, kdo šli před [Ježíšem], ho tedy napomínali, ať mlčí, ale on křičel ještě více: “Synu Davidův, smiluj se nade mnou!” ⁴⁰ Ježíš se tedy zastavil a prikázal, ať ho k němu přivedou. A když se přiblížil, zeptal se ho: ⁴¹ “Co chceš, abych pro tebe

udělal?” On tedy řekl: “Pane, ať vidím!” ⁴² Tehdy mu Ježíš řekl: “Prohlédni. Tvá víra tě uzdravila.” ⁴³ A on ihned prohlédl a šel za ním a oslavoval Boha. A všechen lid, když [to] uviděl, vzdal chválu Bohu.

19

¹ Potom vešel do Jericha a procházel [jím]. ² A hle, [byl tam] muž jménem Zacheus. Ten byl vrchním celníkem a byl bohatý ³ a toužil uvidět, kdo je Ježíš, ale nemohl kvůli zástupu, protože byl malé postavy. ⁴ A [tak] běžel napřed a vylezl na planý fíkovník, aby ho uviděl, neboť tudy měl procházet. ⁵ Když pak Ježíš přišel k tomu místu, vzhlédl, spatřil ho a řekl mu: “Zachee, pospěš si a pojď dolů, neboť dnes musím zůstat ve tvém domě.” ⁶ A [tak] rychle slezl a radostně ho přijal. ⁷ A všichni, kdo [to] viděli, reptali a říkali: “Vešel jako host k hříšníkovi!” ⁸ Zacheus se pak postavil a řekl Pánu: “Pohled’, polovinu svého majetku dávám chudým, Pane, a jestliže jsem někoho v něčem podvedl, vracím [to] čtyřnásobně.” ⁹ Tehdy mu Ježíš řekl: “Dnes do tohoto domu přišlo spasení, protože i on je syn Abrahamův. ¹⁰ Syn člověka přece přišel, aby hledal a spasil to, co zahynulo.” ¹¹ A když to poslouchali, řekl [jim] další podobenství, protože byl blízko Jeruzaléma a oni si mysleli, že Boží království se má zjevit hned. ¹² Řekl tedy: “Jeden urozený člověk odešel do daleké země, aby se ujal království a [zase] se vrátil. ¹³ [Předtím] ale zavolal svých deset služebníků, dal jim deset hřiven a řekl jim: ‘Podnikejte, dokud nepřijdu.’ ¹⁴ Jeho poddaní ho

ale nenáviděli a poslali za ním poselstvo se slovy: 'Nechceme, aby tento nad námi kraloval!' ¹⁵ Když se pak ujal království, vrátil se; a stalo se, [že] si nechal zavolat ty služebníky, kterým dal peníze, aby zjistil, kolik kdo vydělal. ¹⁶ Přišel tedy první a řekl: 'Pane, tvá hřivna vynesla deset hřiven.' ¹⁷ On mu odpověděl: 'Výborně, [můj] dobrý služebníku. Protože jsi byl věrný v nejmenším, měj moc nad deseti městy.' ¹⁸ Potom přišel druhý a řekl: 'Pane, tvá hřivna vydělala pět hřiven.' ¹⁹ A tomu řekl: 'Také ty buď nad pěti městy.' ²⁰ Potom přišel jiný a řekl: 'Pohled', Pane, tvá hřivna, kterou jsem měl uloženou v šátku. ²¹ Báł jsem se tě totiž, neboť jsi přísný člověk. Vybíráš, co jsi neuložil, a sklízíš, co jsi nezasel.' ²² A tomu řekl: 'Soudím tě z tvých [vlastních] úst, zlý služebníku. Věděl jsi, že jsem přísný člověk, [že] vybírám, co jsem neuložil, a sklízím, co jsem nezasel. ²³ Proč jsi tedy nedal mé peníze na stůl [směnárníkům], abych si je, až přijdu, vybral [i] s úroky?' ²⁴ Tehdy řekl těm, kdo tam stáli: 'Vezměte mu tu hřivnu a dejte [ji] tomu, který má deset hřiven.' ²⁵ A oni mu řekli: 'Pane, má deset hřiven.' ²⁶ 'Říkám vám totiž, že každému, kdo má, bude dáno, ale tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co má. ²⁷ Ty mé nepřátele, kteří nechtěli, abych nadmikaloval, pakpřived'te semapobijtepřede mnou.' " ²⁸ A když to pověděl, šel napřed cestou vzhůru k Jeruzalému. ²⁹ Když se pak přiblížil k Betfagé a k Betanii u hory zvané Olivetská, stalo se, [že] poslal dva ze svých učedníků ³⁰ se slovy: "Jděte do té vesnice naproti [vám]. Až do ní budete vcházet, najdete přivázané oslátko, na kterém ještě

nikdo z lidí neseděl. Odvažte ho a přiveďte. ³¹ A kdyby se vás někdo ptal, proč [ho] odvazujete, odpovíte mu takto: ‘Pán ho potřebuje.’” ³² Když tedy ti, kteří byli posláni, odešli, našli [vše] tak, jak jim řekl. ³³ Když pak to oslátko odvazovali, řekli jim jeho páni: “Proč odvazujete to oslátko?” ³⁴ Oni tedy řekli: “Pán ho potřebuje” ³⁵ A přivedli ho k Ježíši. Přehodili přes oslátko své pláště a Ježíše posadili na [ně]. ³⁶ A jak jel, prostírali své pláště na cestu. ³⁷ Když se pak už blížil k tomu místu, kde se schází z Olivetské hory, začalo celé množství učedníků hlasitě a radostně chválit Boha za všechny zázraky, které spatřili. ³⁸ Říkali: “Požehnaný král, který přichází v Pánově jménu! Pokoj na nebi a sláva na výsostech!” ³⁹ Někteří z farizeů ze zástupu mu tedy řekli: “Mistře, napomeň své učedníky!” ⁴⁰ On jim však odpověděl: “Říkám vám, kdyby tito měli mlčet, křičelo by kamení!” ⁴¹ Když se pak přiblížil a spatřil město, rozplakal se nad ním. ⁴² Řekl: “[”] kdybys i ty poznalo aspoň v tento svůj den, co [by] ti [přineslo] pokoj! Ted’ je [to ale] před tvýma očima skryto. ⁴³ Přijdou na tebe dny, [kdy] tě tví nepřátelé obklíčí valem a oblehnou tě. Sevřou tě ze všech stran ⁴⁴ a srovnají tě se zemí, i tvé syny v tobě; a nenechají v tobě kámen na kameni, protože jsi nepoznalo čas svého navštívení.” ⁴⁵ Když potom vešel do chrámu, začal vyhánět ty, kdo v něm prodávali a kupovali ⁴⁶ a říkal jim: “Je napsáno: ‘Můj dům je domem modlitby,’ ale vy jste z něj udělali ‘doupě lupičů!’” ⁴⁷ A každý den učil v chrámu. Velekněží, zákoníci a přední [muži] z lidu pak hledali, jak ho zahubit, ⁴⁸ ale nenacházeli [nic], co by mohli udělat. Všechn

lid mu totiž visel [na rtech a] naslouchal.

20

¹ Jednoho z těch dnů, když učil lid v chrámu a kázal evangelium, se pak stalo, že přišli velekněží a zákoníci se staršími ² a řekli mu: “Pověz nám, jakou mocí děláš tyto věci? A kdo ti tu moc dal?” ³ On jim však odpověděl: “Já se vás také zeptám na jednu věc. Povězte mi: ⁴ Byl Janův křest z nebe, nebo z lidí?” ⁵ Rozvažovali tedy [o tom] mezi sebou a říkali: “Kdybychom řekli, [že] z nebe, řekne [nám]: ‘Proč jste mu tedy neuvěřili?’” ⁶ Ale když řekneme, [že] z lidí, všechen lid nás ukamenuje, protože jsou přesvědčeni, že Jan je prorok.” ⁷ A [tak] odpověděli, že nevědí, odkud [byl]. ⁸ A Ježíš jim řekl: “Ani já vám [tedy] neřeknu, jakou mocí dělám tyto věci.” ⁹ Tehdy začal lidu vyprávět toto podobenství: “Jeden člověk vysadil vinici, pronajal ji vinařům a na dlouhou dobu odcestoval. ¹⁰ V příslušný čas pak poslal k těm vinařům služebníka, aby mu dali [díl] z úrody vinice. Ti vinaři ho však zbili a poslali pryč s prázdnou. ¹¹ Poslal tedy ještě jiného služebníka. Ale oni zbili a zohavili i toho a poslali [ho] pryč s prázdnou. ¹² Poslal tedy třetího, ale oni i toho zranili a vyhnali ven. ¹³ Tehdy pán té vinice řekl: ‘Co udělám? Pošlu svého milovaného syna. Snad když uvidí jeho, budou [ho] mít ve vážnosti.’” ¹⁴ Když ho ale vinaři uviděli, domlouvali se mezi sebou a říkali: ‘Tohle je dědic. Pojdme, zabijme ho, aby to dědictví bylo naše.’” ¹⁵ Pak ho vyhodili z vinice ven a zabili. Co jim tedy udělá pán té vinice? ¹⁶ Přejde a zahubí ty vinaře a vinici dá jiným.” A když [to] uslyšeli, řekli: “To snad ne!”

¹⁷ On na ně ale pohlédl a řekl: “Co tedy znamená to, co je napsáno: ‘Kámen, který stavitelé zavrhlí, se stal hlavním [kamenem] klenby’?” ¹⁸ Každý, kdo padne na ten kámen, bude roztrášen, a na koho by padl, toho rozdrtí na prach.” ¹⁹ Velekněží a zákoníci se ho v tu chvíli chtěli zmocnit, ale zalekli se lidu. Poznali totiž, že to podobenství řekl o nich. ²⁰ Sledovali [ho] tedy a poslali špehy, kteří se vydávali za spravedlivé, aby ho chytli za slovo a potom vydali vrchnosti a moci vladaře. ²¹ A [ti] se ho zeptali: “Mistře, víme, že správně mluvíš i učíš a nikomu nestraníš, ale pravdivě učíš Boží cestě. ²² Je správné, abychom dávali císaři daň, nebo ne?” ²³ [Ježíš] ale poznal jejich chytráctví a řekl jim: “Proč mě pokoušíte? ²⁴ Ukažte mi denár. Čí má obraz a nápis?” Odpověděli: “Císařův.” ²⁵ A on jim řekl: “Dejte tedy to, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu.” ²⁶ A [tak] ho nemohli před lidmi chytit za slovo a v údivu nad jeho odpovědí zmlkli. ²⁷ Tehdy [k němu] přišli někteří ze saduceů (kteří popírají, že je vzkříšení) a zeptali se ho: ²⁸ “Mistře, Mojžíš nám napsal: ‘Kdyby zemřel něčí bratr, který měl manželku, a zemřel by bezdětný, ať si tu ženu vezme jeho bratr a vzbudí svému bratru potomka.’ ²⁹ Bylo tedy sedm bratrů. První se oženil a zemřel bezdětný. ³⁰ A [tak] si tu ženu vzal druhý a [i] ten zemřel bezdětný. ³¹ Potom si ji vzal třetí a stejně tak i [všech] sedm; nezanechali děti a zemřeli. ³² Poslední ze všech pak zemřela i ta žena. ³³ Kterého z nich tedy bude manželkou při vzkříšení? Vždyť ji mělo za manželku [všech] sedm!” ³⁴ Ježíš jim však odpověděl: “Synové tohoto věku se

žení a vdávají. ³⁵ Ale ti, kteří jsou hodni dosáhnout onoho věku a vzkříšení z mrtvých, se nebudou ženit ani vdávat. ³⁶ Nebudou už totiž ani moci zemřít, neboť jsou rovni andělům. A jsou synové Boží, poněvadž jsou synové vzkříšení. ³⁷ A že mrtví vstávají, ukázal i Mojžíš u toho keře, když Pána nazývá Bohem Abrahama, Bohem Izáka a Bohem Jákoba. ³⁸ Bůh není [Bohem] mrtvých, ale živých, neboť jemu jsou živi všichni.” ³⁹ Někteří ze zákoníků tedy odpověděli: “Mistře, [to] jsi řekl dobře.” ⁴⁰ A už se ho neodvažovali na nic ptát. ⁴¹ Potom jim řekl: “Jak mohou říkat, že Kristus je Davidův syn? ⁴² Sám David říká v knize Žalmů: ‘Pán řekl mému Pánu: Sed’ po mé pravici, ⁴³ dokud nepoložím tvé nepřátele za podnož tvých nohou.’ ⁴⁴ David ho tedy nazývá Pánem. Jak [to] potom může být jeho syn?” ⁴⁵ A když všechen lid naslouchal, řekl svým učedníkům: ⁴⁶ “Varujte se zákoníků, kteří se chtějí procházet ve [slavnostních] pláštích a mají rádi zdravení na tržištích a přední sedadla ve shromážděních a čestná místa při večerích, ⁴⁷ kteří vyjídají domy vdov a předstírají dlouhé modlitby. Ti dostanou těžší rozsudek.”

21

¹ A když vzhlédl, spatřil bohaté, jak házejí své dary do pokladnice. ² Tehdy spatřil také jednu chudou vdovu, jak tam hází dva haléřky, ³ a řekl: “Vpravdě vám říkám, že tato chudá vdova dala ze všech nejvíce. ⁴ Všichni totiž dávali dary Bohu ze svého nadbytku, ale tato [žena] dala ze svého nedostatku všechno živobytí, které měla.” ⁵ A když někteří říkali o chrámu, jak je ozdoben pěkným

kamením a obětními dary, řekl: ⁶“Přijdou dny, kdy [z] toho, na co se díváte, nebude ponechán kámen na kameni: [všechno] bude zbořeno.” ⁷ Zeptali se ho tedy: “Mistře, kdy to bude? A jaké [bude] znamení [času], kdy se to má stát?” ⁸ On pak řekl: “Dejte pozor, abyste nebyli svedeni. Mnozí totiž přijdou pod mým jménem a budou říkat: ‘Já jsem [Kristus]’ a ‘Čas se přiblížil.’ Nechoďte tedy za nimi. ⁹ Kdybyste pak uslyšeli o válkách a nepokojích, neděste se; neboť se to musí nejdříve dát, ale konec nebude hned.” ¹⁰ Tehdy jim řekl: “Povstane národ proti národu a království proti království. ¹¹ Na [různých] místech budou veliká zemětřesení, hlady a mory a budou hrůzy a veliká znamení z nebe. ¹² Ale před tím vším na vás vztáhnou ruce a budou [vás] pronásledovat. Budou [vás] vydávat do shromáždění a vězení a kvůli mému jménu vás povedou před krále a vládce. ¹³ Ale [to] se vám obrátí ve svědectví. ¹⁴ Proto uložte ve svých srdcích, abyste si předem nerozmýšleli, jak máte odpovídat, ¹⁵ neboť já vám dám ústa i moudrost, proti které nebude moci mluvit ani obstát žádný [z] vašich protivníků. ¹⁶ Budete však zrazováni i od rodičů a bratrů, [od] příbuzných i přátel a [některé] z vás vydají na smrt. ¹⁷ A všichni vás budou kvůli mému jménu nenávidět, ¹⁸ ale ani vlas z vaší hlavy se rozhodně neztratí. ¹⁹ Svou vytrvalostí získejte své duše.” ²⁰ “Když však spatříte Jeruzalém obležený vojskem, tehdy vězte, že se přiblížilo jeho zpusťování. ²¹ Tehdy ať ti, kdo jsou v Judsku, utíkají do hor a ti uprostřed něj ať vyjdou a ti, kdo jsou na venkově, ať do něho nevcházejí. ²² Neboť to

budou dny pomsty, aby se naplnilo všechno, co je napsáno. ²³ Ale běda [bude] v těch dnech těhotným a těm, které kojí, protože na zemi bude veliká tíseň a hněv [proti] tomuto lidu. ²⁴ A budou padat ostrým meče a jako zajatci budou odvedeni mezi všechny národy a po Jeruzalému budou šlapat pohané, dokud se časy pohanů nenaplní.” ²⁵ “Tehdy budou znamení na slunci a [na] měsíci a [na] hvězdách a na zemi úzkost národů nevědoucích kam se podět před řvaním moře a vlnobitím. ²⁶ Lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přijde na svět, neboť nebeské mocnosti budou otřeseny. ²⁷ A tehdy spatří Syna člověka, jak přichází v oblaku s mocí a velikou slávou. ²⁸ A až se toto začne dít, vzpřimte se a pozvedněte hlavy, protože se blíží vaše vykoupení.” ²⁹ Tehdy jim řekl podobenství: “Pohled’te na fíkovník i na všechny stromy. ³⁰ Když vidíte, jak už pučí, sami poznáváte, že léto už je blízko. ³¹ Tak i vy, až uvidíte, jak se dějí tyto věci, vězte, že Boží království je blízko. ³² Amen, říkám vám, že toto pokolení rozhodně nepomine, než se [toto] všechno stane. ³³ Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou.” ³⁴ “Ale dávejte na sebe pozor, aby vaše srdce nebyla obtěžkána hodováním a opilstvím a staráním se o [tento] život a ten den by na vás přišel nečekaně. ³⁵ Neboť přijde jako past na všechny, kdo přebývají na povrchu celé země. ³⁶ Proto bděte a modlete se v každý čas, abyste byli hodni uniknout všemu tomu, co se má dít, a postavit se před Synem člověka.” ³⁷ A [tak] ve dne učíval v chrámu, ale v noci vycházel a zůstával na hoře zvané Olivetská. ³⁸ Za úsvitu pak k němu v

chrámu přicházel všechen lid, aby ho poslouchal.

22

¹ Blížil se tedy svátek nekvašených chlebů, zvaný Veliká noc. ² Velekněží a zákoníci tedy hledali [způsob], jakby hozabili, neboť sebáli lidu. ³ Tehdy vstoupil Satan do Jidáše příjmením Iškariotského, který byl z počtu těch dvanácti. ⁴ [Ten] odešel a smluvil se s velekněžími a s veliteli [chrámové stráže], jak by jim ho zradil. ⁵ Ti se zaradovali a domluvili se [s ním], že mu dají peníze. ⁶ Souhlasil tedy a začal hledat příležitost, aby jim ho zradil [někde] mimo zástup. ⁷ Tehdy přišel den nekvašených chlebů, ve kterém měl být zabit beránek. ⁸ Poslal tedy Petra a Jana se slovy: “Jděte a připravte nám Hod beránka, abychom pojedli.” ⁹ A oni mu řekli: “Kde chceš, ať [ho] připravíme?” ¹⁰ Řekl jim tedy: “Hled'te, až vejdete do města, potká vás člověk, který ponese džbán vody. Jděte za ním do domu, do kterého vejde, ¹¹ a řekněte hospodáři toho domu: ‘Mistr ti vzkazuje: Kde je místnost, v níž bych se svými učedníky pojedl beránka?’” ¹² On vám pak ukáže velikou horní místnost prostřenou [k jídlu]. Tam připravte [večeři]. ¹³ Když tedy odešli, našli [všechno] tak, jak jim řekl, a připravili beránka. ¹⁴ A když přišla ta chvíle, posadil se za stůl a dvanáct apoštolů s ním. ¹⁵ Tehdy jim řekl: “Toužebně jsem si přál jíst s vámi tohoto beránka předtím, než budu trpět; ¹⁶ neboť vám říkám, že už ho nebudu jíst, dokud nedojde naplnění v Božím království.” ¹⁷ A když vzal kalich, vzdal díky a řekl: “Vezměte jej a rozdělte mezi sebou; ¹⁸ neboť vám

říkám, že už nebudu pít z plodu vinného kmene, dokud nepřijde Boží království.”¹⁹ A když vzal chléb, vzdal díky, rozlomil a dal jim [ho] se slovy: “To je mé tělo, které se dává za vás. To dělejte na mou památku.”²⁰ Tak [vzal] i kalich, když bylo po večeři, a řekl: “Tento kalich [je] ta nová smlouva v mé krvi, která se prolévá za vás.”²¹ Ale pohleďte, ruka mého zrádce [je] se mnou na stole.”²² Syn člověka jde vskutku tak, jak je určeno, ale běda člověku, jímž je zrazován.”²³ A oni se začali mezi sebou dohadovat, kdo z nich že je ten, který se to chystá udělat.²⁴ Tehdy také mezi nimi nastal spor, kdo z nich se zdá být největší.²⁵ On jim však řekl: “Králové národů nad nimi panují a ti, kdo nad nimi užívají moci, jsou nazýváni dobrodinci.”²⁶ Ale vy [to] tak nedělejte. Naopak, kdo [je] mezi vámi největší, ať je jako nejmenší, a kdo [je] vůdce, jako ten, který slouží.”²⁷ Neboť kdo [je] větší - ten, který sedí, nebo ten, který slouží? Zdali ne ten, který sedí? Ale já jsem mezi vámi jako ten, který slouží.”²⁸ Vy jste se mnou zůstali v mých zkouškách²⁹ a já vám odkazuji království, jako [ho] můj Otec odkázal mně,³⁰ abyste jedli a pili za mým stolem v mém království a seděli na trůnech a soudili dvanáct pokolení Izraele.”³¹ Tehdy Pán řekl: “Šimone, Šimone, hle, Satan si vyžádal, aby vás tříbil jako pšenici.”³² Já jsem ale za tebe prosil, aby tvá víra nepřestala. A ty, až se jednou obrátíš, posiluj své bratry.”³³ A on mu řekl: “Pane, s tebou jsem připraven jít i do vězení, i na smrt!”³⁴ On však odpověděl: “Říkám ti, Petře, dnes se kohout neozve, dokud třikrát nezapřeš,

že mě znáš.” ³⁵ Tehdy jim řekl: “Když jsem vás poslal bez měšce, mošny a [bez] obuvi, měli jste snad v něčem nedostatek?” A oni řekli: “V ničem.” ³⁶ Řekl jim tedy: “Ale teď, kdo má měšec, ať si [ho] vezme, podobně i mošnu; a kdo nemá, ať prodá svůj plášť a koupí si meč. ³⁷ Říkám vám totiž, že se na mně musí splnit ještě toto Písmo: ‘Byl započten mezi zločince.’ Neboť to, co je napsáno o mně, se naplňuje.” ³⁸ Oni tedy řekli: “Pane, pohled’, zde [jsou] dva meče. “A on jim řekl: “[To] stačí.” ³⁹ Když pak vyšel [ven], šel podle [svého] zvyku na Olivetskou horu a šli za ním i jeho učedníci. ⁴⁰ A když přišel na místo, řekl jim: “Modlete se, abyste nevešli do pokušení.” ⁴¹ Sám se pak od nich vzdálil asi co by kamenem dohodil, poklekl na kolena a modlil se: ⁴² “Otče, pokud chceš, odejmi ode mne tento kalich; ať se však nestane má vůle, ale tvá!” ⁴³ Tehdy se mu ukázal anděl z nebe a posiloval ho. ⁴⁴ Modlil se tedy ve smrtelném zápase [ještě] horlivěji a jeho pot začal být jako krupěje krve stékající na zem. ⁴⁵ Když potom vstal od modlitby a přišel k učedníkům, našel je spící zármutkem. ⁴⁶ Řekl jim: “Jak to, že spíte? Vstaňte a modlete se, abyste nevešli do pokušení.” ⁴⁷ A když ještě mluvil, hle, zástup a jeden ze dvanácti, jménem Jidáš, šel před nimi a přiblížil se k Ježíši, aby ho políbil. ⁴⁸ Ježíš mu však řekl: “Jidáši, polibkem zrazuješ Syna člověka?” ⁴⁹ Když tedy ti okolo něj uviděli, k čemu se schyluje, řekli mu: “Pane, máme se bít mečem?” ⁵⁰ Jeden z nich zasáhl otroka nejvyššího kněze a usekl mu pravé ucho. ⁵¹ Ježíš však odpověděl: “Nechte už toho!” A dotkl se jeho ucha a uzdravil ho. ⁵² Tehdy

Ježíš řekl těm velekněžím a velitelům chrámové [stráže] a starším, kteří na něj přišli: “Vypravili jste se jako na zločince, s meči a holemi? ⁵³ Každý den jsem s vámi býval v chrámu a nevztáhli jste na mě ruce. Ale toto je vaše hodina a vláda temnoty.” ⁵⁴ A když ho zajali, vedli [ho a] přivedli do domu nejvyššího kněze. Petr [ho] ale zpovzdálí následoval, ⁵⁵ a když uprostřed dvora zapálili oheň a společně se posadili, seděl Petr mezi nimi. ⁵⁶ Jedna služebná si ho všimla, jak sedí u ohně, upřeně se na něj podívala a řekla: “Tenhle byl také s ním.” ⁵⁷ Ale on ho zapřel. Řekl: “Ženo, [já] ho neznám!” ⁵⁸ A když si ho po malé chvíli všiml jiný, řekl: “Ty jsi také [jeden] z nich.” Petr však řekl: “Člověče, nejsem!” ⁵⁹ Když potom uplynula asi jedna hodina, začal někdo jiný tvrdit: “Opravdu, tenhle s ním byl také! Vždyť je také Galilejec!” ⁶⁰ Petr však řekl: “Člověče, nevím, o čem mluvíš!” A vtom, když ještě mluvil, zakokrhal kohout ⁶¹ a Pán se obrátil a pohlédl na Petra. Tehdy se Petr rozpomenul na Pánovo slovo, jak mu řekl: “Dříve než se ozve kohout, třikrát mě zapřeš.” ⁶² A Petr vyšel ven a hořce se rozplakal. ⁶³ A ti muži, kteří hlídali Ježíše, se mu posmívali a tloukli [ho]. ⁶⁴ Zahalili ho a bili ho do tváře a ptali se ho: “Prorokuj! Kdo tě udeřil?” ⁶⁵ A mluvili proti němu mnoho jiného a rouhali se. ⁶⁶ Jakmile pak nastal den, sešli se starší lidu, velekněží i zákoníci a odvedli ho do své velerady ⁶⁷ se slovy: “Jestliže jsi Kristus, řekni nám [to]!” Ale on jim odpověděl: “Kdybych vám [to] řekl, stejně neuvěříte. ⁶⁸ A kdybych se vás zeptal, stejně mi neodpovíte ani [mě] nepropustíte. ⁶⁹ Od nynějška bude Syn člověka

sedět po pravici Boží moci.” ⁷⁰ Tehdy všichni řekli: “Takže ty jsi Boží Syn?” Ale on jim odpověděl: “Vy [to] říkáte, protože já jsem.” ⁷¹ Řekli tedy: “Nač ještě potřebujeme svědectví? Vždyť jsme [to] sami slyšeli z jeho úst!”

23

¹ Tehdy jich celé množství povstalo, odvedli ho k Pilátovi ² a začali ho obviňovat. Říkali: “Nalezli jsme tohoto [muže], jak rozvrací národ a brání dávat daně císaři a nazývá se Kristem králem.” ³ Pilát se ho tedy zeptal: “Ty jsi ten židovský král?” Ale on mu odpověděl: “Ty [to] říkáš.” ⁴ Pilát tedy řekl velekněžím a zástupům: “Žádnou vinu na tomto člověku nenacházím.” ⁵ Ale oni [tím] více naléhali a říkali: “Bouří lid! Učí po celém Judsku počínaje od Galileje až sem!” ⁶ Když tedy Pilát uslyšel o Galileji, zeptal se, zda je ten člověk Galilejec. ⁷ A když se dozvěděl, že je z Herodova panství, poslal ho k Herodovi, který v těch dnech byl také v Jeruzalémě. ⁸ A když Herodes spatřil Ježíše, velice se zaradoval. Dávno ho totiž toužil vidět, protože o něm hodně slyšel, a doufal, že uvidí nějaký zázrak, který [Ježíš] udělá. ⁹ Vyptával se ho tedy mnohými slovy, ale on mu nic neodpověděl. ¹⁰ Stáli tam však velekněží a zákoníci a usilovně ho obviňovali. ¹¹ A tak jím Herodes se svými vojáky pohrdl, a když se [mu dost] naposmíval, oblékl ho do skvostného roucha a poslal ho zpět k Pilátovi. ¹² A toho dne se Pilát a Herodes spřátelili; předtím totiž byli spolu v nepřátelství. ¹³ Tehdy Pilát svolal velekněze a přední [muže] i lid ¹⁴ a řekl jim: “Přivedli jste mi

tohoto člověka jako rozvraceče lidu; a hle, já jsem [ho] před vámi vyslechl a nenašel jsem na tom člověku žádnou vinu [v tom], z čeho ho obviňujete. ¹⁵ Dokonce ani Herodes [ne], neboť jsem vás poslal k němu. Pohled'te, nespáchal nic, za co by si zasloužil smrt! ¹⁶ Proto ho napomenu a propustím.” ¹⁷ (Ve svátek jim totiž musel propouštět jednoho [vězně].) ¹⁸ Ale všichni společně vykřikli: “Odstraň tohoto a propusť nám Barabáše!” ¹⁹ (Ten byl vsazen do vězení za nějakou vzpouru, která vznikla ve městě, a [za] vraždu.) ²⁰ Pilát [k nim] tedy znovu promluvil, protože chtěl propustit Ježíše. ²¹ Ale oni křičeli: “Ukřižuj, ukřižuj ho!” ²² On jim tedy řekl potřetí: “Ale co tento [muž] udělal zlého? Nenašel jsem na něm žádnou smrtelnou vinu. Proto ho napomenu a propustím!” ²³ Ale oni naléhali velikým křikem a dožadovali se, aby byl ukřižován. A jejich hlasy i [hlasy] velekněží sílily. ²⁴ Pilát tedy rozhodl, aby se stalo [podle] jejich žádosti, ²⁵ a propustil jim toho, který byl vsazen do vězení za vzpouru a vraždu, o něhož žádali, ale Ježíše vydal jejich vůli. ²⁶ A když ho odváděli, chytili nějakého Šimona Kyrénského, který šel z pole, a naložili mu kříž, aby [ho] nesl za Ježíšem. ²⁷ Šlo za ním veliké množství lidu i ženy, které nad ním plakaly a naříkaly. ²⁸ Ježíš se k nim obrátil a řekl: “Dcery jeruzalémské, neplačte nade mnou, ale plačte nad sebou a nad svými dětmi. ²⁹ Neboť hle, přicházejí dny, kdy řeknou: ‘Blaze neplodným a lůnům, která nerodila, a prsům, které nekojily!’ ³⁰ Tehdy začnou říkat horám: ‘Padněte na nás!’ A kopcům: ‘Přikryjte nás!’ ³¹ Když se totiž toto děje zelenému stromu,

co se stane se suchým?” ³² A k popravě s ním byli vedeni ještě dva jiní, zločinci. ³³ Když pak přišli na místo zvané Lebka, ukřižovali ho tam, i ty zločince - jednoho po pravici a druhého po levici. ³⁴ Tehdy Ježíš řekl: “Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co dělají!” A když si dělili jeho šaty, házeli [o ně] los. ³⁵ Lidé [tam] stáli a dívali se; a s nimi se [mu] vysmívali také přední [muži], kteří říkali: “Jiné spasil, [tak] ať spasí sám sebe, jestliže je to Kristus, ten Boží Vyvolený!” ³⁶ A vojáci se mu posmívali také. Přistupovali, nabízeli mu ocet ³⁷ a říkali: “Jestli jsi ten židovský král, zachraň sám sebe!” ³⁸ Byl nad ním také nápis, napsaný řeckými, latinskými a hebrejskými písmeny: “TOTO JE ŽIDOVSKÝ KRÁL.” ³⁹ A jeden z těch zločinců, kteří viseli [s ním], mu spílal a říkal: “Jestliže jsi Kristus, zachraň sám sebe i nás!” ⁴⁰ Ale ten druhý mu odpověděl a káral ho slovy: “Ty se ani Boha nebojíš? Vždyť jsi ve stejném odsouzení! ⁴¹ A my jistě [trpíme] spravedlivě, protože dostáváme, co si za své skutky zasloužíme, ale tenhle nic zlého neudělal.” ⁴² Tehdy řekl Ježíši: “Pane, vzpomeň si na mě, až přijdeš ve svém království.” ⁴³ Ježíš mu odpověděl: “Amen, říkám ti, dnes budeš se mnou v ráji.” ⁴⁴ A bylo okolo šesté hodiny. Tehdy nastala po celé zemi tma až do deváté hodiny. ⁴⁵ A slunce se zatmělo a chrámová opona se roztrhla uprostřed. ⁴⁶ Tehdy Ježíš hlasitě vykřikl: “Otče, do tvých rukou svěřuji svého ducha.” A když to řekl, vydechl [naposled]. ⁴⁷ Když tedy setník uviděl, co se stalo, vzdal slávu Bohu se slovy: “Tento člověk byl jistě spravedlivý!” ⁴⁸ A všechny zástupy, které se sešly k té podívané,

se při pohledu na to, co se stalo, bily do prsou a vracely se zpět. ⁴⁹ Ale všichni jeho známí, i ženy, které ho doprovázely z Galileje, stáli opodál a viděli to. ⁵⁰ A hle, muž jménem Josef, člen rady (dobrý a spravedlivý muž, ⁵¹ který nesouhlasil s radou a jejím činem), z judského města Arimatie, jenž sám také očekával Boží království, ⁵² ten přišel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. ⁵³ Sňal je, zavinul do plátna a pochoval ho do vytesané hrobky, ve které ještě nebyl nikdo pochován. ⁵⁴ (A byl den připravování a začínala sobota.) ⁵⁵ Přidaly se také ženy, které s ním přišly z Galileje, a podívaly se na hrob a [na to,] jak bylo pochováno jeho tělo. ⁵⁶ Když se pak vrátily, připravily vonné [látky a] masti, ale v sobotu podle příkázání zachovaly klid.

24

¹ Prvního [dne] týdne pak šly spolu s některými [jinými] brzy ráno k hrobu a nesly vonné [masti], které připravily. ² Nalezly však kámen odvalený od hrobu, ³ a když vešly [dovnitř], nenašly tělo Pána Ježíše. ⁴ A když nad tím byly bezradné, hle, stalo se, že se k nim postavili dva muži v zářícím rouchu. ⁵ Ale když se ulekly a sklonily tváře k zemi, řekli jim: “Proč hledáte živého mezi mrtvými? ⁶ Není tu, ale vstal! Vzpomeňte si, jak k vám mluvil, když byl ještě v Galileji. ⁷ Řekl: ‘Syn člověka musí být vydán do rukou hříšných lidí a být ukřižován a třetího dne vstát [z mrtvých].’ ” ⁸ Tehdy si vzpomněly na jeho slova, ⁹ a když se vrátily od hrobu, oznámily to všechno těm jedenácti i všem ostatním. ¹⁰ A ty, které to řekly apoštolům, byly Marie Magdaléna a

Johana a Marie Jakubova a ostatní, které byly s nimi. ¹¹ Oni ale měli jejich slova za tlachání a nevěřili jim. ¹² Petr však vstal a běžel k hrobu, a když se naklonil [dovnitř], spatřil plátna, ležící sama. Odešel tedy a sám pro sebe se divil, co se stalo. ¹³ A hle, dva z nich šli toho dne do vesnice jménem Emauzy, která byla vzdálená šedesát honů od Jeruzaléma, ¹⁴ a hovořili spolu o tom všem, co se přihodilo. ¹⁵ A když [takto] hovořili a uvažovali, stalo se, že sám Ježíš se přiblížil a šel s nimi. ¹⁶ Ale jejich oči byly drženy, aby ho nepoznali. ¹⁷ Řekl jim tedy: “Co [je] to za věci, o kterých spolu cestou rozmlouváte a jste smutní?” ¹⁸ Jeden [z nich], jménem Kleofáš, mu odpověděl: “Ty [jsi] jediný cizinec v Jeruzalémě, že ses nedozvěděl o tom, co se tam v těchto dnech stalo?” ¹⁹ A [on] jim řekl: “O čem?” Řekli mu tedy: “O Ježíši Nazaretském, který byl prorok, muž mocný ve skutku i slovu před Bohem i [přede] vším lidem; ²⁰ jak ho velekněží a naši představení vydali k odsouzení na smrt a ukřižovali ho. ²¹ My jsme však doufali, že [to] je on, kdo má vykoupit Izrael. A k tomu všemu je to dnes už třetí den, co se to stalo. ²² Ale i některé z našich žen nás ohromily. Byly ráno u hrobu, ²³ a když nenašly jeho tělo, přišly a říkaly, že měly dokonce vidění andělů, kteří řekli, že žije. ²⁴ Někteří z našich tedy šli ke hrobu a našli [všechno] tak, jak řekly ženy, ale jeho neviděli.” ²⁵ On jim tedy řekl: “nechápaví a srdcem pomalí věřit všemu tomu, co mluvili proroci! ²⁶ Copak Kristus nemusel vytrpět tyto věci a vejít do své slávy?” ²⁷ A počínaje od Mojžíše a všech proroků vykládal jim ve všech Písmech, co

[bylo] o něm. ²⁸ Tehdy se přiblížili k vesnici, do které šli, a on naznačil, že půjde dál. ²⁹ [Oni] však na něj naléhali: “Zůstaň s námi, vždyť se už připozdívá a den se nachýlil.” A tak šel dovnitř, aby s nimi zůstal. ³⁰ A když s nimi byl za stolem, stalo se, [že] vzal chléb, požehnal, rozlomil [ho] a podával jim. ³¹ Tehdy se jejich oči otevřely a poznali ho, ale on zmizel jejich očím. ³² Tehdy řekli jeden druhému: “Copak v nás naše srdce nehořelo, když k nám mluvil po cestě a otvíral nám Písma?” ³³ V tu chvíli tedy vstali a vrátili se do Jeruzaléma a našli shromážděných těch jedenáct i ty, kteří byli s nimi, ³⁴ jak říkají: “Pán byl opravdu vzkříšen a ukázal se Šimonovi!” ³⁵ A oni vyprávěli, co [se stalo] na cestě a jak se jim dal poznat při lámání chleba. ³⁶ A když o tom mluvili, postavil se uprostřed nich sám Ježíš a řekl jim: “Pokoj vám.” ³⁷ Ale [oni] se vyděsili a ve strachu se domnívali, že vidí ducha. ³⁸ Řekl jim tedy: “Proč jste rozrušení? A proč ve vašich srdcích povstávají pochybnosti? ³⁹ Pohleďte na mé ruce a mé nohy, že jsem to já. Dotkněte se mě a podívejte se: duch přece nemá maso a kosti, jako vidíte, [že] já mám.” ⁴⁰ A když to řekl, ukázal jim ruce i nohy. ⁴¹ Když ale ještě pro radost nemohli uvěřit a divili se, řekl jim: “Máte tu něco k jídlu?” ⁴² Podali mu tedy kus pečené ryby a plást medu. ⁴³ A on si vzal a pojedl před nimi. ⁴⁴ Tehdy jim řekl: “Toto [jsou] slova, která jsem k vám mluvil, když jsem ještě byl s vámi, že se musí naplnit všechno, co je o mně napsáno v Mojžíšově zákoně, [v] Prorocích a [v] Žalmech.” ⁴⁵ Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmům, ⁴⁶ a řekl jim:

“Tak je [to] napsáno a tak musel Kristus trpět a třetího dne vstát z mrtvých ⁴⁷ a v jeho jménu [musí] být kázáno pokání a odpuštění hříchů všem národům počínaje od Jeruzaléma. ⁴⁸ A vy jste toho svědkové. ⁴⁹ A hle, já na vás pošlu zaslíbení svého Otce. Vy však zůstaňte ve městě Jeruzalémě, dokud nebudete oblečeni mocí shůry.” ⁵⁰ Potom je odvedl ven, až k Betanii. [Tam] zvedl ruce a požehnal jim. ⁵¹ A zatímco jim žehnal, stalo se, [že] se od nich vzdaloval a byl nesen vzhůru do nebe. ⁵² A když se mu poklonili, vrátili se s velikou radostí do Jeruzaléma ⁵³ a byli stále v chrámu, [kde] chválili a oslavovali Boha. Amen.

Jan

¹ Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. ² To bylo na počátku u Boha. ³ Všechny věci povstaly skrze něj a bez něho nepovstalo nic, co je. ⁴ V něm byl život a ten život byl světlo lidí. ⁵ A to světlo svítí ve tmě, ale tma ho nepohltila. ⁶ Byl člověk poslaný od Boha, jehož jméno [bylo] Jan. ⁷ Ten přišel na svědectví, aby svědčil o tom Světle, aby skrze něho všichni uvěřili. ⁸ On nebyl to Světlo, ale [přišel], aby o tom Světle vydal svědectví. ⁹ [Tento] byl to právě Světlo, které osvětluje každého člověka přicházejícího na svět. ¹⁰ Byl na světě a svět povstal skrze něj, ale svět ho nepoznal. ¹¹ Přišel do svého vlastního a jeho vlastní ho nepřijali. ¹² Ale všem, kteří ho přijali, dal moc stát se Božími syny, [totiž] těm, kteří věří v jeho jméno, ¹³ kteří jsou zrozeni ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha. ¹⁴ A to Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi (a viděli jsme jeho slávu, slávu jakou [má] Jednorozený od Otce), plné milosti a pravdy. ¹⁵ Jan o něm vydával svědectví a volal: “Toto je [ten], o němž jsem řekl: Ten, který přichází za mnou, je přede mnou, neboť byl dříve než já.” ¹⁶ A my všichni jsme vzali z jeho plnosti, a to milost za milost. ¹⁷ Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, [ale] milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista. ¹⁸ Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v Otcově náručí, ten [ho] vyličil. ¹⁹ A toto je Janovo svědectví: Když

Židé poslali kněze a levíty z Jeruzaléma, aby se ho zeptali: “Kdo jsi?” ²⁰ Tehdy [to] vyznal a nezapřel. Vyznal: “Já nejsem Kristus.” ²¹ Zeptali se ho: “Kdo tedy? Jsi Eliáš?” A [on] řekl: “Nejsem.” “Jsi ten Prorok?” A odpověděl: “Ne.” ²² Řekli mu tedy: “Kdo jsi? Ať můžeme dát odpověď těm, kteří nás poslali. Co říkáš sám o sobě?” ²³ [Tehdy] řekl: “Já [jsem] ‘hlas volajícího na poušti: Srovnajte Pánovu cestu!’ jak řekl prorok Izaiáš.” ²⁴ A ti, kteří byli posláni, byli z farizeů. ²⁵ Zeptali se ho tedy a řekli mu: “Proč tedy křtíš, když nejsi Kristus ani Eliáš ani ten Prorok?” ²⁶ Jan jim odpověděl: “Já křtím vodou, ale uprostřed vás stojí [ten], koho vy neznáte. ²⁷ To je ten, který přichází po mně, [ale] je přede mnou. Jemu nejsem hoden [ani] rozvázat řemínek sandálu.” ²⁸ Toto se stalo v Betabaře za Jordánem, kde Jan křtil. ²⁹ Druhého dne spatřil Jan Ježíše, jak přichází k němu, a řekl: “Hle, Beránek Boží, který snímá hřích světa! ³⁰ To je [ten], o němž jsem řekl: Po mně přichází muž, který je přede mnou, neboť byl dříve než já. ³¹ A já jsem ho neznal, ale přišel jsem křtít vodou proto, aby byl zjeven Izraeli.” ³² Jan tedy vydal svědectví: “Viděl jsem Ducha, jak sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm. ³³ Já jsem ho neznal, ale Ten, který mě poslal křtít vodou, mi řekl: ‘Na koho spatříš sestoupit Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem Svatým.’ ³⁴ A já jsem [to] viděl a vydal jsem svědectví, že on je ten Boží Syn.” ³⁵ Druhého dne [tam] Jan znovu stál se dvěma ze svých učedníků. ³⁶ Když spatřil Ježíše, jak se prochází, řekl: “Hle, Beránek Boží.” ³⁷ A ti dva učedníci ho slyšeli, když [to] říkal, a odešli

za Ježíšem. ³⁸ A když se Ježíš obrátil a spatřil je, jak jdou za [ním], řekl jim: ³⁹ “Co hledáte?” A oni mu řekli: “Rabbi” (což se překládá: Mistře), “kde bydlíš?” ⁴⁰ Řekl jim: “Pojďte a podívejte se.” Šli tedy a viděli, kde bydlí, a ten den zůstali u něho. (A bylo okolo desáté hodiny.) ⁴¹ Jeden z těch dvou, kteří [to] od Jana slyšeli a následovali ho, byl Ondřej, bratr Šimona Petra. ⁴² Ten první našel svého bratra Šimona a řekl mu: “Našli jsme Mesiáše!” (což je v překladu Kristus). ⁴³ A přivedl ho k Ježíši. Když na něj Ježíš pohlédl, řekl: “Ty jsi Šimon, syn Jonášův. Budeš se jmenovat Kéfas” (což se překládá Petr). ⁴⁴ Druhého dne se Ježíš chtěl vydat do Galileje. Našel Filipa a řekl mu: “Pojď za mnou.” ⁴⁵ Filip pak byl z Betsaidy, města Ondřejova a Petrova. ⁴⁶ Filip našel Natanaele a řekl mu: “Našli jsme [toho], o kterém psal Mojžíš v Zákoně a proroci - Ježíše, syna Josefova z Nazaretu!” ⁴⁷ Natanael mu však řekl: “Může být z Nazaretu něco dobrého?” Filip mu řekl: “Pojď a podívej se.” ⁴⁸ Když Ježíš uviděl Natanaele, jak jde k němu, řekl o něm: “Hle, opravdový Izraelita, v němž není [žádná] lest!” ⁴⁹ Natanael mu řekl: “Odkud mne znáš?” Ježíš mu odpověděl: “Viděl jsem tě dříve, než tě Filip zavolaal, když jsi byl pod fíkovníkem.” ⁵⁰ Natanael mu odpověděl: “Rabbi, ty jsi Boží Syn, ty jsi král Izraele!” ⁵¹ Ježíš mu odpověděl: “Věříš proto, že jsem ti řekl: Viděl jsem tě pod fíkovníkem? Uvidíš větší věci než tyto.” [(John 1:52) A řekl mu: “Amen, amen, říkám vám: Od nynějška uvidíte otevřené nebe a Boží anděly, jak vystupují a sestupují na Syna člověka.”]

2

¹ Třetího dne pak byla svatba v Káně Galilejské a byla tam Ježíšova matka. ² Na svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci. ³ A když došlo víno, řekla Ježíši jeho matka: “Nemají víno.” ⁴ Ježíš jí řekl: “Ženo, co [mám] já s tebou? Moje hodina ještě nepřišla.” ⁵ Jeho matka řekla služebníkům: “Udělejte, cokoli by vám řekl.” ⁶ A stálo tam šest kamenných nádob na vodu k židovskému očišťování, každá o obsahu dvou nebo tří měr. ⁷ Ježíš jim řekl: “Naplňte ty nádoby vodou.” Naplnili je tedy až po okraj. ⁸ Potom jim řekl: “Teď nalijte a doneste vrchnímu správci svatby.” A donesli. ⁹ Jakmile vrchní správce svatby okusil tu vodu, z níž se stalo víno (a nevěděl, odkud je, ale služebníci, kteří tu vodu nalávali, věděli), zavolal ten vrchní správce ženicha ¹⁰ a řekl mu: “Každý člověk podává nejdříve dobré víno, a když jsou [hosté] opilí, tehdy to horší. Ty jsi zachoval dobré víno až doteď.” ¹¹ Tím udělal Ježíš v Káně Galilejské počátek zázraků a zjevil svou slávu. A jeho učedníci v něho uvěřili. ¹² Potom sestoupil do Kafarnaum, on, jeho matka, jeho bratři i jeho učedníci; a zůstali tam několik dní. ¹³ Tehdy byla blízko židovská Veliká noc. Ježíš tedy přišel do Jeruzaléma ¹⁴ a v chrámu našel prodavače volů, ovcí a holubic a směnárníky sedící [za stoly]. ¹⁵ Udělal si tedy bič z provázků a všechny z chrámu vyhnal, i ovce a voly, a směnárníkům rozsypal peníze a převracel [jim] stoly. ¹⁶ A těm, kteří prodávali holubice, řekl: “Odneste to odsud! Nedělejte dům mého Otce domem kupectví!” ¹⁷ Tehdy si jeho učedníci vzpomněli, že je

napsáno: “Horlivost [pro] tvůj dům mne pohltila.”

¹⁸ Židé tedy odpověděli a řekli mu: “Jaké nám ukážeš znamení, když děláš tyto věci?” ¹⁹ Ježíš jim odpověděl: “Zbořte tento chrám a ve třech dnech ho postavím.” ²⁰ A Židé řekli: “Čtyřicet šest let se stavěl tento chrám a ty ho postavíš za tři dny?” ²¹ On však mluvil o chrámu svého těla. ²² Proto když vstal z mrtvých, jeho učedníci si vzpomněli, že jim to říkal. A uvěřili Písmu a slovu, které Ježíš řekl. ²³ A když byl na Velikou noc v Jeruzalémě, mnozí během toho svátku uvěřili v jeho jméno, když viděli zázraky, které dělal. ²⁴ Ale Ježíš se jim nesvěřoval, protože on znal všechny. ²⁵ A nepotřeboval, aby někdo vydával o člověku svědectví, neboť on věděl, co je v člověku.

3

¹ Mezi farizeji pak byl člověk jménem Nikodém, židovský hodnostář. ² Ten přišel k Ježíši v noci a řekl mu: “Rabbi, víme, že jsi přišel [jako] učitel od Boha, neboť nikdo nemůže dělat znamení, která děláš ty, není-li Bůh s ním.” ³ Ježíš mu odpověděl a řekl: “Amen, amen, říkám ti: Jestliže se někdo nenarodí znovu, nemůže spatřit Boží království.” ⁴ Nikodém mu řekl: “Jak se může člověk narodit, když je starý? Může snad vejít podruhé do lůna své matky a narodit se?” ⁵ Ježíš odpověděl: “Amen, amen, říkám ti: Jestliže se někdo nenarodí z vody a z Ducha, nemůže vejít do Božího království. ⁶ Co se narodilo z těla, je tělo, a co se narodilo z Ducha, je duch. ⁷ Nediv se, že jsem ti řekl: Musíte se znovu narodit. ⁸ Vítr vane, kam chce a slyšíš jeho hlas,

ale nevíš, odkud přichází a kam jde. Tak je [to s] každým, kdo se narodil z Ducha.” ⁹ Nikodém mu odpověděl a řekl: “Jak se ty věci mohou stát?” ¹⁰ Ježíš mu odpověděl: “Ty jsi učitel Izraele a nevíš to? ¹¹ Amen, amen, říkám ti, že mluvíme [o tom], co známe, a svědčíme [o tom], co jsme viděli, ale naše svědectví nepřijímáte. ¹² Jestliže nevěříte, když jsem vám říkal pozemské věci, jak uvěříte, budu-li vám říkat nebeské?” ¹³ “Nikdo nevystoupil do nebe, jen ten, kdo sestoupil z nebe, Syn člověka, který je v nebi. ¹⁴ A jako Mojžíš vyzdvihl hada na poušti, tak musí být vyzdvižen Syn člověka, ¹⁵ aby žádný, kdo věří v něho, nezhynul, ale měl věčný život. ¹⁶ Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo věří v něho, nezhynul, ale měl věčný život. ¹⁷ Bůh totiž neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen. ¹⁸ Kdo v něj věří, není souzen, ale kdo nevěří, je již odsouzen; neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Božího Syna. ¹⁹ A toto je ten soud, že světlo přišlo na svět, ale lidé si více oblíbili tmou nežli světlo, protože jejich skutky byly zlé. ²⁰ Každý, kdo koná zlo, totiž nenávidí světlo a nepřichází ke světlu, aby jeho skutky nebyly odhaleny. ²¹ Ale kdo koná pravdu, přichází ke světlu, aby jeho skutky byly zjeveny, že jsou vykonány v Bohu.” ²² Potom Ježíš přišel se svými učedníky do judské země a tam s nimi pobýval a křtil. ²³ Jan pak také křtil v Ainonu, blízko Sálimu, neboť tam bylo mnoho vody. A [lidé] přicházeli a byli křtěni. ²⁴ (Jan totiž ještě nebyl vsazen do žaláře.) ²⁵ Tehdy mezi

[některými] z Janových učedníků a Židy vyvstala otázka o očišťování. ²⁶ Přišli tedy k Janovi a řekli mu: “Rabbi, ten, který byl s tebou za Jordánem, o kterém jsi ty vydal svědectví, pohled’, on křtí a všichni přicházejí k němu!” ²⁷ Jan odpověděl: “Člověk nemůže přijmout nic, není-li mu [to] dáno z nebe. ²⁸ Vy sami jste mi svědky, že jsem řekl: Já nejsem Kristus, ale jsem poslán před ním. ²⁹ Kdo má nevěstu, je ženich, ale přítel ženicha, který stojí a slyší ho, se z ženichova hlasu velmi raduje. Tato má radost se tedy naplnila. ³⁰ On musí růst a já se menšit. ³¹ Kdo přichází shůry, je nade všechny; kdo je ze země, je pozemský a mluví pozemské [věci]. Ten, který přišel z nebe, je nade všechny. ³² Svědčí o tom, co viděl a slyšel, ale jeho svědectví nikdo nepřijímá. ³³ Kdo přijímá jeho svědectví, zpečetil [to], že Bůh je pravdomluvný. ³⁴ [Ten], kterého Bůh poslal, mluví Boží slova, neboť Bůh dává Ducha bez omezení. ³⁵ Otec miluje Syna a všechno dal do jeho rukou. ³⁶ Kdo věří v Syna, má věčný život; kdo ale Synu nevěří, nespátří život a zůstává na něm Boží hněv.”

4

¹ A když se Pán dověděl, že farizeové slyšeli: Ježíš získává a křtí více učedníků než Jan ² (ačkoli Ježíš sám nekřtil, ale jeho učedníci), ³ opustil Judsko a odešel znovu do Galileje. ⁴ Musel však projít Samařím. ⁵ Přišel tedy k samařskému městu zvanému Sichar, blízko pozemku, který dal Jákob svému synu Josefovi. ⁶ Tam byla Jákobova studna. Ježíš se tedy, unaven cestou, posadil u té studny.

Bylo okolo šesté hodiny. ⁷ [Tehdy] přišla žena ze Samaří, aby načerpala vodu. Ježíš jí řekl: “Dej mi napít.” ⁸ Jeho učedníci totiž odešli do města, aby nakoupili jídlo. ⁹ Ta samařská žena mu tedy řekla: “Jak to, [že] ty, který jsi Žid, žádáš nápoj ode mne, když jsem Samaritánka?” (Židé se totiž se Samaritány nestýkají.) ¹⁰ Ježíš jí odpověděl: “Kdybys znala ten Boží dar, a kdo je ten, který ti říká: ‘Dej mi napít,’ prosila bys ty jeho a dal by ti živou vodu.” ¹¹ Žena mu řekla: “Pane, nemáš ani, čím bys čerpal a studna je hluboká. Odkud tedy máš tu živou vodu?” ¹² Jsi snad větší než náš otec Jákob, který nám tu studnu dal a sám z ní pil, i jeho synové a jeho dobytek?” ¹³ Ježíš jí odpověděl a řekl: “Každý, kdo pije tuto vodu, bude znovu žíznit. ¹⁴ Kdo by se však napil té vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky, ale ta voda, kterou mu dám, se v něm stane pramenem vody tryskající k věčnému životu.” ¹⁵ Ta žena mu řekla: “Pane, dej mi tu vodu, abych [už] nežíznila a nechodila sem čerpat.” ¹⁶ Ježíš jí řekl: “Jdi, zavolej svého muže a přijď sem.” ¹⁷ Žena odpověděla: “Nemám muže.” Ježíš jí řekl: “Dobře jsi řekla: ‘Nemám muže,’ ¹⁸ protože jsi měla pět mužů a [ten], kterého máš teď, není tvůj muž. To jsi řekla pravdu.” ¹⁹ Žena mu řekla: “Pane, vidím, že jsi prorok. ²⁰ Naši otcové uctívali [Boha] na této hoře a vy říkáte, že místo, kde se musí uctívat, je v Jeruzalémě.” ²¹ Ježíš jí řekl: “Ženo, věř mi, že přichází hodina, kdy nebudete uctívat Otce ani na této hoře, ani v Jeruzalémě. ²² Vy uctíváte, co neznáte; my uctíváme, co známe, protože spasení

je z Židů. ²³ Ale přichází hodina a již je [zde], kdy praví uctívači budou uctívat Otce v duchu a pravdě. Takové totiž Otec hledá, aby ho uctívali. ²⁴ Bůh [je] Duch a ti, kdo ho uctívají, [ho] musí uctívat v duchu a v pravdě.” ²⁵ Žena mu řekla: “Vím, že přijde Mesiáš” (který je nazýván Kristus). “Ten až přijde, oznámí nám všechno.” ²⁶ Ježíš jí řekl: “[To] jsem já, který s tebou mluvím.” ²⁷ A vtom přišli jeho učedníci a divili se, že mluví se ženou, avšak žádný neřekl: “Co [jí] chceš?” anebo: “Proč s ní mluvíš?” ²⁸ Tažena tedy nechalasvůj džbán aodešla do města a řekla lidem: ²⁹ “Pojďte, podívejte se na člověka, který mi řekl všechno, co jsem udělala. Není to snad Kristus?” ³⁰ Vyšli tedy z města a šli k němu. ³¹ Mezitím ho však učedníci prosili: “Rabbi, najez se!” ³² ale on jim řekl: “Já mám k jídlu pokrm, který vy neznáte.” ³³ Učedníci si tedy mezi sebou říkali: “Přinesl mu snad někdo jídlo?” ³⁴ Ježíš jim řekl: “Můj pokrm je, abych konal vůli Toho, který mě poslal, a dokončil jeho dílo. ³⁵ Neříkáte snad, že jsou ještě čtyři měsíce a [potom] přijde sklizeň? Hle, říkám vám: Pozvedněte své oči a hleďte na krajiny, že se již bělají ke žni. ³⁶ Ten, kdo sklízí, bere odplatu a shromažďuje úrodu k věčnému životu, aby se i ten, kdo rozsívá, radoval spolu s tím, kdo sklízí. ³⁷ V tom je totiž pravdivé to slovo, že ‘jeden rozsívá a jiný sklízí’. ³⁸ Já jsem vás poslal sklízet [to], na čem jste vy nepracovali. Pracovali jiní a vy jste vstoupili do jejich práce.” ³⁹ A mnozí ze Samaritánů z toho města v něho uvěřili kvůli slovu té ženy, která svědčila: “Řekl mi všechno, co jsem udělala.” ⁴⁰ Když k němu tedy ti Samaritáni přišli,

prosili ho, aby u nich zůstal. Zůstal tam tedy dva dny ⁴¹ a kvůli jeho slovu [jich] uvěřilo mnohem více. ⁴² Té ženě pak řekli: “Už nevěříme [jen] kvůli tvé řeči; neboť jsme sami slyšeli a víme, že toto je opravdu Spasitel světa, Kristus.” ⁴³ Po dvou dnech pak odtud odešel a vydal se do Galileje. ⁴⁴ Sám Ježíš [měl] totiž vydat svědectví, že prorok není ve své vlasti v úctě. ⁴⁵ Když tedy přišel do Galileje, Galilejci, kteří viděli všechno, co dělal ve svátek v Jeruzalémě, ho přijali, neboť i oni přišli na ten svátek. ⁴⁶ Přišel tedy znovu do Kány Galilejské, kde udělal z vody víno. A [tam] byl jeden královský [úředník], jehož syn byl nemocný v Kafarnaum. ⁴⁷ Když uslyšel, že Ježíš přišel z Judska do Galileje, šel k němu a prosil ho, aby sestoupil a uzdravil jeho syna, neboť začínal umírat. ⁴⁸ Ježíš mu tedy řekl: “Neuvidíte-li znamení a zázraky, nikdy neuvěříte.” ⁴⁹ Královský [úředník] mu řekl: “Pane, pojď, než mé dítě umře!” ⁵⁰ Ježíš mu řekl: “Jdi, tvůj syn žije.” A ten člověk uvěřil slovu, kterému Ježíš řekl, ašel. ⁵¹ A když už byl na cestě, setkali se s ním jeho služebníci a oznamovali [mu]: “Tvůj syn žije!” ⁵² Vypsal se jich tedy na dobu, od které mu bylo lépe, a tak mu řekli: “Včera o sedmé hodině ho opustila horečka.” ⁵³ Otec tedy poznal, že [to bylo] v tu chvíli, ve kterou mu Ježíš řekl: “Tvůj syn žije.” A tak uvěřil on i celý jeho dům. ⁵⁴ Toto [je] zase druhý zázrak, [který] Ježíš udělal, když přišel z Judska do Galileje.

5

¹ Potom byl židovský svátek a Ježíš přišel do Jeruzaléma. ² A v Jeruzalémě je u Ovčí [brány]

rybník hebrejsky zvaný Bethesda, který má pět podloubí. ³ Tam leželo veliké množství nemocných, slepých, chromých a ochrnutých očekávajících pohnutí vody. ⁴ Občas totiž sestupoval do rybníka anděl a vířil vodu a ten, kdo po tom zvíření vody do [ní] vstoupil první, býval uzdraven, ať měl jakoukoli nemoc. ⁵ A byl tam jeden člověk, který byl nemocen třicet osm let. ⁶ Když ho Ježíš uviděl ležet a poznal, že je už dlouho [nemocen], řekl mu: “Chceš být uzdraven?” ⁷ Ten nemocný mu odpověděl: “Pane, nemám člověka, který by mě snesl do rybníka, když se zvíří voda. Když přicházím, sestupuje přede mnou jiný.” ⁸ Ježíš mu řekl: “Vstaň, vezmi své lůžko a chod’.” ⁹ A ten člověk byl hned uzdraven, vzal své lůžko a chodil. Ten den však byla sobota. ¹⁰ Židé tedy tomu uzdravenému říkali: “Je sobota, není ti dovoleno nosit lůžko!” ¹¹ On jim však odpověděl: “Ten, který mě uzdravil, mi řekl: ‘Vezmi své lůžko a chod’.” ¹² Zeptali se ho tedy: “Kdo je ten člověk, který ti řekl: ‘Vezmi své lůžko a chod’?” ¹³ Ale ten uzdravený nevěděl, kdo [to] je, protože Ježíš poodešel od zástupu, který byl na tom místě. ¹⁴ Potom ho Ježíš našel v chrámu a řekl mu: “Pohled’, jsi uzdraven; už nehřeš, aby se ti nepřihodilo něco horšího.” ¹⁵ Ten člověk odešel a oznámil Židům, že ten, kdo ho uzdravil, je Ježíš. ¹⁶ A tak Židé začali Ježíše pronásledovat a chtěli ho zabít, protože to dělal v sobotu. ¹⁷ Ježíš jim ale odpověděl: “Můj Otec až doposud pracuje; i já pracuji.” ¹⁸ Židé ho tedy kvůli tomu chtěli zabít [ještě] více, neboť nejenom rušil sobotu, ale také nazýval Boha svým vlastním

Otcem a [tak] se dělal rovným Bohu. ¹⁹ Ježíš jim tedy odpověděl a řekl: “Amen, amen, říkám vám: Syn nemůže sám od sebe dělat nic, jediné [to], co vidí dělat Otce. Neboť cokoli dělá on, to podobně dělá i Syn. ²⁰ Otec totiž má rád Syna a ukazuje mu všechno, co sám dělá; a ukáže mu větší skutky než tyto, abyste se vy divili. ²¹ Neboť jako Otec křísí mrtvé a obživuje, tak i Syn obživuje ty, které chce. ²² Otec totiž nikoho nesoudí, ale všechen soud dal Synu, ²³ aby všichni ctili Syna, jako ctí Otce. Kdo nectí Syna, nectí [ani] Otce, který ho poslal.” ²⁴ “Amen, amen, říkám vám: Kdo slyší mé slovo a věří Tomu, který mě poslal, má věčný život a nepřijde na soud, ale již přešel ze smrti do života. ²⁵ Amen, amen, říkám vám: Přichází hodina a již je [zde], kdy mrtví uslyší hlas Božího Syna a ti, kteří uslyší, budou žít. ²⁶ Neboť jako má Otec život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život sám v sobě, ²⁷ a dal mu také moc, aby konal soud, protože je Syn člověka. ²⁸ Nedivte se tomu; vždyť přichází hodina, kdy všichni, kteří [jsou] v hrobech, uslyší jeho hlas ²⁹ a vyjdou - ti, kdo konali dobro, [budou] vzkříšeni k životu, ale ti, kdo konali zlo, [budou] vzkříšeni k soudu. ³⁰ Já nemohu dělat nic sám od sebe. Jak slyším, [tak] soudím a můj soud je spravedlivý, protože nehledám svou vůli, ale vůli Toho, který mě poslal, Otcovu.” ³¹ Svědčím-li já sám o sobě, mé svědectví není pravé. ³² Je [někdo] jiný, kdo o mně svědčí, a vím, že svědectví, které o mně vydává, je pravdivé. ³³ Vy jste poslali k Janovi a [on] vydal svědectví pravdě. ³⁴ Já ovšem svědectví od člověka nepřijímám, ale toto říkám [proto], abyste byli

spaseni. ³⁵ On byl hořící a zářící lampou, vy jste se však chtěli v jeho světle poradovat [jen] na čas. ³⁶ Já mám ale větší svědectví než Janovo: skutky, které mi dal Otec, abych je vykonal. Samotné skutky, které dělám, svědčí o mně, že mě poslal Otec. ³⁷ A sám Otec, který mě poslal, o mně vydal svědectví. [Vy] jste nikdy neslyšeli jeho hlas ani neviděli jeho tvář. ³⁸ A jeho slovo ve vás nezůstává, neboť nevěříte tomu, koho on poslal. ³⁹ Zkoumáte Písma, neboť se domníváte, že v nich máte věčný život, a ona svědčí o mně. ⁴⁰ Ale nechcete ke mně přijít, abyste měli život. ⁴¹ Chválu od lidí nepřijímám, ⁴² ale poznal jsem, že vy v sobě nemáte Boží lásku. ⁴³ Já jsem přišel ve jménu svého Otce a nepřijímáte mě. Kdyby jiný přišel ve svém vlastním jménu, toho přijmete. ⁴⁴ Jak [byste] vy mohli uvěřit? Přijímáte chválu jedni od druhých a tu chválu, která je od samotného Boha, nehledáte. ⁴⁵ Nemyslete si, že já vás budu žalovat před Otcem. Ten, kdo [na] vás žaluje, je Mojžíš, v něhož vy doufáte. ⁴⁶ Kdybyste totiž věřili Mojžíšovi, věřili byste [i] mně; neboť on psal o mně. ⁴⁷ Když ale nevěříte jeho spisům, jak uvěříte mým slovům?”

6

¹ Potom Ježíš odešel za Galilejské (to [jest] Tiberiadské) moře. ² A šel za ním veliký zástup, protože viděli jeho zázraky, které dělal na nemocných. ³ Ježíš tedy vystoupil na horu a tam seděl se svými učedníky. ⁴ A byl blízko židovský svátek Veliké noci. ⁵ Ježíš tedy pozvedl oči, a když uviděl, že k němu jde veliký zástup, řekl Filipovi: “Kde nakoupíme

chleby, aby se tito najedli?” ⁶ (Ale to řekl, aby ho vyzkoušel, neboť sám věděl, co má udělat.) ⁷ Filip mu odpověděl: “Chléb za dvě stě denárů jim nepostačí, aby každý z nich dostal [aspoň] maličko.” ⁸ Jeden z jeho učedníků, Ondřej, bratr Šimona Petra, mu řekl: ⁹ “Je tu jeden chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě rybky. Ale co to je pro tolik [lidí]?” ¹⁰ Ježíš však řekl: “Zaříd'te, ať se lidé posadí.” A na tom místě bylo mnoho trávy. Posadili se tedy v počtu asi pěti tisíc mužů. ¹¹ Ježíš tedy vzal ty chleby, a když vzdal díky, rozdával učedníkům a učedníci sedícím; podobně také z těch ryb [rozdal], kolik [jen] chtěli. ¹² A když byli nasyceni, řekl svým učedníkům: “Seberte nalámané kousky, které zbyly, ať se nic neztratí.” ¹³ Sebrali [je] tedy a naplnili dvanáct košů kousky, které zbyly z těch pěti ječných chlebů po těch, kteří jedli. ¹⁴ Když tedy lidé uviděli ten zázrak, který Ježíš udělal, říkali: “Toto je opravdu ten Prorok, který [měl] přijít na svět!” ¹⁵ Když tedy Ježíš poznal, že se chystají přijít a vzít ho, aby ho udělali králem, odešel jen sám zpátky na horu. ¹⁶ Když pak nastal večer, sestoupili jeho učedníci k moři, ¹⁷ nastoupili na loď a plavili se přes moře do Kafarnaum. A byla už tma, ale Ježíš k nim nepřišel. ¹⁸ Tehdy se moře začalo zvedat vanutím velikého větru. ¹⁹ A když odpluli asi pětadvacet nebo třicet honů, spatřili Ježíše, jak kráčí po moři a blíží se k lodi, a vystrašili se. ²⁰ Ale on jim řekl: “[To] jsem já, nebojte se!” ²¹ Tehdy ho ochotně vzali na loď a loď se hned ocitla u země, k níž pluli. ²² Druhého dne uviděl zástup, který zůstal za mořem, že tam nebyla jiná loďka než ta jedna, na

kteřou nastoupili jeho učedníci, a že Ježíš nevešel se svými učedníky na loď, ale jeho učedníci odpluli sami. ²³ (Od Tiberiady však připluly jiné loďky blízko k tomu místu, kde jedli chléb, když Pán vzdal díky.) ²⁴ Když tedy zástup spatřil, že tam není Ježíš ani jeho učedníci, nastoupili i oni do lodí a přijeli do Kafarnaum, [kde] hledali Ježíše. ²⁵ A když ho za mořem našli, řekli mu: “Rabbi, kdy jsi sem přišel?” ²⁶ Ježíš jim odpověděl: “Amen, amen, říkám vám: Hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale že jste jedli z těch chlebů a byli jste nasyceni. ²⁷ Pracujte ne pro pokrm, který hyne, ale pro ten pokrm, který zůstává k věčnému životu, který vám dá Syn člověka. Na něho totiž položil Bůh Otec svou pečeť.” ²⁸ Řekli mu tedy: “Co máme dělat, abychom konali Boží skutky?” ²⁹ Ježíš jim odpověděl: “Toto je ten Boží skutek - abyste věřili v toho, kterého on poslal.” ³⁰ Řekli mu tedy: “Jaké však uděláš znamení, abychom [je] viděli a uvěřili ti? Co děláš? ³¹ Naši otcové jedli manu na poušti, jak je napsáno: ‘Dal jim jíst chléb z nebe.’” ³² Ježíš jim tedy řekl: “Amen, amen, říkám vám: Ne Mojžíš vám dal chléb z nebe, ale můj Otec vám dává ten pravý chléb z nebe. ³³ Neboť Boží chléb je ten, který sestupuje z nebe a dává život světu.” ³⁴ Řekli mu tedy: “Pane, dávej nám ten chléb vždycky.” ³⁵ Ježíš jim však řekl: “Já jsem ten chléb života. Kdo přichází ke mně, nebude nikdy hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit. ³⁶ Ale řekl jsem vám, že jste mě i viděli, a nevěříte. ³⁷ Všechno, co mi dává Otec, přijde ke mně; a toho, kdo ke mně přichází, jistě nevyženu ven. ³⁸ Sestoupil jsem totiž z nebe, ne abych konal

svou vůli, ale vůli Toho, který mě poslal. ³⁹ A toto je vůle Otce, který mě poslal - abych nic [z] toho, co mi dal, neztratil, ale vzkřísil to v poslední den. ⁴⁰ Neboť toto je vůle Toho, který mě poslal - aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl věčný život. A já ho vzkřísím v poslední den.” ⁴¹ Židé na něho tedy reptali, že řekl: “Já jsem ten chléb, který sestoupil z nebe,” ⁴² a říkali: “Není snad toto Ježíš, syn Josefův, jehož otce i matku známe? Jak tedy [může] říkat: ‘Sestoupil jsem z nebe’?” ⁴³ Ježíš jim tedy odpověděl a řekl: “Nereptejte mezi sebou. ⁴⁴ Nikdo nemůže přijít ke mně, jediné když ho přitáhne můj Otec, který mě poslal; a já ho vzkřísím v poslední den. ⁴⁵ V Prorocích je napsáno: ‘A budou všichni vyučeni od Boha.’ Proto každý, kdo slyšel od Otce a naučil se, přichází ke mně. ⁴⁶ Ne že by někdo viděl Otce, jediné ten, který je od Boha, ten viděl Otce. ⁴⁷ Amen, amen, říkám vám: Kdo věří ve mne, má věčný život. ⁴⁸ Já jsem ten chléb života. ⁴⁹ Vaši otcové jedli na poušti manu, a zemřeli. ⁵⁰ Toto je ten chléb sestupující z nebe, aby nikdo, kdo z něho jí, nezemřel. ⁵¹ Já jsem ten živý chléb, který sestoupil z nebe. Bude-li někdo jíst ten chléb, bude žít na věky. A chléb, který já dám, je mé tělo, které dám za život světa.” ⁵² Židé se tedy hádali mezi sebou a říkali: “Jak nám tenhle může dát jíst své tělo?” ⁵³ Ježíš jim řekl: “Amen, amen, říkám vám: Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nemáte v sobě život. ⁵⁴ Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má věčný život a já ho vzkřísím v poslední den. ⁵⁵ Neboť mé tělo je opravdu pokrm a má krev je opravdu nápoj. ⁵⁶ Kdo jí mé tělo a pije mou krev,

zůstává ve mně a já v něm. ⁵⁷ Jako mě poslal ten živý Otec a já žiji skrze Otce, tak ten, kdo jí mne, bude žít skrze mne. ⁵⁸ Toto je ten chléb, který sestoupil z nebe. Ne jako vaši otcové jedli manu, a zemřeli. Kdo jí tento chléb, bude žít na věky.” ⁵⁹ Toto řekl v synagoze, když učil v Kafarnaum. ⁶⁰ Když [to] tedy slyšeli mnozí z jeho učedníků, řekli: “To je tvrdá řeč. Kdo ji může poslouchat?” ⁶¹ Když ale Ježíš v sobě poznal, že jeho učedníci na to reptají, řekl jim: “To vás pohoršuje? ⁶² A [co] kdybyste viděli Syna člověka, jak vystupuje [tam], kde byl dříve? ⁶³ Duch je ten, kdo obživuje; tělo není nic platno. Slova, která vám mluvím já, jsou Duch a jsou život. ⁶⁴ Někteří z vás ale nevěří.” Ježíš totiž věděl od počátku, kdo byli nevěřící a kdo je ten, který ho zradí. ⁶⁵ Řekl tedy: “Proto jsem vám řekl, že ke mně nikdo nemůže přijít, jediné když je mu [to] dáno od mého Otce.” ⁶⁶ Kvůli tomu odešli mnozí z jeho učedníků zpět a už s ním nechodili. ⁶⁷ Ježíš tedy řekl těm dvanácti: “Chcete snad odejít i vy?” ⁶⁸ A Šimon Petr mu odpověděl: “Pane, ke komu půjdeme? [Ty] máš slova věčného života. ⁶⁹ A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Kristus, ten Syn živého Boha.” ⁷⁰ Ježíš jim odpověděl: “Nevyvolil jsem vás dvanáct? A jeden z vás je ďábel.” ⁷¹ A [to] řekl o Jidášu, [synu] Šimona Iškariotského. Ten ho měl zradit, ačkoli byl jedním z dvanácti.

7

¹ Potom Ježíš chodil po Galileji; nechtěl totiž chodit po Judsku, protože ho Židé chtěli zabít. ² A byla blízko židovská Slavnost stánků. ³ Jeho bratři

mu tedy řekli: “Vyjdi odsud a jdi do Judska, ať i tvoji učedníci vidí skutky, které děláš.”⁴ Nikdo, kdo chce být známý, přece nedělá nic v skrytu. Když [tedy] děláš takové věci, zjev se světu!”⁵ Ani jeho bratři v něho totiž nevěřili.⁶ Ježíš jim tedy řekl: “Můj čas ještě nepřišel, ale váš čas je vždycky příhodný.”⁷ Vás svět nemůže nenávidět, ale mě nenávidí, protože o něm vydávám svědectví, že jeho skutky jsou zlé.⁸ Vy jděte na ten svátek. Já na ten svátek ještě nejdu, protože můj čas se ještě nenaplnil.”⁹ To jim řekl a zůstal v Galileji.¹⁰ A když jeho bratři odešli, tehdy šel i on na ten svátek, ne zjevně, ale jakoby potají.¹¹ Židé ho pak na tom svátku hledali a říkali: “Kde je?”¹² A v zástupu bylo o něm mnoho řeči; někteří říkali, že je dobrý, a jiní říkali: “Není! Jen svádí zástup!”¹³ Kvůli strachu před Židy však o něm nikdo nemluvil otevřeně.¹⁴ Asi v polovině svátku pak Ježíš vstoupil do chrámu a učil.¹⁵ A Židé se divili a říkali: “Jak to, [že] tenhle zná Písma, když se neučil?”¹⁶ Ježíš jim odpověděl a řekl: “Mé učení není mé, ale Toho, který mě poslal.¹⁷ Bude-li někdo chtít konat jeho vůli, pozná, je-li to učení z Boha, nebo zda mluvím sám od sebe.¹⁸ Kdo mluví sám od sebe, hledá svou vlastní slávu; ale kdo hledá slávu Toho, který ho poslal, ten je pravdomluvný a není v něm [žádná] nepravost.¹⁹ Nedal vám Mojžíš Zákon? A nikdo z vás Zákon neplní. Proč mě chcete zabít?”²⁰ Zástup odpověděl a řekl: “Máš démona! Kdo tě chce zabít?”²¹ Ježíš jim odpověděl: “Jeden skutek jsem udělal a všichni se divíte.²² Mojžíš vám přece vydal obřízku (ne že by byla od Mojžíše, ale od otců) a v sobotu obřezáváte

člověka. ²³ Jestliže člověk přijímá obřízku v sobotu, aby nebyl porušen Mojžíšův Zákon, [proč] se na mě hněváte, že jsem v sobotu uzdravil celého člověka? ²⁴ Nesud'te podle osoby, ale sud'te spravedlivým soudem.” ²⁵ Někteří z Jeruzalémských tedy říkali: “Není snad tohle ten, kterého chtějí zabít? ²⁶ A hle, mluví svobodně a nic mu neříkají. Copak [už] hodnostáři opravdu poznali, že toto je skutečně Kristus? ²⁷ Ale o tomto víme, odkud je, až však přijde Kristus, nikdo nebude vědět, odkud je.” ²⁸ Když pak Ježíš vyučoval v chrámu, zvolal: “Znáte mě a také víte, odkud jsem. A nepřišel jsem sám od sebe, ale Ten, který mě poslal, je pravdomluvný a vy ho neznáte. ²⁹ Já ho ale znám, neboť jsem od něho a on mě poslal.” ³⁰ Snažili se ho tedy zajmout, ale nikdo na něj nevztáhl ruku, neboť ještě nepřišla jeho hodina. ³¹ Mnozí ze zástupu však v něho uvěřili a říkali: “Až přijde Kristus, udělá snad více znamení, než udělal tento?” ³² Farizeové [však] uslyšeli zástup, jak o něm vede takové řeči, a tak farizeové a velekněží poslali služebníky, aby ho zatkli. ³³ Ježíš jim tedy řekl: “Ještě kratičký čas jsem s vámi; potom odejdu k Tomu, který mě poslal. ³⁴ Budete mě hledat, ale nenajdete; a [tam,] kde já budu, vy nemůžete přijít.” ³⁵ Židé si tedy mezi sebou řekli: “Kam se chystá jít, že ho nenajdeme? Chce snad jít do řecké diaspory a učit Řeky? ³⁶ Co je to [za] slovo, které řekl: ‘Budete mě hledat, ale nenajdete; a [tam,] kde jsem já, vy nemůžete přijít’?” ³⁷ Ve veliký poslední den toho svátku pak Ježíš stál a volal: “Žízni-li kdo, pojd' ke mně a pij! ³⁸ Kdo věří ve mne, z jeho nitra potečou řeky

živé vody, jak praví Písmo.”³⁹ A to řekl o Duchu, kterého měli přijmout věřící v něho; neboť Duch Svatý ještě nebyl [dán], protože Ježíš ještě nebyl oslaven.⁴⁰ Když tedy mnozí ze zástupu uslyšeli tu řeč, říkali: “Toto je opravdu ten Prorok.”⁴¹ Některí říkali: “Toto je Kristus!” Ale jiní říkali: “Přijde snad Kristus z Galileje?”⁴² Neříká snad Písmo, že Kristus přijde ze semene Davidova a z Betléma, městečka, kde bydlel David?”⁴³ A tak kvůli němu nastala v zástupu roztržka.⁴⁴ Některí z nich ho pak chtěli zajmout, ale nikdo na něj nevztáhl ruku.⁴⁵ Ti služebníci tedy přišli k farizeům a velekněžím, kteří jim řekli: “Proč jste ho nepřivedli?”⁴⁶ Služebníci odpověděli: “[Žádný] člověk nikdy nemluvil tak jako tento člověk!”⁴⁷ A farizeové jim odpověděli: “Copak jste i vy svedeni?”⁴⁸ Uvěřil v něj snad někdo z hodnostářů nebo z farizeů?”⁴⁹ Jedině ten dav, který nezná Zákon. Jsou zlořečení!”⁵⁰ A jeden z nich, Nikodém, který k němu přišel v noci, jim řekl:⁵¹ “Soudí snad náš Zákon člověka, aniž by ho nejdříve vyslyšel a zjistil, co dělá?”⁵² Odpověděli a řekli mu: “Jsi snad i ty z Galileje? Zkoumej a viz, že z Galileje [žádný] prorok nepovstal!”⁵³ A tak šel každý do svého domu.

8

¹ Ježíš pak odešel na Olivetskou horu.² Za úsvitu potom přišel znovu do chrámu a všechen lid se scházel k němu. Posadil se tedy a učil je.³ Zákoníci a farizeové pak k němu přivedli ženu přistiženou při cizoložství, a když ji postavili doprostřed,⁴ řekli mu: “Mistře, tato žena byla přistižena při činu, když

cizoložila. ⁵ Mojžíš nám v Zákoně prikázal takové kamenovat. Co tedy říkáš ty?” ⁶ A tou řečí ho pokoušeli, aby ho mohli obžalovat. Ježíš se však sklonil a psal prstem po zemi. ⁷ Když se ho však nepřestávali dotazovat, zvedl se a řekl jim: “Kdo z vás [je] bez hříchu, ať po ní první hodí kamenem.” ⁸ Potom se opět sklonil a psal po zemi. ⁹ A když [to] uslyšeli, byli obviněni ve svých svědomích a jeden po druhém odcházeli počínaje od starších až po poslední. Ježíš tedy zůstal sám s touženou stojící uprostřed. ¹⁰ Když se pak Ježíš zvedl a neviděl nikoho než tu ženu, řekl jí: “Ženo, kde jsou tvoji žalobci? Nikdo tě neodsoudil?” ¹¹ Ona řekla: “Nikdo, Pane.” Ježíš jí tedy řekl: “Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš.” ¹² Ježíš k nim tedy znovu mluvil. Řekl: “Já jsem světlo světa. Kdo mě následuje, nebude už chodit v temnotě, ale bude mít světlo života.” ¹³ Farizeové mu však řekli: “Ty svědčíš sám o sobě, tvé svědectví není pravé.” ¹⁴ Ježíš jim odpověděl: “Ačkoli svědčím sám o sobě, mé svědectví je pravé, neboť vím, odkud jsem přišel a kam jdu. Vy však nevíte, odkud přicházím, ani kam jdu. ¹⁵ Vy soudíte podle těla, já nesoudím nikoho. ¹⁶ A i kdybych soudil, můj soud je pravdivý, neboť nejsem sám, ale [jsem] já a Otec, který mě poslal. ¹⁷ A ve vašem Zákoně je napsáno, že svědectví dvou lidí je pravé. ¹⁸ Já svědčím sám o sobě a Otec, který mě poslal, svědčí o mně.” ¹⁹ Říkali mu tedy: “Kde je ten tvůj otec?” Ježíš odpověděl: “Neznáte mne ani mého Otce. Kdybyste znali mě, znali byste i mého Otce.” ²⁰ Tato slova Ježíš mluvil u pokladnice, když učil v chrámu, a nikdo ho nezajal,

neboť jeho hodina ještě nepřišla. ²¹ Ježíš jim tedy znovu řekl: “Já odcházím a budete mě hledat a zemřete ve svém hříchu. Kam já jdu, vy nemůžete přijít.” ²² Židé tedy říkali: “Copak se sám zabije, že říká: ‘Kam já jdu, vy nemůžete přijít?’” ²³ Řekl jim tedy: “Vy jste zdola, já jsem shora. Vy jste z tohoto světa, já nejsem z tohoto světa. ²⁴ Proto jsem vám řekl, že zemřete ve svých hříších. Jestliže totiž nebudete věřit, že já jsem, zemřete ve svých hříších.” ²⁵ Řekli mu tedy: “Kdo jsi?” A Ježíš jim řekl: “To, co vám říkám [od] začátku. ²⁶ Mnoho mám o vás mluvit a soudit, ale Ten, který mě poslal, je pravdomluvný; a já mluvím na světě to, co jsem slyšel od něho.” ²⁷ [Ale] neporozuměli, že jim říkal o Otci. ²⁸ Proto jim Ježíš řekl: “Až vyzdvihnete Syna člověka, tehdy poznáte, že já jsem. A sám od sebe nedělám nic, ale jak mě naučil můj Otec, tak mluvím. ²⁹ A Ten, který mě poslal, je se mnou. Otec mě nenechal samotného, protože vždycky dělám, co se mu líbí.” ³⁰ A když mluvil tyto věci, mnozí v něho uvěřili. ³¹ Ježíš tedy řekl těm Židům, kteří mu uvěřili: “Jestliže zůstanete v mém slově, jste opravdu mými učedníky. ³² A poznáte pravdu a pravda vás vysvobodí.” ³³ Odpověděli mu [tedy]: “Jsme símě Abrahamovo a nikdy jsme nikomu neotročili. Jak [můžeš] říkat: ‘Budete svobodní?’” ³⁴ Ježíš jim odpověděl: “Amen, amen, říkám vám, že každý, kdo dělá hřích, je otrokem hříchu. ³⁵ A otrok nezůstává v domě navěky, syn zůstává navěky. ³⁶ Jestliže vás tedy Syn vysvobodí, budete opravdu svobodní.” ³⁷ “Vím, že jste Abrahamovo símě, ale chcete mě zabít, neboť mé slovo ve vás nemá

místo. ³⁸ Já mluvím [o tom], co jsem viděl u svého Otce; vy pak také děláte, co jste viděli u svého otce.” ³⁹ Odpověděli mu: “Náš otec je Abraham.” Ježíš jim řekl: “Kdybyste byli děti Abrahama, dělali byste Abrahamovy skutky. ⁴⁰ Ale teď mě chcete zabít - člověka, který vám pověděl pravdu, kterou slyšel od Boha. To Abraham nedělal. ⁴¹ Vy děláte skutky svého otce.” Řekli mu tedy: “My nejsme zplozeni ze smilstva; máme jednoho Otce, Boha!” ⁴² Ježíš jim tedy řekl: “Kdyby byl Bůh vaším Otcem, milovali byste mě, protože jsem vyšel z Boha a [od něj] přicházím. Nepřišel jsem totiž sám od sebe, ale on mě poslal. ⁴³ Proč nechápete mou řeč? Protože nemůžete slyšet mé slovo. ⁴⁴ Vy jste z otce ďábla a chcete plnit touhy svého otce. On byl vrah od počátku a nestál v pravdě, protože v něm pravda není. Když mluví lež, mluví ze svého vlastního, neboť je lhář a otec lži. ⁴⁵ Ale protože já říkám pravdu, nevěříte mi. ⁴⁶ Kdo z vás mě usvědčí z hříchu? A když říkám pravdu, proč mi nevěříte? ⁴⁷ Kdo je z Boha, slyší Boží slova. Vy neslyšíte proto, že nejste z Boha.” ⁴⁸ Židé tedy odpověděli a řekli mu: “Neříkáme snad správně, že jsi Samaritán a máš démona?” ⁴⁹ Ježíš odpověděl: “Já nemám démona, ale ctím svého Otce a vy mnou pohrdáte. ⁵⁰ Já však nehledám svou chválu; je [někdo], kdo hledá a soudí. ⁵¹ Amen, amen, říkám vám: Zachová-li někdo mé slovo, navěky nespátí smrt.” ⁵² Židé mu tedy řekli: “Teď jsme poznali, že máš démona! Abraham zemřel, i proroci, a ty říkáš: ‘Zachová-li někdo mé slovo, navěky nezakusí smrt.’” ⁵³ Jsi snad větší než náš otec Abraham,

který zemřel? I proroci zemřeli! Koho ze sebe děláš?" ⁵⁴ Ježíš odpověděl: "Chválím-li sám sebe, má chvála není nic. Ten, který mě chválí, je můj Otec, o němž říkáte, že je váš Bůh. ⁵⁵ Ale nepoznali jste ho; já ho však znám. A kdybych řekl, že ho neznám, byl bych podobný vám, lhář. Ale znám ho a jeho slovo zachovávám. ⁵⁶ Abraham, se těšil, aby viděl můj den; uviděl [ho] a zaradoval se." ⁵⁷ Židé mu tedy řekli: "Ještě ti není padesát let a viděl jsi Abrahama?" ⁵⁸ Ježíš jim řekl: "Amen, amen, říkám vám: Dříve než byl Abraham, já jsem." ⁵⁹ Vzali tedy kamení, aby po něm házeli. Ježíš se však skryl, a když prošel jejich středem, vyšel z chrámu; a tak odešel.

9

¹ Když pak šel kolem, spatřil člověka slepého od narození. ² Jeho učedníci se ho tedy zeptali: "Rabbi, kdo zhřešil - on, nebo jeho rodiče - že se narodil slepý?" ³ Ježíš odpověděl: "Nezhřešil ani on, ani jeho rodiče, ale mají na něm být zjeveny Boží skutky. ⁴ Já musím dělat skutky Toho, který mě poslal, dokud je den. Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat. ⁵ Dokud jsem na světě, jsem světlo světa." ⁶ Když to řekl, plivl na zem, udělal ze sliny bláto a tím blátem pomazal oči toho slepce. ⁷ Potom mu řekl: "Jdi, umyj se v rybníku Siloe" (což se překládá Poslaný). Odešel tedy a umyl se; a když přišel, viděl. ⁸ Sousedé a ti, kdo ho dříve vídali slepého, tedy řekli: "Není to snad ten, který [tu] sedával a žebrával?" ⁹ Někteří říkali, že je [to] on, a jiní, že je mu podobný. [Ale] on

říkal: “Jsem [to] já!” ¹⁰ Říkali mu tedy: “Jak se otevřely tvé oči?” ¹¹ On odpověděl a řekl: “Člověk jménem Ježíš udělal bláto a pomazal mé oči a řekl mi: ‘Jdi k rybníku Siloe a umyj se.’ Když jsem tedy odešel a umyl se, prohlédl jsem.” ¹² Řekli mu tedy: “Kde je ten [člověk]?” Řekl: “Nevím.” ¹³ A [tak] přivedli toho, který byl dříve slepý, k farizeům. ¹⁴ Bylo [to] však [v] sobotu, když Ježíš udělal bláto a otevřel jeho oči. ¹⁵ Farizeové se ho tedy znovu ptali, jak prohlédl, a on jim řekl: “Položil na mé oči bláto, umyl jsem se a vidím.” ¹⁶ Někteří z farizeů tedy říkali: “Ten člověk není od Boha, protože nedodrжуje sobotu.” Jiní říkali: “Jak může taková znamení dělat hříšný člověk?” A byla mezi nimi roztržka. ¹⁷ Tomu slepému znovu řekli: “Co o něm říkáš ty, když otevřel tvé oči?” A on řekl: “Že je prorok.” ¹⁸ Židé tedy o něm neuvěřili, že býval slepý a prohlédl, dokud si nezavolali rodiče toho, který prohlédl, ¹⁹ a nezeptali se jich: “Je toto váš syn, o kterém říkáte, že se narodil slepý? Jak to, [že] tedy nyní vidí?” ²⁰ Jeho rodiče jim odpověděli: “Víme, že toto je náš syn a že se narodil slepý. ²¹ Ale jak to, [že] teď vidí, nevíme. A kdo otevřel jeho oči, nevíme. Ptejte se jeho, má [na to] léta, bude mluvit sám za sebe.” ²² Jeho rodiče to řekli, protože se báli Židů. Židé se totiž už dohodli, že kdokoli by ho vyznal jako Krista, bude vyobcován ze synagogy. ²³ Proto jeho rodiče řekli: “Má [na to] léta, zeptejte se jeho.” ²⁴ A tak toho člověka, který býval slepý, zavolali podruhé a řekli mu: “Vzdej slávu Bohu! My víme, že ten člověk je hříšník.” ²⁵ On jim tedy odpověděl:

“Zda je hříšník, nevím. Vím jedno - že jsem byl slepý a teď vidím.” ²⁶ Tehdy mu znovu řekli: “Co ti udělal? Jak otevřel tvé oči?” ²⁷ Odpověděl jim: “Už jsem vám [to] řekl, neslyšeli jste? Co zase chcete slyšet? Chcete snad i vy být jeho učedníky?” ²⁸ Spílali mu tedy a řekli: “Ty jsi jeho učedník, ale my jsme Mojžíšovi učedníci! ²⁹ My víme, že k Mojžíši mluvil Bůh, ale o tomto nevíme, odkud je.” ³⁰ Ten člověk jim odpověděl: “To je právě divné, že nevíte, odkud je, a [přitom] otevřel mé oči. ³¹ Víme přece, že Bůh hříšníky neslyší; ale kdo by Boha ctil a konal jeho vůli, toho slyší. ³² Od věků nebylo slýcháno, že by někdo otevřel oči [člověka], který se narodil slepý. ³³ Kdyby ten [člověk] nebyl od Boha, nemohl by nic udělat.” ³⁴ Odpověděli mu: “Ty ses narodil celý v hříších a [chceš] nás poučovat?” A vyhnali ho ven. ³⁵ Když [pak] Ježíš uslyšel, že ho vyhnali ven, našel ho a řekl mu: “Věříš v Božího Syna?” ³⁶ On odpověděl: “A kdo [to] je, Pane, abych v něho mohl věřit?” ³⁷ Ježíš mu tedy řekl: “Už jsi ho i viděl. Je to ten, který s tebou mluví.” ³⁸ A on řekl: “Věřím, Pane.” A poklonil se mu. ³⁹ Tehdy Ježíš řekl: “Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kteří nevidí, viděli a ti, kteří vidí, [aby] oslepli.” ⁴⁰ A uslyšeli to [někteří] z farizeů, kteří byli s ním, a řekli mu: “Jsme snad i my slepí?” ⁴¹ Ježíš jim řekl: “Kdybyste byli slepí, neměli byste hřích; teď ale říkáte: ‘Vidíme,’ a proto váš hřích zůstává.”

10

¹ “Amen, amen, říkám vám: Kdo nevchází do ovčince dveřmi, ale vstupuje jinudy, ten je zloděj

a lupič, ² ale kdo vchází dveřmi, je pastýř ovcí. ³ Tomu vrátný otvírá a ovce slyší jeho hlas; [on] pak své ovce volá jménem a vyvádí je. ⁴ A když své ovce vypustí, jde před nimi a ovce jdou za ním, neboť znají jeho hlas. ⁵ Cizího však nikdy následovat nebudou, ale utečou od něho, neboť neznají hlas cizích.” ⁶ Ježíš jim řekl toto přirovnání, ale oni nepochopili, co jeho vyprávění znamená. ⁷ Ježíš jim tedy znovu řekl: “Amen, amen, říkám vám: já jsem dveře ovcí. ⁸ Všichni, kolik jich přišlo přede mnou, jsou zloději a lupiči, ale ovce je neposlechly. ⁹ Já jsem dveře. Kdokoli vejde skrze mne, bude spasen a bude vcházet i vycházet a nalezne pastvu. ¹⁰ Zloděj přichází, jen aby kradl a zabíjel a ničil; já jsem přišel, aby měly život a měly [ho] hojně. ¹¹ Já jsem ten dobrý pastýř. Dobrý pastýř pokládá za ovce svůj život. ¹² Ale nádeník a ten, kdo není pastýř, jemuž ty ovce nepatří, když vidí přicházet vlka, opouští ovce a utíká; a vlk chytá ovce a rozhání je. ¹³ Nádeník tedy utíká, protože je nádeník a nezáleží mu na ovcích. ¹⁴ Já jsem ten dobrý pastýř a znám své [ovce a] mé [ovce] znají mne, ¹⁵ jako mě zná Otec a já znám Otce; a za ty ovce pokládám svůj život. ¹⁶ Mám [však] i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést a uslyší můj hlas. Tehdy bude jedno stádo a jeden pastýř. ¹⁷ Proto mě Otec miluje, že já pokládám svůj život, abych ho zase přijal. ¹⁸ Nikdo mi ho nebere, ale já ho pokládám sám od sebe. Mám moc ho položit a mám moc ho zase přijmout. To přikázání jsem přijal od svého Otce.” ¹⁹ Mezi Židy tedy znovu nastala kvůli těm slovům

roztržka. ²⁰ A mnozí z nich říkali: “Má démona a blázní! Co ho posloucháte?” ²¹ Jiní říkali: “Toto nejsou slova [člověka], který má démona. Může snad démon otvírat oči slepým?” ²² V Jeruzalémě pak byl [svátek] Zasvěcení [chrámu a] bylo [to v] zimě. ²³ A Ježíš se procházel v chrámu, v Šalomounově sloupoví. ²⁴ Židé ho tedy obstoupili a říkali mu: “Jak dlouho budeš držet naši duši [v] nejistotě? Jestliže jsi Kristus, řekni nám [to] jasně.” ²⁵ Ježíš jim odpověděl: “Řekl jsem vám [to] a nevěříte. Skutky, které dělám ve jménu svého Otce, ty o mně vydávají svědectví. ²⁶ Vy ale nevěříte, protože nejste z mých ovčí, jak jsem vám řekl. ²⁷ Mé ovce slyší můj hlas a já je znám a následují mě. ²⁸ A já jim dávám věčný život a nezhynou navěky a nikdo je nevytrhne z mé ruky. ²⁹ Můj Otec, který mi [je] dal, je větší nade všechny a nikdo [je] nemůže vytrhnout z ruky mého Otce. ³⁰ Já a Otec jsme jedno.” ³¹ Židé tedy znovu vzali kamení, aby ho ukamenovali. ³² Ježíš jim odpověděl: “Ukázal jsem vám mnoho dobrých skutků od svého Otce. Za který z těch skutků mě kamenujete?” ³³ Židé mu odpověděli: “Nekamenujeme tě za dobrý skutek, ale za rouhání, totiž že ty, člověk, ze sebe děláš Boha!” ³⁴ Ježíš jim odpověděl: “Není ve vašem Zákoně napsáno: ‘Já jsem řekl: Jste bohové’? ³⁵ Jestliže nazval bohy ty, k nimž přišlo Boží slovo (a Písmo nemůže být zrušeno), ³⁶ [proč mně,] kterého Otec posvětil a poslal na svět, říkáte: ‘Rouháš se,’ když jsem řekl: ‘Jsem Boží Syn’? ³⁷ Nedělám-li skutky svého Otce, nevěřte mi. ³⁸ Pokud [je] však dělám, i kdybyste nevěřili

mně, věřte těm skutkům, abyste poznali a uvěřili, že Otec je ve mně a já v něm. ³⁹ Chtěli ho tedy opět zajmout, ale unikl z jejich rukou. ⁴⁰ Tehdy znovu odešel za Jordán, na místo, kde dříve křtil Jan, a zůstal tam. ⁴¹ Mnozí k němu přicházeli a říkali: “Jan jistě neudělal žádný zázrak, ale všechno, co Jan řekl o tomto, bylo pravdivé.” ⁴² A mnozí tam v něho uvěřili.

11

¹ Nějaký Lazar z Betanie, městečka Marie a její sestry Marty, pak byl nemocný. ² A [to] byla [ta] Marie, která pomazala Pána mastí a jeho nohy vytřela svými vlasy; její bratr Lazar byl nemocný. ³ Ty sestry tedy poslaly k němu se slovy: “Pane, hle, [ten], kterého máš rád, je nemocný.” ⁴ Když [to] pak Ježíš uslyšel, řekl: “Ta nemoc není k smrti, ale pro Boží slávu, aby skrze ni byl oslaven Boží Syn.” ⁵ A Ježíš miloval Martu i její sestru i Lazara. ⁶ Když tedy uslyšel, že [Lazar] je nemocný, zůstal ještě dva dny na místě, kde byl. ⁷ Potom řekl svým učedníkům: “Pojďme znovu do Judska.” ⁸ Učedníci mu řekli: “Rabbi, Židé tě teď chtěli ukamenovat a [ty] tam jdeš znovu?” ⁹ Ježíš odpověděl: “Nemá snad den dvanáct hodin? Kdo chodí ve dne, neklopýtá, neboť vidí světlo tohoto světa. ¹⁰ Kdo ale chodí v noci, klopýtá, neboť v něm není světlo.” ¹¹ To pověděl a potom jim řekl: “Lazar, náš přítel, usnul, ale jdu, abych ho probudil.” ¹² Jeho učedníci řekli: “Pane, jestliže usnul, bude zdráv!” ¹³ Ježíš [to] však řekl o jeho smrti, ale oni se domnívali, že mluví o odpočinku ve spánku. ¹⁴ Tehdy jim Ježíš řekl jasně: “Lazar zemřel. ¹⁵ A raduji se

kvůli vám, že jsem tam nebyl, abyste uvěřili. Ale pojďme k němu.” ¹⁶ Tomáš zvaný Didymus tedy řekl spoluúčedníkům: “Pojďme i my, abychom zemřeli s ním.” ¹⁷ Když tedy Ježíš přišel, našel ho již čtyři dny pochovaného v hrobě. ¹⁸ Betanie pak byla blízko Jeruzaléma, asi patnáct honů. ¹⁹ A mnozí z Židů přišli k Martě a Marii, aby je utěšili [ve smutku] nad jejich bratrem. ²⁰ Jakmile tedy Marta uslyšela, že přichází Ježíš, vyšla mu naproti, ale Marie seděla doma. ²¹ Marta tedy řekla Ježíši: “Pane, kdybys tu byl, můj bratr by nezemřel. ²² Ale i teď vím, že o cokoli bys Boha požádal, [to] ti Bůh dá.” ²³ Ježíš jí řekl: “Tvůj bratr vstane.” ²⁴ Marta mu řekla: “Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den.” ²⁵ Ježíš jí řekl: “Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby zemřel, bude žít. ²⁶ A každý, kdo žije a věří ve mne, jistě nezemře navěky. Věříš tomu?” ²⁷ Řekla mu: “Ano, Pane, já jsem uvěřila, že ty jsi Kristus, Boží Syn, který má přijít na svět.” ²⁸ A když to pověděla, odešla a tajně zavolala Marii, svou sestru, se slovy: “Mistr je tu a volá tě.” ²⁹ A ona, jakmile [to] uslyšela, rychle vstala a šla k němu. ³⁰ Ježíš však ještě nepřišel do městečka, ale byl na tom místě, kam mu vyšla naproti Marta. ³¹ Když tedy Židé, kteří byli s Marií v domě a utěšovali ji, uviděli, že rychle vstala a šla ven, šli za ní se slovy: “Jde ke hrobu, aby tam plakala.” ³² Jakmile tedy Marie přišla [tam], kde byl Ježíš, aspatřila ho, padla k jeho nohám a řekla mu: “Pane, kdybys tu byl, můj bratr by nezemřel.” ³³ Když tedy Ježíš spatřil, jak pláče a jak pláčou Židé, kteří přišli s ní, v duchu

zasténal a zarmoutil se. ³⁴ Potom řekl: “Kam jste ho položili?” Řekli mu: “Pane, pojd’ a podívej se.”

³⁵ Ježíš se rozplakal. ³⁶ Židé tedy řekli: “Hled’te, jak ho měl rád!” ³⁷ Někteří z nich však řekli: “Nemohl snad ten, kdo otevřel oči slepého, způsobit také, aby tento [člověk] nezemřel?” ³⁸ Ježíš tedy znovu sám v sobě zasténal a přišel ke hrobu. Byla [to] jeskyně a na ní ležel kámen. ³⁹ Ježíš řekl: “Odvalte ten kámen.” Marta, sestra toho mrtvého, mu řekla: “Pane, už zapáchá, vždyť je [v hrobě] čtvrtý den!”

⁴⁰ Ježíš jí řekl: “Neřekl jsem ti, že budeš-li věřit, uvidíš Boží slávu?” ⁴¹ Zvedli tedy kámen [z místa], kde byl ten mrtvý pochován. Ježíš pozvedl oči vzhůru a řekl: “Otče, děkuji ti, že jsi mě vyslyšel. ⁴² Já vím, že mě vždycky slyšíš, ale řekl jsem [to] kvůli zástupu, který stojí kolem, aby uvěřili, že jsi mě poslal.” ⁴³ A když to řekl, zavolal mocným hlasem: “Lazare, pojd’ ven!” ⁴⁴ A ten, který zemřel, vyšel [ven]. Měl ruce i nohy svázané plátny a jeho tvář byla ovinuta rouškou. Ježíš jim řekl: “Rozvazte ho a nechte [ho] odejít.” ⁴⁵ Tehdy mnozí z těch

Židů, kteří přišli k Marii a viděli, co Ježíš udělal, uvěřili v něho. ⁴⁶ Někteří z nich však odešli k farizeům a řekli jim, co Ježíš udělal. ⁴⁷ Velekněží a farizeové tedy shromáždili veleradu a říkali: “Co uděláme? Vždyť tento člověk dělá mnoho zázraků!

⁴⁸ Jestli ho tak necháme, všichni v něho uvěří a přijdou Římané a vezmou [nám] naše místo i národ!”

⁴⁹ Avšak jeden z nich, Kaifáš, který byl toho roku nejvyšším knězem, jim řekl: “Vy nic nevíte! ⁵⁰ Ani nepomyslíte, že je pro nás prospěšné, aby jeden člověk zemřel za lid a ne [aby] celý tento národ

zahynul.” ⁵¹ To však neřekl sám od sebe, ale protože byl toho roku nejvyšším knězem, prorokoval, že Ježíš má zemřít za tento národ. ⁵² A nejen za tento národ, ale také aby shromáždil rozptýlené Boží děti v jedno. ⁵³ Od toho dne tedy byli dohodnuti, že ho zabijí. ⁵⁴ Ježíš proto už nechodil mezi Židy veřejně, ale odešel odtud do kraje blízko pouště, do města jménem Efraim, a tam pobýval se svými učedníky. ⁵⁵ A byla blízko židovská Veliká noc. Mnozí z toho kraje tedy před Velikou nocí putovali vzhůru do Jeruzaléma, aby se očistili. ⁵⁶ Hledali tedy Ježíše; a když stáli v chrámu, povídali si mezi sebou: “Co myslíte? Že by nepřišel na svátek?” ⁵⁷ Velekněží i farizeové však vydali nařízení, že pokud by se někdo dozvěděl, kde je, má [to] oznámit, aby ho mohli zajmout.

12

¹ Ježíš tedy přišel šest dní před Velikou nocí do Betanie, kde byl Lazar, ten, který zemřel a kterého vzkřísil z mrtvých. ² Tam mu připravili večeři a Marta [je] obsluhovala a Lazar byl jedním z těch, kdo s ním stolovali. ³ Marie tehdy vzala libru velmi drahé masti z pravého nardu, pomazala Ježíšovy nohy a vytřela je svými vlasy. A dům byl naplněn vůní té masti. ⁴ Jeden z jeho učedníků, Jidáš, [syn] Šimona Iškariotského, který ho měl zradit, tedy řekl: ⁵ “Proč se tato mast neprodala za tři sta denárů a nedalo se chudým?” ⁶ To však řekl ne [proto], že měl starost o chudé, ale že byl zloděj a měl [na starosti] pokladnu a to, co se [do ní] dávalo, bral. ⁷ Ježíš tedy řekl: “Nech ji, zachovala to pro

den mého pohřbu. ⁸ Chudé přece máte u sebe vždycky, ale mne vždycky mít nebudete.” ⁹ Tehdy se veliké množství Židů dozvědělo, že je tam, a přišli - nejen kvůli Ježíši, ale také aby viděli Lazara, kterého vzkřísil z mrtvých. ¹⁰ A [tak] se velekněží rozhodli zabít i Lazara, ¹¹ neboť mnozí z Židů kvůli němu odcházeli a uvěřili v Ježíše. ¹² Když nazítrí veliký zástup [lidí], kteří přišli na svátek, uslyšel, že Ježíš přichází do Jeruzaléma, ¹³ vzali palmové větve a vyšli mu naproti s voláním: “Hosana! Požehnaný, který přichází v Pánově jménu, král Izraele!” ¹⁴ A když Ježíš nalezl oslátko, vsedl na ně, jak je napsáno: ¹⁵ “Neboj se, dcero Sionu, hle, tvůj král přichází, sedě na hříbátku oslice.” ¹⁶ Jeho učedníci tomu však nejprve neporozuměli; ale když byl Ježíš oslaven, tehdy si vzpomněli, že to o něm je napsáno a [že] mu to učinili. ¹⁷ Zástup, který byl s ním, pak vydával svědectví, že zavolal Lazara z hrobu a vzkřísil ho z mrtvých. ¹⁸ Proto mu také vyšel naproti zástup [lidí], neboť slyšeli, že udělal ten zázrak. ¹⁹ Farizeové si tedy mezi sebou řekli: “Vidíte, že nic nezmůžete? Hleďte, svět odešel za ním!” ²⁰ A někteří z těch, kteří se přišli o tom svátku modlit, byli Řekové. ²¹ Ti tedy přistoupili k Filipovi, který byl z galilejské Betsaidy, a prosili ho: “Pane, chtěli bychom vidět Ježíše.” ²² Filip přišel a řekl Ondřejovi a Ondřej s Filipem [to] zase řekli Ježíši. ²³ Ježíš jim tedy odpověděl: “Přišla hodina, aby Syn člověka byl oslaven. ²⁴ Amen, amen, říkám vám: Pokud zrno pšenice nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Ale pokud zemře, přinese mnoho úrody. ²⁵ Kdo má rád svou duši,

[ten] ji ztratí, a kdo nenávidí svou duši v tomto světě, uchrání ji k věčnému životu. ²⁶ Slouží-li mi někdo, ať mě následuje; a tam, kde jsem já, bude i můj služebník. A bude—li mi někdo sloužit, Otec ho poctí.” ²⁷ “Má duše je teď zarmoucená a co mám říci? ‘Otče, vysvobod’ mě z této hodiny’? Ale proto jsem přišel, k této hodině. ²⁸ Otče, oslav své jméno!” Tehdy se z nebe ozval hlas: “Oslavil jsem a ještě oslavím.” ²⁹ A zástup, který [tam] stál a slyšel [to], řekl: “Zahřmělo.” Jiní říkali: “Mluvil k němu anděl.” ³⁰ Ježíš [na to] odpověděl: “Ten hlas nepřišel kvůli mně, ale kvůli vám. ³¹ Nyní je soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vyvržen ven. ³² A já, když budu vyzdvižen od země, potáhnu všechny k sobě.” ³³ (A to řekl, aby naznačil, jakou smrtí má zemřít.) ³⁴ Zástup mu odpověděl: “My jsme slyšeli ze Zákona, že Kristus zůstává na věky; jak to, [že] tedy říkáš, že Syn člověka musí být vyzdvižen? Kdo je ten Syn člověka?” ³⁵ Ježíš jim tedy řekl: “Ještě na krátký čas je světlo s vámi. Chod’te, dokud máte světlo, ať vás nezachvátí tma. Kdo totiž chodí ve tmě, neví, kam jde. ³⁶ Dokud máte světlo, věřte ve světlo, abyste byli syny světla.” Když to Ježíš pověděl, odešel a skryl se před nimi. ³⁷ A ačkoli před nimi udělal tolik zázraků, [přece] v něho neuvěřili, ³⁸ aby se naplnilo slovo, které řekl prorok Izaiáš: “Pane, kdo uvěřil našemu kázání? A komu je zjevena Pánova paže?” ³⁹ Proto nemohli věřit, neboť Izaiáš ještě řekl: ⁴⁰ “Oslepil jejich oči a zatvrdil jejich srdce, aby očima neviděli a srdcem nepochopili a neobrátili se, abych je neuzdravil.” ⁴¹ To řekl Izaiáš, když spatřil jeho slávu a mluvil

o něm. ⁴² Přesto však v něho uvěřili i mnozí z hodnostářů, ale kvůli farizeům [ho] nevyznávali, aby nebyli vyobcováni ze synagogy. ⁴³ Milovali totiž lidskou chválu více než chválu Boží. ⁴⁴ Tehdy Ježíš zvolal: “Kdo věří ve mne, věří ne ve mne, ale v Toho, který mě poslal, ⁴⁵ a kdo mě vidí, vidí Toho, který mě poslal. ⁴⁶ Já, světlo, jsem přišel na svět, aby nikdo, kdo ve mne věří, nezůstal ve tmě. ⁴⁷ A jestliže někdo slyší má slova a nevěří, já ho nesoudím; nepřišel jsem totiž, abych soudil svět, ale abych svět spasil. ⁴⁸ Kdo mě odmítá a nepřijímá moje slova, [ten] má, kdo by ho soudil. Slovo, které jsem mluvil, to ho bude soudit v poslední den. ⁴⁹ Nemluvil jsem totiž sám od sebe, ale Otec, který mě poslal, on mi dal přikázání, co mám říkat a co mluvit. ⁵⁰ A vím, že jeho přikázání je věčný život. Proto, co mluvím, mluvím tak, jak mi řekl Otec.”

13

¹ Před svátkem Veliké noci pak Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, aby odešel z tohoto světa k Otci. Miloval své, kteří byli na světě, a miloval je až do konce. ² (A když večereli, ďábel již vložil do srdce Jidáše, [syna] Šimona Iškariotského, aby ho zradil.) ³ Ježíš, vědom si [toho], že mu Otec dal všechno do rukou a že vyšel od Boha a jde k Bohu, ⁴ vstal od večere, odložil plášť, vzal zástěru a přepásal se. ⁵ Potom nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a vytírat [je] zástěrou, kterou byl přepásán. ⁶ Přišel tedy k Šimonu Petrovi a ten mu řekl: “Pane, ty mi [chceš] mýt nohy?” ⁷ Ježíš mu odpověděl: “Ty teď nechápeš, co dělám, ale

potom porozumíš.”⁸ Petr mu řekl: “Nikdy nebudeš mýt mé nohy!” Ježíš mu odpověděl: “Jestliže tě neumyji, nemáš se mnou podíl.”⁹ Šimon Petr mu řekl: “Pane, nejen mé nohy, ale i ruce a hlavu!”¹⁰ Ježíš mu řekl: “Kdo je vykoupán, potřebuje umýt jen nohy, neboť je celý čistý. I vy jste čistí, ale ne všichni.”¹¹ (Věděl totiž o svém zrádci; proto řekl: “Ne všichni jste čistí.”)¹² Když jim tedy umyl nohy, vzal si plášť, posadil se opět [za stůl a] řekl jim: “Rozumíte, co jsem vám udělal?”¹³ Vy mě nazýváte Mistrem a Pánem a říkáte [to] dobře, neboť [jím] jsem.¹⁴ Jestliže jsem tedy já, Pán a Mistr, umyl nohy vám, i vy máte mýt nohy jeden druhému.¹⁵ Dal jsem vám totiž příklad, abyste se i vy chovali, jako jsem se já zachoval k vám.¹⁶ Amen, amen, říkám vám: Služebník není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal.¹⁷ Víte-li tyto věci, jste požehnání, budete-li je dělat.”¹⁸ “Nemluvím o vás všech. Já vím, které jsem vyvolil; ale ať se naplní Písmo: ‘Ten, který jí se mnou chléb, zvedl svou patu proti mně.’”¹⁹ Říkám vám [to] již teď, dříve než se [to] stane, abyste až se [to] stane, uvěřili, že já jsem.²⁰ Amen, amen, říkám vám: Kdo přijímá toho, koho [já] pošlu, přijímá mne; a kdo přijímá mne, přijímá Toho, který mě poslal.”²¹ Když to Ježíš řekl, v duchu se zarmoutil a vydal svědectví: “Amen, amen, říkám vám, že jeden z vás mě zradí.”²² Učedníci se tedy ohlíželi jeden po druhém, bezradní [nad tím], o kom mluví.²³ Jeden z Ježíšových učedníků, ten, kterého Ježíš miloval, pak ležel [u stolu] v Ježíšově náručí.²⁴ Tomu tedy dal Šimon Petr znamení, aby se zeptal, kdo je [ten],

o němž mluví. ²⁵ A on spočinul na Ježíšových prsou a řekl mu: “Pane, kdo [to] je?” ²⁶ Ježíš odpověděl: “Je [to] ten, komu podám namočené sousto.” A když namočil sousto, podal [je] Jidášovi, [synu] Šimona Iškariotského. ²⁷ A tehdy, po tom soustu, do něho vstoupil Satan. Ježíš mu tedy řekl: “Co děláš, udělej rychle.” ²⁸ Nikdo ze stolujících však neporozuměl, proč mu [to] řekl. ²⁹ Někteří se totiž domnívali (poněvadž Jidáš měl [na starosti] pokladnu), že mu Ježíš řekl: “Nakup, co potřebujeme na svátek,” nebo aby dal něco chudým. ³⁰ [Jidáš] tedy vzal to sousto a hned vyšel [ven]. A byla noc. ³¹ A když odešel, Ježíš řekl: “Teď je Syn člověka oslaven a Bůh je oslaven v něm. ³² A poněvadž je Bůh oslaven v něm, oslaví ho i Bůh sám v sobě a oslaví ho hned. ³³ Synáckové, ještě krátký [čas] jsem s vámi. Budete mě hledat, ale jako jsem řekl Židům: ‘Kam já jdu, vy nemůžete přijít,’ [to] teď říkám i vám.” ³⁴ “Dávám vám nové přikázání, abyste se navzájem milovali; jako jsem [já] miloval vás, abyste i vy milovali jeden druhého. ³⁵ Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, když budete mít lásku jedni k druhým.” ³⁶ Šimon Petr mu řekl: “Pane, kam jdeš?” Ježíš mu odpověděl: “[Tam,] kam jdu, teď nemůžeš jít za mnou, ale půjdeš za mnou potom.” ³⁷ Petr mu řekl: “Pane, proč za tebou nemohu jít teď? Svůj život za tebe položím!” ³⁸ Ježíš mu odpověděl: “Svůj život za mě položíš? Amen, amen, říkám ti: Kohout se neozve, dokud mě třikrát nezapřeš.”

14

¹ “Ať se vaše srdce nermoutí. Věříte v Boha,

věřte i ve mne. ² V domě mého Otce je mnoho příbytků. Kdyby [to tak] nebylo, pověděl bych vám. ³ Jdu, abych vám připravil místo. A když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli [tam], kde jsem já. ⁴ A kam já jdu, víte, i cestu znáte.” ⁵ Tomáš mu řekl: “Pane, nevíme, kam jdeš. A jak můžeme znát cestu?” ⁶ Ježíš mu řekl: “Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. ⁷ Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce; a od nynějška ho znáte a viděli jste ho.” ⁸ Filip mu řekl: “Pane, ukaž nám Otce a [to] nám stačí.” ⁹ Ježíš mu řekl: “Tak dlouhý čas jsem s vámi a nepoznal jsi mě, Filipe? Kdo viděl mne, viděl Otce; jak to, [že] tedy říkáš: ‘Ukaž nám Otce’? ¹⁰ Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec ve mně? Slova, která k vám mluvím, nemluvím sám od sebe, ale Otec, který ve mně přebývá, on dělá ty skutky. ¹¹ Věřte mi, že já [jsem] v Otci a Otec ve mně; alespoň kvůli těm samotným skutkům mi věřte.” ¹² “Amen, amen, říkám vám: Kdo věří ve mne, skutky, které dělám já, bude dělat i on; a bude dělat větší [skutky] než tyto, neboť já jdu ke svému Otci. ¹³ A o cokoli byste poprosili v mém jménu, to udělám, aby byl Otec oslaven v Synu. ¹⁴ Budete-li o něco prosit v mém jménu, já [to] udělám.” ¹⁵ “Milujete-li mě, zachovávejte má přikázání. ¹⁶ A já budu prosit Otce a dá vám jiného Utěšitele, aby s vámi zůstal na věky, ¹⁷ toho Ducha pravdy, jehož svět nemůže přijmout, neboť ho nevidí ani ho nezná. Vy ho však znáte, protože přebývá u vás a bude ve vás. ¹⁸ Nenechám vás jako sirotky, přijdu k vám. ¹⁹ Ještě krátký [čas] a svět mě

už neuvidí, ale vy mě uvidíte. Protože já žiji, i vy budete žít.”²⁰ “V ten den poznáte, že já [jsem] ve svém Otci a vy ve mně a já ve vás.”²¹ Kdo má moje přikázání a zachovává je, to je ten, který mě miluje. A kdo mě miluje, bude milován mým Otcem a já ho budu milovat a zjevím mu sám sebe.”²² Judas (ne ten Iškarjotský) mu řekl: “Pane, jak to, že chceš zjevit sám sebe nám, a ne světu?”²³ Ježíš mu odpověděl a řekl: “Jestliže mě někdo miluje, bude zachovávat mé slovo; a můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu a zřídíme [si] u něj příbytek.”²⁴ Kdo mě nemiluje, nezachovává má slova; a slovo, které slyšíte, není mé, ale Toho, který mě poslal, Otcovo.”²⁵ Tyto věci jsem [k] vám mluvil, [dokud] jsem přebýval u vás.²⁶ Avšak Utěšitel, ten Duch Svatý, kterého Otec pošle v mém jménu, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.²⁷ Zanechávám vám pokoj, svůj pokoj vám dávám; já vám dávám, ne jako dává svět. Ať se vaše srdce nermoutí ani nestrachuje.²⁸ Slyšeli jste, že jsem vám řekl: ‘Odcházím a [zase] k vám přijdu.’ Kdybyste mě milovali, radovali byste se, že jsem řekl: ‘Jdu k Otci,’ neboť můj Otec je větší než já.²⁹ A řekl jsem vám [to] teď, předtím než se [to] stane, abyste až se [to] stane, uvěřili.³⁰ Už s vámi nebudu mnoho mluvit, protože přichází vládce tohoto světa. Nemá na mně nic,³¹ ale [přichází,] aby svět poznal, že miluji Otce a [že] jedním, jak mi Otec přikázal. Vstaňte, pojďme odsud.”

15

¹ “Já jsem ten pravý vinný kmen a můj Otec

je vinař. ² Každou ratolest, která ve mně nenese ovoce, odřezává a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla více ovoce. ³ Vy jste již čistí kvůli slovu, které jsem k vám mluvil. ⁴ Zůstaňte ve mně a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, pokud nezůstane ve kmeni, tak ani vy, pokud nezůstanete ve mně. ⁵ Já jsem vinný kmen [a] vy ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce; neboť beze mne nemůžete dělat nic. ⁶ Jestliže někdo nezůstane ve mně, bude vyhozen ven jako ratolest a uschne; a budou sebrány a hozeny na oheň a shoří. ⁷ Jestliže zůstanete ve mně a má slova zůstanou ve vás, prostě, o cokoli chcete, a stane se vám [to]. ⁸ V tom bývá oslaven můj Otec, když nesete mnoho ovoce; a budete moji učedníci.” ⁹ “Jako Otec miloval mne, tak jsem i já miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. ¹⁰ Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachoval přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. ¹¹ Toto jsem vám pověděl, aby má radost zůstala ve vás a [aby] vaše radost byla úplná. ¹² Toto je mé přikázání, abyste se navzájem milovali, jako jsem já miloval vás. ¹³ Nikdo nemá větší lásku než tu, aby položil svůj život za své přátele. ¹⁴ Vy jste moji přátelé, děláte-li, co vám prikazuji. ¹⁵ Nebudu vás už nazývat služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Vás jsem ale nazval přáteli, protože jsem vám oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. ¹⁶ Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a postavil jsem vás, abyste šli a přinesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; aby vám Otec dal, o cokoli byste ho poprosili v mém

jménu. ¹⁷ Toto vám přikazuji, abyste se navzájem milovali.” ¹⁸ “Jestliže vás svět nenávidí, vězte, že mne měl v nenávisti dříve než vás. ¹⁹ Kdybyste byli ze světa, svět by měl rád, co [je] jeho; že však nejste ze světa, ale já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí. ²⁰ Pamatujte na slova, která jsem vám řekl: ‘Služebník není větší než jeho pán.’ Jestliže pronásledovali mě, budou pronásledovat i vás; jestliže zachovali mé slovo, zachovají i vaše. ²¹ To všechno vám ale udělají pro mé jméno, neboť neznají Toho, který mě poslal. ²² Kdybych nepřišel a nemluvil k nim, neměli by hřích, ale teď pro svůj hřích nemají výmluvu. ²³ Kdo nenávidí mne, nenávidí i mého Otce. ²⁴ Kdybych mezi nimi nedělal skutky, které neudělal nikdo jiný, neměli by hřích; teď ale viděli a nenáviděli - jak mne, tak mého Otce. ²⁵ Ale [to se děje,] aby se naplnilo to slovo, které je napsané v jejich Zákoně: ‘Nenáviděli mě bez příčiny.’ ” ²⁶ “Až však přijde ten Utěšitel, kterého vám já pošlu od Otce, Duch pravdy, který vychází z Otce, ten bude o mně vydávat svědectví. ²⁷ A vy také vydávejte svědectví, protože jste se mnou od počátku.

16

¹ Toto jsem vám pověděl, abyste se nenechali svést. ² Vyobcují vás ze shromáždění, ano, přichází hodina, kdy každý, kdo vás bude zabíjet, se bude domnívat, že [tím] koná službu Bohu. ³ A to vám udělají, protože nepoznali Otce ani mne. ⁴ Ale pověděl jsem vám to, abyste si, až ta hodina přijde, vzpomněli, že jsem vám to řekl. Toto jsem vám od začátku neříkal, protože jsem byl s vámi.” ⁵ “Teď

však odcházím k Tomu, který mě poslal, a nikdo z vás se mě neptá: ‘Kam jdeš?’ ⁶ Ale protože jsem vám pověděl tyto věci, naplnil vaše srdce zármutek. ⁷ Já vám však říkám pravdu: Je pro vás užitečné, abych odešel. Jestliže totiž neodejdu, nepřijde k vám Utěšitel; jestliže však odejdu, pošlu ho k vám. ⁸ A on, až přijde, bude světu podávat důkaz o hříchu, o spravedlnosti a o soudu. ⁹ O hříchu, že nevěří ve mne, ¹⁰ o spravedlnosti, že jdu k Otci a už mě neuvidíte, ¹¹ a o soudu, že vládce tohoto světa je již odsouzen. ¹² Ještě vám mám mnoho [co] říci, ale teď [to] nemůžete unést. ¹³ Až však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy. Nebude totiž mluvit sám od sebe, ale cokoli uslyší, [to] bude mluvit; bude vám oznamovat i věci, které mají přijít. ¹⁴ On mě oslaví, neboť vezme z mého a bude [to] oznamovat vám. ¹⁵ Všechno, co má Otec, je mé. Proto jsem řekl, že vezme z mého a bude [to] oznamovat vám.” ¹⁶ “Zakrátko mě už neuvidíte a znovu zakrátko mě uvidíte; protože odcházím k Otci.” ¹⁷ [Někteří] z jeho učedníků si tedy mezi sebou řekli: “Co znamená to, co nám říká: ‘Zakrátko mě už neuvidíte a znovu zakrátko mě uvidíte’ a: ‘Já odcházím k Otci’?” ¹⁸ Říkali tedy: “Co to znamená, že říká: ‘Zakrátko’? Nevíme, o čem mluví.” ¹⁹ Ježíš pak poznal, že se ho chtěli zeptat, a řekl jim: “Dohadujete se mezi sebou o tom, že jsem řekl: ‘Zakrátko mě již neuvidíte a znovu zakrátko mě uvidíte’? ²⁰ Amen, amen, říkám vám, že vy budete plakat a naříkat, ale svět se bude radovat; budete se rmoutit, ale váš zármutek se obrátí v radost. ²¹ Když žena rodí, mábolest, protože přišla její hodina; když ale porodí dítě, už nevzpomíná

na soužení pro radost, že se na svět narodil člověk. ²² Proto i vy teď máte bolest, ale uvidím vás znovu a vaše srdce se bude radovat a vaši radost vám nikdo nevezme. ²³ A v ten den se mě nebudete ptát na nic. Amen, amen, říkám vám, že o cokoli byste poprosili Otce v mém jménu, [to] vám dá. ²⁴ Až dosud jste v mém jménu o nic neprosili. Proste a přijmete [to], aby vaše radost byla úplná.” ²⁵ “Toto jsem vám pověděl v přirovnáních, ale přichází hodina, kdy k vám už nebudu mluvit v přirovnáních, ale budu k vám o Otci mluvit otevřeně. ²⁶ V ten den budete prosit v mém jménu a neříkám vám, že já budu prosit Otce za vás. ²⁷ Sám Otec vás totiž má rád, protože jste měli rádi mě a uvěřili jste, že jsem vyšel od Boha. ²⁸ Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět; [teď] zase opouštím svět a jdu k Otci.” ²⁹ Jeho učedníci mu řekli: “Hle, teď mluvíš otevřeně a neříkáš žádné přirovnání. ³⁰ Teď víme, že víš všechno a nepotřebuješ, aby se tě někdo vyptával. Kvůli tomu věříme, že jsi vyšel od Boha.” ³¹ Ježíš jim odpověděl: “Teď věříte? ³² Hle, přichází hodina a již přišla, kdy se rozprchnete každý ke svému a mě necháte samotného. Ale nejsem sám, protože Otec je se mnou. ³³ Tyto věci jsem vám pověděl, abyste ve mně měli pokoj. Na světě budete mít soužení, ale buďte stateční: já jsem přemohl svět.”

17

¹ Když to Ježíš pověděl, pozvedl oči k nebi a řekl: “Otče, přišla ta hodina; oslav svého Syna, aby i tvůj Syn oslavil tebe, ² poněvadž jsi mu dal moc nad veškerým tělem, aby všem těm, které jsi mu dal, dal věčný život. ³ A toto je ten věčný život, aby poznali

tebe, jediného pravého Boha, a [toho], kterého jsi poslal, Ježíše Krista. ⁴ Já jsem tě oslavil na zemi; dílo, které jsi mi svěřil, jsem vykonal. ⁵ A teď oslav ty mne, Otče, sám u sebe tou slávou, kterou jsem měl u tebe předtím, než byl svět.” ⁶ “Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Byli tvoji a dal jsi je mně; a tvé slovo zachovali. ⁷ A teď poznali, že všechny věci, které jsi mi dal, jsou od tebe. ⁸ Neboť slova, která jsi mi dal, jsem dal jim; a oni [je] přijali a opravdu poznali, že jsem vyšel od tebe, a uvěřili, že ty jsi mě poslal. ⁹ Já prosím za ně; neprosím za svět, ale za ty, které jsi mi dal, neboť jsou tvoji. ¹⁰ A všechny mé věci jsou tvé a tvé jsou mé a jsem v nich oslaven. ¹¹ [Já] už nejsem na světě, ale oni jsou na světě a já jdu k tobě. Svatý Otče, zachovej je ve svém jménu, jež jsi mi dal, aby byli jedno jako my. ¹² Dokud jsem s nimi byl na světě, zachovával jsem je ve tvém jménu. Chránil jsem ty, které jsi mi dal, a nikdo z nich nezahynul, kromě syna ztracení, aby se naplnilo Písmo. ¹³ Teď ale jdu k tobě a toto mluvím na světě, aby v sobě měli plnost mé radosti. ¹⁴ Já jsem jim dal tvé slovo a svět je nenáviděl, protože nejsou ze světa, jako já nejsem ze světa. ¹⁵ Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od toho zlého. ¹⁶ Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. ¹⁷ Posvěť je svou pravdou; tvé slovo je pravda. ¹⁸ Jako jsi poslal na svět mne, tak jsem i já poslal na svět je. ¹⁹ A já posvěcuji sám sebe za ně, aby i oni byli posvěceni pravdou.” ²⁰ “Neprosím však jen za tyto, ale i za ty, kteří ve mne uvěří skrze jejich slovo, ²¹ aby všichni byli jedno, jako ty, Otče, ve

mně a já v tobě, aby i oni byli jedno v nás, aby svět uvěřil, že jsi mě poslal. ²² A já jsem jim dal slávu, kterou jsi dal mně, aby byli jedno, jako my jsme jedno. ²³ Já v nich a ty ve mně, aby byli dokonáni v jedno a aby svět poznal, že ty jsi mě poslal a [že] jsi je miloval, jako jsi miloval mě. ²⁴ Otče, chci, aby i ti, které jsi mi dal, byli se mnou [tam], kde jsem já, aby hleděli na mou slávu, kterou jsi mi dal; neboť jsi mne miloval před založením světa. ²⁵ Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal a [i] tito poznali, že jsi mě poslal. ²⁶ A oznámil jsem jim tvé jméno a [ještě] oznámím, aby láska, kterou jsi mě miloval, byla v nich a já v nich.”

18

¹ Když to Ježíš řekl, vyšel se svými učedníky přes potok Kedron, kde byla zahrada, do které vešel on i jeho učedníci. ² To místo však znal i Jidáš, jeho zrádce, protože se tam Ježíš často scházel se svými učedníky. ³ Jidáš tedy vzal oddíl [vojáků] a služebníky od velekněží a farizeů a přišel tam s lucernami a s pochodněmi a se zbraněmi. ⁴ Ježíš, který věděl všechno, co na něj mělo přijít, tedy vyšel a řekl jim: “Koho hledáte?” ⁵ Odpověděli mu: “Ježíše Nazaretského.” Ježíš jim řekl: “Já jsem [to].” A stál [tam] s nimi i Jidáš, jeho zrádce. ⁶ A jak jim řekl: “Já jsem,” ustoupili nazpět a padli na zem. ⁷ Zeptal se jich tedy znovu: “Koho hledáte?” A oni řekli: “Ježíše Nazaretského.” ⁸ Ježíš odpověděl: “Řekl jsem vám, že [to] jsem já. Jestliže tedy hledáte mě, nechte tyto, ať odejdou.” ⁹ (Aby se naplnilo slovo, které řekl: “Z těch, které jsi mi dal, jsem

neztratil nikoho.”) ¹⁰ Tehdy Šimon Petr, který měl meč, ho vytasil, zasáhl služebníka nejvyššího kněze a usekl mu pravé ucho. Ten služebník se jmenoval Malchus. ¹¹ Ježíš tedy řekl Petrovi: “Schovej svůj meč do pochvy. Nemám snad pít kalich, který mi dal Otec?” ¹² A tak oddíl s velitelem a s židovskými služebníky zajali Ježíše a svázali ho. ¹³ A přivedli ho nejdříve k Annášovi; byl totiž tchánem Kaifáše, který byl toho roku nejvyšším knězem. ¹⁴ (A Kaifáš byl ten, který Židům poradil, že je užitečné, aby jeden člověk zemřel za lid.) ¹⁵ Petr a [ještě] jiný učedník ale šli za Ježíšem. Ten učedník byl známý nejvyššího kněze, a [tak] vešel s Ježíšem do veleknězova dvora. ¹⁶ Ale Petr stál venku u dveří. Ten druhý učedník, který byl známý nejvyššího kněze, tedy vyšel, promluvil s vrátnou a uvedl Petra [dovnitř]. ¹⁷ Ta služebná u brány však Petrovi řekla: “Nejsi snad i ty z učedníků toho člověka?” On řekl: “Nejsem.” ¹⁸ A protože bylo chladno, stáli [tam] otroci a služebníci, kteří rozdělali oheň, a ohřívali se. A Petr [tam] byl s nimi; stál a ohříval se. ¹⁹ Nejvyšší kněz se tedy Ježíše zeptal na jeho učedníky a na jeho učení. ²⁰ Ježíš mu odpověděl. “Já jsem mluvil ke světu veřejně. Vždycky jsem učil v synagogách nebo v chrámu, kde se Židé vždycky scházejí, a nic jsem nemluvil tajně. ²¹ Proč se ptáš mě? Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem k nim mluvil. Hle, ti vědí, co jsem říkal.” ²² A když to řekl, jeden ze služebníků, který tam stál, udeřil Ježíše holí se slovy: “Takhle odpovídáš nejvyššímu knězi?” ²³ Ježíš mu odpověděl: “Jestliže jsem mluvil zle, vydej svědectví o zlém, jestliže však dobře, proč

mě biješ?” ²⁴ Annáš ho tedy poslal svázaného k nejvyššímu knězi Kaifášovi. ²⁵ Ale Šimon Petr stál a ohříval se. Řekli mu tedy: “Nejsi snad i ty z jeho učedníků? On [ho však] zapřel a řekl: “Nejsem.” ²⁶ Jeden ze služebníků nejvyššího kněze, příbuzný toho, kterému Petr usekl ucho, řekl: “Copak jsem tě s ním neviděl v té zahradě?” ²⁷ Petr [ho] tedy znovu zapřel. A vtom zakokrhla kohout. ²⁸ A tak Ježíše vedli od Kaifáše do [vladařova] paláce; a bylo jitro. Sami však do paláce nevešli, aby se neposkvrnili, aby totiž mohli jíst beránka. ²⁹ Pilát k nim tedy vyšel a řekl: “Jaké obvinění vznášíte proti tomuto člověku?” ³⁰ Odpověděli mu: “Kdyby to nebyl zločinec, nevydali bychom ti ho.” ³¹ Pilát jim tedy řekl: “Vezměte si ho vy a sud'te ho podle svého zákona.” Židé mu tedy řekli: “My nemáme dovoleno nikoho zabít.” ³² (Aby se naplnilo Ježíšovo slovo, které řekl, když naznačoval, jakou smrtí má zemřít.) ³³ Pilát tedy znovu vešel do paláce, zavolal Ježíše a řekl mu: “Ty jsi ten židovský král?” ³⁴ Ježíš mu odpověděl: “Říkáš to sám od sebe, nebo ti [to] o mně řekli jiní?” ³⁵ Pilát odpověděl: “Jsem snad já Žid? Tvůj národ a velekněží mi tě vydali. Co jsi udělal?” ³⁶ Ježíš odpověděl: “Mé království není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán Židům. Teď ale mé království není odsud.” ³⁷ Pilát mu tedy řekl: “Takže jsi král?” Ježíš odpověděl: “Ty říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.”

³⁸ Pilát mu řekl: “Co je pravda?” A když to řekl, vyšel znovu k Židům a řekl jim: “Já na něm žádnou vinu nenalézám. ³⁹ Je u vás zvykem, abych vám na Velikou noc propustil jednoho [vězně]. Chcete tedy, abych vám propustil toho židovského krále?” ⁴⁰ A všichni znovu vykřikli: “Ne jeho, ale Barabáš!” A ten Barabáš byl zločinec.

19

¹ Tehdy Pilát vzal Ježíše a [nechal ho] zbičovat. ² Vojáci upletli korunu z trní a nasadili mu [ji] na hlavu. Potom mu oblékli purpurový plášť ³ a říkali: “Bud’ zdrav, židovský králi!” A tloukli ho holemi. ⁴ Pilát tedy znovu vyšel ven a řekl jim: “Hle, vyvedu vám ho ven, abyste poznali, že na něm nenacházím žádnou vinu.” ⁵ Ježíš tedy vyšel ven. Měl na sobě trnovou korunu a purpurový plášť. [Pilát] jim řekl: “Hleďte, člověk!” ⁶ A jakmile ho velekněží a [jejich] služebníci uviděli, vykřikli: “Ukřižuj [ho], ukřižuj!” Pilát jim řekl: “Vezměte ho vy a ukřižujte, neboť já na něm [žádnou] vinu nenalézám.” ⁷ Židé mu odpověděli: “My máme zákon a podle našeho zákona musí zemřít, protože se dělal Božím Synem.” ⁸ A když Pilát uslyšel ta slova, bál se [ještě] více. ⁹ Vešel tedy znovu do paláce a řekl Ježíši: “Odkud jsi?” Ale Ježíš mu nedal odpověď. ¹⁰ Pilát mu tedy řekl: “Nemluvíš se mnou? Nevíš snad, že mám moc tě ukřižovat a mám moc tě propustit?” ¹¹ Ježíš odpověděl: “Neměl bys nade mnou žádnou moc, kdyby ti [to] nebylo dáno shůry. Proto ten, kdo mě tobě vydal, má větší hřích.” ¹² Od té [chvilé] ho Pilát usiloval propustit. Ale Židé křičeli: “Jestli

ho propustíš, nejsi císařův přítel! Každý, kdo se dělá králem, staví se proti císaři!” ¹³ Když tedy Pilát uslyšel ta slova, vyvedl Ježíše ven a posadil se na soudné stoličce, na místě zvaném Kamenná dlažba, hebrejsky Gabbatha ¹⁴ (a byl [den] připravování [před] Velikou nocí, okolo šesté hodiny) a řekl Židům: “Hle, váš král.” ¹⁵ Oni však vykřikli: “Pryč [s ním], pryč! Ukřižuj ho!” Pilát jim řekl: “Mám ukřižovat vašeho krále?” Velekněží odpověděli: “Nemáme krále, jen císaře!” ¹⁶ A tak jim ho vydal k ukřižování. Vzali tedy Ježíše a odvedli [ho]. ¹⁷ Nesl svůj kříž a vyšel na místo jménem Lebka, hebrejsky nazývané Golgota. ¹⁸ Tam ho ukřižovali a s ním dva jiné z obou stran a Ježíše uprostřed. ¹⁹ Pilát však také napsal nápis a dal [ho] na kříž. Bylo [tam] napsáno: “JEŽÍŠ NAZARETSKÝ, ŽIDOVSKÝ KRÁL.” ²⁰ A ten nápis četli mnozí z Židů, neboť to místo, kde byl Ježíš ukřižován, bylo blízko města. A bylo [to] napsáno hebrejsky, řecky a latinsky. ²¹ Židovští velekněží tedy řekli Pilátovi: “Nepiš ‘Židovský král’, ale ‘on řekl: Jsem židovský král.’ ” ²² Pilát odpověděl: “Napsal jsem, co jsem napsal.” ²³ Když potom vojáci Ježíše ukřižovali, vzali jeho šaty a udělali [z nich] čtyři díly, každému vojákovi díl. [Vzali mu] i košili a ta košile byla nesešívaná, odshora utkaná vcelku. ²⁴ Řekli si tedy mezi sebou: “Netrhejme ji, ale losujme o ni, čím bude,” aby se naplnilo Písmo, které říká: “Rozdělili si mé šaty mezi sebou a o mé roucho házeli los.” A tak to ti vojáci udělali. ²⁵ U Ježíšova kříže však stály jeho matka a sestra jeho matky, Marie Kleofášova a Marie Magdaléna.

²⁶ Když tedy Ježíš spatřil matku a učedníka, kterého miloval, jak [tam] stojí, řekl své matce: “Ženo, hle, tvůj syn.” ²⁷ Potom řekl tomu učedníkovi: “Hle, tvá matka.” A od té chvíle ji ten učedník přijal k sobě. ²⁸ Když potom Ježíš věděl, že je již všechno dokonáno, řekl, aby se naplnilo Písmo: “Žízním.” ²⁹ A stála [tam] nádoba plná octa. Naplnili tedy houbu octem, dali [ji] na [větev] yzopu a podali k jeho ústům. ³⁰ A když Ježíš okusil ten ocet, řekl: “Je dokonáno!” Sklonil hlavu a odevzdal ducha [Otcí]. ³¹ A protože byl [den] připravování, požádali Židé Piláta, aby [odsouzeným] byly zlámány nohy a byli sňati, aby těla nezůstala na kříži do soboty (tu sobotu byl totiž velký den). ³² A tak přišli vojáci a zlámali nohy prvnímu i druhému, který byl ukřižován s ním. ³³ Když ale přišli k Ježíši a uviděli, [že] je již mrtev, nelámali mu nohy, ³⁴ ale jeden z vojáků probodl jeho bok kopím a hned vyšla krev a voda. ³⁵ A ten, který [to] viděl, vydal svědectví a jeho svědectví je pravdivé. On ví, že říká pravdu, abyste vy uvěřili. ³⁶ Neboť toto se stalo, aby se naplnilo Písmo: “Jeho kost nebude zlomena.” ³⁷ A opět jiné Písmo říká: “Pohlédnou na toho, kterého probodli.” ³⁸ Potom tedy Josef z Arimatie (který byl Ježíšův učedník, ale tajný, kvůli strachu před Židy) poprosil Piláta, aby mohl sejmout Ježíšovo tělo. Pilát svolil, a tak přišel a sňal Ježíšovo tělo. ³⁹ A přišel i Nikodém (který předtím přišel k Ježíši v noci) a nesl směs myrhy a aloe, okolo sta liber. ⁴⁰ Vzali tedy Ježíšovo tělo a zavinuli ho do pláten s těmi vonnými věcmi, jak je u Židů zvykem pochovávat.

⁴¹ A na tom místě, kde byl ukřižován, byla zahrada a v té zahradě nový hrob, v němž ještě nebyl nikdopochován. ⁴² Tamtedy Ježíše pochovali kvůli židovskému [dni] připravování, protože ten hrob byl blízko.

20

¹ Prvního [dne] týdne pak šla Marie Magdaléna za svítání k hrobu, když byla ještě tma, a spatřila kámen odvalený od hrobu. ² Běžela tedy a přišla k Šimonu Petrovi a k druhému učedníkovi, kterého měl Ježíš rád, a řekla jim: “Pána vzali z hrobu a nevíme, kam ho položili!” ³ Petr tedy vyšel, i ten druhý učedník a šli k hrobu. ⁴ A běželi oba spolu, ale ten druhý učedník Petra předběhl a přišel k hrobu první. ⁵ A když se naklonil [dovnitř], spatřil ležící plátna, ale nevešel [tam]. ⁶ Tehdy přišel Šimon Petr, který šel za ním, vešel do hrobu a spatřil položená plátna ⁷ a roušku, která byla na jeho hlavě, položenou ne s plátny, ale zvlášť svinutou na jednom místě. ⁸ Potom tedy vešel i ten druhý učedník, který přišel k hrobu první, a uviděl a uvěřil. ⁹ (Ještě totiž nepochopili Písmo, že [Kristus] musí vstát z mrtvých.) ¹⁰ A tak ti učedníci zase odešli k sobě [domů]. ¹¹ Ale Marie stála venku u hrobu a plakala. A jak plakala, naklonila se do hrobu ¹² a uviděla dva sedící anděly v bílém [rouchu], jednoho u hlavy a druhého u nohou, [tam], kde leželo Ježíšovo tělo. ¹³ Ti jí řekli: “Ženo, proč pláčeš?” Řekla jim: “Vzali mého Pána a nevím, kam ho položili.” ¹⁴ A když to řekla, obrátila se zpátky a spatřila Ježíše, jak [tam] stojí, ale nevěděla,

že je to Ježíš. ¹⁵ Ježíš jí řekl: “Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš?” Ona mu v domnění, že je [to] zahradník, řekla: “Pane, jestli jsi ho odnesl ty, řekni mi, kam jsi ho položil, a já si ho vezmu.” ¹⁶ Ježíš jí řekl: “Marie!” Ona se obrátila a řekla mu: “Rabboni!” (což znamená Učiteli). ¹⁷ Ježíš jí řekl: “Nedotýkej se mne, neboť jsem ještě nevystoupil ke svému Otci. Ale jdi k mým bratrům a řekni jim: ‘Vystupuji ke svému Otci a k vašemu Otci, ke svému Bohu a k vašemu Bohu.’” ¹⁸ Marie Magdaléna [pak] přišla a oznámila učedníkům, že viděla Pána a [že] jí řekl tyto věci. ¹⁹ A když byl večer téhož dne, toho prvního [dne] týdne, a [tam], kde se učedníci shromáždili, byly zavřené dveře kvůli strachu před Židy, přišel Ježíš, postavil se doprostřed a řekl jim: “Pokoj vám.” ²⁰ A když to řekl, ukázal jim své ruce i bok. A když učedníci uviděli Pána, zaradovali se. ²¹ Ježíš jim tedy znovu řekl: “Pokoj vám. Jako mě poslal Otec, i já posílám vás.” ²² A když to pověděl, dechl a řekl jim: “Přijměte Ducha Svatého. ²³ Komukoli odpustíte hříchy, těm jsou odpuštěny; komukoli [je] zadržíte, [těm] jsou zadrženy.” ²⁴ Tomáš zvaný Didymus, jeden z dvanácti, však nebyl s nimi, když Ježíš přišel. ²⁵ Ostatní učedníci mu říkali: “Viděli jsme Pána!” ale on jim řekl: “Dokud neuvidím stopu hřebů v jeho rukou a nestrčím svůj prst na místo hřebů a [dokud] nevložím svou ruku do jeho boku, nikdy neuvěřím.” ²⁶ A po osmi dnech byli jeho učedníci znovu uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel (a dveře byly zavřené) a postavil se doprostřed a řekl: “Pokoj vám.” ²⁷ Potom řekl Tomášovi: “Dej svůj prst sem a pohleď [na] mé

ruce, vztáhni svou ruku a vlož [ji] do mého boku; a nebud' nevěřící, ale věřící." ²⁸ A Tomáš odpověděl slovy: "Můj Pán a můj Bůh!" ²⁹ Ježíš mu řekl: "Tomáši, uvěřil jsi, protože jsi mě viděl. Blaze těm, kteří neviděli, a uvěřili." ³⁰ Ježíš ovšem před svými učedníky udělal i mnoho jiných zázraků, které nejsou zapsány v této knize. ³¹ Ale tyto jsou zapsány, abyste uvěřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste, když budete věřit, měli život v jeho jménu.

21

¹ Potom se Ježíš znovu ukázal učedníkům u Tiberiánského moře. A ukázal se takto: ² Šimon Petr, Tomáš zvaný Didymus, Natanael, který byl z Kány Galilejské, [synové] Zebedeovi a další dva z jeho učedníků byli spolu. ³ Šimon Petr jim řekl: "Jdu lovit ryby." Řekli mu: "My s tebou půjdeme také." Šli [tedy] a hned nastoupili na loď. A té noci nic nechytili. ⁴ Když pak nastalo jitro, Ježíš stál na břehu. Učedníci ale nevěděli, že je [to] Ježíš. ⁵ Ježíš jim tedy řekl: "Děti, nemáte něco k jídlu?" Odpověděli mu: "Nemáme." ⁶ On jim však řekl: "Hod'te síť napravo od lodi a najdete." Hodili tedy a už ji nemohli vytáhnout pro množství ryb. ⁷ Ten učedník, kterého Ježíš miloval, tedy řekl Petrovi: "[To] je Pán!" A když Šimon Petr uslyšel, že je [to] Pán, přepásal se pláštěm (protože byl svlečený) a vrhl se do moře. ⁸ Ostatní učedníci pak připluli na lodi (neboť byli nedaleko od země, jen asi dvě stě loket) a táhli tu síť s rybami. ⁹ A když vystoupili na zem, viděli rozdělaný oheň a na něm rybu a chléb. ¹⁰ Ježíš jim řekl: "Přineste něco ryb, které

jste teď chytili.” ¹¹ Šimon Petr [tedy] vystoupil [na loď] a vytáhl na zem síť plnou velkých ryb: [bylo jich] sto padesát tři. A i když jich bylo tak mnoho, síť se neroztrhla. ¹² Ježíš jim řekl: “Pojďte, posnidejte.” Nikdo z učedníků se ho však neodvažoval zeptat: “Kdo jsi?” protože věděli, že je [to] Pán. ¹³ Ježíš tedy přistoupil, vzal ten chléb a dával jim a podobně [i] rybu. ¹⁴ To se Ježíš už potřetí ukázal svým učedníkům poté, co vstal z mrtvých. ¹⁵ A když posnídali, zeptal se Ježíš Šimona Petra: “Šimone Jonášův, miluješ mě více než tito?” [On] mu řekl: “Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.” Řekl mu: “Krm mé beránky.” ¹⁶ Zeptal se ho znovu, podruhé: “Šimone Jonášův, miluješ mě?” Řekl mu: “Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.” Řekl mu: “Pas mé ovce.” ¹⁷ Zeptal se ho potřetí: “Šimone Jonášův, máš mě rád?” Tehdy se Petr zarmoutil, protože se ho potřetí zeptal: “Máš mě rád?” a odpověděl mu: “Pane, ty víš všechno, ty víš, že tě mám rád.” Ježíš mu řekl: “Krm mé ovce. ¹⁸ Amen, amen, říkám ti: Když jsi byl mladší, opásával ses a chodíval jsi, kam jsi chtěl; ale až zestárneš, vztáhneš své ruce a opáše tě jiný a povede tě, kam nechceš.” ¹⁹ To řekl, aby [mu] naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A když to pověděl, řekl mu: “Následuj mě.” ²⁰ Petr se obrátil, uviděl toho učedníka, kterého Ježíš miloval, jak jde za [ním] (a [to byl] ten, který při večeři spočinul na jeho prsou a řekl: “Pane, kdo je ten, který tě zrazuje?”). ²¹ Když ho Petr uviděl, řekl Ježíši: “Pane, a co tento?” ²² Ježíš mu řekl. “Kdybych chtěl, aby [tu] zůstal, dokud nepříjdu, co [s tím máš] ty?

Ty mě následuj.”²³ A tak se mezi bratry roznesla řeč, že ten učedník nezemře. Ježíš mu však neřekl, že nezemře, ale: “Kdybych chtěl, aby [tu] zůstal, dokud nepřijsu, co [s tím máš] ty?”²⁴ To je ten učedník, který vydává svědectví o těchto věcech a zapsal je; a víme, že jeho svědectví je pravdivé.²⁵ Je ovšem i mnoho jiných věcí, které Ježíš udělal, které kdyby měly být vypsány každá zvlášť, mám za to, že by ani celý svět nemohl pojmut ty knihy, které by byly napsány. Amen.

